İNSANLAR

MATT HAIG

Türkçesi: Elif Ersavcı

"Bilmeyenler için söyleyeyim, insan dediğimiz şey orta zekalı ve iki ayaklı bir yaşam formu; evrenin çok ıssız bir köşesinde yer alan küçük ve sulu bir gezegende, büyük ölçüde yanılsamalarla dolu bir varoluş sürdürüyor."

Matt Haig 1975'te dünyaya geldi. Hem yetişkinler hem de çocuklar için romanlar kaleme alan yazar şimdilerde eşi ve iki çocuğuyla birlikte New York'ta yaşıyor ve yeni projeler üzerinde çalışıyor.

İNSANLAR

KOLEKTİF

MATT HAIG

İNSANLAR

Türkçesi: Elif Ersavcı

Kolektif Kitap - 66
Dünya Edebiyatı - 10
İnsanlar
Özgün Adı: *The Humans*

© Matt Haig, 2013
© Türkçesi: Elif Ersavcı, 2015
© Kolektif Kitap, 2015

ISBN: 978-605-5029-38-8

Yayına Hazırlayan: Evrim Öncül
Son Okuma: Murat Oğurlu
Kapak Tasarımı: Deniz Akkol
Sayfa Düzeni: Kolektif Tasarım

1. Baskı, Nisan 2015, İstanbul
Sertifika No: 25574

Baskı ve Cilt: Berdan Matbaacılık
Güven Sanayi Sitesi C Blok No: 215-216
Topkapı, İstanbul | 0212 613 11 12
Sertifika No: 12491

Kolektif Kitap Bilişim ve Tasarım Ltd. Şti.
Caferağa Mah. Sarraf Ali Sk.
No: 26/1 Kadıköy, İstanbul
www.kolektifkitap.com | info@kolektifkitap.com
T: 0216 337 05 18 | F: 0216 337 03 18

Bu eserin tüm hakları Anatolialit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır. Yayıncının izni olmaksızın elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılamaz ve iletilemez.

Andrea, Lucas ve Pearl'e

Az önce yeni bir sonsuzluk kuramı buldum.
Albert Einstein

ÖNSÖZ

(Korkunç bir talihsizlik karşısında mantıksız bir umut)

Bu satırları okuyanlarınızın büyük çoğunluğunun insanların bir mitten ibaret olduğuna inandığını biliyorum, ama ben size onların gerçekten var olduklarını bildirmek üzere buradayım. Bilmeyenler için söyleyeyim, insan dediğimiz şey orta zekalı ve iki ayaklı bir yaşam formu; evrenin çok ıssız bir köşesinde yer alan küçük ve sulu bir gezegende, büyük ölçüde yanılsamalarla dolu bir varoluş sürdürüyor.

Bu varlıklardan daha önce de haberi olanlar ve beni onların gezegenine gönderenler için de şunu ekleyeyim: İnsanlar pek çok bakımdan tahmin ettiğiniz kadar tuhaflar. Ayrıca ilk bakışta fiziksel özellikleri karşısında dehşete kapılabileceğiniz de doğru.

Sadece yüzlerinde bile bir sürü korkunç gariplik var: yüzün merkezinde duran yumru şeklindeki burun, ince derili dudaklar, "kulak" dedikleri alabildiğine ilkel harici işitme organı, minik gözler ve akıl sır erdirilmesi imkansız anlamsızlıktaki kaşlar. Zihinsel olarak hepsini sindirmek ve kabul etmek uzun zaman alıyor.

Alışkanlık ve âdetlerinde de ilk başta epey kafa karıştıran muammalar var. Konuştukları konularla konuşmak istedikleri konular nadiren kesişiyor. Bedenlerinden utanmalarına ve kıyafet kurallarına gelince, bunları ucundan kıyısından anlamaya başlayabilmeniz için doksan yedi kitap yazıp her şeyi uzun uzun anlatmam gerekir.

Tabii ya, Kendilerini Mutlu Etmek İçin Yaptıkları Ama Aslında Hayatı Onlara Zehir Eden Şeyler'i de unutmayalım. Sonu gelmeyen bir liste bu. Alışveriş yapmak, televizyon izlemek, daha iyi bir iş bulmak, daha büyük bir ev almak, yarı otobiyografik romanlar yazmak, yavrularını eğitmek, derilerini birazcık daha az yaşlı göstermek ve bütün bunların bir anlamı olabileceğine inanmaya yönelik üstü kapalı bir umut beslemek listedeki kalemlerden bazıları.

Evet, hepsi acı verici ölçüde komik. Ama Dünya'dayken insan şiirlerini de keşfettim. Şairlerden biri, hem de en iyisi (Emily Dickinson) şöyle demiş: "Olasılıkta yaşıyorum." Biz de biraz alttan alıp aynısını yapalım. Zihinlerimizdeki duvarları bir süreliğine yıkalım, çünkü okumak üzere olduğunuz şeyi anlamak için sahip olabileceğiniz her türlü önyargıyı bir kenara bırakmanız gerekiyor.

Ve şunu düşünelim: Ya insan yaşamının *gerçekten* bir anlamı varsa? Ya -bir anlığına bunun mümkün olabileceğini düşünün- Dünya'daki yaşam sadece korkulası ve gülünesi değil, aynı zamanda kutsanası bir şeyse? Ya öyleyse?

Bazılarınız benim yaptığım şeyi biliyor olabilir, ama sebebini hiçbiriniz bilmiyorsunuz. Bu belge, bu rehber, bu hikaye -nasıl isterseniz öyle deyin- her şeyi açıklayacak. Sizden bu kitabı önyargılı olmadan okumanızı ve insan yaşamının gerçek değerini kendi adınıza biçmenizi rica ediyorum.

Huzur sizinle olsun.

BİRİNCİ BÖLÜM

Topladım gücümü elime

Olmadığım adam

Peki, ne şimdi bu?

Hazır mısınız?

Tamam. Derin bir nefes alın. Başlıyorum.

Bu kitap, şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitap, gerçekten burada, Dünya'da yazıldı. Bu kitap hayatın anlamı ve hiçbir şey hakkında. Birini öldürmenin ve birilerini kurtarmanın nelere mal olduğu hakkında. Aşk ve ölü şairler ve fıstık ezmesi hakkında. Madde ve antimadde, varlık ve yokluk, umut ve nefret hakkında. Isobel adlı kırk bir yaşında dişi bir tarihçi, onun Gulliver adlı on beş yaşındaki oğlu ve dünyadaki en akıllı matematikçi hakkında. Lafın kısası, insan olmak hakkında.

Öncelikle zaten bariz olan bir şeyi söyleyeyim izninizle. Ben onlardan biri, yani bir insan değildim. O ilk gece, soğuğun, karanlığın ve rüzgarın ortasında, insan olmakla yakından uzaktan hiçbir alakam yoktu. Benzinlikte *Cosmopolitan* okumadan önce bu yazı dilini de hiç görmemiştim. Sanıyorum siz de ilk kez şimdi görüyorsunuz. İnsanların hikayeleri nasıl tükettiğine dair fikir verebilmek adına bu kitabı bir insan nasıl hazırlayacaksa ben de öyle hazırladım. Kullandığım kelimeler insanların yazı tipiyle yazılmış, insanların yaptığı gibi art arda sıralanmış insan kelimeleri. En egzotik ve ilkel dilsel formları bile neredeyse anında çevirebilme yeteneğiniz sayesinde bunun bir sorun yaratmayacağını biliyorum.

Yani, tekrar altını çizeyim, ben Profesör Andrew Martin değildim. Sizin gibi biriydim.

Profesör Andrew Martin sadece bir roldü. Bir kamuflaj. Bir görevi yerine getirebilmek için yerine geçmem gereken biri. Görevin yerine getirilebilmesi için kaçırılıp öldürülmesi gereken biri. (Bu açıklamanın biraz kötü tınladığının farkındayım, bu yüzden en azından bu sayfanın geri kalanında ölüm bahsini bir daha açmamaya özen göstereceğim.)

Kısacası ben kırk üç yaşında bir koca, baba ve Cambridge Üniversitesi'nde ders veren, hayatının son sekiz yılını o vakte kadar çözülemez olduğu düşünülen bir matematik problemini çözmeye adamış bir matematikçi değildim.

Dünya'ya adım atmadan önce yandan ayırdığım kahverengi saçlarım yoktu. Aynı şekilde Holst'un *The Planets* bestesi ya da Talking Heads'in ikinci albümü hakkında bir fikrim de yoktu, zira müzik kavramına pek sıcak bakmıyordum. En azından bakmamam gerekirdi. Avustralya şarabının gezegenin diğer bölgelerinden gelen şaraplara kıyasla daha itibarsız olduğunun tartışılmaz bir gerçek olduğuna inanıyor olmam da beklenemezdi. O zamana kadar sıvı nitrojenden başka bir şey içmemiştim neticede.

Evlilik sonrası dönemde yaşayan türlerden birinin üyesi olduğumdan, karısını ihmal edip öğrencilerinden birine göz koyan ve İngiliz Springer Spaniel'ini -"köpek" olarak da bilinen kıllı ve evcil bir tanrının cinslerindendi bu- yürüyüşe çıkarma bahanesiyle evden kaçıp öğrencisiyle buluşan bir koca olmadığımı da söylememe gerek yok herhalde. Matematik üzerine kitaplar yazmadığım gibi, yayıncılarıma kapakta artık on beşinci yıl dönümünü kutlamaya hazırlanan bir fotoğrafımı kullanmaları için baskı da yapmadım.

Hayır, ben o adam değildim.

O adama karşı bir şey hissediyor da değildim. Yine de adam gerçekti, ben ne kadar gerçeksem, siz ne kadar gerçekseniz, o da o kadar gerçek biri, memeli bir yaşam formu, 2n kromozomlu ökaryotik bir primat, o gece yarısından beş dakika önce masasının başına oturmuş bilgisayarının ekranına bakıp sade kahve içen biriydi. (Merak etmeyin, kahve denen şeyi ve onunla yaşadığım talihsiz serüvenleri daha sonra açıklayacağım.) Keşfi yaptığında sandalyesinden zıplamış, zihni daha önce hiçbir insan zihninin varmadığı bir yere, bilginin en ucuna varmıştı.

Keşfini yaptıktan hemen sonra gözcüler tarafından kaçırıldı. Gözcüler benim işverenlerimdi. Profesör Andrew Martin'le karşılaşmam kısacık bir an sürdü. Pek çok açıdan eksik kalsa da okuma yapılmasına yetti bu. Aslında okuma fiziksel açıdan tamdı, ama zihinsel açıdan değil. İnsan beyinleri klonlanabiliyor, ama beyinlerinin içindeki şeyleri, en azından büyük kısmını klonlayamıyorsunuz, bu yüzden çoğu şeyi kendi kendime öğrenmek zorunda kaldım. Dünya gezegenine kırk üç yaşında doğmuş bir bebek gibiydim. Sonraları profesörle normal bir şekilde tanışmamış olmak canımı sıkacaktı, çünkü bu çok işime yarayabilirdi. Bana Maggie meselesini anlatabilirdi mesela. (Ah, ne kadar isterdim bana Maggie'den bahsetmesini!)

Ne olursa olsun, sonradan edindiğim hiçbir bilgi o süreci durdurmak zorunda olduğum şeklindeki basit gerçekliği değiştiremezdi. Oraya bu yüzden gitmiştim. Profesör Andrew Martin'in keşfinin kanıtlarını yok etmek için. Yalnızca bilgisayarlarda değil, canlı insanlarda da saklı kanıtları yok etmek için.

Pekala, hikayeye nereden başlamalı?

En başından herhalde. Arabanın çarptığı yerden.

Bağlamsız kelimeler ve dilde ilk denemeler

Evet, dediğim gibi, arabanın çarptığı yerden başlamalıyız.

Öyle olmak zorunda, gerçekten. Çünkü ondan önce uzun bir süre hiçbir şey yoktu. Hiçbir şey, hiçbir şey, hiçbir şey ve sonra...

Bir şey.

Ben, orada duruyorum, "yol"da.

Kendimi yolda buldum ve anında farklı farklı tepkiler verdim. Öncelikle, o hava neydi öyle? Buna alışık değildim, hava üzerine düşünülecek bir şey olmamıştı benim için daha önce. Ama burası İngiltere'ydi, Dünya'nın bu kısmında hava üzerine düşünmek başlıca insan faaliyetiydi. Üstelik haklılardı da. İkincisi, bilgisayar neredeydi? Bir bilgisayar olması gerekiyordu. Gerçi Profesör Martin'in bilgisayarının nasıl göründüğü hakkında pek bir fikrim yoktu. Belki de yol gibi görünüyordu. Üçüncüsü, o gürültü neyin nesiydi? Bir tür boğuk uğultu. Ve dördüncüsü: Geceydi. Ben ev kuşu olduğumdan gece dışarıda olmaya alışık değildim. Gece dışarıda olmaya alışık olsaydım bile bu alışık olduğum türden bir gece değildi. Gece çarpı gece çarpı gece gibiydi. Gece üssü üçtü. Uzlaşmaz bir karanlık doldurmuştu gökyüzünü, ne yıldızlar vardı ne de ay. Güneşler neredeydi peki? Güneşleri var mıydı bu gezegenin? Soğuğa bakılırsa olmayabilirdi. Soğuk tam bir şoktu benim için. Ciğerlerim sızlıyordu, tenime vuran sert rüzgar yüzünden tir tir titriyordum. İnsanlar evlerinden hiç çıkıyor mu acaba diye düşündüm. Çıkıyorlarsa deli olmalıydılar.

Nefes almak da başta zor geldi. Ve bu ciddi bir sorundu. Nefes almak insan olmanın en önemli gerekliliklerinden biriydi nihayetinde. Ama sonunda olayı kaptım.

Bir diğer sıkıntı. Olmam gereken yerde değildim, bu giderek daha da netleşiyordu. Profesör kaçırılmadan önce neredeyse orada olmam lazımdı. Yani bir ofiste, ama burası ofis değildi. Bunu o zaman, o hâlimle bile anlamıştım. Ofis denen şeyin içinde uçsuz bucaksız görünen bir gökyüzü ve gökyüzünü tamamlayan karanlık bulutlar ve görünmeyen bir ay olamazdı herhalde.

Durumu anlamam biraz zaman aldı. O zamanlar yolun ne demek olduğunu bilmiyordum ama şu anki birikimimle size yolun bir hareket noktasıyla varış noktasını birbirine bağlayan şey demek olduğunu söyleyebilirim. Bu önemli. Tahmin etmiş olabileceğiniz üzere, Dünya'da bir yerden bir yere bir anda gidemiyorsunuz. Teknoloji henüz o noktada değil. Hatta hiç yakınında değil. Hayır. Dünya'da yaşarken bir yere varmak için epey bir zaman harcamak zorundasınız, yollar, raylar, kariyerler, ilişkiler, her şeyde böyle bu.

Üzerinde bulunduğum yol bir otoyoldu. Otoyol Dünya'da var olan en ileri yol türüydü ve çoğunlukla insanlar bir şeyde ne kadar ilerlemişlerse o şeyde ölüm ihtimali o kadar yüksekti. Çıplak ayaklarım asfalt denen şeyin üzerinde duruyor ve tuhaf, sert dokusunu hissediyordu. Sol elime baktım. Çok kaba saba ve yabancı göründü gözüme, ama o parmaklı ve acayip şeyin benim bir parçam olduğunu kavrayınca kahkahalarım boğazımda tıkandı. Kendime yabancıydım. Ha, bu arada o boğuk uğultu devam ediyordu ama artık çok boğuk değildi. Daha net duyuyordum sesi.

Büyük bir hızla yaklaşan şeyi o anda fark ettim.

Işıklar.

Beyaz, geniş ve alçak ışıklar. Hızlı hareket eden bir çöl süpürücünün parlak gözleri olabilirdi bunlar pekala. Gümüş sırtlı ya-

ratık yaklaştıkça çığlıklar atıyor, yavaşlayıp yön değiştirmeye çalışıyordu.

Yoldan çekilecek vaktim yoktu. En azından artık yoktu, çok fazla beklemiştim.

Böylece büyük, amansız bir kuvvetle çarptı bana. Ayaklarımı yerden kesen, beni uçuran bir kuvvetle. Bildiğiniz anlamda uçmadım tabii, insanlar uzuvlarını ne kadar çırparlarsa çırpsınlar uçamazlar çünkü. Tek gerçekçi seçenek acı duymaktı, onu da yere tekrar inene kadar duydum zaten, sonra da hiçliğe döndüm yine. Hiçbir şey, hiçbir şey ve sonra...

Bir şey.

Üstünde kıyafetler olan bir adam üzerime eğilmişti. Yüzünün yakınlığını canımı sıkmıştı.

Aslında canımı sıkmaktan biraz daha fazlasını yapmıştı.

Basbayağı tiksinmiş, dehşete düşmüştüm. Daha önce bu adama benzeyen bir şey görmemiştim hiç. Yüzü, üstündeki anlaşılmaz delikler ve çıkıntılarla çok yabancıydı. Özellikle burun çok tedirgin ediciydi. Deneyimsiz gözlerime, yüzünün içinde başka bir şey varmış da dışarı çıkmaya çalışıyormuş gibi görünüyordu. Daha aşağı baktım. Kıyafetlerini fark ettim. Sonradan gömlek, kravat, pantolon ve ayakkabı olduğunu öğreneceğim şeyler giymişti. Oralı biri olarak daha normal giyinemezdi ama o sırada bana öyle tuhaf görünüyordu ki, gülsem mi çığlık mı atsam bilemedim. Adam yaralarıma bakıyordu. Daha doğrusu yaralarımı arıyordu.

Sol elimi kontrol ettim. Bir şey olmamıştı. Araba bacaklarımla, sonra da gövdemle çarpışmıştı, ama elim iyiydi.

"Mucize," dedi adam sessizce, bir sır verir gibi.

Ama kelime anlamsızdı.

Yüzüme odaklanıp arabaların gürültüsünü bastırmak için sesini yükseltti. "Ne yapıyorsun burada?"

Hâlâ anlamsız. Sadece hareket eden ve ses çıkaran bir ağız.

Basit bir dil konuştuğunu anlamıştım anlamasına ama yeni bir dilin bütün dilbilgisel yapbozunu çözebilmem için en azından yüz kelime duymam gerekiyordu. Üstüme gelmeyin. Aranızdan bazılarının bunu yalnızca on kelimeyle, hatta tek bir sıfat tamlamasıyla yapabildiğini biliyorum. Ama ben dil konusunda iddialı olmadım hiçbir zaman. Seyahat etmekten hazzetmeme sebeplerimden biri de bu galiba. Bu arada şunun da altını çizeyim. Buraya gönderilmeyi ben istemedim. Birinin bu işi yapması gerekiyordu ve İkinci Dereceden Denklemler Müzesi'ndeki kafirane konuşmamı, sözümona matematiksel saflığa karşı işlediğim suçu takiben gözcüler bunun benim için uygun bir ceza olacağına ikna olmuşlardı. Aklı başında hiç kimsenin böyle bir görevi isteyerek üstlenmeyeceğini biliyorlardı ve görevim hayli önemli ve zor olsa da, sizin gibi ben de evrende bilinen en ileri ırka mensup olduğumdan bu işin üstesinden gelebileceğime eminlerdi.

"Seni bir yerden tanıyorum. Yüzün çok tanıdık. Kimsin sen?"

Kendimi yorgun hissediyordum. Işınlanmanın, madde değiştirmenin ve biyomontajın da böyle sıkıntıları var işte. Canınız çıkıyor. Kendinize geldiğinizde epey bir enerji kaybetmiş oluyorsunuz.

Kendimi karanlığa bıraktım ve mora, laciverte çalan, evi hatırlatan rüyaların tadını çıkardım. Çatlamış yumurtalar, asal sayılar ve yeri durmadan değişen ufuklar gördüm.

Sonra uyandım.

Tuhaf bir aracın içinde, ilkel bir kalp tarama cihazına bağlıydım. Tepemde iki insan vardı, biri erkek, öteki dişiydi (dişinin görüntüsü en büyük korkumu doğrular nitelikteydi, insan türünün çirkinliği erkeklere özgü değildi maalesef) ve ikisi de yeşil şeyler giymişlerdi. Sanırım bana bir şey soruyor ve bunu hayli telaşlı bir şekilde yapıyorlardı. Telaşlarının sebebi benim yeni

üst uzuvlarımı kabaca tasarlanmış elektrokardiyografik ekipmandan kurtulmak için kullanmam olabilirdi. Beni engellemeye çalıştılar ancak görünüşe göre işin içindeki matematikten pek anlamıyorlardı, bu yüzden yeşil kıyafetli o iki insanı yerde acıdan kıvranır hâlde bırakırken hiç zorlanmadım.

Sürücü acil bir soru sormak üzere bana döndüğünde ayağa kalktım; kalkarken bu gezegende yerçekiminin ne kadar fazla olduğunu fark ettim. Araç hızlı hareket ediyordu ve sirenin inişli çıkışlı ses dalgaları dikkatimi dağıtıyordu ama kapıyı açtım ve yol kenarındaki yumuşak bitki örtüsüne atladım. Bedenim yuvarlandı. Saklandım. Sonra, ortaya çıkmanın güvenli olduğuna ikna olunca tekrar ayağa kalktım. İnsan eline kıyasla ayak daha az rahatsız edici bir şey, tabii ucundaki parmakları saymazsanız.

Orada bir süre durup önümden geçen o acayip arabalara baktım. Arabalar yerle temas kurmak zorundaydı, anladığım kadarıyla fosil yakıtına bel bağlamışlardı ve her biri çokgen üreteçlerin çalışmasından bile daha çok ses çıkarıyordu. İnsanlar arabalarının içinde giyinik, dairesel bir yön kontrolü ekipmanına yapışmış ve bazıları harici iletişim cihazları kullanırken daha bir tuhaf görünüyorlardı.

En zeki yaşam formunun bile hâlâ kendi arabasını kullanmak zorunda olduğu bir gezegene gelmiştim...

Kendi gezegenimizde alışık olduğumuz basit lükslerin değerini hiç bu kadar anlamamıştım. Daimi ışık. Pürüzsüz ve akışkan trafik. Gelişmiş bitki yaşamı. Tatlandırılmış hava. Hava durumu diye bir derdin olmaması. Ah, sevgili okuyucularım, buraları hiç bilmiyorsunuz.

Arabalar yanımdan geçerken yüksek frekanslı kornalarını çalıyorlardı. Gözleri fal taşı gibi, ağızları bir karış açılmış suratlar araba pencerelerinden bana bakıyordu. Anlamıyordum, onlar ne

kadar çirkinse ben de o kadar çirkindim artık. Neyi yanlış yapıyordum? Neden göze batıyordum? Belki de sorun bir arabanın içinde olmamamdı. Belki de insanlar böyle yaşıyor, arabalarından hiç çıkmıyorlardı. Ya da beni üzerimde kıyafet olmadığı için yadırgıyorlardı. Hava soğuk olmasına soğuktu, ama suni bir beden örtüsünün eksikliği gibi önemsiz bir şey bunca tepki toplayabilir miydi? Hayır, mesele bu kadar basit olamazdı.

Gökyüzüne baktım.

Ay ince bir bulutun ardında belli belirsiz seçiliyordu şimdi. Sanki o da diğerlerinin şaşkınlığıyla bakıyordu bana. Ama yıldızlar hâlâ görünmüyordu. Yıldızları görmek istiyordum. Beni rahatlatmalarını istiyordum.

Bu da yetmezmiş gibi, yağmur yağması yüksek bir ihtimaldi. Yağmurdan nefret ediyordum. Yağmur, kubbelerin altında yaşayan sizler için olduğu kadar benim için de adeta mitolojik boyutlarda bir dehşet kaynağıydı. Aradığım şeyi bulutlar açılmadan önce bulmam gerekiyordu.

Önümde alüminyumdan yapılmış dikdörtgen bir levha vardı. Kelimeleri bağlamdan kopuk görmek dili yeni öğrenenler için kafa karıştırıcıdır, ama levhadaki ok seçenek dahilindeki tek yönü gösterdiğinden takip etmekten çekinmedim.

İnsanlar camlarını açıp motorlarının seslerini bastırmak için bağıra çağıra bir şeyler söylemeye devam ettiler. Bazen de şen bir tavır takınıyor, orminurklar gibi ağız sıvılarını benim olduğum yöne doğru tükürüyorlardı. Ben de aynı dost canlısı tavırla onlara tükürüp ağız sıvımı yanımdan hızla geçen yüzlere denk getirmeye uğraşıyordum. Bu onların daha çok bağırmasına yol açıyordu ama bağırmalarını dert etmemeye çalışıyordum.

Ağır bir vurguyla dile getirdikleri "Çekil şu yoldan seni pislik otuz birci!" kelimelerinin ne anlama geldiğini yakında anlayacağımı düşünerek yürümeye devam ettim, tabelayı geçtim ve son-

ra yol kenarında aydınlatılmış ama sinir bozucu şekilde hareketsiz duran bir bina gördüm.

Buraya gireceğim, dedim kendi kendime. Buraya girecek ve sorularıma cevaplar bulacağım.

Texaco

Binanın adı "Texaco"ydu. Gecenin ortasında korkunç bir sabitlikle durmuş parıldarken, sanki canlanmayı bekliyor gibiydi.

Binaya doğru yürüyünce buranın bir tür dolum istasyonu olduğunu anladım. Arabalar basit görünümlü yakıt temini sistemlerinin yanına, yatay bir tentenin altına park edilmişlerdi. Tahminim doğrulanmıştı: Bu arabalar hiçbir şeyi kendi kendilerine yapamıyorlardı. Beyinleri ölüydü gerçekten, tabii bir beyinleri varsa.

Araçlarına yakıt dolduran insanlar içeri girerken gözlerini dikip bana bakıyorlardı. Henüz dillerini konuşamadığımdan elimden geldiğince kibar olmaya çalışarak onlardan yana bol bol tükürük attım.

Binaya girdim. Tezgahın ardında kıyafetli bir insan vardı. Saçları kafasının tepesinde durmak yerine yüzünün alt kısmında toplanmıştı. Bedeni diğer insanlarınkinden çok daha yuvarlaktı ve dolayısıyla diğerlerine kıyasla birazcık daha iyi görünüyordu. Hekzanoik asit ve androsteron kokusundan, kişisel hijyenin bu adamın önceliklerinden biri olmadığını çıkardım. Adam benim de tedirgin edici olduğunu düşündüğüm cinsel organıma bakıp tezgahın arkasındaki bir düğmeye bastı. Ona doğru tükürdüm ama selamım karşılıksız kaldı. Bu tükürme işini yanlış anlamıştım belki de.

Durmadan etrafa tükürmek beni susatmıştı. Bir köşede hım-

layan bir soğutma ünitesi gördüm, içi parlak renkli silindir nesnelerle doluydu. Birini alıp açtım. Tenekenin içinde "Coca Cola Light" denen bir sıvı vardı. Aşırı tatlıydı ve fosforik asit içeriyor olmalıydı. İğrenç bir şeydi. Ağzıma girdiği anda geri püskürdü. Sonra başka bir şey tükettim. Sentetik bir ambalaja sarılmış bir besin maddesi. Sonradan kavrayacağım üzere, burası başka şeylerin içine sarılmış şeyler gezegeniydi. Ambalajların içinde yiyecekler. Kıyafetlerin içinde bedenler. Gülüşlerin içinde hakaretler. Her şey başka şeylerin içine gizlenmişti. Ağzıma soktuğum besin maddesinin adı Mars'tı. Bu demin püskürttüğüm içeceğe kıyasla boğazımda biraz daha yol aldı, ben öğürme refleksim olduğunu keşfedene kadar. Ünitenin kapısını kapadım ve üzerinde "Pringles" ve "Barbekü" yazan bir kap gördüm. Açıp yemeğe başladım. Tadı fena değildi, *sorp* keklerine benziyordu biraz, ağzıma sığdığı kadarını tıkıştırdım hemen. En son ne zaman yardım almadan beslendiğimi düşündüm. Gerçekten hatırlamıyordum. En azından bebekliğimden beri böyle bir şey yaşamamıştım, orası kesindi.

"Hey, bunu yapamazsın. Öyle her şeyi yiyemezsin. Para ödemek zorundasın."

Tezgahın arkasındaki adam benimle konuşuyordu. Ne dediği hakkında hâlâ bir fikrim yoktu ama sesinden ve frekansından iyi bir şey söylemediğini tahmin ediyordum. Ayrıca derisini de gözlemliyordum, yüzünün alt saçlarından görünen kısımları renk değiştiriyordu.

Başımın üstündeki aydınlatmayı fark edip gözlerimi kırpıştırdım.

Elimi ağzımın üstüne koyup bir ses çıkardım. Sonra aynı sesi elimi kol mesafesinde tutup çıkardım, fark vardı.

Evrenin en uzak köşesinde bile ses ve ışık yasalarının aynı şekilde işlediğini görmek içimi rahatlatmıştı, ama burada daha do-

nuk olduklarını belirteyim.

Raflar kısa bir zaman sonra "dergi" olduklarını öğreneceğim şeylerle doluydu ve bunların çoğunun üstünde gülüşleri birbirine neredeyse tıpatıp benzeyen suratlar vardı. Yirmi altı burun. Elli iki göz. Korkutucu bir manzara.

Ben dergilerden birini alırken adam da telefonu eline aldı.

Dünya'da medya hâlâ kapsül öncesi dönemde sıkışmış durumda ve büyük kısmı elektronik bir cihazdan ya da kimyasal işlemlerle hamur hâline getirilen "kağıt" diye ince bir ağaç türevinden yapılan basılı ortamdan okunuyor. Dergiler burada çok popüler, oysa dergi okuyup da kendini daha iyi hisseden bir insana hiç rastlamadım. Hatta dergilerin başlıca amacının okurlarında aşağılık hissi yaratıp onları bir şey satın almaya yönlendirmek olduğunu söyleyebilirim. Bunu başarıyorlar da. İnsanlar bir şey satın alıyor, sonra kendilerini daha kötü hissediyor ve bu yüzden başka ne satın alabileceklerini görmek için başka bir dergi satın alıyorlar. Kapitalizm dedikleri daimi ve mutsuz bir sarmal bu ve gerçekten çok popüler. Elimde tuttuğum derginin adı *Cosmopolitan*'dı ve hiçbir işe yaramasa bile dili kavramama yarayacaktı.

Uzun sürmedi. Yazılı insan dilleri neredeyse tamamıyla kelimelerden oluştuklarından gülünç ölçüde basitler. İlk makalenin sonunda hem dilin enterpolasyonunu yapmış, hem de moralinizi yükseltebilecek, ilişkinizi düzeltebilecek şeyler hakkında fikir sahibi olmuştum. Ayrıca orgazmın Dünya'da çok büyük bir mesele olduğunu da kavramış durumdaydım. Görünüşe göre burada hayatın temel ilkesi orgazmdı. Belki de bu gezegenin bulup buluşturduğu tek anlam buydu. İnsanların tek amacı orgazm aydınlanmasının peşinden gitmekti belki de. Kendilerini kuşatan karanlıktan bir iki saniyeliğine kurtulmak.

Ama bir dili okumakla konuşmak farklı şeylerdi ve yeni ses

donanımım ağzımda ve boğazımda hâlâ öylece duruyordu. Yemeği yutmayı başta nasıl kavrayamadıysam ses donanımımı nasıl kullanacağımı da henüz bilmiyordum.

Dergiyi rafa geri koydum. Standın yanında ince ve dikey bir yansıtıcı metal parçası vardı, sayesinde kendimi az da olsa görebildim. Benim de çıkıntılı bir burnum vardı. Ve dudaklarım. Ve saçlarım. Ve kulaklarım. Bunca *haricilik*! Ters yüz olmuş bir görüntüydü sanki. O da yetmezmiş gibi boynumun ortasında büyük bir yumru vardı. Bir de kalın kalın kaşlarım.

Aklıma bir bilgi kırıntısı geldi, gözcülerin bana anlattıklarından hatırladığım bir şey. *Profesör Andrew Martin.*

Kalbim çarpmaya başladı. Panik dalgası. Artık buydum ben. Bu insan olmuştum. Geçici bir süreç olduğunu düşünerek kendimi rahatlatmaya çalıştım.

Dergi standının altında gazeteler vardı. Gazetelere gülen suratların yanı sıra, yıkılmış binaların yanında uzanan ölü bedenleri de koymuşlardı. Gazetelerin yanında küçük bir harita koleksiyonu gördüm. *Britanya Adaları'nın Yol Haritası* vardı aralarında. Belki de Britanya Adaları'ndaydım. Haritayı alıp binadan çıkmaya çalıştım.

Adam telefonu kapadı.

Kapı kilitliydi.

Bilgi yine kendiliğinden geldi. *Fitzwilliam Koleji, Cambridge Üniversitesi.*

"Hiçbir yere gitmiyorsun," dedi adam anlamaya başladığım kelimelerle. "Polis geliyor. Kapıyı kilitledim."

Ben yine de kapıyı açmak üzere o tarafa ilerleyince adam şaşırdı. Dışarı çıktığımda uzaktan gelen siren sesini duydum. Yalnızca üç yüz metre uzaktaydı ve hızla yaklaşıyordu. Elimden geldiğince hızlı koşmaya başlayıp yoldan uzaklaştım ve çim kaplı, eğimli bir seti geçip sonra yine düz bir alana vardım.

Burada sabit duran çok sayıda taşıma aracı vardı, düzenli ve geometrik bir şekilde park edilmişlerdi.

Dünya tuhaf bir yerdi. İlk başta her yer tuhaf görünebilir tabii, ama burası evrendeki en tuhaf yer olmalıydı. Benzerlikler yakalamaya çalıştım. Burada da her şeyin atomlardan oluştuğunu ve bu atomların da diğer bütün atomlar gibi çalıştığını söyledim kendime. Onlar da aralarında mesafe varsa birbirlerine yaklaşıyor, mesafe yoksa birbirlerini itiyor olmalıydılar. Evrenin en temel yasasıydı bu ve her şey için geçerliydi, bu tuhaf gezegen için bile. Evrenin neresinde olursanız olun küçük şeylerin her zaman tastamam aynı olduğunu hatırlamak içimi rahatlattı. Çekme ve itme. Eğer benzerlik yerine fark görüyorsanız, yeterince yakından bakmıyorsunuz demektir.

Yine de o anda farkları görebiliyordum sadece.

Sirenli araba yakıt istasyonuna yanaşırken mavi ışıklar saçıyordu, bu yüzden birkaç dakikalığına park hâlindeki kamyonların arasına saklandım. Donuyordum, çömelip kendimi sardım, bütün bedenim titriyor ve testislerim büzülüyordu. (Gördüğüm kadarıyla eril insan bedeninin en çekici yanı testislerdi ama bu organlar insanlar tarafından takdir görmüyordu, gülen yüzler bile daha çekiciydi onlar için.) Polis arabası gitmeden önce arkamda bir ses duydum. Gelen polis memuru değil arkasına çömeldiğim kamyonun şoförüydü.

"Ne yapıyorsun sen orada? Kamyonumdan uzak dur sikik herif!"

Koşa koşa, çıplak ayaklarımı üzerine rastgele çakıl parçaları serpilmiş sert zemine vura vura kaçtım. Çimenlerle kaplı bir tarladan geçiyordum şimdi, başka bir yola varıncaya kadar aynı yönde devam ettim. Yeni yol öncekinden çok daha dardı ve trafik yoktu.

Haritayı açtım, bu yolun kavisiyle eşleşen çizgiyi buldum ve o

kelimeyi gördüm: "Cambridge."

Oraya yöneldim.

Bol nitrojenli havayı soluyarak yürürken kendime dair bir fikir oluşmaya başlamıştı kafamda. Profesör Andrew Martin. Adla birlikte beni buraya gönderenlerin uzaydan gönderdiği bilgiler de geldi.

Evli bir adamdım. Kırk üç yaşında, insan ömrünün tam ortasındaydım. Bir oğlum vardı. İnsanlığın şimdiye dek karşı karşıya kaldığı en büyük matematik muammasını çözmüştüm. Yalnızca üç saat gibi kısa bir süre önce, insan türünü hiçbir insanın hayal edemeyeceği bir şekilde ileri taşımıştım.

Bu gerçekler içimi bulandırıyordu ama Cambridge yönünde yürümeye devam ettim. Bakalım Dünya'da beni daha ne sürprizler bekliyordu.

Corpus Christi

İnsan yaşamı üzerine böyle bir belge sunmam istenmedi benden. Talimatlarımda yer almıyordu. Yine de insan varoluşunun kimi kayda değer yanlarını açıklamak için bunu yapmaya mecbur hissediyorum kendimi. Umuyorum ki bu şekilde, bazılarınızın yaptığımı bildiği şeyi yapmayı neden seçtiğimi anlayacaksınız.

Öyle ya da böyle, Dünya'nın gerçek bir yer olduğunu en başından beri biliyordum. Tabii ki biliyordum. *Savaşan Budalalar: Su Gezegeni 7081'de İnsanlarla Neler Yaşadım?* adlı şu meşhur seyahatnameyi kapsül formatında tüketmiştim. Dünya'nın çok bir şeyin olup bitmediği ve sakinlerinin yolculuk imkanlarının ciddi ölçüde kısıtlı olduğu sıkıcı ve uzak bir güneş sistemindeki gerçek bir gezegen olduğunu öğrenmiştim. İnsanların en iyi ihtimalle orta düzey bir zekaya sahip ve şiddete, derin bir cinsel utanca, kötü şiirlere ve dönüp dolaşıp aynı noktaya gelmeye meyilli bir yaşam formu olduğunu da duymuştum.

Ama buraya gelmeden önce yapabileceğim hiçbir hazırlığın hiçbir şekilde yeterli olmayacağını yavaş yavaş anlıyordum.

Sabah olduğunda şu Cambridge denen yerdeydim.

Dehşet verici ölçüde ilginç bir yerdi burası. Önce binalar dikkatimi çekti. Benzinliğin münferit bir örnek olmadığını kavramak beni epey şaşırttı. Buradaki bütün binalar, ister tüketim, ister yerleşim, ister başka amaçlı olsun, *statik* ve *yere yapışıktı.*

Üstelik buranın benim şehrim olması gerekiyordu. Arada bir ayrılıp dönsem de, "ben" yirmi seneden uzun bir zamandır burada yaşıyordum. Bu söylediğim doğruymuş gibi davranmak zorundaydım, oysa burası şimdiye dek gördüğüm en acayip yerdi.

Geometrik hayal gücü eksikliği hayret verici boyutlardaydı bir kere. Görünürde bir on-gen bile yoktu. Yine de bazı binaların daha geniş ve nispeten daha süslü tasarımları olduğunu fark ettim.

Orgazm tapınakları, diye tahmin yürüttüm.

Mağazalar açılmak üzereydi. Çok geçmeden öğreneceğim üzere, insan kentlerinde her yer mağazaydı. Vonnadoryalılar için denklem kabinleri neyse Dünyalılar için de mağazalar oydu.

Bu mağazalardan birinin vitrininde bir sürü kitap görünce insanların kitapları *okumak* zorunda olduğunu hatırladım. Oturup bütün kelimeleri arka arkaya okumaları gerekiyor. Ve bu da zaman alıyor. Çok fazla zaman. İnsanlar bir kitabı alıp yutamıyor, aynı anda farklı ciltleri çiğneyemiyor ya da sonsuza yakın bilgiyi birkaç saniyede sindiremiyorlar bizim gibi. Kelime kapsüllerini ağızlarına atamıyorlar tek hamlede. Düşünsenize! Hem ölümlüler, hem de o değerli ve sınırlı vakitlerinin bir kısmını okumaya ayırmak zorundalar. İlkel bir tür olmalarına şaşmamak gerek aslında. Bir bilgi birikimine ulaşmalarına yetecek kadar kitap okuyup bu bilgiyle istediklerini yapabilecek duruma geldiklerinde ölüveriyorlar ne de olsa.

Bu yüzden, gayet anlaşılır bir şekilde, insanlar okumak üzere oldukları kitabın ne tür bir kitap olduğunu bilmek istiyorlar. Aşk hikayesi mi, cinayet hikayesi mi, yoksa uzaylılar hakkında bir şey mi okuyacaklarını bilmeleri gerekiyor.

İnsanların kitapçılarda kendilerine sordukları başka sorular da var. Kendilerini akıllı hissetmek için okudukları kitaplardan biri mi ellerindeki, yoksa akıllı *görünmek* adına okumamış takli-

di yapacaklarından mı? Onları güldürecek mi, ağlatacak mı, yoksa pencereye bakıp yağmur damlalarını izlemelerine mi sebep olacak? Hikaye gerçek mi, yoksa uydurma mı? Beyinlerini mi çalıştıracak, yoksa daha aşağı bölgelerdeki organlarını mı? Müritler yaratacak kitaplardan mı, yoksa müritlerin yakacakları kitaplardan mı? Matematik hakkında mı, yoksa evrendeki diğer her şey gibi matematikten doğan bir kitap mı?

Evet, çok fazla soru var. Ve çok fazla kitap. Çok çok fazla. İnsanlar tam da kendilerine yakışacak şekilde asla okuyamayacakları kadar çok kitap yazmışlar. Böylelikle okumak da -iş, aşk, seks ve söylemeleri gerektiği hâlde söylemedikleri şeyler gibi- akıllarına geldiğinde kendilerini tatminsiz hissettikleri şeyler yığınına eklenmiş durumda.

Yani insanların okuyacakları kitabı önceden bilmeleri gerekiyor. Tıpkı bir işe başvururken, o işin elli dokuz yaşına geldiklerinde kafayı sıyırıp ofis penceresinden aşağı atlamalarına yol açıp açmayacağını bilmek istemeleri gibi. Ya da bir kadının bir erkekle ilk kez buluştuğunda, Kamboçya'da geçirdiği zaman hakkında espriler yapan bu adamın onu kendinden daha genç, sahibi olduğu halkla ilişkiler şirketini işleten ve hayatında hiç Kafka okumadığı hâlde Kafkaesk diyip duran Francesca adlı bir kadın için terk edip etmeyeceğini bilmek istemesi gibi.

Her neyse, kitapçıya girmiş masaların üzerindeki kitaplara göz gezdiriyordum. Orada çalışan iki dişinin güldüğünü, gülerken de bedenimin orta kısmını işaret ettiklerini fark ettim. Yine kafam karışmıştı. Erkeklerin kitapçılara girmemesi mi gerekiyordu? Cinsiyetler arasında sürüp giden bir makara savaşı mı vardı? Kitap satan insanlar bütün vakitlerini müşterileriyle dalga geçerek mi harcıyorlardı? Yoksa üstümde kıyafet olmadığı için mi gülüyorlardı bana? Sorunun ne olduğunu nereden bilecektim? Ayrıca bu durum, o zamana dek duyduğum tek kahkahanın bir

Ipsoid'in boğuk kıkırtısı olduğu da düşünülürse, biraz dikkat dağıtıcıydı. Kitaplara odaklanmaya çalıştım ve raflara istiflenmiş olanlara bakmaya karar verdim.

Çok geçmeden, kullandıkları sistemin alfabetik olduğunu ve kitapların yazarların soyadının ilk harfine göre düzenlendiğini fark ettim. M'leri hemen buldum. M kitaplarından birinin adı *Karanlık Çağlar*'dı ve Isobel Martin tarafından kaleme alınmıştı. Kitabı raftan çıkardım, üstündeki etikette "Yerli Yazar" yazıyordu. Stokta sadece tek bir kopyası vardı ve bu da Andrew Martin'in kitaplarının kopya sayısıyla karşılaştırıldığında epey azdı. Mesela Andrew Martin'in *Kare Daire* adlı kitabından on bir, *American Pi* kitabındansa on üç tane saymıştım. İkisi de matematik üzerineydi.

Bu kitapları elime aldım ve ikisinin de arkasında "£8.99" yazdığını fark ettim. *Cosmopolitan* yardımıyla yaptığım dil enterpolasyonu sayesinde bu gördüğümün kitabın fiyatı olduğunu anlamıştım ama param yoktu. Bu yüzden kimsenin bana bakmadığı bir zamanı kollayıp (hayli uzun süre beklemem gerekti bunun için) mağazadan hızla kaçtım.

Üstümdeki harici testisler kıyafetsiz koşmayı zorlaştırdığından bir süre sonra koşmayı bırakıp yürümeye başladım. Sonra kitabı okumaya koyuldum.

İki kitapta da Riemann hipotezine dair bir şeyler aradım ama uzun zaman önce ölen Alman matematikçi Bernhard Riemann'ın şahsına yapılan bir iki alakasız gönderme haricinde bir şey bulamadım.

Kitapları yere fırlattım.

İnsanlar ciddi ciddi durup bana bakmaya başlamışlardı. Dört bir yanım o sırada bir anlam veremediğim şeylerle, çöpler, reklamlar ve bisikletlerle doluydu. Yalnızca insanlara özgü şeylerdi bunlar.

Uzun bir paltosu ve kıllı bir yüzü olan, asimetrik yürüyüşüne bakarak bedeninin zarar gördüğünü tahmin ettiğim iriyarı bir adam geçti yanımdan.

Anlık acıları biz de biliyoruz tabii, ama bu öyle bir şeye benzemiyordu. Adamın hâli burada ölümün hüküm sürdüğünü hatırlattı bana. Burada şeyler eskiyor, bozuluyor, ölüyordu. İnsan yaşamının her yanı karanlıkla sarılıydı. Nasıl başa çıkabiliyorlardı bununla?

Yavaş okumadan kaynaklanan budalalıkla, diye düşündüm. Ancak budala kalarak başa çıkabilirlerdi bu karanlıkla.

Ama bu adam başa çıkıyor gibi görünmüyordu. Gözleri keder ve acı doluydu.

"İsa," diye mırıldandı adam. Sanırım beni biriyle karıştırmıştı. "Artık her şeyi gördüm." Bakteriyel enfeksiyon ve saptayamadığım diğer bir sürü iğrenç şey kokuyordu.

Ona yol sormayı düşündüm, çünkü harita yalnızca iki boyutlu ve biraz da anlaşılmazdı, ama buna henüz hazır değildim. Kelimeleri telaffuz edebilirdim muhtemelen, ama bu kelimeleri soğan gibi bir burna ve pembe üzgün gözlere sahip ve bu kadar yakınımda olan bir surata yöneltecek kadar güvenemedim kendime. (Gözlerinin üzgün olduğunu nereden bilmiştim? İlginç bir soru bu, özellikle de biz Vonnadoryalıların üzüntüye benzer bir şey hissetmediği düşünülürse. Cevabı bilmiyorum. Ama öyle gibi gelmişti. Belki de içimde bir hayalet, belki yerine geçtiğim insanın hayaleti hissetmişti bunu. Andrew Martin'in bütün anılarına hâkim değildim, ama başka şeyleri bendeydi. Empati yarı biyolojik bir olgu olabilir miydi? Bilmiyordum. Tek bildiğim adamın yüzünde gördüğüm üzüntünün beni fiziksel bir acının görüntüsünden daha çok rahatsız ettiğiydi. Üzüntü bir hastalık gibi gelmişti bana ve bulaşıcı olabileceğinden endişelenmiştim.) Bu yüzden adamın yanından geçip gittim ve hatırlayabildiğim

kadarıyla hayatımda ilk kez yolumu kendi başıma bulmaya çalıştım.

Artık Profesör Andrew Martin'in üniversitede çalıştığını biliyordum ama üniversitelerin neye benzediğini bilmiyordum. Atmosferin hemen üzerinde salınan zirkonyum kaplı uzay istasyonları şeklinde olmadıklarını tahmin etmekle birlikte bunun haricinde bir fikrim yoktu. Binaları birbirinden ayırt edemiyordum, hepsi aynı gibiydi. İnsanların beni görünce nefeslerini tutmalarına ya da kahkaha atmalarına aldırış etmeden yürümeye devam ettim. Bir yandan da yanından geçtiğim tuğla yahut cam cephelere değiyordum, dokunmak görmekten daha çok cevap verecekmiş gibi.

Sonra olabilecek en kötü şey oldu. (Sıkı durun Vonnadoryalılar.)

Yağmur başladı.

Yağmuru tenimde ve saçımda hissetmek dehşet vericiydi. Buna dayanamazdım. Kendimi çok çıplak ve savunmasız hissediyordum. Koşmaya başladım, bir giriş arıyordum. Nereye olursa. Büyük bir kapısı ve dışında bir levhası olan geniş bir binanın önünden geçtim. Levhada "Corpus Christi ve Kutsal Bakire Meryem" yazıyordu. *Cosmopolitan* okuduğumdan "bakire"nin ne demek olduğunu gayet iyi biliyordum ama diğer kelimeler biraz sıkıntılıydı. Corpus ve Christi dilin ötesinde bir uzamı mesken tutmuş gibiydi. Corpus bedenle ilgili bir şey olmalıydı, belki de Corpus Christi'yle kastedilen tantrik bütün beden orgazmıydı. Hakikaten bilmiyordum. Başka bir levhada "Cambridge Üniversitesi" yazıyordu. Sol elimle kapıyı açtım ve çimlerin üzerinden binaya doğru yürümeye başladım; ışıkları hâlâ yanıyordu.

Yaşamın ve sıcaklığın işaretleri.

Çimler ıslaktı. Yumuşak nem midemi bulandırdı, ciddi ciddi çığlık atmayı düşündüm.

Çimler özenle biçilmişti. Özenle biçilmiş çimlerin güçlü bir gösterge olduğunu ve burada olduğu gibi "yüce" bir mimariyle bir araya geldiğinde içimde korku ve saygı hissi uyandırması gerektiğini sonradan anlayacaktım. Ama o sırada düzgün çimlerle mimari yüceliğin öneminden bihaber olduğum için ana binaya doğru yürümeye devam ettim.

Arkamda bir yerde bir araba durdu. Bu arabanın da yanıp sönen mavi ışıkları vardı. Işıklar Corpus Christi'nin taş cephesinde akıp gidiyordu.

(Dünya'da yanıp sönen mavi ışıklar bela demekti.)

Bir adam bana doğru koşmaya başladı. Peşinde koca bir insan kalabalığı vardı. Nereden çıkmıştı bu kadar insan? Böyle sürü hâlindeyken ve hepsinin üstünde tuhaf tuhaf kıyafetler varken çok meymenetsiz, hepten acayip görünüyorlardı. Ama benim için gayet anlaşılır bir durumdu bu. İşin o kadar anlaşılır olmayan kısmı, onların da beni acayip bulmasıydı. Bunu bir türlü anlayamıyordum. Onlar gibi görünüyordum sonuçta. Belki kendilerinden olana düşmanlık etmek, kendi türünü dışlamak bir diğer insan özelliğiydi. Eğer durum buysa, misyonum daha büyük bir önem kazanıyordu. Daha iyi anlıyordum şimdi her şeyi.

Her neyse, oradaydım, nemli çimlerin üstünde, peşimden koşan adam ve onun peşinden koşan kalabalıkla birlikte. Kaçabilir ya da dövüşebilirdim, ama sayıları çok fazlaydı. Bazılarının elinde antika gibi görünen kayıt cihazları vardı. Adam beni yakalayıp, "Benimle gelin bayım," dedi. Görevimi düşündüm. Ama o sırada boyun eğmek zorundaydım. Aslında tek derdim yağmurdan kurtulmaktı.

"Ben Profesör Andrew Martin'im," dedim bu cümleyi nasıl söyleyeceğimi bilmenin verdiği güvenle. Yükselen kahkahalar gerçekten korkunçtu.

"Bir karım ve oğlum var." Adlarını söyledim. "Onları görmem

lazım. Beni karımla oğlumun yanına götürür müsünüz?"

"Hayır, şimdi olmaz. Götüremeyiz."

Kolumu sıkıca tuttu. O anda hayatta her şeyden çok o iğrenç elin beni bırakmasını istiyordum. Bırakın kolumun sıkı sıkı tutulmasını, onlardan birinin bana dokunması bile benim için çok fazlaydı. Yine de karşı koymaya kalkışmadım ve adam beni bir araca götürdü.

Dünya'daki görevimi yerine getirirken mümkün olduğunca az dikkat çekmem gerekiyordu. Sanırım bu açıdan pek başarılı olamamıştım.

Normal olmaya çalışmalısın.

Evet.

Onlar gibi olmak için çaba göstermelisin.

Biliyorum.

Vaktinden önce kaçma.

Kaçmayacağım. Ama burada olmak istemiyorum. Eve dönmek istiyorum.

Bunu yapamayacağını biliyorsun. Henüz değil.

Ama zamanım azalıyor. Profesörün ofisine ve evine gitmeliyim.

Evet. Gitmelisin. Ama önce sakin olmalı ve sana söyledikleri şeyleri yapmalısın. Nereye gitmeni istiyorlarsa oraya git. Ne yapmanı istiyorlarsa onu yap. Seni kimin gönderdiğini asla bilmemeliler. Panik yapma. Profesör Andrew Martin artık orada değil. Sen oradasın. Zamanın var. Onlar ölüyorlar ve bu yüzden sabırsızlar. Onların hayatı kısa. Seninki değil. Onlara benzeme. Yeteneklerini bilgece kullan.

Tamam. Ama korkuyorum.

Korkmakta haklısın. İnsanların arasındasın.

İnsan kıyafetleri

Bana kıyafetler giydirdiler.

İnsanlar mimari ya da radyoaktif olmayan izotopik helyum bazlı yakıtlar hakkında bilmedikleri şeyleri kıyafet bilgileriyle telafi ediyorlardı. Bu konuda dâhilerdi ve işin bütün ayrıntılarına hâkimlerdi. Abartmıyorum, bu işin *binlerce* ayrıntısı vardı.

Kıyafet mekanizması şöyleydi. Bir iç katman vardı, bir de dış katman. İç katman "don" ve "çorap"lardan oluşuyordu ve bunlar epey ağır kokulu cinsel organlarını, kıçlarını ve ayaklarını örtüyordu. Bir de daha az utanç verici olduğunu düşündükleri göğüs bölgesini örten ve "fanila" denen bir seçenek vardı. Örttüğü göğüs bölgesi, "meme ucu" adlı hassas deri çıkıntılarını da kapsıyordu. Meme uçlarının ne gibi bir amaca hizmet ettiğini anlamıyordum ama parmaklarımı üzerlerinde nazikçe gezdirdiğimde hoş bir his uyandırdıklarını fark etmiştim.

Dış katmandaki kıyafetler iç katmandakilerden daha önemliye benziyordu. Bu katman bedenin yüzde doksan beşini örtüyor, sadece yüzü, saçları ve elleri açıkta bırakıyordu. Üstelik bu katman gezegendeki güç yapıları hakkında bilgi veriyor gibiydi. Mesela beni yanıp sönen mavi ışıkları olan araca bindiren iki adamın kıyafetlerinin dış katmanları birbirinin aynıydı ve çoraplarının üstüne giydikleri siyah ayakkabılar, donlarının üstüne giydikleri siyah pantolonlar ve gövdelerinin üst kısmına giydikleri beyaz "gömlek"lerle koyu uzay mavisi "kazak"lardan oluşuyordu. Ka-

zakların üstünde, sol göğüs uçlarının hizasındaki bölgede, daha ince bir dokumadan yapılmış ve üstünde "Cambridgeshire POLİS" yazan dikdörtgen bir arma vardı. Ceketleri de aynı renkti ve onların da üzerinde aynı arma vardı. Galiba bu tip kıyafetlerin havalı olduğu düşünülüyordu.

Ama "polis" kelimesinin ne demek olduğunu öğrendim sonra. Polis, polis demekti.

Aklım almıyordu. Kıyafet giymeyerek kanuna karşı gelmiştim. İnsanların çoğunun çıplak bir insan bedeninin neye benzediğini bildiğinden emindim oysa. Sorun çıplakken yanlış bir şey yapmam değildi, yani en azından şimdilik çıplakken yanlış bir şey yapmamıştım, sorun sadece çıplak olmamdı.

Beni küçük bir odaya koydular; oda, bütün insan odalarıyla mükemmel bir uyum içinde dikdörtgeni kutsuyordu. İşin tuhaf yanı bu odanın polis merkezindeki, hatta gezegendeki diğer odalardan ne daha iyi ne de daha kötü görünmesine rağmen, memurların, diğer herhangi bir odada durmaktansa, "hücre" denen bu odada durmanın özel bir ceza olduğunu düşünüyor gibi görünmeleriydi. Kendi kendime kıkırdamaya başladım. *Ölen bir bedende yaşıyorlardı, ama bir odaya kilitlenmek onları bundan daha çok endişelendiriyordu!*

O odanın içinde giyinmemi söylediler. Kendimi "örtmem" gerekiyordu. Ben de bana verdikleri kıyafetleri alıp elimden geleni yaptım ve hangi uzvumu hangi delikten sokmam gerektiğini çözmeyi başardım. Sonra bir saat beklememi söylediler. Bekledim. İstesem kaçardım elbette. Ama aradığım şeyi burada, polislerin ve bilgisayarların yanında bulmamın daha mümkün olduğunu anlamıştım. Üstelik, bana söylenen şeyler gelmişti aklıma. *Yeteneklerini bilgece kullan. Onlar gibi olmak için çaba göster. Normal olmaya çalışmalısın.*

Sonra kapı açıldı.

Sorular

İki adam vardı.

Bunlar farklıydı. Öncekilerle aynı kıyafetleri giymiyorlardı ama yüzleri öncekilerle hemen hemen aynıydı. Sadece gözleri, çıkıntılı burunları ve ağızları değil, kendini beğenmiş mutsuzlukları da birbirine benziyordu. O sert ışığın altında tırsmadım dersem yalan olur. Sorgulama için beni başka bir odaya aldılar. İlginç bir bilgi bu: Sadece belli odalarda soru sorabiliyordunuz. Oturup düşünmek için ayrı, soru sormak için ayrı odaları vardı.

Oturdular.

Kaygıdan tenim karıncalanıyordu. Sadece bu gezegende hissedebileceğiniz bir kaygıydı bu. Benim kim olduğumu bilen yegane varlıkların benden çok uzakta olduğu gerçeğinin yarattığı kaygı. Ancak bu kadar uzak olabilirlerdi.

"Profesör Andrew Martin," dedi içlerinden biri sandalyesinin arkasına yaslanarak. "Biraz araştırma yaptık. Googleladık sizi. Akademik çemberlerde epey büyük bir balıkmışsınız."

Alt dudağını öne çıkarıp avuçlarını gösterdi. Söylediği şeye karşılık bir şey söylememi istiyordu sanırım. Söylemediğim takdirde bana ne yapmayı planlıyorlardı acaba? Ne yapabilirlerdi?

Googlelamanın ne demek olduğu hakkında bir fikrim yoktu ama her ne demekse beni googleladıklarını hiç hissetmemiştim. "Akademik çemberlerde büyük bir balık" olmanın ne demek olduğunu da çıkaramamıştım. Yine de, odaların şeklini göz önüne

aldığımda, bu adamların çember diye bir şeyin varlığının farkında olmaları içimi biraz rahatlatmıştı.

Başımı salladım, konuşma düşüncesi beni hâlâ tedirgin ediyordu. Konuşmak çok fazla konsantrasyon ve koordinasyon gerektiriyordu. Derken diğer adam konuştu. Yüzümü ona döndüm. Sanırım aralarındaki temel fark, gözlerinin üzerindeki kılların oluşturduğu çizgilerdeydi. Şimdi konuşan adam kaşlarını hep yukarıda tutuyor, bu da alnındaki derinin kırışmasına sebep oluyordu.

"Anlatın bakalım."

Uzun uzun düşündüm. Konuşma vakti gelmişti. "Ben gezegendeki en zeki insanım. Matematik dehasıyım. Grup teorisi, sayılar teorisi ve geometri gibi matematiğin pek çok farklı dalına önemli katkılarda bulundum. Adım Profesör Andrew Martin."

Birbirlerine baktılar ve burunlarından kısa bir hava kıkırtısı çıkardılar.

"Sizce bu komik mi?" dedi ilki saldırgan bir tavırla. "Kamu düzenini ihlal etmek komik bir şey mi? Çok mu eğleniyorsunuz, ha?"

"Hayır, sadece size kim olduğumu anlatıyordum."

"Orasını öğrendik zaten," dedi diğer polis. Bu polis çiftleşme dönemindeki doona kuşlarına benzeyen kaşlarını aşağıda ve birbirine yakın tutuyordu. "En azından son kısmını. Bilmediğimiz şey şu: Sabahın sekiz buçuğunda üzerinizde kıyafetleriniz olmadan etrafta dolanarak ne yapmaya çalışıyordunuz?"

"Cambridge Üniversitesi'nde profesörüm. Isobel Martin'le evliyim. Bir oğlum var, adı Gulliver. Onları görmek istiyorum. Lütfen. İzin verin karımla oğlumu göreyim."

Önlerindeki kağıtlara baktılar. "Evet," dedi ilki. "Fitzwilliam Koleji'nde öğretim görevlisiymişsiniz. Ama bu Corpus Christi Koleji'nin bahçesinde çıplak bir şekilde gezmenizi açıklamıyor.

Ya kafayı yemişsiniz, ya toplum için tehlike arz ediyorsunuz, ya da her ikisi birden."

"Giyinik olmayı sevmiyorum," dedim nazik bir kesinlikle. "Kıyafetler tenime sürtünüyor. Cinsel organımın etrafında sevimsiz bir his yaratıyor." Sonra *Cosmopolitan* dergisinden öğrendiklerimi hatırlayarak onlara doğru eğildim ve sorunu kökten çözeceğini düşündüğüm açıklamamı ekledim. "Kıyafet giymek tantrik bütün beden orgazmına ulaşma şansımı ciddi şekilde engelleyebilir."

İşte o zaman bir karara vardılar ve vardıkları karar beni psikiyatrik teste sokmaktı. Bu da, özetle, başka bir dikdörtgen odaya girip başka bir insana ve o başka insanın çıkıntılı burnuna bakmak demekti. Bu kez karşımdaki insan dişiydi. Adı Priti'ydi, *pretty*[1] şeklinde telaffuz ediliyordu ve anlamı da buydu. Ama ne yazık ki Priti de bir insandı ve, doğası gereği, görüntüsü bende güzellik değil kusma isteği uyandırıyordu.

"Şimdi," dedi, "çok basit bir soruyla başlamak istiyorum. Son zamanlarda kendinizi baskı altında hissettiniz mi?"

Kafam karışmıştı. Ne tür bir baskıdan bahsediyordu? Basınç demeye çalışıyor olabilir miydi? Ama nasıl bir basınç? Atmosfer basıncı mı? Yerçekimi mi?

"Evet," dedim. "Kendimi çok sık basınç altında hissediyorum. Her yerde bir tür basınç var."

Doğru cevap bu gibi gelmişti.

1- (İng.) Güzel. -çn

Kahve

Kadın üniversiteyle konuştuğunu söyledi. Sadece bu bile kendi içinde anlamsızdı. Nasıl yapılıyordu bir kere? Bir insan bir üniversiteyle nasıl konuşurdu? Sonra şöyle dedi: "Meslektaşlarınız onların standartlarına göre bile fazla uzun saatler çalıştığınızı söylediler. Olanlara çok üzülmüşler. Sizin için endişeleniyorlar. Karınız da öyle."

"Karım mı?"

Bir karım olduğunu da, karımın adını da biliyordum, ama bir karım olmasının ne demek olduğunu henüz anlamış değildim. Evlilik bana tamamıyla yabancı bir kavramdı. Gezegendeki bütün dergileri okusam da anlamama yetmezdi muhtemelen. Kadın açıklamaya girişince kafam daha da karıştı. Evlilik, iki insanın birbirini sevip sonsuza dek birlikte kaldığı bir "aşk birliğiydi". Ama bu durum, bana göre, aşkın zayıf bir güç olduğunu ve desteklenmesi için evliliğe ihtiyaç duyduğunu ima ediyordu. Üstelik birlik "boşanma" denen bir şeyle bozulabiliyordu ve bu yüzden, görebildiğim kadarıyla, mantıksal açıdan iyice saçma bir hâl alıyordu. Ama sonuçta okuduğum dergide en sık kullanılan kelimelerden biri olmasına rağmen "aşk"ın ne anlama geldiğine dair de gerçek bir fikrim yoktu. O kısım bir muamma olarak kalmıştı. Bu yüzden bunu da açıklamasını istedim ve açıklayınca bu korkunç mantığa fazla maruz kalmaktan iyice sersemledim. Yanılsamalar içinde yaşıyordu bu insanlar.

"Kahve ister misiniz?"

"Evet," dedim.

Kahve geldi ve tadına baktım. Sıcak, çirkin, asidik, çift karbon bileşimi bir sıvıydı, hepsini kadının üstüne tükürdüm. İnsanlar için önemli bir görgü kuralını çiğnemiştim sanırım, görünüşe göre o şeyi *yutmam* gerekiyordu.

"Sen ne..." Cümlesini tamamlamadan ayağa kalkıp üstünü kurulamaya başladı, gömleği konusunda yoğun bir endişe gösteriyordu. Sonra başka sorular sordu. İmkansız sorular. Adresim neydi? Boş zamanlarımda rahatlamak için ne yapardım?

Onu kandırabilirdim tabii ki. Zihni çok yumuşak, işlemesi kolaydı ve nötral salınımları öyle zayıftı ki o zamanki sınırlı dil hâkimiyetimle bile ona tamamen iyi olduğumu, sorduğu soruların cevaplarının onu ilgilendirmediğini ve lütfen beni rahat bırakmasını söyleyebilirdim. İhtiyacım olan ritmi ve optimum frekansı çoktan belirlemiştim. Ama yapmadım.

Vaktinden önce kaçma. Panik yapma. Zamanın var.

Doğrusunu isterseniz, bırakın panik yapmayı, dehşete düşmüştüm. Kalbim yok yere çılgınca atmaya başlamıştı. Avuçlarım terliyordu. Bu odayla ve odanın oranlarıyla ilgili bir şey, insan denen irrasyonel türle fazla temasa girmemle birlikte beni çıldırtıyordu. Buradaki her şey bir testti.

Eğer bir testte başarısız olursanız neden başarısız olduğunuzu anlamak için bir başka test yapılıyordu. Galiba testleri bu kadar çok sevmelerinin sebebi özgür iradeye inanmalarıydı.

Hah!

Yavaş yavaş keşfediyordum ki insanlar hayatlarını kontrol edebildiklerine inanıyor ve bu yüzden de sorular ve testler karşısında bir tür huşu duyuyor, çünkü bu şekilde, seçimlerinde başarısız olan ve doğru cevapları vermek için yeterince çalışmamış diğer insanlar üzerinde belli bir hâkimiyetleri olduğunu düşünü-

yorlardı. Ve pek çok insan başarısız olduğu son testin sonucunda benim gibi kendini bir akıl hastanesinde buluyor, diazepam dedikleri beyin boşaltıcı haplar yutuyor ve dik açılarla dolu başka bir boş odaya yerleştiriliyordu. Bu boş odanın öncekinden farkı, insanların bakterileri yok etmek için kullandıkları hidrojen klorürün sıkıntı verici kokusunu soluyor olmamdı.

Beni bekleyen görevi yerine getirmekte zorlanmayacağıma karar verdim o odada. Asıl görevimden bahsediyorum. Kolay olacaktı, çünkü insanlar tek hücreli canlılara karşı ne kadar kayıtsızsa ben de onlara karşı o kadar kayıtsızdım. *Birkaçını ortadan kaldırabilirdim, hiç dert değildi, üstelik onların aksine hijyenden çok daha önemli bir sebeple yapacaktım bunu.* Ama o sırada farkında olmadığım bir şey vardı: Gelecek denen o sinsi, maskeli, dokunulmaz devin karşısında ben de herkes kadar savunmasızdım.

Deliler

İnsanlar prensip olarak delilerden hoşlanmıyorlar; iyi resim yapan deliler hariç, ama onlardan hoşlanmaları için de o insanların ölü olmaları gerekiyor. Ne var ki deliliğin Dünya'daki tanımı çok belirsiz ve tutarsız. Bir dönem tamamıyla aklı başında sayılan bir hareket bir diğerinde delilik işareti oluveriyor. İlk insanlar hiç sorun yaşamadan çıplak gezebiliyorlardı mesela. Hatta nemli yağmur ormanlarındaki bazı insanlar hâlâ böyle geziyor. Yani deliliğin bazen zamanla, bazen de posta koduyla alakalı bir şey olduğu sonucunu çıkarabiliriz.

Temel kural basitçe şu: Dünya'da aklı başında görünmek istiyorsanız doğru yerde olmanız, doğru kıyafetleri giymeniz, doğru şeyleri söylemeniz ve doğru çimlere basmanız gerekiyor.

912.673'ün küp kökü

Bir süre sonra karım ziyaretime geldi. Isobel Martin. *Karanlık Çağlar*'ın yazarı. Ondan tiksinmek istiyordum, çünkü bu her şeyi kolaylaştırırdı. Dehşete kapılmak istiyordum, zaten kapıldım da, çünkü insan türünün bütün üyeleri bana dehşet veriyordu. O ilk karşılaşmada Isobel Martin'in iğrenç olduğunu düşündüm. Ondan korkmuştum. Oradaki her şeyden korkuyordum artık. Bu inkar edemeyeceğim bir gerçekti. Dünya'da olmak korkmak demekti. Kendi ellerimin görüntüsü bile korkutuyordu beni. Neyse, Isobel'e dönelim. İlk karşılaşmamızda gördüğüm tek şey, kötü bir şekilde düzenlenmiş birkaç trilyon vasat hücreydi. Solgun bir yüzü, yorgun gözleri, dar ama yine de çıkıntılı bir burnu ve kendine hâkim, kendini tutan bir havası vardı. Diğer insanlardan bile daha çok şey saklıyordu sanki içinde. Ona bakarken ağzım kurudu. Eğer bu insanla ilgili fazladan bir zorluk varsa, bu onu epey iyi tanıyor olmam beklendiği, ayrıca yapmam gereken şeyi yapmadan önce ihtiyacım olan bilgiyi toplayabilmek için onunla diğerlerine kıyasla daha çok vakit geçirmem gerektiği içindi.

Odama geldi. Bu esnada hemşire bizi izliyordu. Bu da bir testti tabii ki. İnsan yaşamındaki her şey testti. Bu yüzden bu kadar stresli görünüyordu hepsi.

Bana sarılacak, beni öpecek, kulağıma üfleyecek ya da dergide okuduğum diğer insan şeylerini yapacak diye ödüm kopuyordu ama hiçbirini yapmadı. Üstelik yapmak *ister* gibi de görünmü-

yordu. Tek yapmak istediği orada oturup sanki ben 912.673'ün küp köküymüşüm gibi beni izlemekti. Beni çözmeye çalışıyordu. Ben de o küp kök kadar ahenkli davranmak için elimden geleni yapıyordum. Yıkılmaz doksan yedi. En sevdiğim asal sayı.

Isobel hemşireye gülümseyip başıyla selam verdi, ama yerine oturup bana baktığında evrensel korku belirtilerinden birkaçını sergilediğini fark ettim - gerilmiş yüz kasları, büyümüş gözbebekleri, hızlı soluma. Dikkatimi saçlarına yönelttim. Başının üst ve arka kısımlarından uzayan ve omuzlarının hemen üstüne kadar gelip düz, yatay bir çizgiyle bir anda son bulan koyu renk saçları vardı. Küt saç diyorlardı buna. Sandalyesinde dik oturuyordu ve boynu uzundu, sanki kafası bedenine küsmüş de onunla bir daha muhatap olmak istemiyormuş gibi. Sonradan keşfedeceğim üzere, kırk bir yaşındaydı ve en azından bu gezegende güzel sayılan bir görünümü vardı. Ama o sırada benim için herhangi bir insan yüzüydü ve insan yüzleri öğreneceğim insan kodlarının sonuncusu olacaktı.

Derin bir nefes aldı. "Kendini nasıl hissediyorsun?"

"Bilmiyorum. Bir sürü şeyi hatırlamıyorum. Kafam karmakarışık, özellikle bu sabah hakkında. Bir şey soracağım. Dünden beri ofisime girip çıkan oldu mu?"

Bu soru onun da kafasını karıştırdı. "Bilmiyorum. Nereden bileyim? Ama hafta sonu orada kimsenin olduğunu sanmıyorum. Hem zaten anahtarı sadece sende var. Lütfen Andrew, ne olduğunu anlat bana. Kaza mı geçirdin? Amnezi testine girdin mi? O saatte neden evde değildin? Ne yapıyordun? Uyandığımda evde yoktun."

"Dışarı çıkmam gerekti. Hepsi bu. Dışarıda olmam gerekiyordu."

İyice tedirgin olmaya başlamıştı. "Aklıma bin türlü şey geldi. Bütün eve baktım ama senden iz yoktu. Araba da, bisikletin de

hâlâ oradaydı ve telefonunu açmıyordun. Saat gecenin üçüydü Andrew. Üçtü saat."

Başımı salladım. O benden cevaplar istiyordu ama bende sadece sorular vardı. "Oğlumuz Gulliver nerede? Neden senin yanında değil?"

Sorularım kafasını daha da karıştırdı. "Annemin yanında," dedi. "Onu buraya zar zor getirdim. Çok üzgün. Onca şeyden sonra bir de bu çıkınca çok zorlandı."

Anlattığı hiçbir şey ihtiyacım olan bilgiye yaklaştırmıyordu beni. Daha doğrudan sormaya karar verdim. "Dün ne yaptığımı biliyor musun? İşteyken neyi başardığımı?"

Bu soruya nasıl cevap verirse versin durum değişmeyecekti. Onu öldürmek zorundaydım. O anda değil. Orada değil. Ama kısa bir süre sonra, bir yerde, onu öldürmek zorundaydım. Yine de ne bildiğini bilmem gerekiyordu. Başkalarına ne anlattığını.

Bu sırada hemşire defterine bir şeyler yazdı.

Isobel sorumu duymazdan gelip bana doğru eğilerek sesini alçalttı. "Sinir krizi geçirdiğini düşünüyorlar. Böyle demiyorlar tabii, ama düşündükleri bu. Bana da bir sürü soru sordular. Büyük Engizisyoncu'nun karşısında gibi hissettim kendimi."

"Buranın olayı o değil mi? Durmadan soru sormak."

Cesaretimi toplayıp yüzüne yeniden baktım ve sorularıma devam ettim. "Neden evlendik biz? Amacımız neydi? Hangi kurallara uymamız gerekiyor?"

Belli sorular, soru sormak için tasarlanmış bir gezegende bile duymazdan geliniyordu.

"Andrew, sana haftalardır, hatta aylardır yavaşlaman gerektiğini söylüyordum. Çok fazla çalışıyordun. Saatlerin iyice saçmalaşmıştı, kendini paralıyordun. Bir yerden patlayacağın belliydi. Ama yine de fazla ani oldu. Bir şey tetiklemiş olmalı. Ben miydim o? Neydi? Çok endişeleniyorum senin için."

Geçerli bir açıklama bulmaya çalıştım. "Sanırım kıyafet giymenin önemini unutmuşum. Yani davranmam gerektiği şekilde davranmanın önemini unutmuşum. Bilmiyorum. Nasıl insan olunduğunu unuttum herhalde. Olabilir bu, değil mi? Bazen bir şeyleri unutabilir insan."

Isobel elimi tuttu. Başparmağının pürüzsüz alt kısmı derimin üzerinde gezdi. Bu sinirlerimi daha da bozdu. Bana neden dokunduğunu düşündüm. Bir polis kolunuzu tutuyorsa sizi bir yere götürmeye çalışıyor demekti, ama karınızın elinize dokunması ne demek oluyordu? Amaç neydi? Aşkla ilgili bir şey miydi bu?

Yüzüğünde parlayan küçük elmasa baktım.

"Her şey düzelecek Andrew. Bu geçici bir şey. Söz veriyorum, çok yakında yağmur kadar iyi olacaksın."

"Yağmur kadar mı?" diye sordum, endişe sesime bir titreklik katmıştı.

Yüzündeki ifadeleri okumaya çalıştım ama zor bir işti bu. Artık dehşete düşmüş değildi, nasıldı peki? Üzgün müydü? Şaşkın mıydı? Sinirli miydi? Hayal kırıklığına mı uğramıştı? Anlamaya çalışıyor ama anlayamıyordum. Yüzlerce kelime kadar daha konuştuktan sonra gitti. Kelimeler, kelimeler, kelimeler. Yanağıma küçük bir öpücük kondu ve bunu kısa bir kucaklama izledi, ne kadar zorlanırsam zorlanayım kendimi geri çekmemek, kasılmamak için çaba gösterdim. Sonra geri döndü, gözünden sızan bir şeyi sildi. Bir şey yapmam, bir şey söylemem, bir şey hissetmem gerekiyormuş gibi hissediyor, ama ne olduğunu bilmiyordum. "Kitabını gördüm," dedim en sonunda. "Kitapçıda. Benimkilerin yanında duruyordu."

"Bir kısmın hâlâ sensin yani," dedi. Ses tonu yumuşak ama biraz alaycıydı, ya da ben öyle olduğunu düşündüm. "Andrew, kendine dikkat et. Sana söylenenleri yaparsan her şey yoluna gi-

rer. Her şey yoluna girecek."

Sonra gitti.

Ölü inekler

Yemek için yemekhaneye inmem söylendi. Rezil bir deneyim oldu. Öncelikle bu, onların türünden bu kadar çok örnekle kapalı bir alanda ilk karşılaşmamdı. Bir de üstüne o koku vardı. Haşlanmış havuç kokusu. Bezelye kokusu. Ölü inek kokusu.

İnek Dünya'da yaşayan evcilleştirilmiş ve toynaklı bir hayvandı. İnsanlar bu hayvanı yiyecek, içecek, gübre ve tasarım ayakkabılar elde etmek gibi çeşitli amaçlar için kullanıyor, inekleri yetiştiriyor, boğazlarını kesiyor, parçalara ayırıyor, paketliyor, donduruyor, satıyor ve pişiriyorlardı. Bunu yapınca kendilerinde yedikleri hayvana bonfile ve biftek gibi isimler takma hakkını görüyorlardı çünkü bir insanın inek yerken düşünmek istediği son şey ineklerdi.

İnekler çok da umurumda değildi. Eğer görevim bir ineği öldürmemi gerektirseydi mutlu mesut yapabilirdim bunu. Ama birini umursamamakla onu yemek istemek arasında ciddi bir fark vardı. Bu yüzden sadece sebze yedim. Daha doğrusu tek bir dilim haşlanmış havuç yedim. Hiçbir şey evinizi iğrenç ve bilmediğiniz yemekler kadar özletmiyordu. Bir dilim havuç yetti. Hatta fazla bile geldi. Aslını isterseniz öğürme refleksimi bastırıp kusmamak için bütün gücümü ve konsantrasyonumu toplamam gerekmişti.

Köşedeki bir masaya, uzun bir saksı bitkisinin yanına oturdum kendi başıma. Bitkinin yaprak diye bilinen ve belli ki foto-

sentez görevi gören geniş, parlak, yassı, damarlı ve yemyeşil organları vardı. Tuhaf görünmekle birlikte içimi bulandırmıyordu. Hatta güzel göründüğünü bile söyleyebilirdim. Burada ilk kez bir şeye bakarken gerilmiyordum. Dikkatimi bitkiden gürültüye, deli diye sınıflandırılan topluluğa, bu dünyanın yol yordamının ötesinde kalan insanlara çevirdim. Eğer bu gezegende birileriyle doğru dürüst bir ilişki kuracaksam, onların bu odada olduğu kesindi. Tam bunu düşünürken içlerinden biri yanıma geldi. Kısa pembe saçlı, burnunun etrafında sanki yüzün bu bölgesinin daha fazla dikkat çekmeye ihtiyacı varmış gibi dairesel bir gümüş parçası olan, kolları turuncu-pembe renkli ince yara izleriyle kaplı ve beynindeki her düşünce ölümcül bir sırmış gibi kısık sesle konuşan bir kız. Üstündeki tişörtte "Her şey güzeldi ve hiçbir şey incitmedi" yazıyordu. Kızın adı Zoë'ydi. Bunu hemen ilk başta söyledi.

Sonra, "Yeni misin?" diye sordu.

"Evet," dedim.

"Gündüzcü mü?"

Gündüz kelimesi hakkında söyleyebileceğim bir şey düşündüm. "Evet," dedim, "açımız güneşe doğru."

Güldü. Gülüşü sesinin tam tersiydi. O anda bu manik ses dalgalarını kulağıma ileten havanın ortadan kaybolmasını diledim.

Sakinleştikten sonra açıklamaya girişti. "Hayır, demek istediğim burada kalıcı mısın, yoksa benim gibi gönüllü mü geliyorsun?"

"Bilmiyorum," dedim. "Kalıcı olduğumu sanmıyorum. Yakında giderim herhalde. Ben deli değilim. Sadece biraz kafam karışıktı. İlgilenmem, yapmam, bitirmem gereken çok şey var."

"Seni bir yerden tanıyorum," dedi Zoë.

"Öyle mi? Nereden?"

Odayı taradım. Kendimi rahatsız hissetmeye başlamıştım. Yetmiş altı hasta ve on sekiz personel vardı. Yalnız kalmak istiyordum. Buradan kurtulmak zorundaydım.

"Son zamanlarda televizyona çıktın mı?"

"Bilmiyorum."

Güldü. "Belki Facebook'tan arkadaşızdır."

"Belki."

Korkunç yüzünü kaşıdı. Yüzünün altında ne olduğunu me-

rak ettim. Herhalde görünenden daha kötü bir şey olamazdı. Sonra gözleri aydınlandı. "Hayır. Hatırladım. Seni üniversitede gördüm. Sen Profesör Martin'sin. Efsane gibi bir şeysin hatta. Ben de Fitzwilliam'danım. Etrafta görüyordum seni. Okulun yemekleri buradakilerden daha iyi, değil mi?"

"Öğrencilerimden biri misin?"

Yine güldü. "Hayır. Lise matematiği bana yetti. Nefret ettim."

Kızmıştım. "Nefret mi ettin? Matematikten nasıl nefret edebilirsin? Matematik her şeydir."

"Ee, bana pek öyle görünmedi. Pythagoras sağlam herifmiş ama hayır, sayılarla aram müthiş olmadı hiç. Benim olayım felsefe. Burada olmamın sebebi de bu. Aşırı dozda Schopenhauer."

"Schopenhauer mu?"

"Schopenhauer *İstenç ve Tasarım Olarak Dünya* diye bir kitap yazdı. Bu kitap üstüne bir ödev hazırlamam gerekiyor. Temelde söylediği şey şu: Dünya kendi istencimizle farkında olduğumuz şeydir. İnsanlar temel arzuları tarafından yönetilir ve bu da acı çekmemize yol açar çünkü arzular bizi dünyadan bir şeyler istemeye iter, oysa dünya bir tasarımdan başka bir şey değildir. Aynı istekler gördüklerimizi de şekillendirdiğinden kendimizi tüketmeye başlar ve sonunda da delirip kendimizi burada buluruz."

"Burada olmak hoşuna gidiyor mu?"

Yine güldü, ama böyle gülünce daha üzgün göründüğünü fark ettim. "Hayır. Burası bir girdap. Seni içine çekiyor. Burada kalmak istemezsin dostum. Buradaki herkes kafayı yemiş." Odadaki insanları işaret edip sorunlarını anlatmaya koyuldu. En yakınımızdaki masada oturan büyük bedenli, kırmızı yüzlü bir dişiyi gösterdi. "Bu Şişko Anna. Her şeyi çalar. Çatalla ne yaptığına bak. Gömleğinin kolundan içeri... Hah, şu Scott. Tahtın üçüncü varisi olduğunu sanıyor... Sarah ise günün büyük kısmında gayet normal biri, ama saat dördü çeyrek geçe hiçbir sebep yokken

çığlık atmaya başlıyor. Çığlık atan birinin olması şart zaten. Şu Ağlak Alex, yanındaki de Kurtlu Kate, düşünce hızında etrafta dolanır sürekli..."

"Düşünce hızında mı?" dedim. "Yavaşmış."

"ve.. Palavracı Patsy... ve Sallanan Sam. Ha, bak, şuradaki adamı görüyor musun, favorili olanı? Hani şu uzun boylu, tepsisine mırıldanan adam?"

"Evet."

"O da K-Pax'e bağladı iyice."

"Neye?"

"Kafayı yemiş. Başka bir gezegenden geldiğini sanıyor."

"Olamaz," dedim. "Gerçekten mi?"

"Evet. İnan bana. Bu kantinde *Guguk Kuşu*'ndaki dilsiz Kızılderililerden biriyiz işte."

Neden bahsettiği hakkında hiçbir fikrim yoktu.

Tabağıma baktı. "Yemiyor musun?"

"Hayır," dedim. "Yiyebileceğimi sanmıyorum." Sonra ondan bilgi alabileceğimi düşünerek sordum. "Eğer ben önemli bir şey başarmış olsaydım bunu çok insana anlatır mıydım sence? Yani sonuçta biz insanlar kibirli varlıklarız, değil mi? Övünmeyi, gösteriş yapmayı severiz."

"Evet, öyle sanırım."

Başımı salladım. Profesör Andrew Martin'in keşfini kaç kişinin biliyor olabileceğini düşündükçe içimde bir panik dalgası yükseliyordu. Soruşturmamı genişletmeye karar verdim. "Sence hayatın anlamı ne? Buldun mu onu?"

"Hah! Hayatın anlamı. Hayatın anlamıymış. Hayatın anlamı falan yok. İnsanlar dünyada kendilerinin dışında değerler ve anlamlar arıyor, oysa dünya değer ve anlam sunmadığı gibi insanların bu arayışına da hepten kayıtsız. Bu Schopenhauer değil ama. Daha çok Camus üstünden Kierkegaard gibi. Ben onlarlayım. So-

run şu ki, eğer felsefe okuyup anlama inanmayı bırakırsan tıbbi yardıma ihtiyaç duymaya başlıyorsun."

"Ya aşk? Aşkın olayı ne? Bu konuda bir şeyler okudum *Cosmopolitan*'da."

Bir kahkaha daha. "*Cosmopolitan* mı? Şaka mı yapıyorsun sen?"

"Hayır. Şaka değil. Böyle şeyleri anlamak istiyorum."

"Yanlış kişiyle konuştuğun kesin o hâlde. Bak, benim sorunlarımın biri de bu." Sesini en az iki oktav alçaltıp karanlık gözlerle baktı. "Ben şiddete meyilli adamları seviyorum. Neden bilmiyorum. Kendine zarar verme muhabbeti. Peterborough'a gidiyorum durmadan. Orada seçenek çok."

"Hımın," dedim gözcülerin beni buraya göndermekte haklı olduğunu düşünerek. İnsanlar gerçekten de bana anlatıldığı kadar acayipti. "Yani aşk sana zarar verecek doğru insanı bulmakla ilgili, öyle mi?"

"Aynen öyle."

"Bu hiç mantıklı değil."

"'Aşkta her zaman bir delilik vardır. Ama delilikte de her zaman bir mantık vardır.' Kim demişti bunu... Biri demişti işte."

Sessizlik oldu. Gitmek istiyordum. Görgü kurallarını bilmediğim için öylece kalkıp gittim.

İç çektiğini duydum. Sonra güldüğünü. Gülmek, delirmek gibi, tek çıkış yoluydu sanki, insanların acil çıkış kapısı.

Bütün iyimserliğimi toplayıp başka bir gezegenden gelen ve tepsisine mırıldanan adamın yanına gittim. Bir süre konuştum. Nereden geldiğini sordum büyük bir umutla. Tatooine'den dedi. Hiç duymamıştım öyle bir yer. Büyük Carkoon Çukuru'nun yanında yaşıyormuş, Jabba'nın Yeri'nden araçla çok kısa mesafedeymiş. Eskiden Skywalkerlar'ın çiftliğinde onlarla birlikte kalıyormuş, ama çiftlik yanıp kül olmuş.

"Gezegenin Dünya'dan ne kadar uzakta?"

"Çok."

"Ne kadar çok?"

"Elli bin mil," dedi bütün umutlarımı tuzla buz ederek. Keşke yeşil yapraklı bitkinin yanından hiç ayrılmasaydım diye düşündüm.

Adama baktım, bir anlığına insanların arasında yalnız olmadığımı sanmıştım ama şimdi yalnız olduğumdan emindim.

Demek ki, dedim kendi kendime yürürken, Dünya'da yaşarsan önünde sonunda olacağı bu. Gerçekliği elinde tutuyorsun, sonra elin yanıyor ve tabak yere düşüyor. (Tam bunu düşünürken odadakilerden biri gerçekten de elindeki tabağı düşürdü.) Evet, artık her şeyi net bir şekilde görebiliyordum. İnsan olmak insanı delirtiyordu. Büyük ve *dikdörtgen* pencereden dışarı bakıp ağaçlarla binaları, arabalarla insanları gördüm. İnsan türünün Andrew Martin'in verdiği yeni tabağı tutma kapasitesi olmadığı yeterince açıktı. Buradan çıkmam ve görevimi yapmam gerekiyordu. Karım Isobel'i düşündüm. Aradığım bilgi ondaydı. Onunla birlikte gitmeliydim.

"Ne yapıyorum ben burada?"

Pencereye doğru yürüdüm. Kendi gezegenim Vonnadorya'daki pencereler gibi olduğunu sanmıştım ama yanılıyordum. Camdan yapılmıştı bu. Cam da kayadan. O yüzden içinden geçmek yerine burnumu cama çarptım, diğer hastaları kesik kesik güldürdü bu durum. Yemekhaneden çıktım, bütün bu insanlardan, inek ve havuç kokusundan kurtulmaya can atıyordum.

Amnezi

İnsan gibi davranmam gerekiyordu, ama öte yandan Andrew Martin yaptığı şeyi insanlara anlattıysa burada bir dakika daha kaybetmemem lazımdı. Sol elime ve içindeki yeteneklere bakarken ne yapacağıma karar verdim.

Öğle yemeğinden sonra Isobel beni ziyarete geldiğinde odada oturan hemşirenin yanına gittim. Sesimi doğru frekansı yakalayacak kadar alçaltıp kelimelerimi doğru hıza gelinceye kadar yavaşlattım. Bir insanı hipnotize etmek kolaydı, çünkü evrendeki bütün türler arasında inanmaya en çaresizce ihtiyaç duyanlar onlardı. "Aklım tamamen başımda. Beni taburcu edebilecek doktorla görüşmek istiyorum. Eve dönmem, karımla oğlumu görmem ve Cambridge Üniversitesi Fitzwilliam Koleji'ndeki işime devam etmem gerekiyor. Üstelik buranın yemeklerini hiç sevmedim. Bu sabah bana ne oldu gerçekten bilmiyorum. Kamusal alanda o şekilde dolaşmam utanç vericiydi ama sizi temin ederim ki her ne olduysa tamamıyla geçici bir şeydi. Şu anda aklım başımda ve mutluyum. Hatta kendimi çok iyi hissediyorum."

Başıyla dediklerimi onayladı. "Beni takip edin."

Doktor bazı tıbbi kontrollerden geçmemi istedi. Beyin taraması. Beyin korteksimin amneziyi tetikleyebilecek şekilde hasar görmüş olmasından endişeleniyorlarmış. Ne olursa olsun izin veremeyeceğim tek şey yeteneklerim aktifken beynime bakmalarıydı. Adamı hafızamı kaybetmediğime ikna ettim. Bir sürü anı

uydurdum. Koca bir hayat uydurdum.

İş hayatımın üzerimde çok fazla baskı yarattığını anlattım. Anlıyordu. Sonra bana biraz daha soru sordu. Ama bütün insan sorularında cevaplar, atomların içindeki protonlar gibi, soruların içindeydi hep. Tek yapmam gereken onları bulmak ve kendi bağımsız düşüncelerimmiş gibi geri sunmaktı.

Yarım saat sonra teşhisi netleşti. Hafızamı kaybetmemiş, sadece kısa süreliğine geçici akıl zayıflığı geçirmiştim. "Sinir krizi" ifadesini onaylamıyor, "sinirsel çöküntü" yaşadığımı söylüyordu. Bu çöküntünün sebebi de uyku yoksunluğu, iş hayatının baskıları ve, Isobel'in doktoru önceden bilgilendirdiği üzere, büyük ölçüde sert ve sade kahveden oluşan -bu içecekten nefret ettiğime emindim oysa- beslenme düzenimdi.

Doktor bana biraz daha sufle verip panik atak, karamsarlık, sinirsel sarsıntılar, ani davranış değişiklikleri ya da gerçeklikten kopukluk hissi gibi şeyler yaşayıp yaşamadığımı sordu.

"Gerçeklikten kopukluk mu?" İkna edici bir tavırla bunun üzerine düşündüm. "Ah, evet. Bunu yaşıyordum zaman zaman. Ama artık yaşamıyorum. Kendimi iyi hissediyorum. Ve de gerçek. Güneş kadar gerçek hissediyorum kendimi."

Doktor gülümseyip matematik kitaplarımdan birini okuduğunu söyledi. Kitapçıda gördüğüm kitaptan bahsediyordu. Andrew Martin'in Princeton Üniversitesi'nde çalıştığı dönemdeki "komik" anılarından oluşan *American Pi*. Daha çok diazepam yutmam için reçete yazdı ve sanki günler başka şekilde deneyimlenebilirmiş gibi, "her günü teker teker yaşamamı" tavsiye etti. Sonra da hayatımda gördüğüm en ilkel telekomünikasyon teknolojisi ürününü kaldırarak Isobel'e gelip beni almasını söyledi.

Unutma, görevin boyunca asla etki altında kalmamalı ve yozlaşmamalısın.

İnsanlar şiddet ve hırsla şekillenmiş kibirli bir türdür. Yaşadıkları gezegeni, şu an için erişimleri olan yegane gezegeni yıkımın eşiğine getirdiler. Bölünmelerle, kategorilerle dolu bir dünya yarattılar ve kendi aralarındaki benzerlikleri görmeyi beceremediler. Teknolojiyi insan psikolojisinin uyum sağlayabileceğinden daha büyük bir hızla geliştirdiler ve hepsinin delisi olduğu para ve şöhret için ilerlemeye çalışıyorlar hâlâ.

İnsanların tuzağına asla düşmemelisin. Asla bir insanın yüzüne bakıp da o insanın bütünün suçlarıyla ilişkisini göz ardı etmemelisin. Gülümseyen her insan yüzü, hepsinin meyilli ve ne kadar dolaylı olursa olsun sorumlu olduğu dehşetleri gizler.

Asla yumuşamamalı, görevinden asla kaçmamalısın.

Saf kal.

Mantığını koru.

Kimsenin yapılması gereken görevin matematiksel kesinliğine müdahale etmesine izin verme.

4 Campion Yolu

Sıcak bir odaydı.

Pencere vardı ama perdeler çekiliydi. Bu perdeler gezegenin tek güneşinin elektromanyetik radyasyonunu geçirecek kadar inceydi, dolayısıyla her şeyi yeterince net görebiliyordum. Duvarlar gök mavisine boyanmıştı ve tavandan kağıttan yapılmış silindir şeklindeki bir siperle birlikte bir "ampul" sarkıyordu. Üç saatten uzun bir zamandır yatakta uyuyordum ve yeni uyanmıştım.

Profesör Andrew Martin'in evinin ikinci katındaki yatağındaydım. Evi 4 Campion Yolu'ndaydı. Dışarıdan gördüğüm diğer evlerle kıyaslandığında büyüktü. İçindeki diğer duvarlar beyazdı. Aşağı kattaki holün ve mutfağın zemini kireçtaşından, kireçtaşıysa kalsittendi ve bu yüzden bana bakabileceğim tanıdık bir şey sunuyordu. Su içmek için gittiğim mutfak, ocak denen şey sayesinde daha da sıcaktı. Üst yüzeyinde sürekli sıcak duran iki daire olan bu ocak demirden yapılmıştı ve gazla çalışıyordu. Üstelik bir adı vardı, üzerinde AGA yazıyordu. Krem rengiydi. Şu anda bulunduğum yatak odasında olduğu gibi mutfakta da bir sürü kapak vardı. Fırın kapakları, dolap kapakları, gardırop kapakları. İçeri tıkılmış dünyalar.

Yatak odasında yünden yapılmış bej rengi bir halı vardı. Yün, hayvan kılı demekti. Duvarda bir poster asılıydı, birbirine çok yakın duran, biri erkek biri dişi iki insan kafası resmi. Üzerinde

Roman Holiday yazıyordu. Başka kelimeler de vardı. "Gregory Peck", "Audrey Hepburn" ve "Paramount Pictures" gibi.

Küp şeklindeki ahşap bir eşyanın üzerinde bir fotoğraf duruyordu. Fotoğraf sadece görme duyusuna hitap eden iki boyutlu ve hareketsiz hologram demekti. Bu fotoğraf çelik bir dikdörtgenin içindeydi ve Andrew'la Isobel'i gösteriyordu. Şimdiki hâllerinden daha gençlerdi, tenleri daha ışıltılı ve kırışıksızdı. Çimenlerin üzerinde duruyorlardı. Isobel mutlu görünüyordu, bunu gülümsemesinden anladım. Gülümsemek insan mutluluğunun işaretlerinden biri. Üzerinde beyaz bir elbise vardı. Mutlu olmak istiyorsanız giyeceğiniz türden bir elbiseye benziyordu.

Bir fotoğraf daha. Bu kez sıcak bir yerdeydiler. İkisinin de üstünde elbise yoktu. Masmavi bir gökyüzünün altında, harap hâldeki dev sütunların arasındaydılar. Eski bir insan medeniyetinden kalma önemli bir yapı olmalıydı bu. (Yeri gelmişken belirteyim, Dünya'da bir grup insanın bir araya gelip içgüdülerini bastırmasının sonucuna medeniyet deniyor.) Sütunları diken medeniyet, tahmin ettiğim kadarıyla, unutulmuş ya da yok edilmişti. Andrew'la Isobel burada da gülümsüyordu ama bu öncekinden farklı, gözlerine vurmayan, ağızlarında kalan bir gülümsemeydi. Rahatsız görünüyorlardı; ince derilerinde hissettikleri sıcağa verdim bunu. Sonraki fotoğraf bir iç mekanda çekilmişti. Yanlarında bir çocuk vardı. Küçük bir erkek çocuğu. Annesinin koyu renk saçlarını, belki biraz daha koyusunu almıştı ama teni daha açıktı. Üzerinde "Kovboy" yazan bir şey giymişti.

Isobel vaktinin çoğunu odada geçiriyor, ya yanımda uyuyor ya da durup beni izliyordu. Ona pek bakmamaya çalışıyordum.

Onunla hiçbir şekilde ilişki kurmak istemiyordum. Aramızda sempati, hatta empati oluşması bile görevimi yapmamı zorlaştırabilirdi. Ama bu yüksek bir ihtimal değildi zaten. Kadının ötekiliği beni rahatsız ediyordu, çok yabancıydı. Ama evren oluşma-

dan önce evrenin oluşması da yüksek bir ihtimal değildi ve hiç kuşkusuz oluşmuştu.

Soru sormak için cesaretimi toplayıp gözlerine baktım.

"Beni en son ne zaman gördün? Yani bundan önce. Dün en son ne zaman gördün?"

"Kahvaltıda. Sonra işe gittin. Gece on birde eve geldin. On bir buçukta yataktaydın."

"Sana bir şey söyledim mi?"

"Seslendin, ama ben uyuyor numarası yaptım. Bu kadar. Uyandığımda gitmiştin."

Gülümsedim. İçim rahatlamıştı, ama neden rahatladığını o sırada bilmiyordum sanırım.

Isobel'in getirdiği "televizyonu" izledim. Televizyonu taşırken epey zorlandı, ağır gelmişti. Galiba ona yardım etmemi bekliyordu. Biyolojik bir yaşam formunun kendini bunca çaba içine sokması çok yanlış görünüyordu. Kafam karışmıştı, neden benim için böyle bir şey yapıyordu? Sırf telekinetik meraktan televizyonu onun için hafifletmeyi denedim.

"Beklediğimden daha hafifmiş," dedi.

"Ha," dedim, bakışlarına karşılık vererek. "Beklenti tuhaf bir şeydir."

"Haberleri izlemeyi hâlâ seviyorsun, değil mi?"

Haberleri izlemek. Çok iyi fikirdi. Haberlerden bir şeyler öğrenebilirdim.

"Evet," dedim. "Çok seviyorum."

Ben televizyonu izledim, Isobel de beni, ikimiz de gördüklerimizden eşit derecede rahatsızlık duyuyorduk. Haberler insan suratlarıyla doluydu ama hepsi gerçek hayattakinden daha küçük ve çoğunlukla bir hayli uzaktı.

İlk bir saatte üç ilginç detay yakaladım.

1. Dünya'da haberler genellikle "insanları doğrudan etkileyen haberler" anlamına geliyordu. Yani antiloplar, denizatları, kırmızı yanaklı su kaplumbağaları ya da gezegendeki diğer dokuz milyon türden hiç bahsedilmiyordu.

2. Haberlerdeki öncelik meselesine anlam verememiştim. Yeni matematiksel gözlemler ya da henüz keşfedilmemiş çokgenler üzerine hiç haber yoktu, varsa yoksa politikadan konuşuyorlardı ve politika bu gezegende temelde savaştan ve paradan ibaretti. Hatta savaş ve para meselesi haberlerde o kadar popülerdi ki, haberlerin adı "Savaş ve Para Şovu" olsa daha isabetli olurdu. Bana söylenenler doğruydu; burası şiddetin ve hırsın hüküm sürdüğü bir gezegendi. Afganistan diye bir ülkede bomba patlamıştı. Başka bir yerde insanlar Kuzey Kore'nin nükleer gücünden endişeleniyordu. Borsa denen şey düşüyordu. Bu düşüş pek çok insanı endişelendiriyor, endişelenen insanlar kafalarını kaldırıp sayılarla dolu ekranlara bakıyordu. Riemann hipoteziyle ilgili bir şey çıkar diye boşuna bekledim. Adı bile geçmedi. Ya kimse bilmiyor ya da kimse umursamıyor olmalıydı. Teoride iki olasılık da rahatlatıcıydı ama kendimi hiç rahatlamış hissetmiyordum.
3. İnsanlar kendilerine daha yakın yerlerde olup biten şeyleri daha çok önemsiyorlardı. Güney Kore, Kuzey Kore yüzünden endişeleniyordu. Londra'daki insanlar Londra'daki ev fiyatları yüzünden endişeleniyordu. Eğer biri yağmur ormanında çıplak yürüyorsa, o yağmur ormanı kendi bahçelerine yakın olmadığı müddetçe adamın çıplak olmasını umursamıyorlardı. Kendi güneş sistemlerinin ötesinde olanlarla ilgilenmedikleri gibi, Dünya'yla ilgisi yoksa sistemin içindekilerle de çok az ilgileniyorlardı. (Kabul etmek gerekir ki güneş sistemlerinde pek bir şey olduğu da yoktu. İnsanların kibri bundan kaynaklanıyordu belki de. Rekabet eksikliğinden.) Çoğunlukla insanlar sadece kendi ülkelerinde, ülkelerinin de tercihen kendilerine yakın bölgelerinde olanları bilmek istiyorlardı, yani haber ne kadar yerelse o kadar iyiydi. Bu mantığa göre en ideal haber programı haberleri izleyen insanın yaşadığı

evin içinde olup bitenlerle ilgili olmalıydı. Görüntüler o evdeki odalara göre ayrılıp öncelik sırasına sokulabilir, ana haber televizyonun durduğu odayı öne çıkarıp televizyonun o odadaki insan tarafından izlenmesini en önemli haber olarak sunabilirdi. Ama insanlar haberlerin mantığını bu kaçınılmaz sonuca dek izleyene kadar, ellerindeki en iyi şey yerel haberlerdi. Bu yüzden de Cambridge televizyonlarında verilen en önemli haber, o sabahın erken saatlerinde Cambridge Üniversitesi Corpus Christi Koleji'nin çimenlerinde çıplak dolaşırken görülen Profesör Andrew Martin adlı insan üzerineydi.

Bu son haberin tekrarlanan görüntüleri eve geldiğimden beri telefonun durmadan çalmasını ve karımın durmadan bilgisayara gelen e-postalardan bahsetmesini de açıklıyordu.

"Hepsine cevap verdim," dedi. "Şimdi konuşmak istemediğini ve hasta olduğunu söyledim."

"Hımm."

Yatağa oturup elime dokundu yine. Tenim karıncalandı. Bir yanım o anda, oracıkta işini bitirmek istiyordu. Ama her şeyin bir sırası vardı ve o sırayı takip etmek zorundaydım.

"Herkes senin için endişeleniyor."

"Kim endişeleniyor?" diye sordum.

"Oğlumuz mesela. Gulliver bu olaydan sonra daha da kötüleşti."

"Bizim bir tane mi çocuğumuz var?"

Gözkapakları yavaşça aşağı indi, suratı zorlama bir sakinlik tablosuydu. "Öyle olduğunu biliyorsun. Ayrıca neden beyin taramasından geçmeden çıktığını anlamıyorum."

"Gerek olmadığına karar verdiler. Çok kolay oldu."

Yatağın yanına koyduğu yemekten yemeye çalıştım. Peynirli sandviç dedikleri bir yiyecekti bu. İnsanların ineklere teşekkür

etmesini gerektiren şeylerden biri daha. Tadı kötü, ama yenilebilirdi.

"Neden yaptın bu yemeği bana?" diye sordum.

"Seninle ben ilgileniyorum," dedi.

Anlık kafa karışıklığı. Bilgiyi işlemem zaman aldı. Sonra anladım, bizim hizmet teknolojisiyle hallettiğimiz şeyleri insanlar birbirleri için yapıyorlardı.

"Ama bundan senin çıkarın ne?"

Güldü. "Bütün evliliğimiz boyunca bu soru hep sabit kaldı."

"Neden?" dedim. "Kötü mü bizim evliliğimiz?"

Sorduğum soru dalıp altında yüzmesi gereken bir şeymiş gibi derin bir nefes aldı. "Hadi sandviçini ye Andrew."

Sandviçimi yedim. Sonra aklıma bir şey geldi.

"Bu normal mi? Yani tek çocuğumuz olması normal mi?"

"Şu anda hayatımızda normal olan tek şey bu sayılır."

Elini kaşıdı. Elini kaşıması aklıma akıl hastanesindeki şu kadını, kolları yara izleriyle kaplı, şiddet düşkünü erkeklerle birlikte olan ve felsefe okuyan Zoë'yi getirdi.

Uzun bir sessizlik oldu. Hayatının büyük kısmında yalnız yaşamış biri olarak sessizliğe alışıktım, ama bu farklı bir sessizlikti. Bozmak isteyeceğiniz türden.

"Sandviç için teşekkür ederim," dedim. "Beğendim. En azından ekmek güzeldi."

Bunu neden söylediğimi gerçekten bilmiyordum çünkü sandviçi beğenmemiştim. Buna rağmen hayatımda ilk kez birine bir şey için teşekkür ediyordum.

Gülümsedi. "Böyle şeylere alışmasan iyi olur İmparator."

Sonra hafifçe göğsüme vurup elini orada bıraktı. Kaşlarında bir hareket fark ettim, alnında fazladan bir çizgi belirdi.

"Tuhaf," dedi.

"Ne? Tuhaf olan ne?"

"Kalbin. Düzensiz. Zar zor atıyor gibi."

Elini çekti. Bir an kocasına bir yabancıya bakar gibi baktı. Yabancıydı zaten. Yani yabancıydım, hem de tahmin edebileceğinden çok daha yabancı. Endişelenmiş görünüyordu ve bir yanım

buna içerliyordu, kadının o anda hissetmesi gereken asıl duygunun korku olduğunu bilmeme rağmen.

"Markete gitmem gerek," dedi. "Evde hiçbir şey kalmamış. Hepsi bozulmuş."

"Tamam," dedim buna izin verip veremeyeceğimi düşünerek. Vermem gerekiyordu herhalde. İzlemem gereken bir sıra vardı ve bu sıranın başlangıç noktası Profesör Andrew Martin'in Fitzwilliam Koleji'ndeki ofisiydi. Isobel evden çıkarsa ben de şüphe uyandırmadan çıkmayı başarabilirdim.

"Peki," dedim.

"Ama unutma, yataktan çıkmak yok. Anlaştık mı? Yatakta kalıp televizyon izle."

"Tamam," dedim. "Aynen öyle yapacağım. Yatakta kalıp televizyon izleyeceğim."

Başını salladı ama alnı hâlâ kırışıktı. Önce odadan, sonra da evden çıktı. Yataktan kalktım, ayak parmağımı kapıya çarptım. Acıdı. Bu garip değildi sanırım, garip olan acının devam etmesiydi. Şiddetli bir acı değildi, sadece parmağımı çarpmıştım sonuçta, ama acı bir türlü geçmiyordu. En azından odadan çıkana, merdivenlerden inmeye başlayana kadar geçmedi, sonra da şüphe uyandıran bir hızla azalıp yok oldu. Büyük bir şaşkınlıkla yatak odasına geri yürüdüm. Televizyona yaklaştıkça acı arttı. Televizyondaki kadın hava hakkında konuşup tahminlerde bulunuyordu. Televizyonu kapattığım anda parmağımdaki acı kayboldu. Tuhaf, bu cihazın sinyalleri yeteneklerime, sol elimin içindeki teknolojiye müdahale ediyor olmalıydı.

Kriz anlarında televizyonlara yakın olmamaya yeminler ederek odadan çıktım.

Aşağı indim. Bir sürü oda vardı burada. Mutfaktaki bir sepette bütün vücudu kahverengi ve beyaz tüylerle kaplı, dört bacaklı bir yaratık uyuyordu. Bir köpekti bu. Erkek bir köpek. İçeri gir-

diğimde gözlerini açmadan yatmaya devam etmekle birlikte biraz hırladı.

Bir bilgisayar arıyordum ama mutfakta hiç bilgisayar yoktu. Başka bir odaya geçtim, evin arka kısmında kalan kare bir odaydı burası. Çok geçmeden buraya "oturma odası" dendiğini öğrenecektim, oysa gördüğüm kadarıyla insanlar sadece oturma odasında değil bütün odalarda oturabiliyorlardı. Burada bir bilgisayar, bir de radyo vardı. Önce radyoyu açtım. Bir adam Werner Herzog adlı başka bir adamın filmlerinden bahsediyordu. Duvara yumruk attım ve elim acıdı, ama radyoyu kapatınca acı geçti. Demek ki sadece televizyonlar değildi sorun.

Bilgisayar ilkel bir şeydi. Harflerle, sayılarla ve mümkün olan her yönü gösteren oklarla dolu bir klavyesi vardı. İnsan varoluşunun bir metaforu gibiydi bu.

Bir iki dakikaya kalmadan erişimi sağlamış, belgelerle e-postaları taramış ve Riemann hipotezine dair hiçbir şey bulamamıştım. Buradaki temel bilgi kaynağı olan internete bağlandım. Profesör Andrew Martin'in ispatladığı şeyin haberi hiçbir yerde olmasa da Fitzwilliam Koleji'ne nasıl gideceğimi kolayca öğrendim.

Yol tarifini ezberleyip holdeki konsolun üstünden en kalabalık anahtarlığı aldım ve evden çıktım.

Olaylar dizisinin başlangıcı

Çoğu matematikçi Riemann hipotezinin ispatını
bulmak için ruhunu satabilir.
Marcus de Sautoy

Televizyondaki kadın bugün yağmur yağmayacağını söylemişti, o yüzden Fitzwilliam Koleji'ne Profesör Andrew Martin'in bisikletiyle gittim. Akşam olmuştu. Isobel de muhtemelen süpermarketteydi şimdi. Yani ne kadar zamanım olduğunu bilmiyordum.

Günlerden pazardı. Anladığım kadarıyla kolejin o gün sakin olacağı anlamına geliyordu bu, ama yine de dikkatli olmak zorundaydım. Nereye gideceğimi bilsem ve bisiklete binmek nispeten kolay bir şey olsa da yol kuralları hâlâ kafamı karıştırıyordu. Bir iki kez kaza yapmaktan kıl payı kurtuldum.

Nihayet Storey's Way adlı uzun, ağaçlıklı sokağa ve sonra da koleje vardım. Bisikletimi bir duvara yaslayıp üç binanın en büyüğünün girişine doğru yürüdüm. Dünya mimarisinin geniş ve nispeten modern bu örneği üç katlıydı. İçeri girerken elinde bir kova ve paspasla ahşap zemini temizleyen bir kadının yanından geçtim.

"Merhaba," dedi kadın. Beni tanıyor ama bu tanışıklık onu mutlu etmiyor gibiydi.

Gülümsedim. (Akıl hastanesindeyken biriyle karşılaşınca vermeniz gereken ilk tepkinin gülümsemek olduğunu anlamıştım. Tükürmenin konuyla pek bir ilgisi yoktu.) "Merhaba, ben burada profesörüm. Profesör Andrew Martin. Kulağa feci tuhaf

gelecek biliyorum ancak küçük bir kaza geçirdim, önemli bir şey değil ama bana kısa süreli hafıza kaybına mal oldu. Neyse, aslında izinliyim ama ofisimdeki bir şeye ihtiyacım var. Tamamen kişisel sebeplerden ötürü değerli bir şey. Acaba ofisimin nerede olduğunu biliyor olma ihtimaliniz var mı?"

Bir iki saniye süzdü beni. "Umarım ciddi bir şey değildir rahatsızlığınız," dedi, sesinden bu temennisinde çok da samimi olmadığı anlaşılıyordu.

"Yo, yo, hiç ciddi değildi. Bisikletten düştüm sadece. Neyse, kusura bakmayın ama biraz acelem var."

"Yukarı katta, koridorda soldan ikinci kapı."

"Teşekkür ederim."

Merdivenlerde yanımdan biri geçti. Kır saçlı, insan standartlarına göre zeki görünen, boynunda gözlük asılı bir kadın.

"Andrew!" dedi kadın. "Tanrım! Nasılsın? Ne yapıyorsun? Kendini iyi hissetmediğini duydum."

Kadını yakından inceledim. Ne bildiğini merak ediyordum.

"Evet, başımı vurmuşum. Ama şimdi iyiyim. Gerçekten. Endişelenmene gerek yok. Kontrollerimi yaptırdım, yakında hiçbir şeyim kalmaz. Turp gibiyim."

"Hımm," dedi ikna olmamış bir şekilde. "Evet, tabii, iyisin."

Sonra içimde belli belirsiz ve açıklanamaz bir korkuyla asıl soruyu sordum. "Beni en son ne zaman gördün?"

"Bu hafta hiç görmedim. En son geçen perşembe görüştük herhalde."

"O zamandan beri hiç haberleşmedik mi? Telefon, e-posta, başka bir şey?"

"Hayır. Neden haberleşelim ki? Meraklandırıyorsun beni."

"Yo, yok bir şey. Başımı vurdum ya, ondandır. Karman çorman oldu beynim."

"Hay Allah, ne korkunç. Burada olmanın iyi bir fikir olduğu-

na emin misin? Evde yatıyor olman gerekmiyor mu senin?"

"Evet, haklısın sanırım. Buradan sonra doğruca eve gideceğim."

"Güzel. Geçmiş olsun, umarım hemen toparlarsın."

"Teşekkür ederim."

"Görüşürüz."

Aşağı inmeye devam etti, biraz önce hayatını kurtardığının farkında değildi.

Anahtarım vardı, kullandım ben de. Uluorta şüphe uyandırmanın manası yoktu, biri görebilirdi.

Şimdi ofisindeydim. Yani ofisimdeydim. Ne bekliyordum bilmiyorum. Beklenti meselesi sorun olmaya başlamıştı, hiçbir referans noktası yoktu ne de olsa, her şey yeniydi.

Ofis dedikleri yerin içinde şunlar vardı:

Hareketsiz bir masanın ardındaki hareketsiz bir sandalye. Perdesi çekili bir pencere. Üç duvarı neredeyse boydan boya dolduran kitaplar. Pencerenin eşiğinde, hastanede gördüğümden daha küçük ve daha susuz kahverengi yapraklı bir saksı bitkisi. Masanın üstünde, bir kağıt kaosunun ve akıl erdiremediğim kırtasiyeliklerin arasında çerçeveli fotoğraflar ve hepsinin en ortasında da bilgisayar.

Zamanım daralıyordu, oturup bilgisayarı açtım. Biraz önce evde kullandığımdan azıcık daha gelişmişti bu. Dünya bilgisayarları hâlâ evrimlerinin bilinç-öncesi safhasındaydılar ve dilediğiniz her şeye erişip almanıza izin veriyor, üstelik bunu hiç sızlanmadan yapıyorlardı.

Aradığım şeyi hemen buldum. "Zeta" diye bir belge.

Belgeyi açtım, yirmi altı sayfaydı ve büyük kısmı matematik sembollerinden oluşuyordu. Başta kelimelerle yazılmış küçük bir giriş yazısı vardı:

RIEMANN HİPOTEZİNİN İSPATI

Bildiğiniz gibi Riemann hipotezi matematiğin çözülmemiş problemlerinin en önemlisidir. Bu problemi çözmek matematiksel analiz uygulamalarında şu anda öngöremediğimiz çok farklı devrimlere yol açacak ve bu da hem bizim hem de gelecek nesillerin hayatını bambaşka bir seyre sokacaktır. Matematik medeniyetin temelidir; bunu Mısır piramitleri gibi mimari başarılar ve mimari için gerekli astronomik gözlemler de zamanında ispatlamıştır. O zamandan beri matematik bilgimiz ilerlemiş, ancak bu ilerleme hiçbir zaman sabit bir hız sergilememiştir.

Evrimde olduğu gibi matematik yolunda da hızlı ilerlemeler ve ilerlemeyi sekteye uğratan aksilikler yaşandı. Eğer İskenderiye Kütüphanesi yanıp kül olmasıydı antik Yunanların başarılarını daha erken ve daha etkin biçimde geliştirebilir ve böylelikle Ay'a ilk insanı Cardano, Newton ya da Pascal zamanında gönderebilirdik. O zaman şimdi hangi noktada olurduk kim bilir. Yirmi birinci yüzyıla geldiğimizde hangi gezegenleri dünyalaştırmış ve kolonileştirmiş olurduk? Tıp nereye varmış olurdu? Karanlık çağlar yaşanmamış olsaydı, yaşlanmamanın, ölmemenin yolunu bulmuş olurduk belki şimdiye kadar.

Bizim alanımızdaki insanlar Pythagoras'la ve onun mükemmel geometriye ve diğer soyut matematiksel formlara dayalı dini kültüyle ilgili şakalar yapar, ama eğer bir dinimiz olacaksa matematik dini ideal görünüyor çünkü bir tanrı varsa matematikçi olduğuna hiç şüphe yok.

Sözün kısası, bugün itibarıyla tanrımıza bir adım daha yaklaştığımızı söyleyebiliriz. Hatta zamanı geri sarıp o antik kütüphaneyi yeniden inşa etme şansımız bile olabilir, böylece eskilerin bilinmeyen miraslarının üzerinde daha da yükselebiliriz.

Belge bu heyecanlı tonla biraz daha devam ediyordu. Bernhard Riemann hakkında biraz daha bilgi edindim. On dokuzuncu yüzyılda yaşamış ve acı verici ölçüde utangaç biri olan bu Alman dâhi erken yaşlardan itibaren sayılar konusunda olağanüstü bir yetenek sergilemiş, ama sonra matematik kariyerine ve yetişkinliği boyunca yakasını bırakmayan sinirsel çöküntülere yenik düşmüştü. Sonraları bunun insanların sayısal kavrayışla yaşadıkları temel problemlerden biri olduğunu keşfedecektim, insan türünün sinir sistemi sayıları kaldıramıyordu.

Asal sayılar insanları basbayağı delirtiyordu çünkü bu konuda çözemedikleri çok fazla şey vardı. Asalların yalnızca bire ve kendilerine bölünebilen tam sayılar olduğunu biliyor, fakat bu noktadan sonra bin bir soruyla baş başa kalıyorlardı.

Mesela bütün asalların toplamının bütün sayıların toplamıyla aynı olduğunu biliyorlardı, ikisi de sonsuzdu. Bu da bir insan için çok şaşırtıcı bir gerçekti çünkü pek tabii ki sayıların sayısı, asal sayıların sayısından çok daha fazla olmalıydı. Bu gerçekle yüzleşmek onlar için öyle imkansızdı ki içlerinden bazıları iyice kafa yorduktan sonra ağzına bir silah dayayıp tetiği çekerek beynini dağıtmayı tercih etmişti.

İnsanlar asalların Dünya'nın havasına çok benzediğini de kavramıştı. Ne kadar yükseğe çıkarsanız hava da asallar da o kadar azalıyordu. Örneğin 100'ün altında 25 tane asal varken,

100'le 200 arasında 21, 1000'le 1100 arasındaysa sadece 16 tane vardı. Öte yandan, havanın aksine, sayılarda ne kadar yukarı çıkarsanız çıkın etrafta hâlâ asallara rastlayabiliyordunuz. Örneğin 2097593 asal sayıydı ve bu sayıyla, mesela, 431439883273 98957279324197503746001 93 arasında milyonlarca başka asal vardı. Yani asal sayıların atmosferi sayısal dünyayı kaplıyordu.

Ancak insanlar asalların görünürdeki rastgele örüntüsünü açıklamakta güçlük çekiyordu. Asallar giderek azalıyordu, ama insanların akıl erdirebildiği şekilde değil. Bu durum onları derin bir hüsrana uğratıyordu. Eğer bu problemi çözebilirlerse her konuda ilerleyebilirlerdi çünkü asal sayılar matematiğin, matematik de bilginin kalbiydi.

İnsanların anladığı başka şeyler vardı. Atomlar mesela. Bir molekülü oluşturan atomları görmelerini sağlayan spektrometre adlı bir makine geliştirmişlerdi. Ama asalları atomları anladıkları gibi anlayamıyor, anlamaları için asalların neden o şekilde dağıldığını çözmeleri gerektiğini hissediyorlardı.

Sonra, 1859'da sağlığı giderek bozulan Bernhard Riemann Berlin Akademisi'nde dünya matematik tarihinin en çok incelenen ve kutlanan hipotezini duyurdu. Hipoteze göre asal sayıların, en azından ilk yüz bin asal sayının bir örüntüsü vardı. Güzel ve temiz bir hipotezdi ve "zeta fonksiyonu" denen bir şey içeriyordu; kendi içinde zihinsel bir makine gibi bir şey, asalların özelliklerini incelemek için kullanışlı, karmaşık görünümlü bir eğri. Sayılar bu fonksiyona konduklarında daha önce hiç kimsenin fark etmediği bir düzen, bir örüntü oluşturuyorlardı. Asal sayıların dağılımı rastgele değildi.

Riemann bir panik atağın ortasında bu keşfini şık giyimli ve sakallı meslektaşlarıyla paylaştığında hepsi nefesini tutmuştu. Karanın göründüğüne, ***bütün*** asal sayılar için geçerli bir ispata ömürlerinin yeteceğine inanmışlardı. Ama Riemann sadece kili-

din yerini belirlemiş, anahtarı bulamamış, kısa bir süre sonra da tüberkülozdan ölmüştü.

Zaman geçtikçe arayış daha umutsuz bir hâl aldı. Bu süre zarfında matematiğin Fermat'nın Son Teoremi ya da Poincaré Konjektürü gibi diğer bilmeceleri çözülmüş, Alman matematikçinin uzun zamandır gömülü hipotezi de çözülmesi gereken en son ve en büyük problem olarak kalmıştı. Bu problemi çözmek moleküllerdeki atomları görmekle ya da periyodik cetveldeki kimyasal elementleri tespit etmekle eşdeğer olacak, nihayetinde süperbilgisayarları, kuantum fiziğinin açıklamalarını ve yıldızlararası yolculuğu mümkün kılacaktı.

Bunları kafamda oturttuktan sonra sayılar, grafikler ve matematik sembolleriyle dolu sayfaların hepsini taradım. Öğrenmem gereken yeni bir dildi bu, ama *Cosmopolitan*'ın yardımıyla öğrendiğimden çok daha kolay ve gerçek bir dil.

Sonuna geldiğimde katıksız bir dehşet anı yaşadıktan sonra kendimi topladım. O son ve kesin ∞ işaretinin ardından ispatın bulunduğundan, anahtarın o müthiş kilitte döndüğünden şüphem kalmamıştı.

Bu yüzden hiç tereddüt etmeden belgeyi sildim, silince bir gurur dalgası sardı içimi.

"İşte," dedim kendi kendime, "biraz önce evreni kurtarmış olabilirsin." Ama işler hiçbir zaman bu kadar kolay olmazdı tabii, burada, Dünya'da bile.

$$\xi(1/2+it)=[e^{R\log(r(s/2))}\pi^{-1/4}(-t^2-1/4)/2]\,x\,[e^{iJ\log(r(s/2))}\pi^{-it/2}\zeta(1/2+it)]$$

Asal sayıların dağılımı

Andrew Martin'in e-postalarına, özellikle de gönderilenler klasöründeki sonuncu postaya baktım. Başlığı "153 yıl sonra..."ydı ve yanında küçük, kırmızı bir ünlem işareti vardı. Mesajın kendisi basitti: "Riemann hipotezini ispatladım, değil mi? İlk sana söylemem lazımdı. Lütfen Daniel, bir göz at. Söylememe gerek yok herhalde, şimdilik başka kimseye göstermeni istemiyorum. Ben duyurana kadar. Ne diyorsun? İnsanlık bir daha aynı olacak mı? 1905'ten beri gerçekleşen en bomba olay bu değil mi? Ekteki dosyaya bak."

Ekteki dosya biraz önce okuyup sildiğim belgeydi, o yüzden onunla vakit kaybetmedim. Onun yerine alıcıya baktım: daniel.russell@cambridge.ac.uk.

Daniel Russell, hemencecik keşfettiğim üzere, Cambridge Üniversitesi'nde matematik profesörüydü. Altmış üç yaşındaydı. On dört kitap yazmış, kitaplarının çoğu dünya çapında çok satanlar listesine girmişti. İnternet bana bu adamın Cambridge (şu anda oradaydı), Oxford, Harvard, Princeton ve Yale gibi itibarı yeterince göz korkutan her üniversitede ders verdiğini ve pek çok ödülle unvana layık görüldüğünü söylüyordu. Andrew Martin'le sayısız makale üzerinde birlikte çalışmışlardı ancak kısa araştırmamdan anladığım kadarıyla aralarındaki arkadaşlıktan ziyade iş ilişkisiydi.

Saate baktım. Yirmi dakika içinde "karım" eve dönecek ve be-

nim nerede olduğumu merak edecekti. Şu aşamada ne kadar az şüphe uyandırırsam o kadar iyiydi. İzlemem gereken bir sıra vardı ne de olsa. Sırayı takip etmeliydim.

İlk kısım hemen şimdi gerçekleşmek zorundaydı, bu yüzden e-postayı ve dosyayı çöpe gönderdim. Sonra işi sağlama almak için asal sayıların yardımıyla bir virüs tasarladım. Bundan böyle bu bilgisayarın içindeki hiçbir bilgiye erişilemeyecekti.

Gitmeden önce masanın üstündeki kağıtları gözden geçirdim. Endişelenmemi gerektirecek bir şey yoktu. Önemsiz mektuplar, ders programları, boş sayfalar, ama sonra, bir kağıdın üstünde bir telefon numarası. 07865542187. Kağıdı cebime koydum, o sırada masadaki fotoğraflardan biri dikkatimi çekti. Isobel, Andrew ve Gulliver olduğunu tahmin ettiğim bir çocuk yan yana duruyorlardı. Çocuğun saçları koyu renkti ve üçünün arasında gülümsemeyen bir tek oydu. Koyu renk bir perçemin altından bakan gözleri kocamandı. İnsan türünün çirkinliğinin en iyi örneklerinden biriydi ama en azından olduğu şeyden memnun değildi ve bu da bir şeydi.

Bir dakika daha geçmişti. Artık eve gitmeliydim.

İlerlemenden memnunuz. Ama artık gerçek işe başlamalısın.

Evet.

Bilgisayardan belge silmekle yaşam silmek aynı şey değil. Söz konusu insan yaşamı olsa bile.

Bunu anlıyorum.

Asal sayılar güçlüdür. Başkalarına bağımlı değildir. Saftır, tamdır ve gücünü asla kaybetmez. Asal sayılar gibi olmalısın. Gücünü kaybetmemeli, mesafeni korumalı ve etkileşimden sonra değişmemelisin. Bölünmez olmalısın.

Evet. Bölünmez olacağım.

Güzel. Şimdi devam et.

Eve döndüğümde Isobel hâlâ gelmemişti, ben de biraz daha araştırma yaptım. Isobel matematikçi değildi. Tarihçiydi.

Dünya'da önemli bir ayrımdı bu, çünkü burada tarih matematiğin bir alt dalı olarak görülmüyordu. Ayrıca kocası gibi Isobel'in de kendi türünün standartlarına göre zeki sayıldığını öğrendim, çünkü yatak odasındaki raflarda duran kitaplardan biri kitapçının vitrininde gördüğüm *Karanlık Çağlar*'dı ve üzerinde *New York Times* adlı bir yayından "Çok zekice" diye bir alıntı vardı. Kitap 1253 sayfaydı.

Aşağıda bir kapı açıldı. Metal anahtarların ahşap konsola asılırken çıkardığı yumuşak sesi duydum. Isobel beni görmek için yukarı çıktı. Gelince ilk yaptığı şey bu oldu.

"Nasılsın?" diye sordu.

"Kitabına bakıyordum. Karanlık Çağlar hakkındakine."

Güldü.

"Neye gülüyorsun?"

"Ya güleceğim ya ağlayacağım. Gülmek daha iyi."

"Dinle," dedim. "Daniel Russell'ın nerede yaşadığını biliyor musun?"

"Tabii ki biliyorum. Oraya yemeğe gittik birlikte."

"Nerede yaşıyor?"

"Babraham'da. Devasa bir evi var. Gerçekten hatırlamıyor musun? Neron'un sarayını gördüğünü unutmak gibi bir şey bu."

"Yo, hatırlıyorum. Sadece bazı şeyler hâlâ biraz bulanık. Haplar yüzünden herhalde. Kafamda boşluklar var, o yüzden sordum. Yani onunla iyi arkadaş mıyız?"

"Hayır. Ondan nefret ediyorsun. Adama katlanamıyorsun. Ama son zamanlarda diğer akademisyenlere gösterdiğin standart tavır bu. Ari hariç."

"Ari mi?"

İç çekti. "Evet. En iyi arkadaşın."

"Ha, Ari'yi diyorsun. Kulaklarım tıkanmış. Seni tam duyamadım."

"Daniel'la durum farklı," dedi biraz daha yüksek sesle. "Bana kalırsa aranızdaki nefret senin aşağılık kompleksinin tezahürü gibi daha çok. Ama uzaktan bakınca iyi geçiniyorsunuz. Hatta şu asal sayılar hikayesinde ondan birkaç kez yardım istedin."

"Tabii ya. Asal sayılar hikayesi. Peki neresindeyim o hikayenin? Neresindeydim? Ne zaman konuştum seninle en son bu konuda?" Daha doğrudan sorma ihtiyacı hissettim. "Riemann hipotezini ispatladım mı?"

"Hayır, ispatlamadın. En azından benim bildiğim kadarıyla. Ama bundan emin olsan iyi olur çünkü eğer ispatladıysan bir milyon sterlinimiz olacak demektir."

"Ne?"

"Dolar mıydı yoksa?"

"Ben..."

"Milenyum Ödülü ya da adı her neyse. Riemann hipotezinin ispatı şimdiye dek çözülmeyen en büyük bilmece. Massachusetts'te, yani diğer Cambridge'de bir enstitü var, Clay Enstitüsü, ödülü onlar veriyor. Bunu adın gibi biliyorsun Andrew. Geceleri uykunda bunu sayıklıyorsun."

"Tabii ki. Adım ve soyadım gibi biliyorum. Sadece hatırlatılmaya ihtiyacım vardı."

"Çok zengin bir enstitü. Epey paraları olmalı çünkü şimdiye kadar başka matematikçilere yaklaşık on milyon dolar ödediler. Şu son eleman hariç."

"Son eleman mı?"

"Hani şu Rus olan. Grigori bir şey. Bilmem ne konjektürünü çözüp de ödülü reddeden adam."

"Ama bir milyon dolar çok para değil mi?"

"Ciddi para."

"O zaman neden reddetti?"

"Nereden bileyim? Bilmiyorum. Bana annesiyle yaşayan bir münzevi olduğunu söylemiştin. Bu dünyada paradan başka şeylere önem veren insanlar da var Andrew."

Bu gerçekten yeni bir haberdi benim için.

"Var mı?"

"Evet, var. Çünkü yeni ve çığır açıcı bir teoriye göre mutluluk parayla satın alınamıyor."

"Hımm," dedim.

Yine güldü. Galiba komik olmaya çalışıyordu, ben de güldüm.

"Yani Riemann hipotezini kimse çözemedi mi?"

"Nasıl yani? Dünden beri mi? Birkaç yıl önce yanlış alarm verildi. Fransız biri. Ama olmadı. Para hâlâ orada."

"Demek onu... yani beni motive eden şey bu? Para."

Yatağın üstünde çorapları düzenliyordu çiftler hâlinde. Berbat bir sistem geliştirmişti. "Sadece para değil," diye devam etti. "Seni şöhret motive ediyor. Ego. Adın her yerde yazsın istiyorsun. Andrew Martin. Andrew Martin. Andrew Martin. Her Wikipedia sayfasına çıkmak istiyorsun. Einstein olmak istiyorsun. Sorun şu ki Andrew, sen hâlâ iki yaşındasın."

Kafam karıştı. "İki yaşında mıyım? Mümkün mü bu?"

"Annen ihtiyacın olan sevgiyi sana vermemiş hiç. Sütü olmayan bir memeyi emeceksin sonsuza kadar. Bu yüzden dünyanın

seni tanımasını istiyorsun. Çok büyük bir adam olmak istiyorsun."

Bunları gayet sakin ve soğuk bir tonla söylemişti. Merak ettim, insanlar birbirleriyle hep böyle mi konuşuyordu, yoksa bu eşlere özgü bir şey miydi? Sonra bir anahtarın bir kilide girdiğini duydum.

Isobel şaşkın şaşkın bana baktı. "*Gulliver*."

Gulliver'ın odası evin en üst katındaydı. Tavan arası. Termosferden bir önceki durak. Çocuk son basamakları çıkmaya başlamadan önce benim yattığım odanın önünden geçerken bir anlığına tereddüt etse de doğruca odasına gitti.

Isobel köpeği yürüyüşe çıkarınca cebimdeki kağıt parçasında yazan telefon numarasını aramaya karar verdim. Daniel Russell'ın numarası olabilirdi bu.

"Alo," dedi bir ses. Dişi sesi. "Kimsiniz?"

"Ben Profesör Andrew Martin," dedim.

Dişi güldü. "Merhaba Profesör Andrew Martin."

"Siz kimsiniz? Beni tanıyor musunuz?"

"YouTube'dasın Andrew. Artık seni herkes tanıyor. Meşhur oldun. Çıplak Profesör."

"Ya."

"Aman, boş ver. Teşhircileri herkes sever." Yavaş yavaş konuşuyor, kelimelerle her birinin kaybetmek istemediği ayrı bir tadı varmış gibi oyalanıyordu.

"Sizi nereden tanıyorum?"

Sorum cevaplanamadı çünkü o anda Gulliver'ın odaya girmesiyle birlikte telefonu kapattım.

Gulliver. Benim oğlum. Fotoğraflarda gördüğüm koyu renk saçlı çocuk. Beklediğim gibi görünüyordu, belki biraz daha uzun. Neredeyse benimki kadar vardı boyu. Saçları gözlerini

örtüyordu. (Yeri gelmişken belirteyim, saç burada çok önemli. Kıyafetler kadar değil elbette, ama ona yakın. İnsanlar için saç, başlarından çıkan ipliksi biyomalzemeden çok daha fazlası. Her türlü toplumsal göstergeyi taşıyor, ancak o sırada bu göstergelerin çoğunu çözümleyemiyordum.) Kıyafetleri uzay kadar siyahtı ve tişörtünün üzerinde "Dark Matter" yazıyordu. Belki de belli insanlar bu şekilde iletişim kuruyordu, tişörtlerinin üzerindeki sloganlarla. Çocuğun kollarında "bileklikler" vardı. Elleri ceplerindeydi ve yüzüme bakıyor olmaktan hoşnut değilmiş gibi görünüyordu. (O hâlde hislerimiz karşılıklıydı.) İnsan standartlarına göre alçak sesle konuşuyordu. Vonnadorya'daki hımlayan bitkilerin sesinin derinliğinde. Yatağa oturup konuşmaya başladı. Önce nazik olmaya çalıştı ama sonra sesinin frekansı yükseldi.

"Baba, bunu neden yaptın?"

"Bilmiyorum."

"Okul iyice cehennem olacak şimdi."

"Ya."

"Bütün söyleyeceğin bu mu? 'Ya.' Ciddi misin? Başka bir bok gelmiyor mu aklına?"

"Hayır. Evet. Başka bir bok gelmiyor Gulliver."

"Hayatımı mahvettin. Herkes benimle dalga geçecek. Zaten oraya başladığımdan beri her şey berbattı. Ama şimdi..."

Onu dinlemek yerine Daniel Russell'ı hemen aramam gerektiğini düşünüyordum. Gulliver aklımın başka yerde olduğunu fark etti.

"Ne önemi var ki senin için? Benimle konuşmak istemiyorsun hiçbir zaman. Dün gece hariç."

Gulliver odadan çıktı, çıkarken de kapıyı çarpıp hırıldar gibi bir ses çıkardı. On beş yaşındaydı ve bu da insan türünün "ergen" denen ve başlıca özellikleri yerçekimine karşı zayıf bir direnç, homurtulardan oluşan bir kelime haznesi, uzamsal farkındalık

eksikliği ve mastürbasyona ve mısır gevreğine yönelik sonsuz bir iştah olan bir alt kategorisine ait olduğu anlamına geliyordu.

Dün gece hariç.

Yataktan kalkıp tavan arasına çıktım. Kapısını çaldım. Cevap gelmedi. Kapıyı açtım.

İçerisi karanlıktı. Duvarlar müzisyenlerin posterleriyle kaplıydı. Thermostat, Skrillex, The Fetid, Mother Night ve tişörtünde de adı geçen Dark Matter. Tavanla aynı doğrultuda bir pencere vardı ama stor çekiliydi. Yatağın üstünde bir kitap duruyordu. *Ekmek Arası*, Charles Bukowski. Kıyafetler yerlere saçılmıştı. Çaresizlikten oluşmuş bir veri bulutu gibiydi oda. Çocuğun acılarına son verilmesini istediğini hissettim. Onun da sırası gelecekti tabii, ama önce cevaplaması gereken birkaç soru vardı.

Kulaklarına tıkadığı ses verici yüzünden içeri girdiğimi duymadı. Boş gözlerle bilgisayarına bakmakla meşgul olduğundan görmedi de. Bilgisayar ekranında benim çıplak bir şekilde üniversite binalarının önünden geçerkenki hâlimin dondurulmuş bir görüntüsü vardı ve üstünde "Gulliver Martin, Babanla Gurur Duyuyor Olmalısın" yazıyordu.

Altında da bir sürü yorum vardı. Çoğu şuna benziyordu: "HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! HA! Az kalsın unutuyordum... HA!" Bu yorumun altındaki adı okudum.

"Theo 'Sana Ne Sikik' Clarke da kim?" Gulliver sesimi duyunca yerinden sıçrayıp bana döndü. Sorumu tekrarladım ama cevap alamadım.

"Ne yapıyorsun?" diye sordum sırf araştırma maksadıyla.

"Git başımdan."

"Seninle konuşmak istiyorum. Dün gece hakkında."

Tekrar sırtını döndü. Gövdesi kaskatı kesildi. "Git başımdan baba."

"Olmaz. Sana ne dediğimi bilmek istiyorum."

Sandalyesinden fırlayıp, insanların deyişiyle, fırtına gibi esti. "Beni rahat bırak, tamam mı? Hayatımla ilgili hiçbir şeyle ilgilenmedin şimdiye kadar, o yüzden şimdi başlama. Neden bir anda babam olduğunu hatırladın? Ne sik oldu da hatırladın ha?"

Duvardan donuk ve kırpılmayan bir göz gibi bakan küçük ve yuvarlak aynadan sırtını izliyordum.

Saldırgan bir havayla bir o yana bir bu yana yürüdükten sonra yeniden bilgisayarına dönüp parmağını tuhaf görünümlü bir komut cihazına bastırdı.

"Bilmem gereken bir şey var," dedim. "Ne yaptığımı bilip bilmediğini bilmem gerekiyor. Geçen hafta işte ne yapıyordum ben?"

"Beni yalnız..."

"Dinle, bu önemli. Eve döndüğümde ayakta mıydın dün gece? Evde miydin? Uyanık mıydın?"

Bir şeyler mırıldandı. Duyamadım. Bunu sadece bir ipsoid duyabilirdi.

"Gulliver, matematikle aran iyi mi?"

"Matematikle aramın ne kadar boktan olduğunu bal gibi biliyorsun."

"Ne kadar boktan olduğunu bal gibi bilmiyorum. En azından şu anda bilmiyorum. Bu yüzden bu boktan soruyu soruyorum. Ne bok biliyorsan anlat."

Cevap yoktu. Onun dilini kullandığımı düşünüyordum ama Gulliver orada öylece oturup benden uzağa bakıyor ve sağ bacağını hızla aşağı yukarı sallıyordu. Sözlerim hiçbir etki yaratmıyordu. Hâlâ tek kulağına takılı duran ses vericiyi düşündüm. Belki de radyo sinyalleri gönderiyordu. Biraz daha bekledikten sonra gitme vaktinin geldiğini hissettim. Tam kapıya yönelmişken, "Evet, ayaktaydım," dedi. "Bana söyledin."

Kalbim hızla çarpmaya başladı. "Ne? Ne söyledim sana?"

"İnsan ırkının kurtarıcısı olduğunu falan."

"Başka? Detay verdim mi?"

"Çok kıymetli Rainman hipotezini ispatladığını söyledin."

"Rainman değil, Riemann. Riemann hipotezi, bunu söyledim sana, değil mi?"

"Evet," dedi aynı suratsız tonla. "Bir haftadır bana söylediğin tek şey buydu."

"Kimseye bir şey söyledin mi?"

"Ne? Baba, bence insanlar senin şehir merkezinde çıplak dolaşmış olduğun gerçeğiyle daha çok ilgileniyorlar. Kimse saçma sapan denklemlerini umursamayacak."

"Peki annen? Annene söyledin mi? Ben kaybolduktan sonra seninle konuşup konuşmadığımı sormuş olmalı. Sordu, değil mi?"

Omuzlarını silkti. (Anladığım kadarıyla omuz silkmek ergenlerin temel iletişim biçimlerinden biriydi.) "Hı hı."

"Ve? Sen ne dedin? Hadi Gulliver, konuş benimle. Annen ne biliyor bu konuda?"

Dönüp gözlerimin içine baktı. Kaşları çatılmıştı. Sinirliydi. Kafası karışıktı. "Siktir ya, sana inanamıyorum baba."

"Siktir ya, neye inanamıyorsun?"

"Sen babasın, ben çocuğum. Bencil olması gereken benim, sen değil. Ben on beş yaşındayım, sense kırk üç. Eğer gerçekten hastaysan baba, senin yanında olurum, ama şu yeni çıplak gezme hevesin ve tuhaf tuhaf küfretmen hariç, çok çok çok kendin gibi davranıyorsun. Ama sana müthiş bir haber vereyim mi? Hazır mısın? Senin şu asal sayıların hiç ama hiç umurumuzda değil. Çok kıymetli sikik işin de, aptal sikik kitapların da, dâhi beynin de, dünyanın en büyük, en önemli matematik problemini çözme yeteneğin de hiç ama hiç umurumuzda değil, çünkü, çünkü bunların hepsi bize zarar veriyor."

"Zarar mı veriyor?" Belki de çocuk göründüğünden daha bilge biriydi. "Ne demek istiyorsun?"

Gözlerini bana dikti. Göğsü gözle görülür bir şekilde inip kalkıyordu.

"Boş ver," dedi en sonunda. "Ama cevap hayır, anneme söylemedim. İşle ilgili bir şeyler anlattığını söyledim. Bu kadar. Sikik hipotezinin evden kaybolup ortalıkta çırılçıplak dolaşmanla ilgili olduğunu düşünmedim."

"Ama para var işin ucunda. Bunu biliyor muydun?"

"Tabii ki biliyorum."

"Yine de sikik hipotezimin bir önemi olmadığını düşünüyorsun?"

"Baba, bankada çuvalla paramız var. Cambridge'deki en büyük evlerden birinde oturuyoruz. Muhtemelen okuldaki en zengin çocuk benim. Ama bunların hiçbiri bir bok değil. Perse değil orası, hatırlıyor musun?"

"Perse mi?"

"Yıllığına yirmi bin ödediğin okul. Unuttun mu? Lanet olsun, kimsin sen? Jason Bourne mu?"

"Hayır, o değilim."

"Muhtemelen okuldan atıldığımı da unuttun."

"Hayır," diye yalan söyledim. "Tabii ki unutmadım."

"Daha çok paranın bizi kurtaracağını sanmıyorum."

Sahiden kafam karışmıştı. Çocuğun söyledikleri insanlar hakkında bildiğimiz her şeye ters düşüyordu.

"Haklısın," dedim. "Kurtarmaz. Üstelik yanılmışım. Riemann hipotezini ispatlamamışım. Hatta ispatlanamaz olduğunu düşünüyorum. İspatladığımı sanmıştım ama yanılmışım. Dolayısıyla kimseye bir şey söylemeye gerek yok."

Gulliver bunun üzerine ses verici cihazının diğer kulaklığını da takıp gözlerini kapadı. Bu kadar baba muhabbeti yetmişti.

Aşağı indim ve bir "adres defteri" buldum. İçinde alfabetik olarak sıralanmış adresler ve telefon numaraları vardı. Numarayı çevirdim. Telefonu açan kadın bana Daniel Russell'ın dışarıda olduğunu ama bir saate döneceğini söyledi. Daniel dönünce beni arayacaktı. O zamana kadar biraz daha tarih kitabı karıştırıp, satır aralarını da okuyabildiğim için epey bir şey öğrendim.

İnsanlık tarihi de din gibi depresif şeylerle, sömürgecilik, hastalık, ırkçılık, cinsiyetçilik, homofobi, sınıf züppeliği, çevre tahribatı, kölelik, totaliterlik, askeri diktatörlük, insanların nasıl başa çıkacaklarını bilmedikleri atom bombası, internet, noktalı virgül gibi şeylerin keşfi, akıllı insanların cezalandırılması ve budalalara tapınılması, can sıkıntısı, umutsuzluk, periyodik çöküntüler ve psişik diyardaki felaketlerle doluydu. Üstelik bütün bunlar olurken insanlar hep iğrenç yemekler yemişlerdi.

Sonra *Büyük Amerikan Şairleri* diye bir kitap buldum. "İnanıyorum ki bir çimen yaprağı daha azı değildir yıldızların işinden," yazmıştı Walt Whitman diye biri. Apaçık ortada olan bir şeyi söylüyordu tabii ki, ama kelimelerinde çok güzel bir şey vardı. Aynı kitapta başka bir şairin yazdığı kelimeleri okudum. Şöyleydi:

> Küçük taş ne kadar da şen
> Yolda avare ve tek başına gezinirken,

Ne meslekte yükselmek gibi kaygıları var,
Ne de korkutuyor gözünü zorunluluklar;
Kahverengili ala mantosunu
Giydirmiş üzerine gelip geçtiği bu evren;
Güneş kadar hür,
Yarenlik eder ya da parıldar tek başına,
Mutlak görevini getirirken yerine
Gündelik hayatın sadeliğinde.[2]

Mutlak görevini getirirken yerine. Bu kelimeler neden ürpertiyordu içimi? Köpek hırladı. Sayfayı çevirdim, karşıma tuhaf bilgelikler çıktı yine. Kelimeleri yüksek sesle okudum: "Ruhun kapısı aralık kalmalı her zaman, hazır olmalı esrik deneyimleri karşılamaya."

"Yataktan kalkmışsın," dedi Isobel.

"Evet," dedim. İnsan olmak bariz gerçekleri tekrarlamak demekti. Tekrar tekrar, durmadan, sonsuza kadar.

"Bir şeyler yemelisin," diye ekledi yüzümü inceledikten sonra.

"Evet," dedim.

Marketten aldıklarını çıkarmaya başladı.

Gulliver kapının önünden geçti.

"Gull, nereye gidiyorsun. Yemek hazırlıyorum." Çocuk bir şey demeden çıktı. Kapının çarpılmasıyla ev sallandı neredeyse.

"Onun için endişeleniyorum," dedi Isobel.

Isobel endişelenirken mutfak tezgahındaki malzemeleri inceledim. Çoğunlukla yeşil bitkiler. Ama o da ne? Tavuk göğsü. Bunu düşündüm. Düşünmeye devam ettim. *Bir tavuğun göğsü. Bir tavuğun göğsü. Bir tavuğun göğsü.*

2- Çeviri: Nurcan Başer.

"Ete benziyor bu," dedim.

"Yağda kızartacağım."

"Neyi? Bunu mu?"

"Evet."

"Tavuğun göğsünü mü?"

"Evet, Andrew. Vejetaryen mi kesildin şimdi de başıma?"

Köpek sepetindeydi. Newton adıyla tanınıyor ve hâlâ bana hırlıyordu. "Ya köpeğin göğüsleri?" dedim. "Onları da yiyecek miyiz?"

"Hayır," dedi teslimiyetle. Onu sınıyordum.

"Köpekler tavuklardan daha mı zeki?"

"Evet," dedi. Gözlerini yumdu. "Bilmiyorum. Hayır. Buna harcayacak vaktim yok. Zaten sen dünyanın en etçil adamısın."

Rahatsız olmuştum. "Tavuğun göğüslerini yemek istemiyorum."

Isobel kapalı gözlerini iyice sıktı. Derin bir nefes aldı. "Tanrım bana güç ver," diye fısıldadı.

Bunu ben de yapabilir, ona güç verebilirdim. Ama sahip olduğum bütün güce ihtiyacım vardı şimdi.

Isobel diazepamı uzattı. "Hapını aldın mı?"

"Hayır."

"Alsan iyi olur."

Karşı çıkmadım.

Kutunun kapağını açıp avucuma bir hap düşürdüm. Kelime kapsüllerine benziyordu bunlar. Bilgi kadar yeşil. Ağzıma attım.

Dikkatli ol.

Yağda kızartılmış sebze yedim. Tadı Bazadeaların dışkısı gibiydi. Yediğim şeye bakmamaya, onun yerine Isobel'e bakmaya çalıştım. İlk kez bir insan yüzüne bakmak başka bir şeye bakmaktan daha kolay geliyordu. Ama yemem gerekiyordu. Ben de yedim.

"Ben ortadan kaybolduğumda Gulliver sana bir şey söyledi mi?"

"Evet," dedi Isobel.

"Ne dedi?"

"Eve on bir civarı gelmişsin, o oturma odasında televizyon izliyormuş, sen geç kaldığın için özür dilemişsin, ofiste bir şeyi bitirmekle meşgulmüşsün."

"O kadar mı? Detay vermedi mi?"

"Hayır."

"Sence öyle diyerek neyi kastetmiş olabilir, yani neyi kastetmiş olabilirim?"

"Bilmiyorum. Ama şu kadarını söyleyebilirim ki eve gelip Gulliver'a sıcak davranman bile epey sıradışı bir durum."

"Neden? Onu sevmiyor muyum?"

"İki senedir sevdiğin söylenemez. Hayır. Bunu söylemek bana acı veriyor ama onu seviyormuş gibi davranmıyorsun pek."

"İki senedir mi?"

"Perse'ten atıldığından beri. Yangın çıkardığı için."

"Ha, tabii. Şu yangın olayı."

"Onunla ilgilenmeye başlamanı, çaba göstermeni istiyorum."

Yemekten sonra Isobel'in arkasından mutfağa gidip tabağımla çatal bıçağımı bulaşık makinesine koydum. Isobel'le ilgili daha fazla şey fark etmeye başlamıştım. Önceleri onu diğer insanlar gibi görüyordum ama şimdi ayrıntıları seçiyor, daha önce dikkatimi çekmeyen farkları kavrıyordum. Üstünde bir hırka ve kot dedikleri mavi bir pantolon vardı. Uzun boynunu gümüşten yapılmış ince bir kolyeyle süslemişti. Gözleri nesnelere dikkatle bakıyordu, durmadan aslında orada olmayan ya da olan ama görünmeyen bir şeyi arıyormuş gibi. Ya da her şeyin bir derinliği, içsel bir mesafesi varmış gibi.

"Nasıl hissediyorsun kendini?" diye sordu. Bir şey onu endişelendirmişti sanki.

"İyi," dedim.

"Bulaşık makinesini dolduruyorsun da. O yüzden sordum."

"E, sen de öyle yapıyorsun ama."

"Andrew, sen bunu hiç yapmazsın. Bunu mümkün olan en az kırıcı şekilde söylemek istiyorum ama sen ev işlerinde biraz ilkel bir adamsın."

"Neden? Matematikçiler bulaşık makinesini doldurmaz mı?"

"Bu evde değil," dedi üzgün üzgün. "Bu evde doldurmuyorlar."

"Ha, tabii. Ama bugün yardım etmek istedim. Bazen yardım ediyorum, değil mi?"

"Kesirlere geçtik bile."

Kazağıma baktı. Mavi yünün üstünde bir parça erişte duruyordu. Aldı ve izin kaldığı yeri sıvazladı. Gülümsedi, kısa, hızlı bir gülücük. Beni umursuyordu. Tereddütleri vardı, ama umursuyordu. Bunu istemiyordum. İşleri kolaylaştırmazdı. Elini saçlarımın arasına sokup çekidüzen verdi. Hayret, kaçmaya çalışmamıştım.

"Bu Einstein havası tamam ama bu kadarı biraz gülünç oluyor," dedi yumuşak bir sesle. Anlamış gibi gülümsedim. O da gülümsedi, ama bir şeyin üstünü örten bir gülümsemeydi bu. Sanki bir maske takmış, maskenin altında tam buna benzeyen ama daha az gülümseyen bir yüz varmış gibi.

"Mutfağımda uzaylı klonu varmış gibi hissediyorum neredeyse."

"Evet," dedim. "Neredeyse."

Derken telefon çaldı. Isobel bakmaya gidip hemen sonra bana uzattığı ahizeyle geri döndü.

"Sana," dedi birden ciddileşen bir sesle. Gözlerini kocaman açmıştı, anlayamadığım sessiz bir mesaj iletmeye çalışıyordu.

"Alo," dedim.

Uzun bir sessizlik oldu. Nefes sesi. Bir sonraki nefesle birlikte yavaş ve dikkatli konuşan bir adamın sesi geldi. "Andrew, sen misin?"

"Evet, siz kimsiniz?"

"Daniel. Daniel Russell."

Kalbim yerinden sıçradı. Her şeyin değişmek zorunda olduğu andı bu.

"Ha, Daniel. Merhaba."

"Nasılsın? Kendini pek iyi hissetmediğini duydum."

"İyiyim, iyiyim, gerçekten. Kafam yorulmuş biraz sadece. Beynim maraton koşup kendini yıprattı. Depara kalkmaya alışık normalde. Uzun mesafe koşmak için yeterince dayanıklı değilmiş anlaşılan. Ama endişelenmene gerek yok, kendime geldim. Ciddi bir şey değildi zaten. En azından doğru ilaçların bastıramayacağı bir şey değildi."

"İyi bari, bunu duyduğuma sevindim. Senin için endişelendik. Neyse, bana gönderdiğin e-posta hakkında konuşmak istiyordum seninle."

"Peki," dedim. "Ama telefonda yapmayalım bunu. Yüz yüze konuşsak olur mu? Seni görmek istiyorum."

Isobel kaşlarını çattı.

"İyi fikir. Sana geleyim mi?"

"Hayır," dedim ölçülü bir sertlikle. "Ben sana geleyim."

Bekliyoruz.

Büyük bir ev

Isobel beni bırakmayı teklif etti, evden çıkmaya hazır olmadığımı söyleyip epey de bir üsteledi. Evden çıkmaya hazırdım elbette, daha önce de çıkıp Fitzwilliam Koleji'ne gitmiştim, ama onun bundan haberi yoktu. Biraz yürümenin iyi geleceğini, ayrıca Daniel'ın benimle hemen konuşmak istediğini, muhtemelen bir iş teklif edeceğini söyledim. Telefonumu yanıma alacağımı, Daniel'ın evini de bildiğini ekledim. En sonunda Isobel'in defterinden adresi alıp evden çıkarak Babraham'a doğru yola koyulmayı başarmıştım.

Ev büyüktü, hayatımda gördüğüm en büyük evdi.

Kapıyı Daniel Russell'ın karısı açtı. Çok uzun boylu, geniş omuzlu, uzun ve kır saçlı, yaşlı derili bir kadın.

"Ah, Andrew."

Kollarını kocaman açtı. Ben de aynısını yaptım. Sonra yanağımdan öptü. Sabun ve baharat kokuyordu. Beni tanıdığı belliydi, adımı tekrarlayıp duruyordu.

"Andrew, Andrew, nasılsın?" diye sordu. "Başına gelen küçük talihsizliği duydum."

"İyiyim, gayet iyiyim. Öyle küçük bir olay oldu. Ama geçti. Her şey yolunda."

Beni biraz daha süzüp kapıyı ardına dek açtı. Kocaman gülümseyerek eliyle içeri buyur etti. Koridora geçtim.

"Buraya neden geldiğimi biliyor musun?"

"Onu görmek için," dedi tavanı işaret ederek.

"Evet, ama onu görmeye neden geldiğimi biliyor musun?" Tavırlarım onu şaşırtmıştı, ama şaşkınlığını enerjik ve kaotik bir kibarlığın ardına saklamak için elinden geleni yaptı. "Hayır, Andrew," dedi çabucak. "Doğrusunu istersen bilmiyorum. Daniel bir şey söylemedi."

Başımı salladım. Yerdeki büyük seramik vazo dikkatimi çekti. Üstüne sarı çiçek resimleri çizilmişti. İnsanların böyle boş kaplara duydukları düşkünlüğün sebebini merak ettim. Anlamı neydi bunların? Hiçbir zaman anlayamayacaktım belki de. Bir odanın önünden geçtik, içinde bir kanepe, televizyon ve kitap rafları vardı. Ve koyu kırmızı duvarlar. Kan rengi.

"Kahve ister misin? Ya da meyve suyu? Şu sıralar nar suyuna sardırdık biz. Gerçi Daniel antioksidanların pazarlama numarası olduğuna inanıyor."

"Mümkünse su alayım."

Mutfaktaydık şimdi. Burası Andrew Martin'in mutfağının iki katı kadardı, ama o kadar ıkış tıkıştı ki daha büyük görünmüyordu. Başımın üstünde tencereler asılıydı ve rafın üstünde "Daniel ve Tabitha Russell"a gönderilmiş bir zarf vardı.

Tabitha bana sürahiden su doldurdu.

"İçine bir dilim limon da atmak isterdim ama limonumuz bitmiş galiba. Aslında çanakta bir tane var ama şimdiye maviye dönmüştür. Temizlikçiler meyveleri ayıklamıyor hiç. Ellerini sürmüyorlar. Daniel meyve yemiyor. Hem de doktoru ye dediği hâlde. Gerçi doktor ona rahatlamasını ve yavaşlamasını da söyledi ama ona da niyeti yok."

"Ya. Niye öyle söyledi?"

Kadın şaşırmış görünüyordu.

"Kalp krizi geçirdiği için. Unuttun mu? Kendini yıpratan tek matematikçi sen değilsin."

"Ya," dedim yine. "Şimdi nasıl durumu?"

"Beta bloker kullanıyor sürekli. Ben de onu müsli ve yağsız sütle beslenmesi ve işleri kafasına bu kadar takmaması için ikna etmeye çalışıyorum."

"Kalp krizi," dedim yüksek sesle düşünerek.

"Evet. Kalp krizi."

"Aslında ziyaretimin sebeplerinden biri de bu."

Kadın suyu uzattı. Bir yudum aldım. Bu türün doğasında var olan inanma kapasitesinin ne kadar şaşırtıcı olabildiğini düşündüm. Astrolojiyi, homeopatiyi, organize dini ve probiyotik yoğurtları tam anlayamadan önce, insanların fiziksel çekicilikteki eksikliklerini saftiriklikleriyle telafi ettiklerini çözmüştüm. Yeterince inandırıcı bir sesle söylerseniz her şeye inanabilirlerdi. Gerçeğin haricindeki her şeye tabii. "Nerede Daniel?"

"Çalışma odasında. Yukarıda."

"Çalışma odasında mı?"

"Evet, nerede olduğunu biliyorsun, değil mi?"

"Evet. Çok iyi biliyorum."

Yalan söylüyordum tabii ki.

Daniel'ın çalışma odasının nerede olduğuna dair hiçbir fikrim yoktu ve ev çok büyüktü. Ama birinci katın sahanlığında yürürken bir ses duydum. Telefonda duyduğumla aynı kuru ses.

"İnsanlığın kurtarıcısı mı teşrif etti?"

Sesi takip edip soldan üçüncü kapıya gittim, kapı aralıktı. Duvara sıralanmış çerçeveli kağıtları görebiliyordum. Kapıyı itince karşımda sert, köşeli bir suratı ve -insan standartlarına göre- küçük bir ağzı olan kel bir adam buldum. Şık giyinmişti. Üstünde kırmızı papyonla kareli gömlek vardı.

"Seni kıyafetli görmek ne güzel," dedi muzip gülüşünü bastırırken. "Komşularımız hassas insanlar."

"Evet," dedim. "Merak etme, doğru miktarda kıyafet giydim bugün."

Başını salladı, sandalyesinde arkaya yaslanıp çenesini kaşırken de sallamaya devam etti. Arkasında bilgisayarının ekranı parlıyordu, ekran Andrew Martin'in eğrileri ve formülleriyle doluydu. Kahve kokusu alıyordum. Masadaki boş fincanı fark ettim, boş iki fincanı daha doğrusu.

"Dosyaya baktım. Sonra tekrar baktım. Epey büyük bir iş bu. Bu şey seni uçurumun kenarına itmiş olmalı Andrew. Seni için için yakmış olmalı. Sadece okurken bile beynim yandı benim."

"Çok çalıştım," dedim. "İşin içinde kayboldum. Ama insan

sayılarla uğraşınca olur böyle şeyler, değil mi?"

Kaygı ve merakla dinliyordu. "İlaç yazdılar mı?" diye sordu.

"Diazepam."

"İyi geliyor mu?"

"Evet, evet. İyi geliyor. Ama her şey biraz yabancı, başka bir dünyadanmış gibi geliyor, atmosfer biraz farklıymış, yerçekimi daha az çekiyormuş gibi. Boş bir kahve fincanı kadar tanıdık bir şey bile korkunç farklı görünüyor. Yani benim perspektifimden. Hatta sen bile. Bana iğrenç görünüyorsun. Neredeyse dehşet verici."

Daniel Russell güldü. Mutlu bir gülüş değildi bu.

"Aramızda her zaman bir gıcıklık vardı, ama ben bunu hep akademik rekabete yordum. Bu gayet normal. Biz coğrafyacı ya da biyolog değiliz. Sayı adamlarıyız. Matematikçiler hep böyle olmuştur. Şu sefil Isaac Newton piçini düşün."

"Köpeğime onun adını verdim."

"Verdin, evet. Ama dinle Andrew, şimdi sürtüşme zamanı değil, sırtına vurup bravo deme zamanı."

Vakit kaybediyorduk. "Kimseye bahsettin mi?"

Başını iki yana salladı. "Hayır. Tabii ki bahsetmedim. Bu senin başarın. Nasıl istersen öyle duyurursun. Ama arkadaşın olarak sana biraz beklemeni tavsiye edebilirim. En azından bir hafta, Corpus'un bahçesindeki sevimsiz olay unutulana kadar."

"İnsanlar çıplaklığı matematikten daha mı ilginç buluyor?"

"Genel eğilim bu yönde Andrew. Evine git, bu hafta biraz dinlen. Ben Fitz'de Diane'le konuşup toparlanmak için biraz ara vermen gerektiğini söylerim. İdare edecektir eminim. Öğrenciler okula döndüğün ilk gün biraz dalga geçebilir. Kendini toplayıp güçlü olmalısın. Dinlen biraz, tamam mı? Hadi, evine dön."

İğrenç kahve kokusunun yoğunlaştığını hissediyordum. Duvarları kaplayan sertifikalara baktım ve bireysel başarının hiçbir

anlamının olmadığı bir yerden geldiğim için şükrettim. "Evime mi?" dedim. "Evim nerede biliyor musun?"

"Tabii ki biliyorum. Andrew, neden bahsediyorsun?"

"Aslına bakarsan adım Andrew değil."

Sinirle kıkırdadı yine. "Andrew Martin sahne adın mı? Eğer öyleyse senin için daha iyisini bulabilirdim."

"Benim bir adım yok. Adlar bireysel benliği kolektif iyiliğin üstünde tutan türlere özgü bir semptomdur."

Geldiğimden beri ilk kez sandalyesinden kalktı. Uzun boylu bir adamdı, benden daha uzun. "Eğer arkadaşım olmasaydın bu hâlini eğlenceli bulabilirdim Andrew. Ama şimdi profesyonel yardım alman gerektiğini düşünüyorum. Bak, çok iyi bir psikiyatr tanıyorum, seni..."

"Andrew Martin başka biriydi. Onu aldılar."

"Aldılar mı?"

"Hipotezi ispatladıktan sonra başka çaremiz kalmamıştı."

"Çareniz mi? Siz kimsiniz ki? Ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu Andrew? Delirmiş gibi konuşuyorsun. Eve gitmelisin. Seni bırakayım. Öyle daha güvenli olur. Hadi, gidelim. Seni evine, ailenin yanına götüreceğim."

Sağ kolunu uzatıp kapıyı işaret etti.

Ama hiçbir yere gitmiyordum.

"Sırtıma vurup bravo demek istediğini söyledin."

Kaşlarını çattı. Çatılmış kaşlarının üstünde, kafatasını örten deri parladı. Ona baktım. Parıltıya.

"Ne?"

"Sırtıma vurup bravo demek istediğini söyledin. Vur öyleyse."

"Ne?"

"Sırtıma vur. Sonra gideceğim."

"Andrew..."

"Sırtıma vur."

Derin bir nefes aldı. Bakışları endişeyle korkunun ortasındaydı. Arkamı döndüm. Eli bekledim, sonra biraz daha bekledim. Sonra oldu. Sırtıma vurdu. O ilk temasta, aramızda kıyafetler olmasına rağmen, okumayı yaptım. Döndüğümde bir saniyeden kısa bir süreliğine yüzüm Andrew Martin'in yüzü değil, kendi yüzümdü.

"Neler..."

Arkaya doğru sendeleyip masasına çarptı. Şimdi yine Andrew Martin gibi görünüyordum. Ama o göreceğini görmüştü. Çığlık atmaya başlamasından önce sadece bir saniyem vardı, o yüzden çenesini felç ettim. Yuvalarından fırlayan gözlerindeki paniğin altında bir soru vardı: Bunu nasıl yaptı? Başladığım işi bitirmek için bir temas daha gerekiyordu. Sol elimi omzuna koymam yetti.

Sonra acı başladı. Benim çağırdığım acı.

Kolunu tuttu. Yüzü morardı. Evimin rengi.

Ben de acı hissediyordum. Başım acıyordu. Ve yorgunluk.

Daniel Russell dizlerinin üstüne çökerken yanından geçtim, e-postayı ve ekteki dosyayı sildim. Gönderilenler klasörünü kontrol ettim, şüphe uyandıran bir şey yoktu.

Sahanlığa çıktım.

"Tabitha! Tabitha, ambulans çağır! Çabuk ol! Sanırım Daniel kalp krizi geçiriyor!"

Mısır

Bir dakikaya kalmadan yukarıdaydı; elinde telefon, yüzü panik dolu, yere çömelmiş, kocasının ağzına aspirin sokmaya çalışıyordu. "Ağzını açmıyor! Ağzını açmıyor! Daniel, aç ağzını! Canım, Daniel, canım, ağzını aç! Tanrım!" Sonra telefondakine döndü. "Evet! Söyledim size! Söyledim ya! Evet, Hollies! Evet! Chaucer Yolu! Çabuk olun! Ölüyor!"

Hapı kocasının ağzına tıkmayı başardı, hap köpürüp halıya sızdı. "*Mnnnnnn*," diyordu kocası çaresizce. "*Mnnnnnn*."

Orada durup adamı izledim. Gözleri ipsoidlerinki gibi kocaman açıktı, sanki hayatta kalmak kendinizi etrafı görmeye zorlayınca hallolan bir meseleymiş gibi.

"Daniel, her şey yolunda," diyordu Tabitha kocasının yüzüne bakarak. "Ambulans geliyor. İyi olacaksın canım."

Canının gözleri benim üzerimdeydi. Kafasıyla benim olduğum yönü işaret ediyordu. "*Mnnnnnn!*"

Karısını uyarmaya çalışıyordu. "*Mnnnnnn.*"

Kadın anlamadı.

Manik bir sevecenlikle kocasının saçlarını okşuyordu. "Daniel, hadi ama, daha Mısır'a gideceğiz. Düşünsene, piramitleri göreceğiz orada. Sadece iki hafta kaldı. Hadi, bak çok güzel olacak. Hep oraya gitmek isterdin..."

Kadını izlerken tuhaf bir his kapladı içimi. Özlem gibi, istek gibi bir şey duyuyor, ama neyi özleyip istediğimi bilmiyordum.

Bu dişi insanın, kanının kalbine gitmesini engellediğim adamın üstüne eğilmiş görüntüsü beni hipnotize etmişti.

"Geçen sefer üstesinden geldin, bu sefer de geleceksin."

"Hayır," diye fısıldadım duyulmadan. "Hayır, hayır, hayır."

"*Mnnn*," dedi Daniel sonsuz bir acıyla omuzlarını tutarken.

"Seni seviyorum Daniel."

Daniel'ın gözleri sımsıkı kapalıydı şimdi, çok fazla acı çekiyordu.

"Benimle kal, gitme. Yapayalnız yaşayamam..."

Adamın başı kadının dizindeydi. Kadın dizindeki yüzü okşamaya devam ediyordu. Aşk buydu demek. Birbirine bağımlı iki yaşam formu. İzlediğim sahnenin baştan aşağı zayıflık olduğunu, hor görülecek bir şey olduğunu düşünmem gerekirdi ama düşünemiyordum.

Daniel ses çıkarmayı bıraktı ve o anda başı kadına daha ağır geldi, gözlerinin etrafında kasılan derin çizgiler yumuşayıp gevşedi. Bitmişti.

Tabitha bedeninden bir parça koparılmış gibi ulumaya başladı. Hayatım boyunca böyle bir ses duymamıştım. İtiraf edeyim, çok huzursuz oldum.

Kapıdan bir kedi girdi, ses karşısında şaşırmış ama gördüğü sahneden etkilenmemişti. Geldiği gibi geri döndü.

"Hayır," dedi Tabitha üst üste defalarca, "hayır, hayır, hayır."

Dışarıda ambulans çakılların üstünde kayarak durdu. Yanıp sönen mavi ışıklar pencereden içeri sızıyordu.

Tabitha'ya, "Geldiler," diyerek aşağı indim. Aşağı inerken ayaklarımın altında halı kaplı yumuşak merdivenleri hissetmek, o çaresiz hıçkırıkların ve beyhude yakarışların uzaklaşıp hiçliğe karışması tuhaf ve büyük bir rahatlık verdi içime.

Bizim geldiğimiz yer

Bizim -benim ve sizin- geldiğimiz yeri düşündüm.

Bizim geldiğimiz yerde içimizi rahatlatan yanılsamalar, dinler, imkansız kurgular yoktur.

Bizim geldiğimiz yerde aşk ve nefret yoktur. Mantığın saflığı vardır bunların yerine.

Bizim geldiğimiz yerde tutkudan doğan suçlar yoktur, çünkü tutku yoktur.

Bizim geldiğimiz yerde pişmanlık yoktur, çünkü her eylem mantıklı bir gerekçeden doğar ve verili durumda mümkün olan en iyi sonuçla noktalanır.

Bizim geldiğimiz yerde adlar yoktur, birlikte yaşayan aileler, karılar ve kocalar, somurtkan ergenler ve delilik yoktur.

Bizim geldiğimiz yerde biz korku sorununu çözdük çünkü ölüm sorununu çözdük. Hiç ölmeyeceğiz. Bu yüzden evrenin her istediğini yapmasına izin veremeyiz çünkü sonsuza kadar bu evrenin içindeyiz.

Bizim geldiğimiz yerde bizler asla lüks bir halıya uzanıp yüzümüz acıdan morarırken göğsümüzü tutmayacağız, gözlerimiz etrafı son bir kez görmeye çalışmayacak çaresizce.

Bizim geldiğimiz yerde, üstün ve kapsamlı matematik bilgimiz sayesinde gelişen teknolojimiz yalnızca dev mesafeler katedebilmemize değil, kendi biyolojik malzemelerimizi yeniden düzenlememize, yenilememize ve tazelememize de imkan tanı-

yor. Bu tip ilerlemeler karşısında psikolojik açıdan donanımlıyız. Asla kendimizle savaşmadık. Bireyin arzularını kolektif ihtiyaçların önüne koymadık hiçbir zaman.

Bizim geldiğimiz yerde, insanların matematiksel gelişim hızı onların psikolojik olgunluk seviyesini aşarsa harekete geçilmesi gerektiğini anlıyoruz. Mesela Daniel Russell'ın öldürülüp sahip olduğu bilginin silinmesi pek çok kişinin hayatını kurtardı. Dolayısıyla kendisi mantıklı ve meşru bir kurbandı.

Bizim geldiğimiz yerde kabuslar yoktur.

O gece hayatımda ilk kez kabus gördüm.

Ölü insanlarla dolu bir dünyadaydım. Yanımda o kayıtsız kediyle birlikte halı kaplı dev bir sokakta yürüyordum. Her yer cesetti. Eve dönmeye çalışıyor ama dönemiyordum. Sıkışıp kalmıştım. Onlardan biri olmuştum. İnsan formunda mahsur kalmıştım ve onları bekleyen o kaçınılmaz sondan kurtulamıyordum. Acıkıyordum, bir şeyler yemem gerekiyordu ama yiyemiyordum çünkü dudaklarım birbirine yapışmıştı. Açlık dayanılmaz oldu sonra. Ölüyordum açlıktan, büyük bir hızla eriyip bitiyordum. Dünya'daki ilk gecemden hatırladığım benzinciye gittim, ağzıma yemek tıkmaya çalıştım ama yapamadım. Bu açıklanamaz felç yüzünden kilitliydi hâlâ dudaklarım. Artık biliyordum, ölecektim.

Ölmek.

Nasıl hazmedebiliyordu bu fikri insanlar? Nasıl katlanabiliyorlardı ölmeye?

Uyandım.

Ter içinde, nefes nefeseydim. Isobel sırtıma dokundu. "Geçti," dedi Tabitha'nın Daniel'a dediği gibi.

"Geçti, geçti, her şey yolunda."

Köpek ve müzik

Ertesi gün yalnızdım.

Yo, doğru değil bu aslında.

Yalnız değildim. Köpek vardı. Newton. Adını yerçekimi ve eylemsizlik fikirlerini bulan insandan alan köpek. Köpeğin sepetinden çıkma hızının düşüklüğüne bakılırsa, adı söz konusu keşifler için uygun bir göndermeydi. Köpek uyanıktı şimdi. Bunun haricinde yaşlı, topal ve yarı kördü.

Bu köpek benim kim olduğumu ya da kim olmadığımı biliyordu. Ben yakınlarındayken hırlamaya başlıyordu hemen. Kullandığı dili henüz çözemesem de varlığımdan hoşnut olmadığını anlayabiliyordum. Dişlerini gösterip duruyordu. Yine de iki ayaklı sahiplere itaat etmekle geçirdiği yılların sonucunda sadece ayakta durabiliyor olmamın bile onda belli bir ölçü saygı uyandırmaya yettiğini anlamıştım.

Midem bulanıyordu. Bunu soluduğum yeni havaya yorsam da gözlerimi her kapadığımda halıda yatan Daniel Russell'ın acı dolu yüzünü görüyordum. Başım da ağrıyordu, ama bu önceki gün çok fazla enerji sarf etmiş olmamın etkisiydi.

Newton benim tarafımda olursa buradaki kısa ziyaretimin daha kolay geçeceğini biliyordum. Fark etmediğim şeyleri bilebilir, sinyalleri alabilir, duymadıklarımı duyabilirdi. Ve bütün evrende geçerli olan bir kural vardı: Eğer birini kendi tarafına çekmek istiyorsan, yapman gereken şey acısını dindirmekti. Çok

saçma geliyor şimdi bu mantık. Ama hakikat aslında daha bile saçma, kendime bile itiraf edemeyeceğim kadar da tehlikeliydi. Birinin canını yakmıştım, şimdi başka birini iyileştirerek bunu telafi etmek istiyordum.

Yanına gidip bir bisküvi verdim. Bisküvi verdikten sonra gözlerini iyileştirdim. Arka bacağını sıvazlarken kulağıma çeviremediğim kelimeler inledi. Bacağını da iyileştirdim. Bunlar başımın ağrısını şiddetlendirmekle kalmamış, içime dalga dalga yayılan bir yorgunluk da vermişti. Hatta öyle tükenmiştim ki mutfak döşemesinde uyuyakaldım. Uyandığımda her yanım köpek salyasıyla kaplıydı. Newton'ın dili hâlâ iş başında, büyük bir coşkuyla yalıyordu beni. Yalaya yalaya bitiremedi, köpekgillerin varoluşunun anlamı benim derimin altındaydı sanki.

"Lütfen keser misin şunu?" dedim. Kesemiyordu. Ben ayağa kalkıncaya kadar devam etti. Doğası gereği beni yalamama kabiliyeti yok gibiydi.

Ayağa kalktığımda da benimle birlikte, hatta benim üstümde ayağa kalkmaya çalıştı. Sizden nefret eden bir köpeğinizin olmasından daha kötü tek şeyin sizi seven bir köpeğinizin olması olduğunu o zaman anladım. Eğer evrende köpekten daha muhtaç bir tür varsa da ben henüz karşılaşmamıştım.

"Git başımdan," dedim. "Sevgini istemiyorum."

Oturma odasına gidip kanepeye oturdum. Düşünmem gerekiyordu. İnsanlar Daniel Russell'ın ölümünü şüpheli bulacaklar mıydı? Kalp ilaçları alan birinin ikinci ve ölümcül bir kalp krizi geçirmesi şüpheli bir durum muydu? Tespit edebilecekleri bir zehir ya da silah bırakmamıştım geride.

Köpek yanıma oturup başını kucağıma koydu, sonra kaldırdı, sonra yeniden koydu, başını kucağıma koyup koymamak şimdiye dek alması gereken en büyük karardı sanki.

O gün birlikte saatler geçirdik. Ben ve köpek. Önce beni yal-

nız bırakmamasından rahatsız oldum, çünkü kafamı toplayıp bir sonraki adımımı planlamam gerekiyordu. Son noktayı koymadan, yani Andrew Martin'in karısıyla çocuğunu ortada kaldırmadan önce daha ne kadar bilgi edinmem gerektiği üzerine düşünmeliydim. Köpeğe bağırıp beni rahat bırakmasını söyledim. Dediğimi yaptı, ama oturma odasının ortasında düşüncelerim ve planlarımla ayakta dikilirken içimde berbat bir yalnızlık hissedip köpeği geri çağırdım. Geldi, tekrar isteniyor olmaktan mutlu görünüyordu.

İlgimi çeken bir albüm koydum, Gustav Holst'tan *The Planets* - Gezegenler Suiti. İnsanların çelimsiz güneş sistemi üzerineydi; dolayısıyla destansı bir havası olması beni çok şaşırttı. Diğer bir kafa karıştırıcı yanı, adlarını "astroloji karakterlerinden" alan yedi "harekete" bölünmüş olmasıydı. Mesela Mars "Savaş Getiren"di, Jüpiter "Neşe Getiren", Satürn ise "Yaşlılık Getiren"di.

Bu ilkelliği komik buldum. Müziğin ölü gezegenlerle herhangi bir ilgisi olabileceği fikrini de. Yine de çalan müzik Newton'ı sakinleştiriyor gibiydi, bir iki parçanın benim üzerimde de elektrokimyasal bir etki yarattığını itiraf etmeliyim. Müzik dinlemenin, sayı saydığının farkında olmadan sayı sayma zevkinden ibaret olduğunu anlamaya başlamıştım. Elektriksel uyarımlar kulağımdaki nöronlardan vücuduma taşınırken, bilemiyorum, bir sakinlik hissettim. Daniel Russell'ı halısının üstünde ölürken gördüğümden beri içimden atamadığım tedirginlik biraz olsun yatışmıştı.

Müziği dinlerken Newton'ın ve ait olduğu türün insanlara neden bu kadar düşkün olduğunu çözmeye çalıştım.

"Söylesene," dedim. "Nedir insanların olayı?"

Newton güldü. Ya da bir köpek gülmeye en yakın ne yapabiliyorsa onu yaptı.

Soruşturmamda üsteledim. "Hadi," dedim, "dökül bakalım." Çekingen görünüyordu biraz. Sanırım verecek bir cevabı yoktu. Belki bir karara varamamıştı, belki de dürüst olamayacak kadar sadıktı.

Farklı bir müzik koydum; Ennio Morricone diye birine aitti. Sonra David Bowie'den *Space Oddity*'yi dinledim, basit örüntülü zaman ölçüsüyle epey hoştu doğrusu. Air'ın *Moon Safari*'si de öyle, gerçi Ay üzerine pek bir şey söylemiyordu. Sonra John Coltrane'den *A Love Supreme*'i ve Thelonious Monk'tan *Blue Monk*'u çaldım. Bu cazdı. Çok geçmeden öğreneceğim üzere, insanları insan yapan karmaşa ve çelişkilerle doluydu. Leonard Bernstein'dan "Rhapsody in Blue"yu, Ludwig van Beethoven'dan "Moonlight Sonata"yı ve Brahms'tan "Intermezzo op. 17"i dinledim. Beatles, Beach Boys, Rolling Stones, Daft Punk, Prince, Talking Heads, Al Greene, Tom Waits ve Mozart dinledim. Beatles'ın "I am the Walrus"undaki tuhaf radyo sesi, Prince'in "Raspberry Beret"inin başındaki ve Tom Waits şarkılarının sonundaki öksürükler gibi müziğe eklenebilen sesleri keşfetmek ilgimi çekmişti. Belki de insanlar için güzellik bu demekti. Hoş bir örüntüye yerleştirilmiş rastlantılar ve kusurlar. Asimetri. Matematiğe bir başkaldırı. İkinci Dereceden Denklemler Müzesi'nde yaptığım konuşma geldi aklıma. Beach Boys çalarken gözlerimin ardında ve midemde tuhaf bir şey hissettim. Ne olduğunu bilmiyordum, ama Isobel'i, dün gece eve gelip de Daniel Russell'ın gözlerimin önünde kalp krizi geçirip öldüğünü anlattıktan sonra bana sarılışını hatırlattı bana.

Olanları anlattığımda anlık bir şüpheye kapılmış, bakışları bir anlığına sertleşmiş, sonra yumuşamış ve şüphe yerini şefkate bırakmıştı. Kocası her şey olabilir, ama katil olamazdı. Dinlediğim son parça Debussy'den "Clair de Lune" adlı bir ezgiydi. Şimdiye kadar duyduklarım arasında uzayın temsiline en çok yaklaşan

şeydi; bir insanın bu kadar güzel bir ses yaratabilmesi beni şok etmişti, orada, odanın ortasında donakalmıştım.

Bu güzellik beni dehşete düşürmüştü gerçekten. Birdenbire ortaya çıkan bir uzaylı gibi. Çölün ortasında beliriveren bir ipsoid gibi. Ama dikkatimi dağıtmamalıydım. Bana anlatılanlara inanmaya devam etmek zorundaydım. İnsan türü çirkinlik ve şiddetten ibaretti, iflah olmazlardı.

Newton evin kapısını tırmalıyordu. Ses müzik keyfimi kaçırdığı için köpeğin ne istediğini çözmeye çalıştım. Dışarı çıkmak istiyordu. Isobel'in kullandığını gördüğüm bir "tasma" vardı, boynuna geçirdim.

Köpeği yürütürken insanlar hakkında olumsuz şeyler düşünmeye çalıştım. Zaten, daha en baştan, insanlarla köpekler arasındaki ilişki etik açıdan çok şaibeliydi. İki tür de evrendeki bütün türleri kapsayan zeka skalasında ortalarda bir yerdeydi ve aralarında çok fark yoktu. Ama şunu da söylemeliyim ki köpekler aradaki eşitsizliği umursuyora benzemiyordu. Hatta çoğunlukla bu düzenden basbayağı mutluymuş gibi görünüyorlardı.

Ne yöne gideceğimize karar vermeyi Newton'a bıraktım.

Yolun öteki tarafından bir adam geçti. Adam durdu, bana bakıp kendi kendine gülümsedi. Ben de bunun uygun bir insan selamlaşması olduğuna hükmedip gülümseyerek el salladım. Adam el sallamadı. *Evet*, diye düşündüm, *insan sıkıntılı bir tür*. Yürümeye devam ettik. Yanımızdan başka bir adam geçti. Tekerlekli sandalyedeydi ve beni tanıyor gibiydi.

"Andrew," dedi, "Daniel Russell'ın haberini aldın mı? Korkunç, değil mi?"

"Evet," dedim. "Oradaydım. Gördüm. Berbattı."

"Aman tanrım, bilmiyordum!"

"Ölümlü olmak çok trajik bir şey."

"Öyle gerçekten."

"Neyse, gitmem gerekiyor. Köpeğin çok acelesi var. Görüşürüz."

"Tabii, görüşürüz. Ama sakıncası yoksa senin nasıl olduğunu da sorayım. Son zamanlarda pek iyi hissetmediğini duydum."

"Ha, iyiyim. Atlattım o meseleyi. Sadece küçük bir yanlış anlaşılma oldu."

"Anlıyorum, tabii."

Sohbet tükenince müsaade istedim ve Newton beni büyük bir çimenlik bulana kadar peşinden sürükledi. Köpeklerin bundan çok hoşlandıklarını keşfetmiştim. Çimlerde koşup özgür numarası yapmayı ve birbirlerine, "Biz özgürüz, biz özgürüz, bakın, bakın, ne kadar özgürüz," diye bağırmayı seviyorlardı. Gerçekten üzücü bir manzaraydı ama başta Newton olmak üzere köpeklerin işine geliyordu. Kendilerine yutturmayı seçtikleri bu kolektif yanılsamaya eski kurt benliklerine karşı hiçbir nostalji duymadan canı gönülden teslim oluyorlardı.

İnsanların dikkate değer yanlarından biri de buydu, diğer türlerin yaşam biçimlerini şekillendirip asli doğalarını değiştirebilme yeteneği. Belki aynı şey benim de başıma gelebilirdi, ben de değiştirilebilirdim, belki de zaten değiştiriliyordum. Kim bilebilirdi? Öyle olmadığını umdum. Hâlâ bana söylendiği kadar saf, bir asal sayı kadar, doksan yedi kadar güçlü ve yalnız olduğumu umdum.

Bir banka oturup trafiği izledim. Bu gezegende ne kadar uzun süre kalırsam kalayım, yerçekimi ve geri kalmış teknoloji yüzünden yola mahkum olan, sayıları çok fazla olduğundan zar zor hareket eden arabaların görüntüsüne alışabileceğimden şüpheliydim.

Bir türün teknolojik gelişimine engel olmak yanlış mıydı yoksa? Aklımdaki yeni soru buydu. Bu soruyu orada istemiyordum, o yüzden Newton havlamaya başlayınca rahatladım. Köpek ha-

reketsiz duruyor, elinden geldiğince gürültü çıkarırken tek bir yöne bakıyordu.

"*Bak!*" diyordu sanki kendi dilinde. "*Bak! Bak! Bak!*" Dilini çözmeye başlamıştım.

Bir yol daha vardı, trafiğin kilitlendiğinden farklı bir yol. Parka bakan bitişik evler sırası.

Newton'ın benden açık bir şekilde istediği üzere o tarafa dönünce Gulliver'ı gördüm. Yalnız başına kaldırım boyunca yürüyor, elinden geldiğince saçlarının ardına gizleniyordu. Okulda olması lazımdı. Ama eğer insanların okuldan anladığı sokaklarda yürüyüp düşünmek değilse, ki öyle olsa çok daha iyi olurdu, okulda değildi. Beni gördü. Dondu. Sonra dönüp başka bir yöne yürümeye başladı.

"Gulliver," diye seslendim. "Gulliver."

Duymazlıktan geldi. Bununla da kalmayıp öncekinden daha hızlı yürümeye başladı. Davranışları beni kaygılandırmıştı. Ne de olsa kafasının içinde dünyanın en büyük matematik probleminin çözüldüğü, hem de babası tarafından çözüldüğü bilgisi vardı. Önceki gece harekete geçmemiştim. Kendime daha fazla bilgiye ihtiyacım olduğunu, Andrew Martin'in ispatı başka kimseyle paylaşmadığından emin olmam gerektiğini söylemiştim. Daniel'la karşılaşmam da çok yıpratmıştı beni. Bir gün, belki iki gün daha bekleyebilirdim. Plan buydu. Gulliver da kimseye bir şey anlatmadığını ve anlatmayacağını söylemişti ama ona tamamen güvenebilir miydim? Sonuçta annesi de onun şu anda okulda olduğunu sanıyordu ama okulda olmadığı gayet açıktı. Banktan kalkıp çöp kaplı çimlerin üstünde yürüyerek hâlâ havlamakla meşgul olan Newton'ın yanına gittim.

"Hadi," dedim çok daha önce harekete geçmiş olmam gerektiğini fark ederek. "Gitmemiz gerek."

Yola vardığımızda Gulliver yolun sonundaki köşeyi dönüyor-

du, çocuğu takip edip nereye gittiğini öğrenmeye karar verdim. Bir ara durup cebinden bir şey çıkardı. Bir kutu. İçinden aldığı silindir şeklindeki beyaz nesneyi ağzına koyup yaktı. Arkasına baktı, ama bakacağını hissedip bir ağacın arkasına saklanmıştım çoktan.

Yeniden yürümeye koyuldu. Çok geçmeden daha geniş bir yola vardı. Bu seferkinin adı Coleridge Yolu'ydu. Bu yolda oyalanmak istemedi. Çok fazla araba vardı. Birine yakalanma ihtimali yüksekti. Yürümeye devam etti ve bir süre sonra binalar sona erdi. Ne araba vardı artık etrafta, ne de insan.

Tekrar arkasına dönmesinden korktum, çünkü yakınlarda ardına saklanabileceğim bir ağaç ya da başka bir şey yoktu. Üstelik, kolaylıkla görebileceği kadar yakınında ama zihnini manipüle edemeyeceğim kadar uzağındaydım. İlginçtir ki bir kez bile dönmedi.

Önünde bir sürü boş arabanın güneşin altında pırıl pırıl parladığı bir binanın önünden geçtik. Binanın üzerinde "Honda" yazıyordu. Camın arkasında gömlekli ve kravatlı bir adam bizi izliyordu. Gulliver çim kaplı bir alandan geçti.

Sonunda yere yapışık dört metal raya vardı; birbirine paralel ve yakın bu raylar göz alabildiğine uzanıyordu. Çocuk orada öylece hiç kımıldamadan durdu, bir şey bekliyordu.

Newton önce bana, sonra Gulliver'a baktı kaygıyla. Yüksekten bir inilti koyuverdi. "Hişşt," dedim. "Sessiz ol."

Bir süre sonra uzakta bir tren belirdi, rayların üzerinde giderek yaklaşıyordu. Tren yolundan sadece bir iki metre ötede duran çocuğun ellerini yumruk yaptığını, bütün vücudunun kaskatı kesildiğini fark ettim. Tren onun olduğu yerden geçerken Newton havladı, ama tren çok gürültülüydü ve Gulliver'ın Newton'ı duyamayacağı kadar yakınından geçmişti.

İşte bu ilginçti. Belki de benim bir şey yapmama gerek kalma-

yacak, Gulliver kendi işini kendi halledecekti.

Tren gitti. Gulliver'ın yumrukları çözüldü, rahatlamış görünüyordu. Ama belki de rahatlamadan çok hayal kırıklığıydı yaşadığı. O dönüp yürümeye başlamadan önce, Newton'ı sürüklemiştim oradan, gözden kaybolmuştuk hemen.

Orada öyle bıraktım Gulliver'ı.

Dokunulmamış, zarar görmemiş hâlde.

Gulliver yürümeye devam ederken Newton'la eve döndüm. Çocuğun nereye gittiğini bilmiyordum ama başıboş hâlinden gideceği belirli bir yer olmadığını anlamıştım. Buradan da birileriyle buluşmayacağı sonucuna vardım. Hatta insanlardan kaçmak istiyor gibiydi.

Yine de tehlikenin farkındaydım.

Mesele sadece Riemann hipotezinin ispatı değildi. Hipotezin ispatlanabilir olduğu bilgisi de tehlikeliydi ve Gulliver kafatasının içinde bu bilgiyle sokaklarda boş boş yürüyordu.

Yine de gecikmemi gerekçelendirebiliyordum, sonuçta sabırlı olmam söylenmişti. Durumdan başka kimlerin haberdar olduğunu kesin bir şekilde bilmeliydim. İnsan gelişiminin engellenmesi için çok dikkatli olmam gerekiyordu. Gulliver'ı şimdi öldürürsem aceleci davranmış olurdum, çünkü onu ve annesini öldürünce şüpheleri üstüme çekmem kaçınılmazdı; bunu sona bırakmalıydım.

Evet, Newton'ın tasmasını çıkarıp eve girerken kendime bunları söylüyordum. Sonra oturma odası bilgisayarını açıp arama motoruna "Poincaré Konjektürü" yazdım.

Çok geçmeden Isobel'in doğru söylediğini anladım. Kürelere ve dört boyutlu uzaya ilişkin en temel topolojik yasaları

konu alan bu konjektür Grigori Perelman adlı Rus bir matematikçi tarafından çözülmüştü. 18 Mart 2010'da, yani üç yıl önce, Perelman'ın Clay Milenyum Ödülü'nü kazandığı duyurulmuş, ancak Rus matematikçi ödülü ve ödülle gelen milyon dolarları reddetmişti.

"Para da şöhret de ilgilendirmiyor beni," demişti. "Hayvanat bahçesindeki hayvanlar gibi teşhir edilmek istemiyorum. Matematik kahramanı falan değilim ben."

Teklif edilen tek ödül de değildi bu üstelik. Başkaları da olmuştu. Avrupa Matematik Derneği'nden prestijli bir ödül, Madrid'deki Uluslararası Matematikçiler Kongresi'nden başka bir ödül ve matematik dalındaki en büyük ödül olan Fields Madalyası da geri çevirdikleri arasındaydı. Perelman bunların yerine fakirlik ve işsizlikle geçen bir hayatı ve yaşlı annesiyle ilgilenmeyi tercih etmişti.

İnsanlar kibirlidir. İnsanlar hırslıdır. Para ve şöhretten başka bir şeyi umursamazlar. Matematiği kendi içindeki değeri yüzünden değil, onlara sağlayabileceği şeyler için takdir ederler.

Oturumu kapattım. Birden güçsüz hissettim kendimi. Karnım açtı, ondan böyle hissediyor olmalıydım. Mutfağa gidip yiyecek bir şeyler aramaya başladım.

Çıtır yerfıstığı ezmesi

Önce biraz kapari turşusu, sonra bir bulyon yiyip ardından kereviz denen sopa gibi bir sebzeyi kemirdim. Sonunda pes edip insan mutfağının temel maddesi olan ekmeği çıkardım ve üzerine bir şeyler sürmek için dolabı eşelemeye başladım. İlk tercih hakkımı pudra şekerinden yana kullandım. Sonra karışık baharatları denedim. İkisi de çok tatmin edici değildi. Midemi iyice bulandırdıktan ve besin bilgilerini etraflıca çözümledikten sonra çıtır yerfıstığı ezmesi denen bir şeyi denemeye karar verdim. Ekmeğin üstüne sürüp birazını köpeğe uzattım. Beğendi.

"Ben de deneyeyim mi?" diye sordum.

Evet, kesinlikle denemelisin, diye cevap verdi sanki. (Köpek kelimeleri gerçek kelimeler değildi, daha çok melodilere benziyorlardı. Bazen sessiz melodilerdi bunlar ama yine de melodilerdi.) *Gerçekten çok lezzetli.*

Haklıydı.

Yerfıstığı ezmeli ekmeği ağzıma sokup çiğnemeye başladığımda insan yemeklerinin gayet güzel olabildiğini anladım. Daha önce bir şey yemekten zevk almamıştım hiç. Şimdi düşününce, daha önce hiçbir şeyden zevk almamıştım aslında. Ama o gün zayıflık ve şüphe gibi tuhaf şeyler hissetmeme rağmen müzik ve yemek bana zevk vermişti. Hatta bir köpeğin bana eşlik etmesi gibi basit bir şey bile hoşuma gitmişti.

Yerfıstığı ezmeli ekmekten bir dilim yedikten sonra ikimize

birer dilim, sonra birer dilim daha yaptım; anlaşılan Newton'ın iştahı da benimki kadar yerindeydi.

"Ben aslında ben değilim," dedim ona bir noktada. "Bunu biliyorsun, değil mi? Bu yüzden bana o kadar düşmanca davranıyor, ne zaman sana yaklaşsam hırlamaya başlıyordun. Hissediyordun, değil mi? Bir insanın hissedebileceğinden daha fazlasını hissediyordun. Bir fark olduğunu biliyordun."

Sessizliği çok şey anlatıyordu. Parlak ve dürüst gözlerine bakarken, daha fazlasını anlatma ihtiyacı duydum.

"Birini öldürdüm," dedim içimde bir rahatlama hissederek. "Ben insanların katil diye tanımladığı biriyim artık, çok yargılayıcı bir kelime bu, üstelik bu örnekte yanlış yargılara dayanıyor. Bazen bir şeyi kurtarmak için bir parçasını öldürmen gerekir, anlıyorsun değil mi? Yine de ne yaptığımı bilseler benim 'katil' olduğumu söyleyecekler. Ama bunu nasıl yaptığımı asla bilemeyecekler tabii.

"Sen de şüphesiz biliyorsundur ki, insan gelişimi, aynı bedendeki zihinsel ve fiziksel durumlar arasında büyük fark gördükleri evrede hâlâ. Zihin ve beden için farklı hastaneleri var, sanki biri ötekini doğrudan etkilemiyormuş gibi. Yani daha zihnin kişinin bedeninden doğrudan sorumlu olduğunu kabul edemiyorlarken, zihnimin başka birinin bedenini etkileyebileceğini anlamaları çok mümkün değil. Yeteneklerim sadece biyoloji ürünü değil tabii ki. İşin içinde teknoloji de var, ama görünmüyor. İçimde. Şu anda sol elimde. Bu şekli almama o izin verdi, gezegenimle bağlantımı o kuruyor ve zihnimi güçlendiriyor. Zihinsel ve fiziksel süreçleri manipüle edebilmemi sağlıyor. Telekinezi gücüm var mesela, bak, şu yerfıstığı ezmesi kavanozunun kapağına ne yaptığıma bak, ayrıca hipnoza çok yakın bir şey de yapabiliyorum. Anlıyor musun, benim geldiğim yerde her şey pürüzsüz bir bütündür. Zihinler, bedenler, teknolojiler, hepsi güzel bir yakın-

samayla bir araya gelir."

O sırada telefon çaldı. Daha önce de çalmıştı. Açmadım. Bölünemeyecek kadar iyi olan tatlar vardı, tıpkı bölünemeyecek kadar iyi Beach Boys şarkıları olduğu gibi ("In My Room", "God Only Knows", "Sloop John B"...).

Derken yerfıstığı ezmesi bitti ve Newton'la yas tutar gibi birbirimize baktık. "Üzgünüm Newton. Ama görünüşe göre yerfıstığı ezmemiz bitti."

Bu doğru olamaz. Yanılıyor olmalısın. Yeniden bak.

Yeniden baktım. "Hayır, yanılmıyorum maalesef."

Doğru düzgün bak. Daha iyi bak. Yarım yamalak baktın.

Daha iyi baktım. Hatta kavanozun içini gösterdim ona. Hâlâ inanmıyordu, o yüzden kavanozu burnunun dibine soktum, istediği de buymuş zaten. *Hah, gördün mü, hâlâ biraz var. Bak.* Hiç yerfıstığı ezmemiz kalmadığına ikimiz de ikna olana kadar yaladı kavanozun içini. Yüksek sesle güldüm. Daha önce hiç gülmemiştim. Çok tuhaf bir duyguydu ama kötü değildi. Sonra oturma odasına geçip koltuğa oturduk.

Neden buradasın?

Köpeğin gözleriyle sorduğu soru bu muydu bilmiyorum ama cevap verdim. "Bilgi yok etmek için buradayım. Bazı makinelerin devrelerinde ve bazı insanların zihinlerinde olan bir bilgiyi yok ediyorum. Amacım bu. Öte yandan hazır buradayken insanlar hakkında bilgi topluyorum. Ne kadar değişkenler? Şiddete ne kadar meyilliler? Kendileri ve başkaları için ne kadar tehlikeliler? Kusurları, ki kusurlarının az olmadığı kesin, üstesinden gelinemeyecek türden mi? Yoksa umut var mı? Aklımda böyle sorular var, hem de olmaması gerektiği hâlde. Buradaki öncelikli amacım birilerini yok etmek çünkü."

Newton bana boş boş, ama yargılamadan baktı. Orada, o mor koltukta epey durduk. Farkındaydım, bana bir şeyler oluyordu

ve o bir şeyler Debussy ve Beach Boys dinlememle birlikte olmaya başlamıştı. Onları hiç dinlememiş olmayı diledim. On dakika sesimizi çıkarmadan oturduk. Bu matem havası ön kapının açılıp kapanma sesiyle bozuldu ancak.

Gulliver gelmişti. Koridorda sesini çıkarmadan bekledikten sonra montunu asıp okul çantasını yere attı. Yavaş adımlarla oturma odasına geldi. Göz teması kurmadı.

"Anneme söyleme, olur mu?"

"Neyi?" dedim. "Annene neyi söylemeyeyim?"

Sıkıntılı görünüyordu. "Okula gitmediğimi."

"Tamam. Söylemem."

Kafası kucağımda duran Newton'a baktı. Şaşırmıştı ama yorum yapmadı. Yukarı çıkmak üzere arkasını döndü.

"Tren raylarının yanında ne yapıyordun?" diye sordum.

Ellerinin gerildiğini gördüm. "Ne?"

"Tren geçerken orada duruyordun."

"Beni takip mi ettin?"

"Evet. Evet. Takip ettim. Sana söylemeyecektim aslında. Hatta söylememe ben de şaşırdım. Ama merakıma yenildim."

Boğuk bir homurtu çıkarıp merdivenlere yöneldi.

Kucağınızda bir köpekle bir süre durduktan sonra onu okşamanız gerektiğini fark ediyorsunuz. Bu ihtiyacın nereden çıktığını sormayın bana. İnsan bedeninin üst kısmının boyutlarıyla ilgili bir şey olduğu açık. Her neyse, köpeği okşadım ve okşarken bunun gayet hoş bir his olduğunu anladım, sıcaklığı ve ritmi güzeldi.

Isobel'in dansı

Sonunda Isobel eve döndü. Koltukta biraz kayıp onun ön kapıdan girişini izleyebileceğim bir konum aldım. Hareketlerindeki o basit emeği görmek istiyordum. Bedeniyle kapıyı itişi, anahtarı kilitten çıkarışı, kapıyı kapatışı, anahtarı (ve ona bağlı diğerlerini) sabit ve ahşap bir eşyanın üzerindeki küçük ve oval sepete koyuşu, hepsi bana büyüleyici geliyordu. Bunları süzülür gibi, üzerlerinde düşünmeden, dans edercesine yapıyordu. Böyle şeyleri hor görüyor olmam lazımdı. Ama görmüyordum. Isobel yaptığı şeyin üzerinde bir şey yapıyor gibiydi hep. Ritmin üstünde bir melodi. Ama yine de neyse oydu sonuçta, bir insan.

Koridorda yürüyüp yol boyunca soluklandı; aynı anda hem kaşlarını çatıyor, hem de gülümsüyordu. Newton'ın kucağımda yatması oğlu gibi onu da şaşırtmıştı. Köpeğin kucağımdan atlayıp ona doğru koştuğunu görünce bir o kadar daha şaşırdı.

"Newton'ın nesi var?" diye sordu.

"Nesi var?"

"Neşeli görünüyor."

"Öyle mi?"

"Evet. Bir de, bilmiyorum, gözleri daha parlak sanki?"

"Ha. Yerfıstığı ezmesi yüzünden olabilir. Ve de müzik."

"Yerfıstığı ezmesi mi? Müzik mi? Sen müzik dinlemezsin ki. Dinledin mi?"

"Evet. Müzik dinledik."

Şüpheli gözlerle baktı bana. "Peki. Tamam."

"Bütün gün müzik dinledik."

"Nasıl hissediyorsun kendini? Yani, biliyorsun işte, Daniel konusunda?"

"Çok üzücü bir durum," dedim. "Senin günün nasıldı?"

İç geçirdi. "Fena değil." Yalan söylüyordu, o kadarını anlamıştım.

Ona baktım. Gözlerimin, üzerinde rahatça kalabildiğini fark ettim. Ne olmuştu böyle? Bu da mı müziğin yan etkisiydi?

Sanırım ona ve genel olarak insanlara alışıyordum. Fiziksel olarak, en azından dış görünüşüm itibarıyla, ben de onlardan biriydim. Yeni normalim insanlar oluyordu bir bakıma. Yine de Isobel'e bakarken, pencerenin önünden geçip beni süzen insanların yüzüne baktığımda bulandığından daha az bulanıyordu midem. Aslına bakarsanız o gün, o dakikada hiç bulanmıyordu.

"Tabitha'yı aramam gerekiyormuş gibi hissediyorum," dedi. "Ama zor, değil mi? Hem başı çok kalabalıktır şimdi. Belki sadece bir e-posta gönderip yapabileceğimiz bir şey olursa çekinmemesini söylerim."

Başımı salladım. "Bu iyi bir fikir."

Beni inceledi bir süre.

"Evet," dedi daha düşük bir frekansla. "Bence de." Telefona baktı. "Arayan oldu mu?"

"Oldu galiba. Telefon bir iki kez çaldı."

"Ama açmadın?"

"Hayır, açmadım. Uzun konuşmalara girişmeye hazır hissetmiyorum kendimi. Lanetliymişim gibi geliyor. En son sen ve Gulliver haricinde biriyle uzun konuştuğumda gözümün önünde öldü."

"Öyle konuşma."

"Nasıl?"

"Öyle kayıtsız kayıtsız konuşma. Kederli bir gün bugün."

"Biliyorum," dedim. "Sadece... henüz gerçekliğini kavrayamadım sanırım."

İçeri gidip telefona bırakılan mesajları dinledi. Geri döndü.

"Bir sürü insan aramış seni."

"Ya," dedim. "Kimler?"

"Önce annen. Ama hazır ol, yine endişesiyle bunaltan anne moduna girmiş. Nereden duymuş bilmiyorum ama Corpus'taki küçük macerandan haberi var. Üniversiteden de aramışlar ve seninle konuşmak istediklerini söylerken kaygılanmış taklidi yapma konusunda iyi iş çıkarmışlar. Bir de *Cambridge Evening News*'ten bir gazeteci aramış. Bir de Ari aramış. Sesi tatlı geliyordu. Cumartesi günkü maça hâlâ hevesli olup olmadığını soruyor. Bir de biri daha." Bir an sustu. "Adı Maggie'ymiş."

"Ha, evet," dedim hatırlıyormuş gibi. "Tabii ya, Maggie."

Isobel kaşlarını kaldırdı. Bunun bir şey demek olduğu açıktı ama ne demek olduğuna dair hiçbir fikrim yoktu. Moralimi bozuyordu bu durum. Görüyorsunuz ya, Kelime Dili insan dillerinin yalnızca bir tanesiydi. Dikkatinizi çektiğim gibi daha pek çok dilleri vardı. İç Geçirmeler Dili, Sessizlik Anları Dili ve, en dikkat edilmesi gerekeni, Kaş Çatmalar Dili.

Sonra tam tersini yaptı, kaşlarını indirebildiği kadar indirdi ve iç geçirip mutfağa gitti.

"Pudra şekeriyle ne yaptın?"

"Yedim," dedim. "Hataydı. Üzgünüm."

"Aldığın şeyleri yerine koymayı dene bir dahaki sefere."

"Unuttum. Özür dilerim."

"Sorun değil. Olanların üzerinden daha sadece bir buçuk gün geçti."

Başımı sallayıp insan gibi davranmaya çalıştım. "Ne yapmamı istersin benden? Yani sence ne yapmalıyım?"

"İşe anneni aramakla başlayabilirsin mesela. Ama ona hastane kısmından bahsetme. Hep aynı şeyi yapıyorsun."

"Nasıl? Aynı neyi yapıyorum?"

"Ona bana anlattığından daha çok şey anlatıyorsun."

İşte bu endişe vericiydi. Hatta bol keseden endişe veriyordu bu durum. Onu hemen aramalıydım.

Anne

Kulağa ne kadar garip gelse de, annelik insanlar için önemli bir kavramdı. İnsanlar annelerinin kim olduklarını bilmekle kalmıyor, çoğu örnekte hayatları boyunca iletişimi koparmıyorlardı. Bu, benim gibi tanıyacak bir annesi olmayan biri için çok egzotik bir fikirdi.

Hatta öyle egzotikti ki ödümü koparıyordu. Korkumu yenip anneyi aradım, çünkü eğer oğlu ona gereğinden fazla bilgi vermişse bunu bilmem gerektiği açıktı.

"Andrew?"

"Evet anne. Benim."

"Ah, Andrew." Yüksek frekansta konuşuyordu. Şimdiye dek duyduklarımın en yükseği.

"Merhaba anne."

"Andrew, babanla ben senin için öyle çok endişelendik ki."

"Ha," dedim. "Önemli bir şey değildi. Geçici bir süreliğine kafayı yedim. Giyinmeyi unuttum, o kadar."

"Bütün söyleyeceğin bu mu?"

"Yo, hayır, bu değil. Sana bir şey sormam lazım anne. Önemli bir şey."

"Ah, Andrew. Problem ne?"

"Problem mi? Ne problemi?"

"Isobel yüzünden mi oldu? Çok mu dırdır ediyor yine?"

"Yine mi?"

İç geçirmenin statik hışırtısı. "Evet. Bir yıldan uzun süredir Isobel'le sorunlar yaşadığınızı söylüyordun. İşlerinin yoğunluğu konusunda pek anlayışlı davranmıyormuş sana. Hiç destek olmuyormuş."

Ben endişelenmeyeyim diye yalan söyleyip gününün kötü geçtiğini saklayan, bana yemek hazırlayan, derimi okşayan Isobel'i düşündüm.

"Hayır," dedim. "Ona destek oluyor. Yani bana destek oluyor."

"Ya Gulliver? O ne olacak? Isobel'in Gulliver'ı sana karşı kışkırttığını sanıyordum. Hani şu müzik grubunda olmak istediği için. Ama sen haklıydın tatlım. Öyle şeylere takılmamalı çocuk. Hele ki eski okulunda yaptıklarından sonra."

"Müzik grubu mu? Bilmiyorum anne. Sorunun bu olduğunu sanmıyorum."

"Neden bana anne diyorsun? Sen bana hiç anne demezsin."

"Ama sen benim annemsin. Ne derim ki sana?"

"Anneciğim. Anneciğim dersin hep."

"Anneciğim," dedim. Onca tuhaf kelimenin en tuhafı gibi geldi bu söylerken. "Anneciğim. Anneciğim. Anneciğim, dinle, seninle yakın zamanda konuştuk mu hiç?"

Beni dinlemiyordu. "Ah, keşke orada olsaydık."

"Gelin," dedim. Bu kadının neye benzediğini merak ediyordum. "Hadi gelin hemen."

"Andrew, yirmi bin kilometre uzakta olduğumuzu unuttun herhalde."

"Ha," dedim. Yirmi bin kilometre çok bir şey değildi. "Öğleden sonra gelin o zaman."

Anneciğim güldü. "Espri yeteneğini hiç kaybetmiyorsun."

"Evet," dedim. "Hâlâ çok komiğim. Dinle, seninle geçen cumartesi konuştuk mu?"

"Hayır, Andrew. Hafızanı mı kaybettin? Amnezi mi bu? Hafızanı kaybetmiş gibi konuşuyorsun."

"Kafam karışık biraz. O kadar. Amnezi değil. Doktorlar olmadığını söyledi. Sadece... Sadece son zamanlarda biraz fazla çalıştım."

"Evet, evet. Biliyorum. Bize söyledin."

"Ee, ne söyledim?"

"Uyumaya bile vakit bulamadığını. En azından doktorandan beri hiç bu kadar yoğun çalışmadığını."

Sonra sormadığım şeyler anlatmaya başladı. Kalça kemiğinden bahsediyordu. Kalça kemiği ona çok acı veriyordu. Ağrı kesici kullanıyor ama işe yaramıyordu. Konuşmanın gidişatı içimi sıkıyor, hatta midemi bulandırıyordu. Uzun süreli acı fikri bana çok yabancıydı. İnsanlar kendilerini tıbben gelişmiş sanıyorlardı ama acı meselesini bile çözememişlerdi daha. Ölüm meselesini çözemedikleri gibi.

"Anne. Anneciğim, dinle. Riemann hipotezi hakkında ne biliyorsun?"

"Şu üzerinde çalıştığın şey, değil mi?"

"Üzerinde çalıştığım mı? Evet. Hâlâ çalışıyorum üzerinde. Ama hiçbir zaman ispatlayamayacağım. Bunu yeni yeni anlıyorum."

"Ah, tamam tatlım. Kendini paralama. Bak ne diyeceğim..."

Yeniden acı konusuna dönmüştü. Doktoru ona kalça protezi yaptırması gerektiğini söylemişti. Protez titanyumdan yapılacaktı. Bunu söylediğinde nefesimi tuttum. Belli ki insanlar titanyum meselesini henüz bilmiyorlardı. Ama anlatmak istemedim. Zamanı gelince öğrenirlerdi nasılsa.

Sonra "babamdan" ve hafızasının nasıl gerilediğinden bahsetmeye başladı. Doktor babama artık araba kullanmaması gerektiğini söylemişti ve yayınlanacağını umduğu makroekonomi kita-

bını bitirmesi giderek daha uzak bir ihtimal gibi görünüyordu.

"Senin için de endişeleniyorum Andrew. Daha geçen hafta konuşmuştuk, doktorum senin de beyin taramasından geçmen gerektiğini söylüyor. Genetik olabiliyormuş."

"Ha," dedim. Benden ne beklediklerini gerçekten bilmiyor ve bu konuşmayı sona erdirmek istiyordum. Hipotezin ispatından aileme bahsetmediğim ortadaydı. En azından anneme bahsetmemiştim ve görünüşe göre babamın beyni de ona vermiş olabileceğim her tür bilgiyi unutma eğilimindeydi. Ayrıca, ki bu büyük bir ayrıcaydı, bu konuşma içimi sıkıyor, beni insan hayatı üzerine düşünmek istemediğim biçimde düşünmeye zorluyordu. Şu kadarını anlamıştım ki insanlar yaşlandıkça hayatları giderek kötüleşiyordu. Dünyaya küçücük eller, küçücük ayaklar ve sonsuz bir mutlulukla geliyordunuz ve ellerinizle ayaklarınız giderek büyürken mutluluğunuz yavaş yavaş buharlaşıyordu. Ergenlik yıllarınızı geride bıraktıktan sonra mutluluk elinizden kayıp gidebilecek bir şeye dönüşüyor ve kayıp gitmeye başlar başlamaz kütle kazanıyordu. Sanki kayıp gidebileceği bilgisi, ellerinizle ayaklarınız artık ne kadar büyük olursa olsun, onu tutmanızı daha da zorlaştırıyordu.

Neden bu kadar içimi karartıyordu bütün bunlar? Neden umursuyordum umursamam gerekmezken?

Yalnızca insan gibi göründüğüm, asla gerçekten insan olmayacağım için minnetle doldu içim yine.

Anne konuşmaya devam ediyordu. O konuşurken dinlemeyi bırakmamın kozmik sonuçları olmayacağını anlamamla birlikte telefonu kapatmam bir oldu.

Gözlerimi yumdum. Hiçbir şey görmek istemiyor ama bir şey görüyordum. Ağzından köpük köpük aspirin çıkan kocasının üzerine eğilmiş Tabitha... Annemin Tabitha'yla aynı yaşlarda mı, yoksa daha mı yaşlı olduğunu merak ettim.

Gözlerimi açtığımda Newton karşımda durmuş bana bakıyordu. Gözleri bana kafasının karıştığını söylüyordu.

Neden güle güle demedin? Genellikle dersin.

Sonra garip bir şey yaptım. Hiç anlam veremediğim, hiçbir mantığı olmayan bir şey. Telefonu alıp aynı numarayı tuşladım. Üç kez çaldıktan sonra telefon açıldı. "Özür dilerim anneciğim," dedim. "Güle güle diyecektim."

Merhaba. Merhaba. Beni duyabiliyor musunuz? Orada mısınız?

Seni duyabiliyoruz. Buradayız.

Bakın, her şey yolunda. Bilgi yok edildi. İnsanlar bir süre daha üçüncü seviyede kalacaklar. Endişelenecek bir şey yok.

Bütün kanıtları ve bütün olası kaynakları yok ettin mi?

Andrew Martin'in ve Daniel Russell'ın bilgisayarlarındaki bilgileri yok ettim. Daniel Russell'ın kendisini de. Kalp krizi. Zaten kriz tehlikesi vardı, dolayısıyla bu koşullar altında en mantıklı ölüm sebebi buydu.

Isobel Martin'le Gulliver Martin'i de yok ettin mi?

Hayır. Hayır. Onların yok edilmesine gerek yok.

Bilmiyorlar mı?

Isobel Martin bilmiyor. Gulliver Martin biliyor. Ama Gulliver'ın da bir şey söylemek gibi bir niyeti yok kesinlikle.

Onu yok etmelisin. İkisini de yok etmelisin.

Hayır. Gerek yok. Eğer istiyorsanız, eğer bunun gerçekten gerekli olduğunu düşünüyorsanız çocuğun nörolojik hareketlerini

manipüle edebilirim. Babasının söylediklerini unutturabilirim. Aslında bir şey bildiği de yok. Matematikten hiç anlamıyor.

Yapabileceğin her türlü manipülasyonun etkisi sen eve döndüğün anda kaybolacak. Bunu biliyorsun.

Hiçbir şey söylemeyecek.

Söylemiş bile olabilir. İnsanlara güvenilmez. Onlar bile kendilerine güvenmiyor.

Gulliver hiçbir şey söylemedi. Isobel de bir şey bilmiyor.

Görevini tamamlamalısın. Eğer tamamlamazsan senin yerine tamamlayacak birini göndereceğiz.

Hayır. Olmaz. Tamamlayacağım. Endişelenmeyin. Görevimi tamamlayacağım.

İKİNCİ BÖLÜM

Bir mücevher tuttum parmaklarımla

A'nın B'den yapıldığını ya da tersini söyleyemezsiniz.
Kütle, etkileşimdir.
Richard Feynman

Hepimiz yalnızlığını çektiğimizi bilmediğimiz bir şey yüzünden yalnızız.
David Foster Wallace

Bizim gibi küçük mahluklar bu enginliğe yalnızca sevgiyle katlanabilir.
Carl Sagan

Uyurgezer

O uyuyor, ben yatağının başucunda dikiliyordum. Orada ne kadar durdum bilmiyorum, karanlıkta rüyalarına giderek daha çok gömülürken nefesini ne kadar dinledim. Yarım saat belki.

Pencerenin storlarını indirmemişti, geceye baktım. Bu açıdan ay yoktu ama birkaç yıldız görebiliyordum. Galaksinin başka yerlerindeki ölü sistemleri aydınlatan güneşler. Dünya'dan bakınca gökyüzünde görebildiğiniz her yer, ya da neredeyse her yer, cansız. Bu insanları etkiliyor olmalı. Kaldırabileceklerinin ötesinde fikirler veriyor, onları delirtiyor olmalı.

Gulliver yatağında döndü. Daha fazla beklememeye karar verdim. Ya şimdi ya hiçti.

Yorganını iteceksin, dedim uyanık olsa duymayacağı, ama şimdi teta dalgaları yoluyla içine girip beynine komut olarak ulaşan bir sesle. *Sonra yavaşça doğrulacak, ayaklarını halıya basacak, nefes alacak, kendini toplayıp ayağa kalkacaksın.*

Ayağa kalktı, derin derin, yavaş yavaş nefes alarak öyle kaldı. Bir sonraki komutu bekliyordu.

Kapıya yürüyeceksin. Kapıyı açmaya çalışma, açık zaten. İşte orada. Yürü, sadece yürü, sadece kapıya yürü.

Dediklerimi aynen yaptı. Kapıdaydı ve benim sesim hariç her şeye kayıtsızdı. Söylemesi gereken yalnızca iki kelimesi vardı o sesin. *Merdivenlerden düş.* Yaklaştım. Niyeyse kelimeler çok yavaştı, dilime gelmiyorlardı bir türlü. Zamana ihtiyacım vardı. En

azından bir dakikaya daha.

Oradaydım, yanında, üzerindeki uyku kokusunu alabilecek kadar yakınında. İnsanlığın kokusu. Ve o anda hatırladım: *Görevini tamamlamalısın. Eğer tamamlamazsan senin yerine tamamlayacak birini göndereceğiz.* Yutkundum. Ağzım o kadar kurumuştu ki canım yanıyordu. Ardımda evrenin sonsuz genişliğini hissediyordum. Muazzam ve tarafsız bir güç. Zamanın, uzamın, matematiğin, mantığın, hayatta kalmanın tarafsızlığı. Gözlerimi kapadım.

Bekledim.

Tekrar açmama kalmadan boğazım sıkışmaya başladı. Nefes alamıyordum.

Gulliver yüz seksen derece dönmüş, sol eliyle boynumu kavramıştı. İttim. Şimdi iki eliyle birden yumruklar savuruyordu, vahşi, öfkeli, ne kadarı ıskalıyorsa bir o kadarı hedefi buluyordu.

Biri başıma isabet etti, geri geri yürüdüm, ama o da aynı hızla üstüme yürüdü. Gözleri açıktı. Beni görüyordu artık. Aslında aynı anda hem görüyor, hem de görmüyordu. Ona *dur* diyebilirdim tabii ki, ama demedim. Görevimin önemini kavramak için insan şiddetine, bilinçdışındaki şiddete ilk elden tanıklık etmek istiyordum belki. Önemini kavrarsam eğer, görevimi yerine getirebilirdim. Evet, bu yüzden durdurmamış olmalıydım onu. Burnumu yumrukladığında kanımın akmasına izin verişim de bu yüzden olmalıydı. Masasına kadar gerilemiştim, gidecek yerim yoktu artık; kafama, boynuma, göğsüme, kollarıma vurmaya devam ederken kımıldamadan durdum. Kükrüyordu şimdi, ağzı ne kadar açılabiliyorsa o kadar açık, dişleri ortadaydı.

"*Raaaah!*"

Kendi sesine uyandı. Bacakları güçten kesildi, yere yığılacakken son anda topladı kendini.

"Ben," dedi. Bir an nerede olduğunu anlayamadı. Karanlıkta

beni gördü, bu kez bilinci yerindeydi. "Baba?"

İnce bir kan deresi ağzımı bulurken başımı salladım. Isobel merdivenlerden tavan arasına çıkıyordu koşarak. "Neler oluyor?"

"Bir şey yok," dedim. "Bir ses duyup yukarı çıktım, Gulliver uykusunda yürüyordu, o kadar."

Isobel ışığı açtı, yüzümü görünce nefesi kesildi. "Yüzün kanıyor."

"Önemli değil. Ne yaptığının farkında değildi."

"Gulliver?"

Gulliver yatağının ucuna oturmuş ışıktan kaçıyordu. Yüzüme baktı ama bir şey söylemedi.

Ben bir "değil"dim

Gulliver yatmak istedi. Uyumak. Bu yüzden on dakika sonra Isobel'le yalnızdık, ben küvetin kenarında otururken o TCP denen antiseptik bir çözeltiyi daire şeklindeki pamuğa döküp önce alnımı, sonra dudağımı hafifçe sildi.

Aslında tek bir düşünceyle iyileştirebileceğim yaralardı bunlar. Kimi zaman acıyı sadece hissetmek bile onu durdurmaya yeterdi. Ama antiseptik kesiklerimi sızlatırken yaralarım öylece kaldı. Kalmaya zorladım. Isobel'in şüphelenmesine izin veremezdim. Ama tek sebep bu muydu?

"Burnun nasıl?" diye sordu. Aynada burnumun görüntüsü çarptı gözüme. Deliklerden birinin etrafı olduğu gibi kana bulanmıştı.

"İyi," dedim. "Kırılmadı."

Yaralarıma yoğunlaşıp gözlerini kıstı. "Alnındaki çok fena. Şurada da dev morluklar olacak. Çok sert vurmuş olmalı. Onu durdurmaya çalışmadın mı?"

"Çalıştım," diye yalan söyledim. "Ama devam etti."

Isobel'in kokusu alabiliyordum. Temiz insan kokuları. Yüzünü yıkayıp nemlendirmek için kullandığı kremlerin kokuları. Şampuanının kokusu. Antiseptiğin ağır kokusuyla yarışamayan ince bir amonyak kokusu. Fiziksel olarak şimdiye kadar olduğundan çok daha yakındı bana. Boynuna baktım. Koyu renkli, birbirine yakın iki küçük ben vardı, bilinmeyen çift yıldızların

haritası. Andrew Martin'in onu öptüğünü düşündüm. İnsanlar böyle yapıyordu. Öpüşüyorlardı. İnsanların yaptığı pek çok şey gibi öpüşmenin de bir anlamı yoktu. Ya da belki deneyince ortaya çıkıyordu anlamı.

"Bir şey dedi mi?"

"Hayır," dedim. "Hayır. Bağırdı sadece. Çok ilkeldi."

"Bilmiyorum. Hiç bitmeyecek gibi."

"Ne hiç bitmeyecek gibi?"

"Bu endişe."

Kan lekeli pamuğu lavabonun yanındaki küçük çöp kutusuna attı.

"Özür dilerim," dedim. "Her şey için özür dilerim. Geçmiş ve gelecek için." Donuk bir acı içinde söylesem de, ne kadar insan hissedebileceksem o kadar insan hissettirdi bu özür beni. Şiir yazmama ramak kalmıştı.

Yatağa döndük. Elimi tuttu karanlıkta. Nazikçe geri ittim.

"Onu kaybettik," dedi. Gulliver'dan bahsettiğini hemen anlayamadım.

"Belki de," dedim sonra, "artık bizim bildiğimizden farklı biri olsa da onu olduğu gibi kabul etmemiz gerekiyordur."

"Hiç anlayamıyorum. O bizim oğlumuz. On altı yıldır yanımızda. Yine de onu hiç tanımıyormuş gibi hissediyorum."

"Belki daha az anlamaya ve daha çok kabul etmeye çalışmalıyız."

"Bu çok zor bir şey. Ve senin ağzından çıkınca iyice tuhaf oluyor Andrew."

"O zaman sonraki soru şu olmalı sanırım. Ya ben? Beni anlıyor musun?"

"Andrew, bana sorarsan sen bile kendini anlamıyorsun."

Ben Andrew değildim. Andrew olmadığımı biliyor, yine de kendimi kaybediyordum. Ben bir "değil"dim, sorun buydu. Ar-

tık neredeyse güzel bulmaya başladığım bir kadınla yatağa uzanmış, yaralarımı sızlatan antiseptiği bile isteye hissederek, kadının tuhaf ama büyüleyici tenini, benimle ilgilenişini düşünüyordum. Evrende daha önce kimse ilgilenmemişti benimle. (İlgilenmemiştiniz, değil mi?) Geliştirdiğimiz teknoloji bizimle ilgileniyordu ve duygulara ihtiyacımız yoktu. Yalnızdık. Kendimizi korumak için birlikte çalışıyor ama duygusal olarak kimseye ihtiyaç duymuyorduk. İhtiyacımız olan tek şey matematiksel hakikatin saflığıydı. Yine de uyumaya korkuyordum, çünkü uykuya daldığım anda yaralarım iyileşecekti ve o sırada bunun olmasını istemiyordum. O sırada acıda tuhaf ama gerçek bir teselli buluyordum.

Endişelenecek çok fazla şeyim vardı şimdi, ve çok fazla sorum.

"İnsanların anlaşılabileceğine inanıyor musun?" diye sordum.

"Charlemagne üzerine kitap yazdım ben. Öyle umuyorum."

"Yani ama sence insanlar doğal hâllerindeyken iyiler mi, kötüler mi? İnsanlara güvenilebilir mi? Yoksa gerçek hâlleri yalnızca şiddet, hırs ve zalimlik mi?"

"Eee, bu dünyadaki en eski soru."

"Sen ne düşünüyorsun?"

"Yorgunum Andrew. Kusura bakma."

"Evet, ben de. Sabah görüşürüz."

"İyi geceler."

"İyi geceler."

Isobel uykuya dalarken bir süre uyanık kaldım. Geceye hâlâ alışamamıştım. Aslında sandığım kadar karanlık olmuyordu. Ay ışığı, yıldızların ışığı, gece parıltısı, sokak lambaları ve gezegenlerarası tozun geri saçtığı güneş ışığı vardı, ama insanlar bunlara rağmen hayatlarının yarısını koyu gölgeler içinde geçiriyordu.

Buradaki kişisel ve cinsel ilişkilerin bir numaralı sebebinin bu olduğuna emindim. Karanlıkta huzur bulma ihtiyacı. Ve Isobel'in yanında yatmak huzur veriyordu gerçekten. Kıpırdamadan durup Isobel'in nefesini dinledim, egzotik bir denizin medceziri gibiydi sesi. Bir ara serçeparmağım onunkine değdi yorganın altındaki katmerli gecede. Bu kez elimi çekmedim ve olduğumu sandığı kişi olduğumu hayal ettim. Aramızda bir bağ olduğunu. İki insan, birbirini gerçekten umursayacak kadar ilkel iki insan olduğumuzu. Rahatlatıcı bir düşünceydi bu, zihnin uykuya inen, karanlığı her basamakta daha da derinleşen merdivenlerinde elimden tutan bir düşünce.

Daha çok zamana ihtiyacım olabilir.

Daha çok zamana ihtiyacın yok.

Öldürmem gerekenleri öldüreceğim. Bu konuda endişelenmeyin.

Endişelenmiyoruz.

Ama buradaki görevim sadece bilgi yok etmek değil, bilgi toplamak aynı zamanda. Öyle demiştiniz. Matematiksel kavrayışa dair şeyler evrenin her yerinden okunabilir, bunu biliyorum. Nöro-flaşlardan bahsetmiyorum. Yalnızca buradan, Dünya'dan öğrenilebilecek şeylerden bahsediyorum. İnsanların nasıl yaşadığı hakkında biraz daha fikir sahibi olmamız için. Bizden biri buraya geleli çok oldu, en azından insan zamanıyla çok.

Bunun için neden daha çok zamana ihtiyacın olduğunu açıkla. Karmaşıklık zaman gerektirir, ama insanlar ilkeller. Bütün gizemlerin en sığı onlar.

Hayır. Yanılıyorsunuz. İnsanlar aynı anda iki dünyada birden var oluyorlar, görünümler dünyasıyla hakikat dünyasında. Bu iki dünya arasındaki bağlantılar farklı formlar alıyor. Buraya ilk geldiğimde bazı şeyleri anlamıyordum. Mesela kıyafetlerin neden

bu kadar önemli olduğunu, ölü ineklere neden bonfile ve biftek gibi isimler taktıklarını, belli bir şekilde biçilmiş çimlerin üzerinde neden yürünemediğini ya da evcil hayvanlarına neden bu kadar önem verdiklerini hiç anlamıyordum. Ama şimdi anlıyorum. İnsanlar doğadan korkuyor ve kendilerine doğanın üzerinde egemenlik kurduklarını ispatlayabildiklerinde içleri çok rahatlıyor. Bu yüzden çimler var, bu yüzden kurtlar köpeklere evrildi, bu yüzden mimarileri doğal olmayan şekillere dayalı. Ama aslında doğa, saf doğa, onlar için sadece bir sembol. İnsan doğasının bir sembolü. Birbirlerinin yerine geçebilirler. Yani şunu diyorum..."

Yani ne diyorsun?

Diyorum ki insanları anlamak zaman alıyor çünkü onlar kendilerini anlamıyorlar. Çok uzun zamandır kıyafet giyiyorlar. Metaforik kıyafetler. İşte bunu anlatmaya çalışıyorum. İnsanlar medeniyetlerinin bedelini böyle ödemiş, medeniyeti yaratmak için gerçek benliklerinin kapılarını kapatmışlar. Bu yüzden de kaybolmuşlar, benim anladığım bu. Sanat da bu yüzden var. Kitapları, müziği, filmleri, tiyatroyu, resmi, heykeli, hepsini bunlar kendilerine, asıl kimliklerine dönen köprüler olsun diye icat etmişler. Ama ne kadar yaklaşırlarsa yaklaşsınlar sonsuza dek uzaklar artık. Şunu diyorum sanırım: Dün gece çocuğu öldürecektim. Gulliver'ı. Uyurken merdivenlerden düşmek üzereydi ama sonra gerçek doğası ortaya çıktı ve bana saldırdı.

Neyle saldırdı?

Kendisiyle. Kollarıyla. Elleriyle. Hâlâ uykudaydı ama gözleri açıktı. Bana saldırdı, ya da olduğumu sandığı kişiye. Babasına. Saf öfkeydi içindeki.

Bu yeni bir haber değil. İnsanlar şiddet eğilimlidir.

Evet. Tabii ki. Biliyorum. Ama uyandığında şiddetten vazgeçti. İşte verdikleri savaş bu. Bence insan doğasını biraz daha anlarsak gelecekte insanlık biraz daha ilerlediğinde nasıl hareket edeceğimize daha kolay karar verebiliriz. Ayrıca bir kez daha nüfus patlaması gibi bir krizle karşı karşıya kalırsak Dünya türümüz için uygun bir seçenek olabilir. Öyle bir durumda elimizde insan psikolojisi, toplumu ve davranışlarına dair mümkün olduğunca çok bilgi olması gerekmez mi?

İnsan davranışlarını hırsları belirler.

Hepsi için geçerli değil bu. Mesela Grigori Perelman diye bir matematikçi var. Bütün parayı ve ödülleri geri çevirmiş. Annesine bakıyor. Bizim bakış açımız biraz çarpık. Bence araştırmamı biraz daha ilerletmemin hepimize faydası dokunur.

Ama bunun için o iki insana ihtiyacın yok.

Hayır, var.

Neden?

Çünkü onlar benim kim olduğumu bildiklerini sanıyorlar. Ve onları izleme imkanım var. Gerçek hâllerini. Kendilerine ördükleri duvarların ardındaki hâllerini. Bu arada, duvar demişken, Gulliver artık hiçbir şey bilmiyor. Babasının söylediklerini unutturdum ona dün gece. Ben burada olduğum müddetçe hiçbir tehlike yok.

Yakında harekete geçmelisin. Sonsuza kadar zamanın yok.

Biliyorum. Endişelenmeyin. Uzun sürmeyecek.

Ölmek zorundalar.

Evet.

Gökyüzünden daha büyük

Isobel ertesi gün kahvaltıda, "Uyku psikozuydu," dedi Gulliver'a. "Çok sık görülen bir durum. Bir sürü insanın başına geliyor. Tamamen normal, aklı başında insanlar da aynı şeyi yaşayabiliyor yani. R.E.M.'deki adam mesela. Bir rock star ne kadar tatlı olabilirse o kadar tatlı ve onda da uyku psikozu var."

Beni görmemişti. Mutfağa yeni girmiştim. Sonra varlığımı hissetti, görünce de şaşırdı. "Yüzün," dedi. "Dün yüzünde kesikler ve morluklar vardı. Hepsi geçmiş."

"Sandığımızdan daha iyiydim herhalde. Geceleri her şey olduğundan daha berbat görünebiliyor."

"Evet ama yine de..."

Huzursuzca mısır gevreğiyle cebelleşen oğluna göz ucuyla bakıp konuyu kapattı.

"İstersen bugün okula gitme Gulliver," dedi.

Gulliver'ın tren raylarına bakmalı bir eğitimi okula tercih ettiğini bildiğimden bu teklifi kabul etmesini bekliyordum. Ama bana bakıp bir an düşündükten sonra kararını verdi. "Hayır. Sorun yok. Kendimi iyi hissediyorum."

Ben Newton'la evde kaldım. Hâlâ tam "düzelmemiştim" çünkü. *Düzelmek*. Kelimelerin en insancası; normal sağlıklı yaşamın bir şeyleri düzelterek, düzleştirerek mümkün olduğu iması. Altta

yatan şiddeti, önceki gece Guliver'ın yüzünde gördüğüm şiddeti düzelterek mesela. Sağlıklı olmak demek içindekileri düzeltmek, düzleştirmek, düzleşmek demekti. Düz olmak. Çıkıntılarını kapatmak. Çıkıntılarını kapatmak için kıyafetler giymek. Örtünmek. Hem gerçek, hem mecazi anlamıyla. Ama ben altta yatanı görmek zorundaydım, böylece gözcüleri memnun edecek ve görevimdeki gecikmeyi gerekçelendirecektim.

Isobel'in gardırobunda lastikle tutturulmuş bir tomar kağıt buldum. Bütün o çok gerekli kıyafetlerin arasına saklanmıştı. Sararmış sayfaları kokladım, en azından on yıllık olmalıydılar. En üstteki kağıdın üzerinde "Gökyüzünden Daha Büyük" yazıyordu. Altında da "Roman - Isobel Martin". Roman mı? Birazını okudum; başkarakterin adı Charlotte'tu ama bu kadın Isobel de olabilirdi pekala.

Charlotte iç geçirdi; yorgun ve yaşlı bir makine, basınç salıyordu dışarı.

Her şey üstüne geliyordu. Bulaşık makinesini doldurmak, çocuğu okuldan almak, yemek pişirmek gibi gündelik varoluşunun bütün o küçük ritüellerinin hepsini suyun altında, nefes alamadan yapıyordu sanki. Bir anneyle çocuğunun paylaştığı karşılıklı enerji rezervleri de Oliver'ın tekelindeydi artık.

Çocuk okuldan geldiğinden beri ortalıkta delice koşturuyor, mavi uzaylıları yok etme tabancasıyla etrafa ateş ediyordu. Charlotte annesinin çocuğa neden böyle bir şey aldığını bilmiyordu. Ya da biliyordu: haklı çıkmak için.

"Beş yaşındaki erkek çocukları silahlarla oynamayı severler Charlotte," demişti annesi. "Bu gayet doğal. Çocuğu bundan mahrum bırakamazsın, doğası böyle."

"Öl! Öl! Öl!"

Charlotte fırının kapağını kapatıp alarmını kurdu.

Arkasını döndüğünde Oliver o koca mavi silahı yüzüne doğrultmuştu.

"Yapma Oliver," dedi çocuğun yüzünü gölgeleyen soyut öfkeyle başa çıkamayacak kadar yorgun bir sesle. "Anneni öldürme."

Çocuk duruşunu bozmadan elektronik sesler çıkardı birkaç kez daha, sonra mutfaktan çıkıp koridor boyunca koştu ve merdivenleri tırmanırken büyük bir gürültüyle görünmez uzaylıları yok etmeyi sürdürdü. Üniversite koridorlarında yankılanan sakin mırıltıları hatırladı Charlotte, bunu özlemenin içini acıttığını fark etti. Üniversiteye dönmek, yeniden bir şeyler öğretmek istiyor ama çok geç kalmış olmaktan korkuyordu. Doğum izni daimi bir izne dönüşmüş ve bir eş ve anne olarak, tarihi arketipi sürdürerek, yükseklerde uçan kocası bulutların altına inmeye hiç niyetlenmezken, o annesinin hep öğütlediği gibi "ayaklarını yere basarak" da tatmin olabileceğine inandırmıştı kendini.

Charlotte başını iki yana salladı teatral bir bıkkınlıkla; gidişatını inceleyip panolara notlar alan haşin suratlı anne-gözlemcileri tarafından izleniyordu sanki. Anneliğinde doğallıktan uzak bir yan olduğunun, her hareketinde bir tedirginlik olduğunun farkındaydı. Kendisi değildi sanki, başkalarının yazdığı bir rolü oynuyor gibiydi.

Anneni öldürme.

Çömelip fırının kapağından içeri baktı. Lazanyanın kırk beş dakikası daha vardı ve Jonathan konferanstan hâlâ dönmemişti. Ayağa kalkıp oturma odasına gitti. İçki dolabının titrek camları aldatıcı bir vaat gibi pırıldadı. Eski anahtarı çevirip kapağı açtı. İçki şişelerinden oluşan minik metropolis karanlık gölgelerde yıkandı.

Isobel içkilerin Empire State'ine, Bombay Sapphire'e uzanıp o akşamlık hakkını kadehe doldurdu.

Jonathan.

Geçen perşembe geç kalmıştı. Bu perşembe yine geç.

Kanepeye çökerken bu gerçeği tanısa da yanına çok yaklaşmadı. Kocası artık çözecek enerjiyi bulamadığı bir gizemdi. Zaten evliliğin ilk kuralı değil miydi bu? Gizemi çöz, aşk bitsin.

Yani aileler genellikle bir arada kalıyordu. Kadınlar romanlar yazıp bunları gardıropların dibine saklayarak kocalarıyla kalmayı ve içlerindeki mutsuzluğa katlanmayı başarıyorlardı. Anneler çocuklarına katlanıyorlardı, bu çocuklar ne kadar zor, ebeveynlerini delirtmeye ne kadar meyilli olursa olsun.

Okumayı bıraktım. Hakkım olmayarak hayatına giriyormuşum gibi hissettim. Kocasının bedeni ve kimliğinde yaşayan biri olarak böyle hissetmemin biraz abes olduğunun farkındaydım. Yine de romanı bulduğum yere, gardıroptaki kıyafetlerin altına geri koydum.

Sonra ona anlattım.

Yorumlayamadığım bir bakış attı bana, yanakları kızardı. Utançtan mı, yoksa öfkeden mi anlayamadım. Belki ikisinden de biraz.

"Özel bir şeydi o. Görmemen gerekiyordu."

"Biliyorum. Bu yüzden görmek istedim. Seni anlamak istiyorum."

"Neden? Beni çözdüğünde ne şöhret kazanacaksın ne de milyon dolarlık ödüller. Vaktini boşa harcama."

"Bir adamın karısını tanıması gerekmez mi?"

"Sen söyleyince ne kadar tuhaf geliyor böyle şeyler."

"Ne demek istiyorsun?"

İç geçirdi. "Hiçbir şey. Hiçbir şey demek istemiyorum. Özür dilerim. Öyle dememeliydim."

"İstediğin her şeyi söyleyebilmelisin."

"Güzel fikir. Ama öyle yapsaydık en geç 2002'de boşanmış olurduk."

"2002'de ondan, yani benden boşansan çok daha mutlu olurdun belki."

"Bunu hiçbir zaman bilemeyeceğiz."

"Evet."

Ve telefon çaldı. Banaydı.

"Alo?"

Bir adamdı. Sesi rahat ve tanıdıktı, ama bunda bir tuhaflık vardı. "Hey. Benim. Ari."

"Ha, merhaba Ari." Ari'nin en yakın arkadaşım olduğunu biliyordum, o yüzden dostça konuşmaya çalıştım. "Nasılsın? Evliliğin nasıl?"

Isobel kaşlarını çatabildiği kadar çattı. Ama sanırım Ari sorumu yanlış anlamıştı.

"Ben de Edinburgh'daki şu şeyden yeni döndüm."

"Ha," dedim sesimi Edinburgh'daki şu şeyin ne olduğunu biliyormuşum gibi çıkarmaya çalışarak. "Tabii ya, Edinburgh'daki şu şey. Nasıldı?"

"Fena değildi. St Andrews tayfasıyla takıldım. Duyduğum kadarıyla sen de sağlam bir hafta geçirmişsin dostum."

"Evet. Çok sağlam bir haftaydı."

"Peki maça gelmek istiyor musun hâlâ?"

"Ne maçı?"

"Cambridge-Kettering. Bira içip geçen hafta bahsettiğin şu çok gizli sırrını konuşabiliriz, ne dersin?"

"Çok gizli sırrım mı?" Bütün moleküllerim tetikteydi şimdi. "Ne sırrı?"

"Böyle uluorta konuşmayayım istersen."

"Hayır. Evet. Haklısın. Uluorta konuşma. Hatta kimseye hiçbir şey söyleme." Isobel şimdi koridorda durmuş şüpheli gözlerle beni izliyordu. "Ama cevabım evet, maça geleceğim."

Telefondaki kırmızı düğmeye bastım, bir insan hayatını daha yokluğa karıştırmak zorunda kalma ihtimalim bir anda yormuştu beni.

Kahvaltıda bir iki saniyelik sessizlik

Başka bir şey hâline geliyorsun. Başka bir tür. Bu işin kolay kısmı. Basit bir moleküler düzenlenme. İçimizdeki teknoloji bunu doğru komutlar ve örnek alacağı bir modelle kolaylıkla halledebiliyor. Evrende bilmediğimiz malzeme yok ve insanlar, nasıl görünürlerse görünsünler, aşağı yukarı bizimle aynı şeylerden yapılmışlar.

Sıkıntı diğer kısımda. Banyoya girip aynaya bakınca, önceki sabahların aksine yeni hâlinizi gördüğünüzde lavaboya kusmak istemez, kıyafet giyip de artık bunu yadırgamaz olduğunuz noktada.

Alt kata inip oğlunuz olması gereken yaşam formunu kızarmış ekmek yer ve yalnızca kendisinin duyabildiği bir müziği dinlerken görünce onun aslında oğlunuz olmadığını hatırlamanız bir, iki, üç, dört saniye alır. Oğlun değil o. Sana hiçbir şey ifade etmiyor. Bu kadar da değil; sana hiçbir şey ifade etmemek zorunda.

Ve karın. Karın aslında karın değil. Seni seven ama senden pek hoşlanmayan karın, hem de aslında senin yapmadığın, ama yakında yapacağın şeyden daha kötü olamayacak bir şey yüzünden senden hoşlanmayan karın, aslında karın değil. O bir uzaylı. Evet, asıl uzaylı karın. Yabancı olan o. O bir primat; en yakın evrimsel akrabası ağaçlarda yaşayan, ayaktayken bile elleri yere değen şempanzeler. Yine de, her şey yabancı olduğunda, yabancı da tanıdıklaşıyor ve onu insanların gördüğü gibi görebiliyorsunuz.

Greyfurt suyunu içip endişeli, çaresiz gözlerle oğluna bakışını izleyebiliyorsunuz. Anne olmanın, onun için, bir sahilde durup açıklardaki dağıldı dağılacak gibi görünen bir kayıktaki çocuğunu izlemek, denize her gün bir adım daha girmek, kayığın yakınlarında bir kara olacağını ummak ama bunu bilmemek demek olduğunu anlayabiliyorsunuz.

Güzelliğini görebiliyorsunuz. Güzellik diğer her yerde neyse Dünya'da da oysa tabii: baştan çıkarıp kendini teslim etmeyen, çözülemeyen, nefis bir kafa karışıklığı yaratan bir ideal.

Kafam karışıyordu gerçekten. Kayboluyordum.

Keşke bir yerim yaralansa diye düşündüm, o zaman benimle ilgilenirdi yine.

"Neye bakıyorsun?" diye sordu.

"Sana," dedim.

Gulliver'a baktı. Gulliver bizi duymuyordu. Sonra yeniden bana baktı, ben ne kadar şaşkınsam o kadar şaşkındı o da.

Endişeleniyoruz. Ne yapıyorsun?

Söyledim size.

Ne söyledin bize?

Bilgi topluyorum.

Vakit kaybediyorsun.

Hayır. Ne yaptığımı biliyorum.

Bu kadar uzun sürmemesi gerekiyordu.

Evet. Ama insanlar hakkında daha çok şey öğreniyorum. Bizim düşündüğümüzden daha karmaşıklar. Bazen şiddete başvursalar da çoğunlukla birbirlerine önem veriyorlar. İçlerinde her şeyden çok iyilik var, buna ikna oldum.

Ne demek istiyorsun?

Ne demek istediğimi bilmiyorum. Kafam karıştı. Bazı şeyler anlamsız geliyor artık.

Yeni bir gezegendeyken ara sıra görülen bir durum bu. O gezegenin sakinlerinin perspektifine kayıyorsun. Ama bizim perspektifimizde bir değişiklik yok. Bunu anlıyor musun?

Evet. Anlıyorum.

Saf kal.

Tamam.

İnsanlar galakside ölüm sorununu çözememiş çok az sayıdaki zeki türden biri. Yine de bütün hayatlarını zırıl zırıl ağlayarak, dehşet içinde uluyarak, vücutlarını tırnaklarıyla deşerek, yerlerde debelenerek geçirmiyorlar. Gerçi bunu yapan insanlar da var, hastanede birkaçını gördüm, ama onlara deli diyorlar.

Şimdi bir düşünelim.

İnsan hayatı ortalama 80 yıl ya da yaklaşık 30.000 Dünya günü. Bu da demek oluyor ki insanlar doğuyor, biraz arkadaş ediniyor, biraz yemek yiyor, evleniyor ya da evlenmiyor, bir iki çocuk yapıyor ya da yapmıyor, birkaç bin kadeh şarap içiyor, olduğu kadar cinsel ilişkiye giriyor, bir yerlerinde bir yumru hissediyor, biraz pişmanlık duyuyor, onca zamanın nasıl geçtiğine hayret ediyor, başka türlü yaşamış olmaları gerektiğini düşünüyor, yine olsa yine aynı hayatı yaşayacaklarını anlıyor ve sonra da ölüyorlar. O büyük siyah hiçliğe karışıyorlar. Uzanın dışına. Zamanın dışına. Sıfırın en sıfırına. Ve hepsi bu kadar, her şey bundan ibaret. Tamamı aynı vasat gezegenin içinde.

Ama nihayetinde insanlar bütün hayatlarını katatoni hâlinde geçiriyor gibi görünmüyorlar. Hayır, yaptıkları başka şeyler var. Şunlar gibi:

- yıkanmak
- dinlemek

- bahçeyle uğraşmak
- yemek yemek
- araba kullanmak
- çalışmak
- özlemek
- kazanmak
- izlemek
- içmek
- iç geçirmek
- okumak
- oyun oynamak
- güneşlenmek
- şikayet etmek
- koşuya çıkmak
- lafı dolandırmak
- önemsemek
- karıştırmak
- hayaller kurmak
- Google'da bir şeyler aramak
- anne babalık yapmak
- yenilemek
- sevmek
- dans etmek
- sevişmek
- pişman olmak
- başarısız olmak
- çabalamak
- umut etmek
- uyumak

Ha, bir de spor yapmak.

Görünüşe göre sporu seviyordum, yani Andrew sporu seviyordu ve sevdiği spor futboldu.

Profesör Andrew Martin'in şansına, tuttuğu takım Cambridge United galibiyetin getireceği tehlikelerden ve varoluşsal travmalardan büyük bir başarıyla sakınabilen takımlardan biriydi. Kısa bir süre sonra anlayacağım üzere Cambridge United'ı desteklemek başarısızlık fikrini desteklemek demekti. Takımdaki futbolcuların ayaklarının Dünya'yı sembolize eden küreyle bir türlü buluşamaması taraftarlarını derin bir hüsrana uğratıyordu uğratmasına ama görünen o ki başka türlüsünü kaldıracak durumda da değillerdi. Yani artık tahmin etmiş olabileceğiniz gibi, her ne kadar bunu kabul etmeye yanaşmasalar da insanlar kazanmayı sevmiyordu aslında. Ya da şöyle bir on saniyeliğine kazanmayı seviyor, ama sonra yeniden kaybetmek istiyorlardı çünkü eğer kazanmaya devam ederlerse önünde sonunda başka şeyler üzerine, yaşam ve ölüm gibi şeyler üzerine düşünmek zorunda kalıyorlardı. İnsanların kazanmaktan daha az hazzettiği bir şey daha varsa o da kaybetmekti, ama en azından o konuda bir şeyler yapılabiliyordu. Mutlak bir başarı söz konusu olduğundaysa yapılabilecek hiçbir şey kalmıyordu ve bununla baş etmek çok zordu.

Maça gittim. Cambridge United, Kettering diye bir takıma karşı oynuyordu. Gulliver'a bizimle gelmek isteyip istemediğini sordum, böylece gözüm üstünde olacaktı. İğneli bir sesle, "Tabii, beni ne kadar iyi tanıyorsun baba," dedi.

Dolayısıyla Ari'yle ya da unvanı ve tam adıyla Profesör Arirumadhi Arasaratham'la yalnızdık. Daha önce belirttiğim gibi, bu adam Andrew'ın en yakın arkadaşıydı. Gerçi Isobel'den öğrendiğim kadarıyla ondan başka arkadaşım yoktu zaten. Diğerleri arkadaştan ziyade tanıdıktı benim için. Her neyse, Ari kuramsal fizik alanında "uzmandı" (insan tanımı). Ayrıca epey yuvarlaktı,

sanki futbol topunu izleye izleye futbol topu olmaya başlamıştı.

"Eee?" dedi topun Cambridge United'da olmadığı bir sırada (yani maç boyunca herhangi bir anda), "nasıl gidiyor işler?"

"Hangi işler?"

Ağzına biraz cips tıktı ve ağzını kapatıp cipslerin kaderini benden gizleme zahmetinde bulunmadı. "Ne bileyim işte, biraz endişelendim senin için." Güldü, insan türünün erkeklerinin duygularını saklama amaçlı gülüşlerinden biriydi bu. "Yani biraz endişelendim diyorum ama aslında kafama takıldı sadece. Acaba dedim, adam Nash'e mi bağladı?"

"Ne demek istiyorsun?"

Ne demek istediğini anlattı. Görünüşe göre insan matematikçilerin kafayı yemek gibi bir huyu vardı. Ari deli matematikçilerin isimlerini sıraladı, Nash, Cantor, Gödel, Turing, biliyormuşum gibi kafa sallıyordum. Sonra, "Riemann," dedi.

"Riemann mı?"

"Aslında az yemek yediğini duyduğum için Riemann'dan çok Gödel'e yakın olduğunu düşünmüştüm," dedi. Sonradan öğrendiğim üzere Kurt Gödel'den bahsediyordu, yine bir Alman matematikçi. Ama bu seferkinin psikolojik acayipliği herkesin onun yemeğine zehir katmaya çalıştığına inanmasıydı. Bu yüzden yemeyi hepten bırakmıştı. Yemek yememek delilik belirtisiyse Ari'nin zihni çok sağlıklı olmalıydı gerçekten.

"Hayır, hayır, ben deliye bağlamadım. Yemek yiyorum artık. Çoğunlukla da yerfıstığı ezmeli sandviç yiyorum."

"Elvis Presley modeli o zaman," dedi gülerek. Sonra bana ciddi bir bakış attı. Ciddi diyorum çünkü biraz öncekileri yuttuğu hâlde ağzına cips tıkıştırmıyordu. "Asal sayılar ciddi mesele dostum. Fazla ciddi. Kafayı yedirtebiliyor insana. Şarkıcı sirenler gibiler. Issız güzellikleriyle insanı çağırıyorlar, sonra da ne olduğunu anlayamadan kafan boku yiyor. Corpus'taki çıplak gösterini

duyunca senin de hafiften sıyırdığını düşündüm."

"Hayır, sıyırmadım. Her şey rayında. Tren gibi."

"Ya Isobel? Aranız iyi mi?"

"Evet," dedim. "O benim karım. Ve onu seviyorum. Aramız iyi. Gayet iyi."

Kaşlarını çattı. Sonra Cambridge United'ın topun yakınlarında olup olmadığını kontrol etti. Olmadığını görünce rahatladı.

"Gerçekten mi?"

Biraz daha onaylamam gerekiyordu anlaşılan. "Sevene dek yaşamamışım hiç."

Başını salladı ve şu an afallamak olarak tarif edebileceğim bir ifade takındı.

"Ne bu şimdi? Shakespeare mi? Tennyson mı? Marvell mi?"

"Hayır. Emily Dickinson. Onun şiirlerini okuyorum bol bol. Bir de Anne Sexton'ın şiirlerini. Ve Walt Whitman'ın. Şiirler bize dair çok şey söylüyor. Yani insanlara dair."

"Emily Dickinson mı? Sen biraz önce bir maçın ortasında Emily Dickinson'dan alıntı mı yaptın?"

"Evet."

Anlaşılan bağlamı yine tutturamamıştım. Burada her şey bağlamla ilgiliydi. Dünya'da hiçbir şey her durum için uygun değildi. Anlayamıyordum. Nereye giderseniz gidin havada hidrojen vardı ama gezegendeki tutarlılık bununla sınırlıydı. Şimdiki bağlamda bir aşk şiirinden alıntı yapmayı uygunsuz kılan o dev fark ne olabilirdi? Hiçbir fikrim yoktu.

"Peki," dedi ve Kettering'in golüyle birlikte böğürmeye başlayan binlerce insana eşlik etti. Ben de böğürdüm. Böğürmek epey eğlenceli bir şeydi aslına bakarsanız, maç izlemenin en eğlenceli yanı olduğu kesindi. Gerçi ben biraz abartmış olabilirim, çünkü herkes bana bakıyordu. Ama beni internette görmüş de olabilirlerdi.

"Peki Isobel nasıl hissediyor kendini bu konuda?"

"Hangi konuda?"

"Sen konusunda Andrew. Ne düşünüyor sence? Şeyi biliyor mu? Tetikleyen bu mu oldu?"

Beklenen an gelmişti. Derin bir nefes aldım. "Hani sana verdiğim şu sırdan mı bahsediyorsun?"

"Evet."

"Riemann hipoteziyle ilgili olandan?"

Yüzünü buruşturdu, kafası karışmıştı. "Ne? Hayır. Tabii bir hipotezle yatmıyorsan."

"O zaman sır ne?"

"Öğrencilerinden biriyle iş pişirmen."

"Ha," dedim büyük bir rahatlamayla. "Yani son görüştüğümüzde sana hipotezle ilgili hiçbir şey söylemedim?"

"Hayır, ilk kez bu konuyu hiç açmadın." Maça döndü. "Ee, anlatacak mısın artık şu kızı?"

"Dürüst olmam gerekirse hafızam biraz bulanık."

"Tabii ya. Muhteşem mazeret. Eğer Isobel öğrenirse öyle dersin. Zaten onun gözünde yılın kocası olman biraz zor bu vakitten sonra."

"Niye ki?"

"Dostum gücenme ama bana Isobel'in senin hakkında ne düşündüğünü söylemiştin."

"Ne?" dedim tereddütle, "ne düşünüyormuş benim hakkımda?"

Kalan cipsleri avuçlayıp ağzına tıktı ve sonra Coca-Cola denen fosforik asit çeşnili iğrenç şeyle birlikte yuttu.

"Senin bencil piçin teki olduğunu düşünüyor."

"Neden öyle düşünüyor?"

"Belki gerçekten de bencil piçin teki olduğun içindir. Ama sonuçta hepimiz öyleyiz."

"Öyle miyiz?"

"Öyleyiz tabii. DNA'mızda var. Dawkins bunu ta ne zaman söylemişti zaten. Ama senin bencil genlerin olayı başka bir boyuta taşıyor dostum. Seninkiler son Neandertal'in kafasını taşla ezip karısını becerenin genleriyle aynı bence."

Gülümseyip maçı izlemeye devam etti. Uzun bir maçtı, maç süresince evrenin başka yerlerinde yeni yıldızlar oluşmuş, bazıları da yok olmuş olmalıydı. İnsan varoluşunun amacı bu muydu peki? Amaç hazzın içinde bir yerde, en azından bir futbol maçının rastgele basitliğinde miydi? Sonunda doksan dakika bitti.

"Çok iyiydi," diye yalan söyledim stattan çıkarken.

"İyi miydi? Dört sıfır yenildik!"

"Evet, ama izlerken bir kez bile ölümü ya da ölümlü bir yaşam formu olmanın ileriki yıllarda getireceği diğer zorlukları düşünmedim."

Yine afallamış görünüyordu. Bir şey söyleyecekti ama biri kafama boş bir teneke atarak lafını ağzına tıkadı. Teneke arka taraftan atıldığı hâlde geldiğini hissedip hemen başımı eğmiştim. Reflekslerim Ari'yi şaşırtmıştı. Tenekeyi fırlattığını tahmin ettiğim adamı da.

"Hey, otuz birci," dedi teneke fırlatan, "sen şu internetteki ucubesin. Çıplak ucube. Terlemiyor musun öyle üstünde kıyafetlerle?"

"Bas git ahbap," dedi Ari gergin bir sesle.

Adam tersini yaptı.

Teneke fırlatan bize doğru geliyordu. Kırmızı yanakları, ufacık gözleri, siyah yağlı saçları ve yanında iki arkadaşı vardı. Üçünün de yüzü şiddete hazırdı. Kırmızı Yanak, Ari'nin üstüne abandı. "Ne dedin sen koca adam?"

"Önce 'bas', sonra da 'git' dedim," dedi Ari.

Adam Ari'nin yakasını tuttu. "Sen kendini çok mu akıllı sa-

nıyorsun?"

"Kısmen."

Adamın kolunu yakaladım. "Çek elini sapık herif," dedi bana. "Şişko piçle konuşuyorum şu an."

Canını acıtmak istiyordum. Daha önce kimsenin canını acıtmak istememiş, sadece mecbur kalmıştım. Arada fark vardı. Bu adamın canını acıtmak için belirgin bir arzu duyuyordum. Nefesindeki hırıltıyı duyunca ciğerlerini sıkıştırdım. Bir iki saniyeye kalmadan astım spreyine uzanmaya çalıştı. "Biz yolumuza devam ediyoruz," dedim adamın göğsündeki basıncı rahatlatarak. "Bir daha bize bulaşmayacaksınız."

Ari'yle eve yürüdük, arkamızdan gelen yoktu.

"Hassiktir," dedi Ari. "Ne oldu öyle?"

Cevap vermedim. Ne diyebilirdim ki? Ari'nin asla anlayamayacağı bir şey olmuştu neticede.

Bulutlar toplanıverdi birden. Hava kararda.

Yağmur yağacak gibiydi. Size söylemiştim, yağmurdan nefret ediyordum. Dünya yağmurunun sülfürik asit olmadığını biliyordum ama asitli asitsiz hiçbir yağmura tahammülüm yoktu. Paniğe kapıldım.

Koşmaya başladım.

"Bekle," dedi arkamdan koşan Ari. "Ne yapıyorsun?"

"Yağmur," dedim, bütün Cambridge'in üstünün kubbeyle örtülmesini dilerken. "Yağmurdan nefret ederim."

Ampul

"Eğlendiniz mi?" diye sordu Isobel döndüğümde. İlkel bir teknoloji formunun (merdiven) tepesinde durmuş diğer bir ilkel teknoloji formunu (ampul) değiştiriyordu.

"Evet," dedim. "Çok güzel böğürdüm. Ama doğruyu söylemek gerekirse, tekrar gideceğimi sanmıyorum."

Yeni ampulü yere düşürdü. Ampul kırıldı. "Lanet olsun. Başka ampulümüz yok." Başka ampulümüz olmadığı için ağlayacaktı neredeyse. Merdivenden indi. Hâlâ tavanda asılı duran ölü ampule baktım. Konsantre oldum. Ampul yeniden yanıyordu.

"Şansa bak. Değiştirmene gerek yokmuş."

Isobel ışığa bakakaldı. Altın rengi ışık teninde büyüleyici görünüyordu. Gölgelerin teninde süzülüşü onu daha belirgin bir şekilde kendisi yapıyordu sanki. "Ne tuhaf," dedi. Sonra yerdeki cam kırıklarına baktı.

"Ben hallederim," dedim. Gülümsedi, eli elime değdi ve minnettarlığını gösterdi küçük bir hareketle. Sonra hiç beklemediğim bir şey yaptı. Sarıldı, nazikçe, ayaklarımızın altında kırık camlar.

Kokusunu içime çektim. Vücuduma değen vücudunun sıcaklığı hoşuma gitti. İnsan olmanın pathosunu kavradım. Özünde yalnız, ama birliktelik mitine ihtiyaç duyan ölümlü bir varlık olmanın. Arkadaşlar, çocuklar, sevgililer. Cazip bir mitti bu. Kolaylıkla kendinizi kaptırabileceğiniz türden bir mit.

"Ah, Andrew," dedi. Adımı söyleyerek nasıl bir mesaj vermek istediğini anlamış değildim, ama sırtımı sıvazlamaya başladığında ben de onunkini sıvazlarken ve niyeyse uygun olduğunu düşündüğüm kelimeleri tekrarlarken buldum kendimi. "Geçti, geçti, her şey yolunda."

Alışveriş

Daniel Russell'ın cenazesine gittim. Tabutun çukura indirilmesini ve üstüne toprak atılmasını izledim. Çoğu siyah giyinmiş bir sürü insan vardı. Bazıları ağlıyordu.

Sonra Isobel Tabitha'nın yanına gidip konuşmak istedi. Kadın onu son gördüğümden farklı görünüyordu. Aradan sadece bir hafta geçmesine rağmen daha yaşlıydı. Ağlamıyordu ama ağlamamak için çaba harcadığı belliydi.

Isobel kadının kolunu sıvazladı. "Tabitha, her zaman yanında olduğumuzu bilmeni istiyorum. Bir şeye ihtiyacın olduğunda haber ver olur mu?"

"Teşekkürler Isobel. Çok anlamlı bu benim için. Gerçekten."

"Çekinme lütfen. Canın markete gitmek istemeyebilir mesela, pek sempatik yerler değil sonuçta."

"Ne kadar naziksin. İnternetten de yapılabildiğini biliyorum ama bir türlü öğrenemedim."

"Dert etme. Biz hallederiz."

Bu gerçekten de oldu. Isobel başka bir insanın alışverişini yaptı, parasını ödedi. Sonra eve geldi ve bana daha iyi göründüğümü söyledi.

"Öyle mi?"

"Evet. Kendine gelmişsin iyice."

"Hazır olduğuna emin misin?" diye sordu Isobel ertesi pazartesi sabahı ben günün ilk yerfıstığı ezmeli sandviçini yerken.

Newton da aynı soruyu soruyordu gözleriyle. Gerçi neden ona yerfıstığı ezmeli sandviç vermediğimi soruyor da olabilirdi. Bir parça koparıp verdim. "Evet, merak etme. Ters gidecek ne var ki?"

Gulliver bunu duyunca alaycı bir şekilde inledi. Bütün sabah boyunca ilk kez ses çıkarmıştı.

"Gulliver ne oldu?" diye sordum.

"Daha ne olsun!" dedi. Açıklama yapmak yerine mısır gevreğini bırakıp koşa koşa odasına çıktı.

"Peşinden gideyim mi?"

"Hayır," dedi Isobel. "Ona zaman ver."

Başımı salladım.

Isobel'e güveniyordum.

Zaman onun uzmanlık alanıydı ne de olsa.

Bir saat sonra Andrew'ın ofisindeydim. Daniel Russell'a gönderdiği e-postayı sildiğimden beri ilk defa geliyordum buraya. Bu kez acelem yoktu, bir iki detaya daha dikkat edebilirdim. Andrew profesör olduğundan bütün duvarlar kitap kaplıydı, oda profesöre hangi açıdan bakarsanız bakın arkasında kitap göreceğiniz şekilde tasarlanmıştı.

Adlarına baktım. Çoğu fazla ilkel görünüyordu. *İkili Sayı Sistemi ve Onlu Olmayan Diğer Sistemlerin Tarihçesi. Hiperbolik Geometri. Altıgen Döşeme Kitabı. Logaritmik Spiraller ve Altın Oran.*

Andrew'ın yazdığı, geçen sefer fark etmediğim bir kitap daha vardı. *Zeta Fonksiyonu* adlı ince bir kitap. Kapağında "Düzeltilmemiş Okuma Kopyası" yazıyordu. Kapının kilitli olduğundan emin olduktan sonra Andrew'ın sandalyesine oturup baştan sona okudum.

Benim için çok depresif bir okuma seansı olduğunu söylemeliyim. Kitap Riemann hipotezi ve Andrew'ın hipotezi ispatlayıp asal sayıların aralarındaki boşlukların neden bu şekilde arttığını açıklamak için harcadığı beyhude çabalar hakkındaydı. Trajedi adamın bu problemi çözmeyi çaresizce, umutsuzca, delice istemesinden, ama bunu ancak kitabı yazdıktan sonra başarmasından ve başarısının getireceğini hayal ettiği meyveleri yiyememesinden, çünkü benim ispatı yok etmiş olmamdan kaynaklanıyordu. Bizim bunun dengi olan matematik keşfimizin, yani Asal Sayılara Dair İkinci Temel Kuram'ın hayatlarımızı nasıl etkilediğini, yapabildiğimiz onca şeyi yapmamıza nasıl imkan verdiğini düşünmeye başladım. Evrende yolculuk etmeyi, başka gezegenlere yerleşmeyi, başka bedenlere dönüşmeyi, dilediğimiz kadar uzun yaşamayı, birbirimizin zihinlerini okumayı, rüyalarını görmeyi, hepsini bu keşfe borçluyduk.

Zeta Fonksiyonu bunları değil, insanların şimdiye dek yapabildikleri şeyleri sıralıyordu. Yoldaki büyük adımları. Onları medeniyete taşıyan gelişmeleri. Ateşi bulmak dev bir adımdı mesela. Sonra saban. Matbaa. Buhar makinesi. Mikroçip. DNA'nın keşfi. İnsanlar bu konularda kendilerini durmadan kutluyorlardı. Ama sorun şuydu ki, yani onlar açısından sorun şuydu ki, evrendeki diğer zeki yaşam formlarının çoğunun yaptığı sıçramayı henüz yapamamışlardı.

Roketler ve uydular inşa etmişlerdi. Hatta bunların birkaçı çalışmıştı da. Ama matematik bilgileri onları yarı yolda bırakmıştı. Asıl meseleyi halledememişlerdi hâlâ. Beyinlerin senkronizayonu. Kendi kendine düşünebilen bilgisayarların icadı. Otomasyon teknolojisi. Galaksilerarası yolculuk. Okudukça, bütün bu fırsatların önüne geçtiğimi anladım. İnsanlığın geleceğini öldürmüştüm.

Telefon çaldı. Arayan Isobel'di.

"Andrew, ne yapıyorsun? Dersin on dakika önce başladı."

Kızgındı ama endişeli bir kızgınlıktı bu. Birinin benim hakkımda endişelenmesi tuhaf ve yeni bir şeydi benim için. Endişeyi de, benim için endişelenmenin Isobel'e ne faydası olduğunu da tam anlayamıyordum ama, itiraf etmeliyim ki, endişesinin nesnesi olmak çok hoşuma gidiyordu. "Ha, evet. Hatırlattığın için teşekkür ederim. Hemen gidiyorum. Görüşürüz, ee, canım."

Dikkatli ol. Dinliyoruz.

Amfiye girdim. Büyük kısmı ölü ağaçlardan yapılan eşyalarla dolu geniş bir odaydı burası.

Bana bakan bir sürü insan vardı. Bunlar öğrencilerimdi. Bazılarının önünde kağıt kalem, bazılarının önünde bilgisayar vardı. Hepsi bilgi bekliyordu. Odayı taradım. Toplam 102 kişiydiler. İki asalın arasında kalmış sıkıntılı bir sayı. Öğrencilerin bilgi seviyesini belirlemeye çalıştım. Fazla yüksekten uçmak istemiyordum. Arkama baktım. Beyaz bir tahta vardı, üstüne kelimeler ve denklemler yazılması için tasarlanmıştı ama boştu.

Tereddüt ettim. Bu tereddüt anında biri zayıflığımı sezdi. Arka sıralardan, karman çorman sarı saçlı, yirmi yaşlarında bir erkek. Tişörtünün üzerinde "$N = R \times f^s \times f^p \times n^e \times f^l \times f^i \times f^c \times L$'nin nesini anlamıyorsun?" yazıyordu.

Yapmak üzere olduğu espriye kıkırdayıp, "Giyinmek size çok yakışmış Profesör!" diye bağırdı. Biraz daha kıkırdadı; kıkırtısı bulaşıcıydı, kahkahalar ateş gibi bütün amfiyi sardı. Şimdi hepsi gülüyordu, daha doğrusu bir dişi hariç hepsi.

Gülmeyen dişi bana anlamlı anlamlı bakıyordu. Kızıl kıvırcık saçları, dolgun dudakları, iri gözleri vardı. Ürkütücü bir dolaysızlığa sahipti görünüşü. Bana ölü bir çiçeği anımsatan bir açıklık. Hırka giymişti, saçlarını parmaklarına doluyordu.

"Sakin olun," dedim öğrencilere. "Çok komikti. Anlıyorum. Şu an üzerimde kıyafetler var ve siz üzerimde kıyafet ol-

mayan daha önceki bir duruma gönderme yapıyorsunuz. Çok komik. Size göre bu bir şaka sadece. Georg Cantor'un William Shakespeare'in oyunlarını bilim insanı Francis Bacon'ın yazdığını iddia etmesi ya da John Nash'in aslında orada olmayan şapkalı adamlar görmesi gibi. Onlar da çok komikti. İnsan zihni sınırlı ama yüksek bir platodur. Hayatınızı zihnin üst sınırlarında geçirirseniz düşme ihtimaliniz vardır. Bu da çok komiktir. Evet. Ama endişelenmeyin genç adam, sizin düşme ihtimaliniz yok. Platonuzun ortalarındasınız. Benim için kaygılanmanızı takdirle karşılamakla birlikte, şu an çok daha iyi hissettiğimi söylemeliyim. Donumu, çoraplarımı, pantolonumu ve hatta gömleğimi giydim gördüğünüz gibi."

İnsanlar yine gülüyorlardı ama bu seferki daha sıcak bir gülüştü. Ve bu gülüş bir şey yaptı bana, sıcaklığı içimde bir yere dokundu. Ben de gülmeye başladım. Söylediklerime gülmüyordum, çünkü nesinin komik olduğunu anlamamıştım. Kendime gülüyordum. Olabilecek en absürd gezegende olmama ve orada olmanın basbayağı hoşuma gitmesine gülüyordum. Ve bunun, insan formunda olup gülmenin, içindeki hoşnutluğu dışarı salmanın ne kadar iyi hissettirdiğini birine söyleme isteği duydum birden. Ama gözcülere değil, Isobel'e anlatmak istiyordum bunu.

Her neyse, dersi yaptım. Anladığım kadarıyla "Öklid Sonrası Geometri" diye bir şeyden bahsetmem gerekiyordu. Canım istemedi, onun yerine çocuğun tişörtünden bahsettim.

Tişörtün üzerindeki Drake Denklemi diye bilinen bir formüldü. Dünya'nın içinde bulunduğu galakside ya da insanların verdiği adla Süt Yolu[3] Galaksisi'nde gelişmiş medeniyetlerin var olma olasılığını hesaplamak için tasarlanmıştı. (Süt Yolu demişken, insanların uzayın büyüklüğünü sindirebilmek için yaptığı

3- Samanyolu Galaksisi'nin İngilizcesi *Milky Way*'in çevirisi. -çn

bir şeydi bu. Galaksiyi yere damlamış birazcık süte, bir saniyede silip temizleyebileceğiniz bir şeye benzetmek.)

Evet, denkleme dönelim.

$N = R \times f^p \times n^e \times f^l \times f^i \times f^c \times L$

N, galaksideki iletişim kurmanın mümkün olabileceği ileri medeniyetlerin sayısıydı. R yıldızların yıllık oluşum hızı ortalaması; f^p bu yıldızlardan çevresinde gezegen olanların oranı; n^e bu gezegenlerden yaşama elverişli bir ekosistemi olanlarının ortalama sayısı; f^l bu tür ekosistemlere sahip gezegenler arasındaki, yaşamın önünde sonunda oluşacağı düşünülen gezegenlerin oranı; f^i yaşamın oluştuğu gezegenlerin zeka geliştirebilecek olanlarının oranı; f^c zekanın gelişebileceği gezegenlerin arasında, iletişim teknolojileri gelişmiş bir medeniyetin mümkün olabileceği gezegenlerin oranı;[4] L ise iletişim safhasının uzunluğuydu.

Çeşitli astrofizikçiler bütün verilere bakıp galakside içinde yaşam olan milyonlarca, evrendeyse bundan çok daha fazla gezegen olması gerektiğine karar vermişlerdi. Bu gezegenlerin bazılarında teknolojisi çok gelişmiş uygarlıklar olmalıydı. Bu elbette ki doğruydu. Ama insanlar işi bu noktada bırakmadı. Bir paradoks attılar ortaya. "Bir dakika, dur bakalım orada," dediler, "bu doğru olamaz. Eğer bizimle iletişime geçme yeteneği olan bir sürü dünyadışı medeniyet olsaydı bunu bilirdik, çünkü şimdiye dek bizimle iletişime geçmiş olurlardı."

"E adamlar haklı, değil mi?" diye sordu tişörtüyle konuyu açan çocuk.

"Hayır," dedim. "Haklı değiller. Çünkü denklemde başka oranlar da olmalı. Mesela..."

Arkamdaki tahtaya yazmaya başladım.

$$f^{dikt}$$

4- Fraksiyon anlamındaki f'nin üstündeki p gezegen, e ekosistem, l yaşam, i zeka, c ise iletişim kelimesinin İngilizce karşılığının başharfidir. -çn

"Dünya'yla iletişim kurmaya tenezzül edecek medeniyetlerin oranı."

Sonra da,

fdiktifv

"Dünya'yla iletişim kurmaya tenezzül eden ama insanların farkına varmadığı medeniyetlerin oranı."

Dünya'daki matematik öğrencilerini güldürmek hiç zor değildi. Hatta yaşam formlarının arasında gülmeye bu kadar aç olan başka bir alt kategori görmemiştim. Yine de bu bana kendimi iyi hissettirdi. İtiraf etmem gerekirse iyiden biraz daha fazlasını hissettirdi bir süreliğine.

İçimde bir sıcaklık duydum ve, bilemiyorum, öğrenciler beni affetmiş ya da kabul etmiş gibi hissettim.

"Ama boşverin," dedim. "Yukarıdaki uzaylılar ne kaçırdıklarını bilmiyorlar."

Alkışlar. (İnsanlar bir şeyi çok beğendiklerinde avuç içlerini birbirlerine vuruyorlar. Hiçbir anlamı yok bunun. Ama bunu sizin için yaptıklarında beyniniz tatlı tatlı ısınıyor.)

Sonra, dersin sonunda, gülmeyen dişi yanıma geldi.

Açık bir çiçek.

Yanımda durdu. Normalde insanlar durup birbirleriyle konuşurken rahat nefes almak, görgü kurallarına uymak ve klostrofobi yaratmamak için aralarında biraz boşluk bırakmaya özen gösterirler. Bu insan göstermiyordu, aramızda çok az boşluk vardı.

"Aradım seni," dedi dolgun dudakları ve daha önce duyduğum sesiyle. "Ama evde değildin. Mesajımı aldın mı?"

"Ha, evet. *Maggie.* Mesajını aldım."

"Bugün formunun zirvesindeydin."

"Teşekkür ederim. Değişik bir şeyler yapayım dedim."

Güldü, sahte bir gülüştü bu, ama sahteliği hiç akıl erdiremediğim bir şekilde heyecanlandırdı beni.

"Ayın ilk salıları hâlâ bizim mi?"

"Ha, evet," dedim aklım tamamen karışmış bir hâlde. "Ayın ilk salıları hep nasılsa öyle olacak."

"Güzel." Sesi sıcak ve tehditkar geliyordu, gezegenimizin güneyindeki çorak topraklarda esen rüzgarlar gibi. "Bak, sen tırlatmadan önceki akşam yaptığımız ağır konuşma var ya?"

"Tırlatmak mı?"

"Yani işte Corpus Christi'deki hikayeden önce."

"Ne söyledim sana? O geceye dair anılarım biraz bulanık."

"Hımm, amfilerde söyleyemeyeceğin türden şeyler."

"Matematikle mi ilgili?"

"Yanılıyorsam düzelt ama matematikle ilgili şeyler amfilerden söylemen gereken türden şeyler değil mi?"

Bu genç kadının kim olduğunu, daha da önemlisi Andrew Martin'le nasıl bir ilişkisi olduğunu merak etmiştim.

"Evet, tabii. Haklısın."

Maggie'nin hipotezden haberi yok dedim kendi kendime.

"Neyse," dedi, "görüşürüz o hâlde."

"Evet, evet, görüşürüz tabii."

Yürüyüp gitti. Yürüyüp gidişini izledim. Bir anlığına Maggie denen bu dişi insanın yürüyüp gitmesinden başka hiçbir gerçek kalmadı sanki evrende. Neden olduğunu bilmiyordum ama ondan hoşlanmamıştım.

Bir süre sonra üniversitenin kafeteryasında oturmuş, şeker boca edilmiş kahveyle birlikte biftek aromalı mısır cipsi yiyen Ari'nin yanında greyfurt suyu içiyordum.

"Nasıl geçti dostum?"

İnek aromalı nefesini koklamamaya çalıştım. "İyi. İyi geçti. Onlara uzaylılardan bahsettim. Drake Denklemi'nden."

"Kendi alanının dışına çıkmışsın ha?"

"Kendi alanım mı? Ne demek istiyorsun?"

"Yani konu bazında."

"Matematik bütün konuları kapsar."

Yüzünü buruşturdu. "Fermi Paradoksu'nu da anlattın mı?"

"Onlar bana anlattı aslına bakarsan."

"Hepsi saçmalık."

"Öyle mi diyorsun?"

"Öyle tabii, dünyadışı yaşam formları buraya ne diye gelmek istesin ki?"

"Ben de aşağı yukarı böyle dedim."

"Bence fizik bize güneş sisteminin dışında üzerinde yaşam olan bir gezegen olduğunu söylüyor zaten. Ama ne aradığımızı ya da aradığımız şeyin ne tür formlar alabileceğini bildiğimizi sanmıyorum. Gerçi bunu bu yüzyılda keşfedeceğiz bence. Gerçi insanların çoğu keşfetmek istemiyor. İstiyor gibi görünenler bile aslında istemiyorlar."

"İstemiyorlar mı? Niye?"

Elini yukarı kaldırdı. Ağzındaki cipsleri çiğneme ve yutma şeklindeki önemli görevini tamamlarken sabırlı olmamı isteyen bir işaretti bu. "Çünkü bu fikir insanları rahatsız ediyor. Bu yüzden de şakaya vuruyorlar işi. Dünyanın en parlak fizikçileri tekrar tekrar, bir fizikçinin elinden gelebilecek en yalın şekilde, uzayda hayat olmak zorunda olduğunu söylüyorlar. Ama kalın kafalı insanlar, burçlara düşkün olanlar, ataları öküz bokunda kehanet arayanlar, hem onlar hem de kafasının çalıştığını düşündüğün insanlar uzaylıların açıkça uydurma olduğunu savunuyorlar, çünkü *Dünyalar Savaşı* ve *Üçüncü Türden Yakınlaşmalar* uydurmaydı ve hepsi bunlara bayılsa da, kafalarında uzaylıların sadece böyle kurgularda olabileceğine dair bir önyargı geliştirdiler. Çünkü uzaylıların gerçek olduğuna inanırsan, geçmişte hiç rağbet görmeyen bilimsel keşiflerin söylediği şeyi söylemiş olursun."

"Neymiş o?"

"İnsanların evrenin merkezinde olmadığını. Biliyorsun, dünyanın güneşin etrafında dönmesi 1500'lerde müthiş komik bir şaka gibi gelmişti herkese. Ama Kopernik komedyen değildi, hatta Rönesans'ta ondan daha az komik bir adam yoktu. Raffaello bile onun yanında Richard Pryor gibi kalırdı. Ama herif doğruyu söylüyordu. Dünya güneşin etrafında dönüyor. Yazdıklarını kendisi öldükten sonra yayımlatmayı akıl etmişti tabii. Galileo uğraşsın dursundu artık."

"Evet," dedim. "Doğru."

Dinledikçe gözlerimin arkasında bir acı hissettim, giderek şiddetleniyordu. Görüş alanımın kenarlarında mor renkli bir bulanıklık vardı.

"Ha, bir de üstüne hayvanların sinir sistemi çıktı," diye devam etti Ari kahve yudumlarının arasında. "Hayvanlar acıyı

hissedebiliyorlardı. Bundan da rahatsız olanlar oldu. Bazı insanlar hâlâ dünyanın bu kadar yaşlı olduğuna inanmak istemiyor, çünkü buna inandıklarında, Dünya bir gündür varsa insanlığın bir dakikadan az bir süredir ortalıkta olduğu gerçeğini de kabul etmek zorunda kalırlar. Dünyanın gecenin bir köründe tuvalete kalkıp işemesiyiz biz, hepsi bu."

"Evet," dedim gözkapaklarımı ovuşturarak.

"Kayıtlı tarihse sifonu çekme süresi sadece. Üstüne bir de özgür irade diye bir şeyin olmadığını öğrendik, insanların tepesini iyice attırdı bu bilgi. Şimdi uzaylıların varlığı da kanıtlanırsa gerçekten tedirgin olurlar, çünkü o zaman hiçbir yönden eşsiz yahut özel olmadığımızı kesin bir şekilde kabul etmek zorunda kalırız." İç geçirip boş cips paketinin içine baktı dikkatle. "Yani uzaylıların varlığını el bileklerini ve hayal güçlerini gereğinden fazla kullanan ergen çocuklara hitap eden bir şakaymış gibi geçiştirmenin insanlara neden kolay geldiğini anlayabiliyorum."

"Dünya'da gerçek bir uzaylı olduğu anlaşılsa ne olurdu sence?"

"Sence ne olurdu?"

"Bilmiyorum. O yüzden sana soruyorum."

"Kafaları, kalkıp taa buraya gelecek kadar çalışıyorsa uzaylı olduklarını belli etmemeyi de akıl edebilirler. Buraya gelmiş olabilirler bence. Bilimkurgu filmlerindeki uzay gemilerine benzeyen şeylerle gelmemişlerdir ama. UFO'ları yoktur belki, hatta ne uçmuş ne de gizemli ışıklar saçmışlardır. Kim bilir, belki de senin kılığında gelmişlerdir."

Az kalsın yerimden fırlıyordum. Alarma geçmiştim. "Nasıl yani?"

"Yani belki de insan kılığına girip aramıza karışıyorlardı."

"Peki insanlar aralarında bir uzaylının yaşadığını fark etseler ne yaparlar?"

Bunu sormamla kafeteryanın dört bir yanında benden başka kimsenin görmediği mor noktacıkların uçuşması bir oldu.

Ari kahvesinin son yudumunu alıp düşündü. Dolma gibi parmaklarıyla yüzünü kaşıdı. "Valla şu kadarını söyleyeyim, o zavallı piçin yerinde olmak istemezdim."

"Ari," dedim, "ben o..."

Zavallı piçim diyecektim. Ama diyemedim çünkü o sırada, tam o anda kafamın içinde bir gürültü patladı. Olabildiğine yüksek bir frekansta ve delicesine güçlüydü ses. Gözlerimin arkasında, sese eşlik eden ve keskinlikte ondan aşağı kalır yanı olmayan acı giderek şiddetleniyordu. Şimdiye dek deneyimlediğim en dayanılmaz acıydı ve üzerinde hiçbir kontrolüm yoktu.

Acının orada olmamasını istemekle acının orada olmaması aynı şey değildi ve bu durum kafamı karıştırıyordu. Ya da o anda acıdan başka bir şey düşünebilsem kafamı karıştırırdı diyelim. Acıyı, sesi ve mor rengini düşünmeye devam ettim. Ama gözlerimin arkasından bastıran bu keskin, zonklayan sıcağı kaldıramıyordum artık.

"Senin neyin var dostum?"

Ellerimle başımı tutuyor, gözlerimi kapatmaya çalışıyordum. Kapanmıyorlardı.

Ari'nin tıraşsız yüzüne, sonra kafeteryadaki birkaç insana, tezgahın arkasındaki gözlüklü kıza baktım. Hepsine, her yere bir şey oluyordu. Her şey morun zengin tonlarına, hepsinden daha çok aşina olduğum renge bürünüyordu. "Gözcüler!" diye bağırdım ve o anda acı daha da arttı. "Durun, durun, durun."

Ari, "Ambulans çağırıyorum," dedi çünkü artık yerdeydim. Girdap gibi dönen mor bir denizde.

"Hayır."

Bütün gücümü toplayıp ayağa kalktım.

Acı azaldı.

Çınlama sakin bir mırıltıya dönüştü. Mor soldu.

"Önemli bir şey değildi," dedim.

Ari tedirgin tedirgin güldü. "Dostum, bu konuda uzman değilim ama bana epey önemli bir şeymiş gibi göründü."

"Baş ağrısıydı sadece. Bir an şiddetlendi. Doktora gidip kontrol ettiririm."

"Ettirmelisin. Kesinlikle."

"Tamam, merak etme."

Yerime oturdum. Hafif bir sızı uyarı niyetine bir süreliğine daha oyalandı, havada yalnızca benim görebildiğim bir iki mor noktacık kaldı.

"Bir şey diyecektin," dedi Ari. "Uzaylılarla ilgili."

"Hayır," dedim sessizce.

"Diyecektin dostum, lafın yarıda kesildi."

"Tüh, unuttum demek ki."

Ondan sonra acı tamamen geçti, morun tonları da havayı terk etti hepten.

Isobel'le Gulliver'a bir şey söylemedim. Bunun aptallık olacağını, çünkü o acının bir uyarı olduğunu biliyordum. Zaten söylemek istesem de fırsat bulamayabilirdim çünkü Gulliver eve mor bir gözle gelmişti. İnsan derisi zedelendiğinde çeşitli renkler alır. Grilere, kahverengilere, mavilere, yeşillere bürünür. Bir de donuk bir mora. Güzel, dehşet verici mora.

"Gulliver, ne oldu?" Annesi bu soruyu o akşam boyunca tekrar tekrar sorsa da tatmin edici bir cevap alamadı. Gulliver mutfağın arkasındaki küçük çamaşır odasına girip kapıyı kapattı.

"Lütfen Gulliver, çık şu odadan artık," dedi annesi. "Bunu konuşmamız gerek."

"Evet, Gulliver, çık şu odadan artık," diye ekledim ben de.

Gulliver sonunda kapıyı açıp, "Beni rahat bırakın," dedi. "Rahat" kelimesini öyle sert, öyle soğuk bir şekilde söylemişti ki Isobel bu isteğini yerine getirmenin en iyisi olduğuna karar verdi. Gulliver odasına doğru merdivenleri ağır ağır çıkarken biz aşağıda kaldık.

"Yarın okulu arayıp neler olduğunu öğreneceğim."

Bir şey demedim. Sonradan bunun bir hata olduğunu anlayacaktım tabii. Gulliver'a verdiğim sözden dönüp Isobel'e çocuğun okula gitmediğini söylemeliydim. Ama söylemedim, çünkü bu benim görevim değildi. Evet, bir sorumluluğum vardı ama insanlara karşı değildi. Bu evdeki insanlara karşı bile bir sorumlu-

luğum yoktu. Hatta özellikle onlara karşı yoktu. Üstelik, o akşamüstü kafeteryadaki uyarının gösterdiği gibi, kendi görevimde başarısız olmaya başlamıştım artık.

Newton'ın farklı bir görev bilinci vardı, Gulliver'ın yanında olmak için üç kat merdiveni tırmanıverdi. Isobel'se ne yapacağını bilemiyordu, o yüzden bir iki dolap kapağı açtı, dolapların içine baktı, iç geçirdi, sonra kapakları kapadı.

"Isobel," derken duydum kendimi, "Gulliver kendi yolunu kendi bulmak, kendi hatalarını yapmak zorunda."

"Ona bunu kimin yaptığını öğrenmemiz gerek Andrew. Yapmamız gereken şey bu. İnsanlar öyle istedikleri gibi şiddet uygulayamazlar. Bu kabul edilemez. Hangi etiğe sığınıp da bu kadar kayıtsız davranabiliyorsun?"

Ne diyebilirdim ki? "Üzgünüm. Kayıtsız değilim tabii ki. Ben de umursuyorum Gulliver'ın başına gelenleri." İşin dehşet verici kısmı, yüzleşmek zorunda olduğum korkunç gerçek de buydu, umursuyordum sahiden. Gördüğünüz gibi uyarı işe yaramamış, hatta tam tersi bir etki yaratmıştı.

Acı hissetmenin senin için de mümkün olduğunu, acıyı kontrol edemediğini anladığın zaman olan buydu. Savunmasızlaşıyordun. Sevgi, acı ihtimalinden doğuyordu çünkü. Ve bu benim için hiç de hoş bir gelişme sayılmazdı doğrusu.

Eğimli çatılar
(ve yağmurla başa çıkmanın diğer yolları)

Uyumakla biter yalnızca
İnsanın kalp ağrısı ve binlerce sarsıntı
Tenin miras aldığı
William Shakespeare, *Hamlet*

Uyuyamadım.

Uyuyamazdım tabii. Düşünmem gereken koca bir evren vardı.

Üstelik acı, ses ve mor noktalar aklımdan çıkmıyordu.

Bu da yetmezmiş gibi yağmur yağıyordu.

Isobel'i yatakta bırakıp Newton'la konuşmaya gittim. Merdivenleri yavaşça indim, aşağı düşen bulut sularının pencerelere vururken çıkardığı sesi duymamak için ellerimi kulaklarıma bastırıyordum. Hayal kırıklığı; Newton sepetinde horlaya horlaya uyuyordu.

Yeniden yukarı çıkarken bir şey fark ettim. Evin içindeki hava olması gerekenden daha soğuktu ve soğuk aşağıdan değil, yukarıdan geliyordu. Düzene aykırıydı bu. Gulliver'ın mor gözünü ve ondan önce olanları düşündüm.

Tavan arasında çıktım ve her şeyin yerli yerinde olduğunu gördüm; bilgisayar, Dark Matter posterleri, çorapların rastgele dizilimi. Her şey olması gereken yerdeydi, Gulliver hariç.

Açık pencereden esen rüzgarla bir kağıt parçası süzüldü odada. Üzerinde tek bir kelime.

Üzgünüm.

Pencereye baktım. Dışarıda tuhaf bir şekilde hem çok yabancı hem de çok tanıdık gelen galaksinin titrek yıldızları ışıldıyordu.

Evim bu gökyüzünün ötesinde bir yerdeydi. İstesem oraya hemen dönebileceğimi düşündüm. Görevimi bu gece bitirebilir ve kendi acısız dünyama gidebilirdim.

Pencere çatıyla aynı eğimdeydi ve çatı, buradaki çatıların çoğu gibi, yağmuru üstünden akıtacak şekilde tasarlanmıştı.

Pencereye tırmanıp dışarı çıkmak benim için işten değildi ama Gulliver epey bir çaba harcamış olmalıydı. Benim için zor olan kısım yağmurdu.

İnsafsızca, sonu hiç gelmeyecekmişçesine yağıyordu yağmur. Her şeyi sırılsıklam ediyordu.

Çocuğu çatının ucundaki oluğun yanında, dizlerini karnına çekmiş otururken gördüm. Üşümüş görünüyordu, üstü başı darmadağındı. O anda onu bir birim gibi, proton, nötron ve elektronların egzotik bir birleşimi gibi değil, insan terimlerini kullanacak olursam, bir *birey* gibi gördüm. Ve, nasıl desem, onunla aramda bir bağ varmış gibi hissettim. Her şeyin birbirine bağlı olduğu, her bir atomun diğer bütün atomlarla etkileştiği kuantum dünyasındaki gibi değil ama. Hayır. Başka bir boyutta. Anlaması çok ama çok daha zor bir boyutta.

Öldürebilir miyim onu gerçekten?

Çocuğa doğru yürümeye başladım. İnsan ayağının imkanlarına, kırk beş derecelik açıya ve ıslak kayağan taşına (kaygan kuvars ve muskovit) bel bağlamak zorunda olduğum düşünülürse çok da kolay bir yürüyüş değildi bu.

Ona yaklaşırken döndü ve beni gördü.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu. Korkmuştu. Fark ettiğim ilk şey bu oldu.

"Ben de sana aynı şeyi soracaktım."

"Baba, beni yalnız bırak."

Mantıklı bir istekti bu. Onu orada yalnız bırakabilirdim. Yağmurdan, ince ve damarsız derime düşen suyun verdiği o korkunç histen kaçıp içeri girebilirdim. Çatıya çıkma sebebimle o anda yüzleşmek zorunda kaldım.

"Hayır," dedim kendimi de şaşırtarak. "Öyle yapmayacağım. Seni yalnız bırakmayacağım."

Ayağım biraz kaydı. Kiremitlerden biri yerinden kurtulup kaya kaya aşağı düşerek parçalandı. Newton gürültüye uyanıp havlamaya başladı.

Gulliver'ın gözleri büyüdü, başı seğirdi. Bütün vücudu gerilmişti.

"Yapma," dedim.

Elinde tuttuğu şeyi bıraktı. Küçük plastik bir silindir oluğa yuvarlandı. İçinde yirmi sekiz tane diazepam vardı önceden. Şimdi boştu.

Bir adım daha attım. İntiharın Dünya'da gerçek bir seçenek olduğunu anlamama yetecek kadar insan edebiyatı okumuştum. Yine de bu durumun beni rahatsız etmesini anlayamıyordum.

Delirmek üzereydim.

Mantıklı düşünemiyordum.

Gulliver'ın kendini öldürmek istemesi benim açımdan büyük bir sorunu ortadan kaldıracaktı. Geri çekilmeli ve ölmesine izin vermeliydim.

"Gulliver, dinle. Atlama sakın. Güven bana, ölmeni garantileyecek kadar yüksek değil burası." Doğru söylüyordum, ama hesapladığım kadarıyla çarpmanın etkisiyle ölme ihtimali hiç de az değildi. O takdirde yardım etmek için yapabileceğim hiçbir şey olmazdı. Yaralar iyileştirilebilirdi her zaman. Ama ölünce ölüyordunuz. Sıfırın karesi sıfırdı.

"Birlikte yüzdüğümüzü hatırlıyorum," dedi. "Sekiz yaşın-

daydım. Fransa'daydık. Bana domino oynamayı öğrettiğin geceyi hatırlıyor musun?"

Yüzüme baktı, onay istiyordu. İstediğini veremedim. Bu ışıkta morarmış gözünü görmek zordu; yüzünde öyle çok karanlık vardı ki bütün yüzü morarmış olabilirdi.

"Evet," dedim. "Tabii ki hatırlıyorum."

"Yalancı! Hatırlamıyorsun işte!"

"Gulliver, içeri girelim. Bunu evde konuşalım. Hâlâ kendini öldürmek istiyor olursan daha yüksek bir binaya götürürüm seni."

Beni dinliyor gibi görünmüyordu, kaygan kiremitlerin üzerinde bir adım daha attım.

"Hatırladığım son iyi anı o," dedi samimi bir sesle.

"Hadi ama, bu doğru olamaz."

"Senin oğlun olmanın nasıl bir şey olduğuna dair hiçbir fikrin var mı?"

"Hayır, yok."

"İşte böyle bir şey senin oğlun olmak." Mor gözünü işaret ediyordu.

"Gulliver, özür dilerim."

"Kendini sürekli aptal hissetmek nasıl bir duygu biliyor musun?"

"Sen aptal değilsin." Hâlâ ayaktaydım. Yapmam gereken insanca şey popomun üstüne oturup ona doğru kaymaktı ama bu çok vakit alırdı. O yüzden kiremitlerin üstünde tedirgin adımlar atıyor, gerektiği kadar arkaya eğiliyordum. Yerçekimiyle sürekli bir müzakere hâlindeydim.

"Aptalım ben. Bir hiçim."

"Hayır, Gulliver, öyle değil. Hiç değilsin. Sen..."

Beni dinlemiyordu.

Diazepam onu ele geçiriyordu.

"Kaç tane hap aldın?" diye sordum. "Hepsini mi?"

Çok az kalmıştı, elimi uzatsam omzuna dokunabilecek kadar yakınındaydım artık. Gözlerini kapadı, ya uykuya ya da bir duaya daldı.

Bir kiremit daha düştü. Ayağım kaydı, dengemi kaybettim ve ellerim oluklarda, vücudum aşağı sarkana dek yuvarlandım. Rahatlıkla geri tırmanabilirdim. Mesele bu değildi. Mesele Gulliver'ın da öne eğilmesiydi.

"Gulliver, dur! Uyan! Uyan Gulliver!"

Düştü düşecekti.

"Hayır!"

Düştü ve ben de onunla düştüm. Önce içsel, duygusal bir düşüş, uçuruma sessiz bir feryat, sonra fiziksel düşüş. Korkunç bir hızla yardım havayı.

Bacaklarımı kırdım.

Niyetim de buydu aslında. Acı bacaklara gitsin, kafama değil. Kafama ihtiyacım vardı çünkü. Ama acı muazzamdı. Bir an bacaklarımın bir daha iyileşmeyeceğini düşündüm. Dikkatimi ancak Gulliver'ın yerde, benden bir iki metre ötede tamamen bilinçsiz bir şekilde yattığını görünce toplayabildim. Kulağından kan sızıyordu. Onu iyileştirmek için önce kendimi iyileştirmem gerektiğini biliyorum. İyileştim. İstemek yeterliydi.

Bununla birlikte, hücre yenilemesi ve kemik rekonstrüksiyonu çok fazla enerji alıyordu, hele ki benim gibi çok kan kaybediyorsanız ve kemikleriniz bir sürü yerinden kırıldıysa. Ama acı azalıyor, azalırken tuhaf, şiddetli bir yorgunluk çöküyordu üzerime, yerçekimi beni yere sımsıkı çekiyordu. Başım ağrıyordu ama sebebi düşüşüm değil, fiziksel onarımımın benden aldığı güçtü.

İyice sersemlemiş bir hâlde ayağa kalkıp Gulliver'ın yattığı yere kadar ilerlemeyi başardım, yatay zemin çatıdan daha eğimli geliyordu şimdi.

"Gulliver. Hadi. Beni duyabiliyor musun? Gulliver?"

Yardım çağırabilirdim. Bunu biliyordum. Ama bu ambulans ve hastane demekti. Tıp konusundaki cehaletlerinin karanlığına sımsıkı tutunan insanlar demekti. Gecikme ve ölüm demekti. Bunun işime gelmesi gerekiyor, ama gelmiyordu.

"Gulliver?"

Nabzı atmıyordu. Ölmüştü. Saniyelerle kaçırmıştım. Vücut sıcaklığındaki o ilk minik düşüşü hissedebiliyordum.

Mantıklı davranıp bu gerçeği kabullenmeliydim.

Ama...

Isobel'in yazdığı kitapları okumuştum, insanlık tarihinin akıntıya karşı kürek çeken insanlarla dolu olduğunu biliyordum. Azı başarılı, çoğu başarısız olmuştu ama bu onları durdurmamıştı. Bu primat türü hakkında ne derseniz deyin, gerçekten azimli olabiliyorlardı. Ve umut edebiliyorlardı. Ah, gerçekten umut edebiliyorlardı.

Umut denen şey çoğunlukla anlamsızdı. Bir mantığı yoktu. Mantığı olsaydı umut değil mantık denirdi zaten. Ayrıca çaba gerektiriyordu ve ben çaba göstermeye alışık değildim. Geldiğim yerde hiçbir şey çaba gerektirmezdi. Geldiğim yerin olayı buydu, tastamam çabasız bir varoluş. Ama orada değil buradaydım. Ve umut ediyordum. Belli bir mesafeden, hiçbir şey yapmadan umut ediyor da değildim üstelik. Hayır. Elimi, yeteneği olan elimi, çocuğun kalbine dayayıp işe koyuldum.

Tüylü şey

Yorucuydu.

Çift yıldızları düşündüm. Kırmızı bir dev ve beyaz bir cüce, yan yana, bir varlığın yaşam gücünü bir başka varlığın emmesi.

Çocuğun ölümünün aksini ispatlayabileceğim ya da geri döndürebileceğim bir şey olduğuna inanmıştım.

Ama ölüm bir beyaz cüce değildi. Bunun çok ötesinde bir şeydi. Karadelikti ölüm. Ve o olay ufkunun dışına çıktığınızda işiniz çok zordu.

Ölmedin Gulliver. Ölmedin.

Durmadan bunu söylüyor, çünkü hayatın ne olduğunu biliyor, doğasını, karakterini, inatçı ısrarını anlıyordum.

Hayat, özellikle de insan hayatı bir meydan okumaydı. Hayat planlanmamıştı, ama sayısı sonsuza yakın güneş sistemlerinde pek çok yerde vardı.

İmkansız diye bir şey yoktu. Bunu biliyordum, çünkü aslında her şeyin imkansız olduğunu ve bu yüzden de hayatta mümkün olan her şeyin imkansızlıklardan ibaret olduğunu biliyordum.

Bir sandalye sandalye olmayı bırakabilirdi her an. Kuantum fiziğiydi bu. Ve atomlarla nasıl konuşacağınızı bilirseniz onlara istediğinizi yaptırabilirdiniz.

Ölmedin. Ölmedin.

Kendimi berbat hissediyordum. Harcadığım güç güneş patlamaları gibi kemiklerimi yakıyor, içimi yırtıyordu ve Gulliver

hâlâ kımıltısız yatıyordu. Yeni fark ediyordum, yüzü annesinin yüzüne benziyordu. Dingin, yumurta kadar kırılgan, zarif.

Evde bir ışık yandı. Newton havlamış, Isobel de onun havlamasına uyanmış olmalıydı. Ben fark etmemiştim, farkında olduğum tek şey Gulliver'ın birden aydınlanan yüzü ve hemen sonra elimin altındaki nabzın o minicik titreşimiydi.

Umut.

"Gulliver, Gulliver, Gulliver."

Bir kez daha attı nabzı.

Bu kez daha güçlü.

İsyankar hayatın sesi. Melodi bekleyen bir ritim.

Dım dım.

Tekrar ve tekrar ve tekrar.

Yaşıyordu. Dudakları seğirdi, mor gözü içinden civciv çıkacak bir yumurta gibi kıpırdandı. Önce bir gözü açıldı, sonra öbürü. Önemli olan gözlerdi Dünya'da. Gözleri görünce karşınızdaki kişiyi, içindeki hayatı görmüş oluyordunuz. Onu gördüm, bu allak bullak olmuş hassas çocuğu gördüm ve bir anlığına bir babanın yorgun şaşkınlığını, sevincini yaşadım. Tadını çıkarmalıydım bu anın, ama çıkaramadım. Acı ve mor beni ele geçiriyordu.

Islak ve parlak zemine yığılmak üzereydim.

Ardımdan ayak sesleri geliyordu. Karanlık gelip hakkını talep etmeden önce duyduğum son şey bu oldu, bir de Emily Dickinson'ın morların arasından ürkerek çıkıp kulağıma fısıldadığı şiir.

Umut o tüylü şeydir
Ruha tüneyen
Şakıyıp durur sözsüz ezgisini
Hiç ara vermeden.

Cennet hiçbir şeyin olmadığı yerdir

Eve geri dönmüştüm, Vonnadorya'ya, ve Vonnadorya eskiden nasılsa tam olarak öyleydi. Ben de eskiden nasılsam tam olarak öyleydim. Onların, gözcülerin arasında ne acı hissediyordum, ne de korku.

Sonsuza dek matematiğin en saf hâliyle mest olabileceğim güzel, savaşsız dünyamız.

Buraya gelen, morun bin bir tonuna bürünmüş manzaralarımızı gören her insan cennete geldiğine inanabilirdi.

Ama ne olurdu cennette?

Ne yapardınız?

Bir süre sonra hatalara, kusurlara hasret kalmaz mıydınız? Aşkı, arzuyu, yanlış anlaşılmaları, hatta belki biraz da şiddeti aramaz mıydınız canlanmak için? Işığın gölgeye ihtiyacı yok muydu? Yok muydu gerçekten? Belki de yoktu. Belki de ben anlamıyordum. Belki de mesele acıdan uzak yaşayabilmekti. Evet. Acıdan uzak yaşamak. Belki de hayatta gereken tek amaç buydu. Kesin buydu, ama ya bu amaca ulaşıldıktan sonraki bir zamana doğduğunuz için buna hiç ihtiyaç duymadıysanız ne oluyordu? Ben gözcülerden daha gençtim. Ne kadar şanslı olduğuma dair görüşlerine katılmıyordum. Artık değil. Rüyamda bile değil.

İki arada

Uyandım.

Dünya'daydım.

Ama öyle güçsüz düşmüştüm ki asıl hâlime geri dönüyordum. Bunu daha önce duymuştum. Daha doğrusu bu konuda bir kelime kapsülü yutmuştum. Vücudunuz ölmenize izin vermektense asıl hâline geri dönüyordu çünkü başka biri olmanız için harcanan enerji daha faydalı bir şekilde hayatınızı korumaya yönlendiriliyordu. Aslında bütün yetenekler bunun için vardı. Kendini koruman için. Sonsuzluğun korunması için.

Ki teoride iyi bir fikirdi bu. Hatta harika bir fikirdi. Tek sorun o sırada Dünya'da olmamdı. Ve asıl hâlim buradaki havaya, yerçekimine ya da yüz yüze temasa uygun değildi. Isobel'in beni böyle görmesini istemiyordum. Buna izin veremezdim.

Bu yüzden atomlarımın kaşınıp ürperdiğini, ısınıp değiştiğini hisseder hissetmez Isobel'e halihazırda yaptığı şeyi yapmasını, Gulliver'la ilgilenmesini söyledim.

O sırtını bana verip yere eğildiğinde hâlâ insan ayağına benzeyen ayaklarımın üstüne bastım. Sonra kendimi arka bahçeye attım. İki farklı formun arasındaydım şimdi. Neyse ki arka bahçe hem arkasına saklanabileceğim çiçek, çalı ve ağaçlarla doluydu, hem de geniş ve karanlıktı. Güzel çiçeklerin arkasına sığındım. Isobel Gulliver için ambulans çağırırken bir yandan beni arıyordu gözleriyle.

"Andrew!" diye seslendi Isobel, Gulliver ayağa kalkarken.

Bahçeye koşup etrafına bakındı, yerimden kımıldamadım.

"Andrew, neredesin?"

Ciğerlerim yanmaya başladı. Daha çok nitrojene ihtiyacım vardı.

Ana dilimde tek bir sözcük yeterliydi. *Ev*, desem yetecekti. Gözcülerin duymaya hevesli olduğu, beni eve götürecek tek bir sözcük. Neden demedim? Görevimi tamamlamadığım için mi? Hayır. Ondan değil. Görevimi asla tamamlamayacaktım zaten. Bu gece bu iyice belli olmuştu. Neden o hâlde? Aksi mümkünken neden riski ve acıyı seçiyordum? Ne olmuştu bana böyle? Derdim neydi?

Newton bahçeye çıkmıştı. Tırıs tırıs yürüyüp bitkileri koklarken beni fark etti. Havlamasını, herkesin dikkatini buraya çekmesini bekledim ama yapmadı. Orada öylece durup ışıl ışıl gözlerle bana baktı, ardıçların arkasında dikilen bu tuhaf yaratığın kim olduğunu anlamış gibiydi. Sesini çıkarmadı.

İyi bir köpekti.

Onu seviyordum.

Yapamıyorum.

Farkındayız.

Buna hiç gerek yok zaten.

Buna çok gerek var.

Isobel ve Gulliver'a zarar verilmesi gerektiğine inanmıyorum.

Bozulmuş olduğuna inanıyoruz.

Bozulmadım. Daha fazla bilgi edindim. Hepsi bu.

Hayır. Sana da bulaştırdılar.

Bulaştırdılar mı? Neyi?

Duyguları.

Hayır. Doğru değil bu.

Doğru.

Bakın, duyguların bir mantığı var. Duygular olmasaydı insanlar birbirleriyle ilgilenip birbirlerini kollamazdı ve eğer birbirlerini kollamasalar soyları tükenmiş olurdu. Başkalarını kollamak kendini kollamaktır. Sen birine sahip çıkarsın, o da sana.

Onlardan biri gibi konuşuyorsun. Sen insan değilsin. Sen bizden birisin. Biz biriz.

İnsan olmadığımı biliyorum.

Eve dönmen gerektiğini düşünüyoruz.

Hayır.

Eve dönmelisin.

Benim hiç ailem olmadı.

Senin ailen biziz.

Hayır. Aynı şey değil.

Eve gelmeni istiyoruz.

Bunun için eve gelmeyi talep etmem gerekli ve etmeyeceğim. Zihnime müdahale edebilirsiniz ama onu kontrol edemezsiniz.

Göreceğiz.

Dordogne'da iki hafta ve bir kutu domino

Ertesi gün oturma odasındaydık. Ben ve Isobel. Newton yukarıda uyuyan Gulliver'ın yanındaydı. Biz de ara ara kontrol ediyorduk ama Newton nöbeti bırakmıyordu.

"Nasılsın?" diye sordu Isobel.

"Ölmedim," dedim. "Ayağa kalkabildiğime göre."

"Onun hayatını kurtardın," dedi Isobel.

"Sanmıyorum. Kalp masajı yapmama bile gerek kalmadı. Doktorun söylediğine göre önemsiz birkaç yarası varmış."

"Doktorun ne dediği umurumda değil. Çatıdan atladı. Ölebilirdi. Niye bana seslenmedin?"

"Seslendim." Tabii ki yalandı bu, ama olay zaten baştan aşağı yalandı. Onun kocası olmam bile tümden kurmacaydı. "Sana seslendim."

"Ölebilirdin."

(İtiraf etmeliyim ki insanlar vakitlerinin çoğunu, hatta neredeyse hepsini varsayımlarla boşa harcıyorlar. Zengin olabilirdim. Ünlü olabilirdim. Otobüsün altında kalabilirdim. Daha az siyah noktam ve daha büyük memelerim olabilirdi. Gençliğimde yabancı dil öğrenmeye daha fazla vakit ayırabilirdim. Koşullu cümleleri diğer bütün yaşam formlarından daha fazla kullanıyor olmalılar.) "Ama ölmedim. Hayattayım. Buna yoğunlaşalım."

"Haplarına ne oldu? Dolapta duruyorlardı."

"Çöpe attım." Kuyruklu yalan. Anlaşılması zor olan kısım

bu yalanla kimi koruduğumdu. Kimi koruyordum ben sahiden? Isobel'i mi? Gulliver'ı mı? Kendimi mi?

"Neden? Neden çöpe attın?"

"Ortalıkta durmalarının iyi bir fikir olmadığını düşündüm. Yani, içinde bulunduğu durumu düşünürsek."

"Ama onlar diazepamdı. Bunlar valium. Binlercesini birden yutmadıkça doz aşımından ölmezsin."

"Evet, biliyorum." Çay içiyordum. Çayı seviyordum doğrusu. Kahveden çok daha iyiydi. Tadı huzura benziyordu.

Isobel kafasını salladı. O da çay içiyordu. Çay her şeyi daha iyi yapıyordu sanki. Yapraklardan elde edilen ve kriz anlarını normale döndüren sıcak bir içecekti.

"Bana ne dediler biliyor musun?"

"Hayır. Bilmiyorum. Ne dediler?"

"Hastanede kalabilirmiş."

"Evet."

"Bana bıraktılar. Tekrar deneyip denemeyeceğini sordular bana. Ben de hastanedeyken dışarıda olacağından daha fazla risk altında olacağını söyledim. Ama böyle bir şeye bir daha kalkışırsa seçim hakkımız olmayacakmış. Hastanede gözetim altında tutulacakmış."

"Biz onu gözetiriz. Benim diyeceğim bu. Hastane kaçıklarla, başka gezegenlerden geldiğini sanan insanlarla dolu."

Üzgün üzgün gülümsedi ve çayının yüzeyine kahverengi dalgacıklar üfledi. "Evet. Evet. Biz gözetiriz."

Bir şeyi anlamaya çalışıyordum. "Benim yüzümden, değil mi? Kıyafet giymediğim gün yüzünden. Benim hatamdı."

Sorudaki bir şey havayı değiştirdi. Isobel'in yüzü sertleşti. "Andrew, bunun tek bir günle mi ilgili olduğunu düşünüyorsun gerçekten?"

"Ha," dedim bu gibi durumlarda kullanılmadığını bilsem de.

Ama söyleyecek başka bir şeyim yoktu. "Ha" sık sık başvurduğum, boşluk dolduran bir ifadeydi. Çayın sözel hâliydi. Bu "ha" aslında "hayır" olmalıydı, çünkü bunun tek bir günle değil binlerce günle ilgili olduğunu düşünüyordum ama öte yandan bu günlerin çoğuna şahit olmamıştım. Bu yüzden "ha" daha uygundu.

"Tek bir olayla ilgili değildi. Her şeyle ilgiliydi. Tabii ki yalnızca senin hatan değil ama hiçbir zaman gerçekten onun yanında olmadın, değil mi Andrew? Bütün hayatı boyunca ya da en azından Cambridge'e döndüğümüzden beri hiç burada olmadın."

Gulliver'ın çatıda söylediği şeyi hatırladım. "Peki ya Fransa?"

"Ne Fransa'sı?"

"Domino oynamayı öğrettim ona. Havuzda yüzdük. Fransa'da. Hani şu ülke olan Fransa."

Kaşlarını çattı, kafası karışmıştı. "Fransa mı? Ne? Dordogne mu? Dordogne'da iki hafta ve bir kutu lanet olasıca domino! 'Kodesten Bedava Çık' kartın bu mu? Babalık bu mu?"

"Hayır. Bilmiyorum. Sadece... nasıl biri olduğuna dair somut bir örnek veriyordum."

"Kimin?"

"Benim. Yani, nasıl biri olduğuma dair."

"Tatillerde birlikteydik. Evet. Onların senin için tatil değil iş gezisi olduğunu saymazsak tabii. Sydney'i hatırlasana! Ve Boston'ı! Ve Seul'ü! Ve Torino'yu! Ve, ve Düsseldorf'u!"

"Ha, evet," dedim raflarda duran, yaşanmamış anılara benzeyen okunmamış kitaplara boş boş bakarken. "Dün gibi hatırlıyorum. Elbette."

"Yüzünü zar zor görüyorduk. Görebildiğimizde de ya vereceğin dersler ya da görüşeceğin insanlar yüzünden stresli oluyordun hep. Durmadan tartışıyorduk. Hep tartıştık biz. Ta ki, işte, sen fenalaşana ve sonra iyileşene kadar. Hadi Andrew, neden

bahsettiğimi biliyorsun. Senin için yeni bir haber değil bu, öyle değil mi?"

"Hayır. Hem de hiç. Peki, başka nede zayıf not aldım?"

"*Zayıf not almadın.* Jürinin değerlendireceği akademik bir makale değil bu. Başarı ya da yenilgi değil. Bu bizim hayatımız. Niyetim seni yargılamak değil. Gerçekleri anlatmaya çalışıyorum sadece."

"Bilmek istiyorum. Anlat. Yaptıklarımı anlat. Ya da yapmadıklarımı."

Gümüş kolyesiyle oynadı. "Hep böyleydi. İki yaşından dört yaşına kadar Gulliver'ın hiçbir banyo ya da uyku saatine yetişemedin, ona hiç masal anlatmadın. İşinle arana giren her şey seni küplere bindiriyordu. Ben kendi kariyerimi bu aile için feda ederken sen yazdığın kitabın teslim tarihini geciktirmeyi bile göze almıyordun ve yaptığım fedakarlığı ima bile edecek olsam ağzımın payını verip susturuyordun hemen."

"Biliyorum. Üzgünüm," dedim romanı *Gökyüzünden Daha Büyük*'ü düşünerek. "Berbat biriydim hep. Bensiz çok daha iyi idare ederdin. Bazen gitsem ve bir daha dönmesem daha iyi olurdu diye düşünüyorum."

"Çocuklaşma. Gulliver'dan bile daha küçükmüşsün gibi konuşuyorsun."

"Ciddiyim. Yanlış davrandım. Belki de çıkıp gitmeli ve hiç dönmemeliyim gerçekten."

Afallamış, sert bakışları yumuşamıştı. Derin bir nefes aldı.

"Burada olmana ihtiyacım var. Sana ihtiyacım var, bunu biliyorsun."

"Neden? Ben bu ilişkiye ne kattım ki? Anlamıyorum."

Gözlerini yumdu. "İnanılmazdı," diye fısıldadı.

"Ne?"

"Orada yaptığın şey. Çatıda. İnanılmazdı."

Ve sonra şimdiye dek bir insan yüzünde gördüğüm en karmaşık ifadeyi takındı. Hayal kırıklığına uğramış bir küçümsemeye eklenen bir tutam sempati ve sonra yavaşça yumuşayıp dönüştüğü derin bir iyi niyet ve doruğuna ulaştığında büründüğü bağışlayıcılık ve tam çıkaramadığım ama sevgi olabileceğini düşündüğüm bir şey.

"Sana ne oldu?" Fısıldayarak söylemişti, biçim verilmiş bir parça nefes gibiydi kelimeleri.

"Bana mı? Hiçbir şey. Yani bir sinir krizi geçirdim galiba ama atlattım. Bunun dışında hiçbir şey olmadı." Arsızca söylemiştim bunları onu gülümsetebilmek için.

Gülümsediyse de yüzünü bir hüzün kapladı hemen. Tavana baktı. Bu sözsüz iletişim işini kavramaya başlıyordum.

"Onunla konuşurum," dedim kendimi sağlam ve güvenilir biri gibi hissederek. Gerçek biri gibi. Bir insan gibi. "Onunla konuşurum."

"Mecbur değilsin."

"Biliyorum," dedim. Ve zarar vermem gereken yerde yardım etmek üzere ayağa kalktım yine.

Sosyal ağlar

Dünya'daki sosyal ağ sistemi epey kısıtlıydı. Vonnadorya'daki beyin senkronizasyonu teknolojisine ulaşılmadığı için buradaki katılımcılar kolektif bir bilincin parçası olarak telepati kuramıyorlardı. Birbirlerinin rüyalarına girip dolaşamıyor, egzotik ay manzaralarının hayali güzelliklerini tadamıyorlardı. Sosyal ağ Dünya'da bilinçsiz bir bilgisayarın başına oturup bir kahveye ihtiyacınız olmasıyla ilgili şeyler yazmak, başkalarının bir kahveye ihtiyacı olmasıyla ilgili şeyler okumak, bu sırada kalkıp kahve yapmayı unutmak demekti çoğunlukla. Ne zamandır bekledikleri haber programıydı bu. Nihayet bütün haberler kendileriyle ilgiliydi.

Ama işe olumlu yanından bakacak olursak insanların bilgisayar ağlarını kırmak akıl almaz ölçüde kolaydı çünkü bütün güvenlik sistemleri asal sayılara dayalıydı. Ben de Gulliver'ın bilgisayarına sızıp Facebook listesinde daha önce onu ezmeye çalışan herkesin adını "Ben Bir Utanç Kaynağıyım"a çevirdikten ve içinde Gulliver'ın adının geçtiği bir şey yazmalarını engelledikten sonra, her birine tatlı bir şiire gönderme yaparak "Pire" adını verdiğim bir virüs yolladım. Bu virüs sayesinde bundan sonra ne yazarlarsa yazsınlar gönderdikleri tek mesaj şu olacaktı: "Yaralıyım, o yüzden yaralamak istiyorum."

Vonnadorya'dayken bu kadar kindar davrandığım olmamıştı hiç, bu kadar tatmin olmuş hissettiğim de.

Newton'ı gezdirmek için parka gittik. Parklar köpek gezdirmek için en yaygın kullanılan yerlerdi. Tam olarak doğal olmasına müsaade edilmeyen bir doğa parçası. Tıpkı köpeklerin müdahale edilmiş kurtlar olması gibi, parklar da müdahale edilmiş ormanlardı. İnsanlar ikisini de severdi ve sevgilerinin sebebi büyük ihtimalle, nasıl desem, kendilerinin de müdahale edilmiş olmasıydı. Ama çiçekler güzeldi. Çiçekler, aşktan sonra, Dünya gezegeninin çıkardığı en iyi işti.

"Çok saçma," dedi Gulliver bankta otururken.

"Saçma olan ne?"

Çiçekleri koklayan Newton'ı izledik. Her zamankinden daha hayat doluydu.

"Gayet iyiyim. Hasarsız. Hatta gözüm bile eskisinden daha iyi."

"Şanslıydın."

"Baba, çatıya çıkmadan önce yirmi sekiz tane diazepam yuttum ben."

"Daha fazlası lazımdı."

Söylediklerime kızmıştı, onu aşağılamışım gibi baktı bana, bilimi aleyhinde kullanmışım gibi.

"Annen söyledi," diye ekledim. "Ben de bilmiyordum."

"Beni kurtarmanı istememiştim."

"Seni kurtarmadım. Sadece şanslıydın. Ama gerçekten bu tip

hislerini göz ardı etmen gerektiğini düşünüyorum. Geldi geçti işte. Yaşayacağın daha çok gün var. Muhtemelen yirmi dört bin gün daha. Bu epey bir an demek. Bu sürede bir sürü harika şey yapabilirsin. Bir dolu şiir okuyabilirsin mesela."

"Sen şiir sevmezsin. Seninle ilgili bildiğim azıcık şeyden biri bu."

"Son zamanlarda hoşuma gitmeye başladı," dedim. "Bak, kendini öldürme. Kendini sakın öldürme. Yani, sana tavsiyem, kendini öldürme."

Gulliver cebinden bir şey çıkarıp ağzına soktu. Bir sigara. Yaktı. Ben de denemek istedim. Tedirgin olmuş gibi görünse de bir tane uzattı. Filtreyi emip dumanı ciğerlerime çektim. Ve öksürdüm.

"Bunun olayı ne?" diye sordum Gulliver'a.

Omuzlarını silkti.

"Yüksek ölüm riski taşıyan bağımlılık yapıcı bir madde. Bir olayı var sanmıştım."

Sigarayı Gulliver'a geri uzattım.

"Teşekkürler," diye mırıldandı şaşkınlığını atamadan.

"Merak etme," dedim. "Sorun yok."

Bir nefes daha çekti ve bunun kendisine de bir faydası olmadığını fark etti birden. Bir fiske vurup sigarayı çimlere gönderdi dik bir kavisle.

"İstersen," dedim, "eve gidip domino oynayabiliriz. Bir kutu aldım bu sabah."

"Hayır, teşekkürler."

"Ya da Dordogne'a yüzmeye gidebiliriz."

"Ne?"

"Yüzmeye gidebiliriz."

Kafasını salladı. "Daha fazla hapa ihtiyacın var."

"Evet. Belki. Hepsini sen yuttun." Şakacı bir edayla gülüm-

semeye çalıştım ve biraz daha Dünya mizahı denedim. "Bok kafalı!"

Bunun üzerine uzun bir sessizlik oldu. Ağacı koklayarak çevresini turlayan Newton'ı izledik. İki kere döndü.

Milyonlarca güneş patladı. Ve ardından Gulliver içini döktü.

"Nasıl olduğunu bilmiyorsun," dedi. "Sırf senin oğlun olduğum için benden neler beklendiğini bilmiyorsun. Öğretmenlerim senin kitaplarını okuyor ve bana yüce Andrew Martin ağacından düşen çürük bir elmaymışım gibi bakıyorlar. Yatılı okuldan atılan şımarık zengin çocuğu. Hani şu yangın çıkaran. Anne babasının bile umudu kestiği çocuk. Gerçi artık umurumda bile değil. Ama sen tatillerde bile ortada yoktun. Hep başka bir yerdeydin. Ya da annem için her şeyi zorlaştırıp berbat etmekle meşguldün. Ne boktan. Doğru olanı yapıp seneler önce boşanmalıydınız. Hiçbir ortak noktanız yok."

Hepsini düşündüm ve ne diyeceğimi bilemedim. Arkamızdaki yoldan arabalar geçiyordu. Sesleri nedense çok melankolikti, uyuyan bir Bazadean'ın gürültüsü gibi. "Senin grubun ismi neydi?"

"The Lost," dedi.

Kucağıma bir yaprak düştü. Ölü ve kahverengi. Tuttum ve o ana dek hiç bilmediğim garip bir empati hissettim. Belki de artık insanlarla empati kurduğum için her şeyle empati kurabiliyordum. Fazla Emily Dickinson, sorun buydu. Emily Dickinson beni insanlaştırıyordu. Ama *o* insan yapmıyordu. Yaprak yeşerdiğinde başımda tatsız bir ağrı, gözlerimde hafif bir yorgunluk vardı.

Çabucak fırlattım ama çok geçti.

"Ne oldu öyle?" diye sordu Gulliver, gözlerini rüzgarda savrulan yapraktan alamadan.

Duymamış gibi davrandım. Tekrar sordu.

"Hiçbir şey olmadı," dedim.

Kendi yaşlarında iki kızla bir oğlanın parkın gerisindeki yolda yürüdüğünü görmesiyle birlikte yaprak meselesini unuttu. Kızlar bizi görünce avuç içlerine gülmeye başladılar. İnsan kahkahasının kabaca iki kategoriye ayrıldığını idrak etmiştim ve bu iyi olandan değildi.

Gulliver'ın Facebook sayfasında gördüğüm çocuktu bu. Theo "Sana Ne Sikik" Clarke.

Gulliver ezilip büzüldü.

"Bakın, Marslı Martinler! Ucubeler! Kaçıklar!"

Gulliver utançtan harap olmuş bir hâlde oturduğu yere sindikçe sindi.

Arkamı döndüm, Theo'nun fiziksel yapısını ve dinamik potansiyelini değerlendirdim. "Oğlum seni yere serebilir," diye bağırdım. "Suratını daha cazip bir geometrik şekle sokup dümdüz edebilir."

"Hassiktir," dedi Gulliver, "Ne yapıyorsun baba? Gözümü morartan çocuk buydu."

Yüzüne baktım. Karadelikler gibiydi. Bütün şiddeti kendine dönüktü. Birazını dışarı atmasının vakti gelmişti.

"Hadi," dedim, "sen insansın. Şimdi bir insan gibi davranma zamanı."

"Hayır," dedi Gulliver.

Ama artık çok geçti. Theo yolun bu tarafına geçiyordu. "Hah, çok mu komik olduğunu sanıyorsun seni kaçık herif?" dedi kasıla kasıla yanımıza yürürken.

"Oğlumun seni eşek sudan gelinceye kadar dövmesini izlemenin çok komik olacağını sanıyorum sik kafalı," dedim.

"Bak, benim babam Tekvando öğretmeni tamam mı? Bana dövüşmeyi öğretti."

"Gulliver'ın babası da matematikçi tamam mı? O yüzden seni bir güzel pataklayacak."

"Eminim öyle olur."

"Dayak yiyeceksin," dedim çocuğa ve kelimelerimi beyninin derinliklerine gönderip orada kalmalarını sağladım, sığ bir göldeki kayalar gibi.

Theo güldü ve parkı çevreleyen alçak taş duvarın üstünden insanı rahatsız eden bir rahatlıkla atladı. Kızlar peşinden geliyordu. Bu çocuk Gulliver'dan kısa olmakla birlikte daha yapılıydı. Boynu da yok denecek kadar kısaydı ve gözleri birbirine çok yakın, tepegözlük sınırındaydı. Önümüzde bir aşağı bir yukarı yürüyor, havayı yumruklayıp tekmeleyerek ısınıyordu.

Gulliver kireç kesilmişti. "Gulliver," dedim, "sen daha dün çatıdan düştün. Bu çocuk on iki metre düşmekten daha az tehlikeli. Gerçekten zor değil. Onun nasıl dövüşeceğini biliyorsun."

"Biliyorum. İyi dövüşecek."

"Evet, o yüzden şaşırmayacaksın. Ama sen onu şaşırtabilirsin. Hiçbir şeyden korkmuyorsun aslında. Tek yapman gereken Theo denen bu salağın nefret ettiğin her şeyi simgelediğini anlamak. Theo benim. Theo İngiltere'nin berbat havası. İnternetin ilkelliği. Hayatın adaletsizliği. Uykunda bana vurduğun gibi vur ona. Kendini kaybet. Utancınla bilincini kaybet ve döv onu. Çünkü dövebilirsin."

"Hayır," dedi Gulliver. "Yapamam."

Sesimi alçaltıp yeteneklerimi topladım. "Yapabilirsin. Onun içinde de seninkilerle aynı biyokimyasal malzemeler var, üstelik nöral aktiviteleri daha zayıf." Kafası karışmıştı; işaretparmağımı şakağıma vurup açıkladım. "Hepsi titreşimlerle ilgili."

Ayağa kalktı. Newton'ın tasmasını taktım. Bir şeyler döndüğünü anlayıp inledi.

Gulliver'ın çimlerin üstünde yürümesini izledim. Hem sinirleri hem vücudu gergindi, görünmez bir iple sürükleniyormuş gibi.

İki kız yutmayı planlamadıkları bir şey çiğniyor ve heyecanla kıkırdıyorlardı. Theo da heyecanlanmış görünüyordu. Anlaşılan bazı insanlar şiddetten hoşlanmakla kalmıyor, buna açlık duyuyorlardı. Acı hissetmek istediklerinden değil, zaten acı çekiyor olmalarından ve çektikleri acıyı daha hafif bir acıyla bastırma ihtiyaçlarından kaynaklanıyordu bu.

Theo Gulliver'a vurdu. Sonra bir daha vurdu. İkisinde de yüzüne girişmiş, Gulliver sendeleye sendeleye geri gitmişti. Newton hırlıyor ve müdahale etmek istiyordu ama izin vermedim.

"Sen bir hiçsin," dedi Theo Gulliver'ın göğsüne tekme atmak için tek ayağını kaldırırken. Gulliver ayağı kaptı, Theo en azından aptal gibi görünmesine yetecek kadar bir süre yerinde zıpladı.

Gulliver konuşmadan bana baktı.

Sonra Theo yere düştü, Gullliver ayağa kalkmasına izin verdi ama derken şalterleri attı ve delirmiş gibi, kendini bedeninden kurtarmaya çalışıyormuş, bedeni yeterince sarsılırsa kurtulabileceği bir şeymiş gibi yumruk atmaya başladı. Çok geçmeden öbür çocuk kan revan içinde yere serildi, başı geri seğiriyor ve bir gül çalısına değiyordu. Sonra doğrulup parmaklarını yüzüne götürdü, beklemediği bir mesaja bakar gibi baktı kana.

"Hadi bakalım evlat," dedim. "Eve gitme zamanı." Theo'nun yanına gidip yere çömeldim.

"İşin bitti, anlıyor musun?"

Anlıyordu. Kızlar konuşmuyor, yutmayı planlamadıkları şeyi öncekinin yarı hızında çiğnemeye devam ediyorlardı. Geviş getirme hızında. Parktan çıktık. Gulliver'da tek bir çizik bile yoktu.

"Nasıl hissediyorsun kendini?"

"Ona zarar verdim."

"Evet. Bu sana kendini nasıl hissettiriyor? Katartik bir deneyim olduğunu söyleyebilir miyiz?"

Omuzlarını silkti. Dudaklarının bir yeri gizli gizli gülümsüyordu. Şiddetin insanın medeni yüzeyine bu kadar yakın olması korkuttu beni. Sorun şiddetin kendisinden çok, insanların içlerindeki şiddeti gizleyebilmek için harcadığı çabanın büyüklüğüydü. *Homo sapiens* sabahları bir canlıyı öldürebileceği bilgisiyle uyanan ilkel bir avcıydı eskiden. Şimdiyse sabahları bir şey satın alabileceği bilgisiyle uyanıyordu yalnızca. Dolayısıyla Gulliver'ın şimdiye dek sadece uykusunda açığa çıkardığı şeyi uyanıkken de serbest bırakması önemliydi.

"Baba, sen sen gibi değilsin, farkında mısın?"

"Evet," dedim, "ben pek ben gibi değilim."

Daha fazlasını sormasını bekledim ama sormadı.

Ben Andrew değildim. Ben onlardım. Ve biz uyandık, yatak odası mora dönüyordu pıhtı pıhtı, başım ağrımıyor ama sıkışıyordu. Sanki kafatasım yumruk, beynim de avuç içinde sımsıkı kavranmış bir sabundu.

Işıkları kapatmayı denedim ama karanlık da işe yaramadı. Morluk gitmiyor, masaya dökülen mürekkep gibi gerçekliğe yayılıp her yere sızıyordu.

"Bırakın beni," dedim gözcülere. "Bırakın beni."

Ama üzerimde güçleri vardı. Size diyorum, duyuyor musunuz? Üzerimde korkunç bir gücünüz vardı. Ve kendimi kaybediyordum. Biliyordum kaybettiğimi. Yatakta döndüm, Isobel'i görebiliyordum karanlıkta, yüzü diğer tarafa dönük, yarısı yorganın altında gizli bedeninin şeklini görebiliyordum. Elim ensesine dokundu. Ona karşı hiçbir şey hissetmiyordum. *Biz* ona karşı hiçbir şey hissetmiyorduk. Onu Isobel gibi bile görmüyorduk ki. O sadece bir insandı. Bir ineğin, tavuğun ya da mikrobun insanlar için sadece bir inek, tavuk ya da mikrop olması gibi.

Çıplak boynuna dokunurken, insanın okumasını yaptık. İhtiyacımız olan sadece buydu zaten. İnsan uyuyordu ve tek yapmamız gereken kalbini durdurmaktı. Gerçekten çok kolay bir işti bu. Elimizi boynundan aşağı ve öne kaydırdık, göğüs kafesinin içindeki kalbini hissettik. Elimizin hareketi uyandırdı onu. Uyku mahmurluğuyla bize döndü ve gözleri kapalı, "Seni sevi-

yorum," dedi.

Söz konusu "sen" biz değildik. Ya bendim ya da olduğumu sandığı Andrew denen herifti ve onları o anda defedip bizden bene döndüm. Ölümden kıl payı kurtulmuş olduğu düşüncesi ona karşı hislerimin yoğunluğunu anlamamı sağladı.

"Ne oldu?"

Ne olduğunu anlatamazdım, bu yüzden daha değişik bir şey yapıp öptüm onu. İnsanlar kelimeler kaçamayacakları bir noktaya geldiğinde öpüşüyorlardı. Başka bir dile geçmek gibiydi bu. Öpüşmek bir meydan okuma, belki de bir savaştı. *Bize dokunamazsınız* demekti öpüşmek.

"Seni seviyorum," dedim ona tenini koklarken. Hayatımda hiçbir şeyi, hiç kimseyi onu istediğim kadar istememiştim. Duyduğum açlık dayanılmazdı artık. Durmadan tekrarlamak istiyordum bu iki kelimeyi.

"Seni seviyorum, seni seviyorum, seni seviyorum."

Üstümüzde kalan son kıyafet parçalarından da kurtulduktan sonra, kelimeler bir zamanlar oldukları şeylere, içten gelen seslere ve inlemelere dönüştüler. Seviştik. Sıcak uzuvlar sevinçle birbirine dolandı, kendilerinden daha sıcak bir aşk yarattı. İçinizde ışık yakan fiziksel ve psikolojik bir kaynaşmaydı seks, ihtişamıyla varlığınızı içine alan biyoduygusal bir yakamoz. İnsanların bununla, yarattıkları ve yaşadıkları bu sihirle neden daha çok gurur duymadıklarını sordum kendime. Madem oradan buradan bayraklar sallandırmaya bu kadar meraklılardı, neden seksi simgeleyen bayrakları tercih etmiyorlardı?

Sonra sarıldık birbirimize, ve rüzgar pencereye vururken hafifçe alnını öptüm.

Uyudu.

Uyumasını izledim karanlıkta. Onu korumak istedim. Yataktan çıktım.

Yapmam gereken bir şey vardı.

Burada kalıyorum.

Kalamazsın. O gezegende olmayan yeteneklerin var. İnsanlar kuşkulanacaktır.

Öyleyse bağlantımın kesilmesini istiyorum.

Buna izin veremeyiz.

Verebilirsiniz. Vermek zorundasınız. Yetenekler zorunlu değil. Durum bu. Zihnime müdahale edilmesine izin veremem.

Zihnine müdahale edenler biz değildik. Biz onu eski hâline getirmeye çalışıyorduk.

Isobel ispatla ilgili hiçbir şey bilmiyor. Bilmiyor işte. Rahat bırakın onu. Bizi rahat bırakın. Lütfen. Hiçbir şey olmayacak.

Ölümsüzlüğü istemiyor musun? Eve dönebilmeyi ya da evrende şu an üzerinde bulunduğun yalnız gezegenin dışındaki yerlere gidebilmeyi istemiyor musun?

İstemiyorum.

Başka formlara girebilmek istemiyor musun? Kendi hâline dönmek istemiyor musun?

Hayır. İnsan olmak istiyorum. Ya da insan olmak benim için ne kadar mümkünse o kadar insan olmak istiyorum.

Tüm geçmişlerimiz boyunca kimse yeteneklerini kaybetmeyi talep etmedi.

Demek ki artık güncellemeniz gereken bir bilgi bu.

Bunun ne anlama geldiğini biliyor musun?

Evet.

Kendi kendini yenileyemeyen bir vücuda hapsolacaksın. Yaşlanacaksın. Hasta olacaksın. Acı çekeceksin ve bu acının -ait olmak istediğin cahil canlı türünün aksine- senin seçimin olduğunu bileceksin. Bunu sen istedin.

Evet. Biliyorum.

Pekala. Nihai cezaya çarptırıldın. Ve bunu kendin istedin diye cezan hafiflemeyecek. Şu andan itibaren bağlantın kesildi. Yeteneklerin yok oldu. Artık insansın. Başka bir gezegenden geldiğini anlatacak olursan hiçbir kanıtın olmayacak. Deli olduğunu düşünecekler. Ve bunun bizim için bir önemi yok artık. Yerini doldurmak kolay.

Yerimi doldurmayacaksınız. Kaynakları boşa harcamak olur bu. Görevin hiçbir gereği yok. Hey? Dinliyor musunuz? Beni duyabiliyor musunuz? Hey? Hey? Hey?

İnsan olmanın olayı aşk aslında, ama bunu anlamıyorlar. Anlasalar aşk yok olurdu.

Tek bildiğim aşkın korkutucu olduğu. İnsanlar da deli gibi korkuyor zaten, televizyondaki yarışma programları bu yüzden var. Kafaları dağılsın, aşktan başka şeyler düşünsünler diye.

Aşk korkunç çünkü sizi müthiş bir güçle içine çekiyor, dışarıdan küçücük görünen, ama içeride mantığınızı alıp götüren dev kütleli bir karadelik gibi. Kendinizi kaybediyorsunuz, benim kaybettiğim gibi, felaketlerin en güzeli, yok oluşların en ateşlisi.

Aşk aptalca şeyler yaptırıyor size, aklınıza meydan okuyor durmadan. Huzuru değil acıyı, sonsuzluğu değil faniliği, evinizi değil bu tuhaf gezegeni seçiyorsunuz.

Uyandığımda berbat hissediyordum kendimi. Gözlerim yorgunluktan kaşınıyordu. Sırtım tutulmuştu. Dizim ağrıyor, kulaklarım çınlıyor, midem bir gezegenin yeraltından çıkması gereken sesler çıkarıyordu. Göz göre göre çürüyordum.

Kısacası insan hissediyordum kendimi. Kırk üç yaşında hissediyordum. Kalmaya karar verdiğimden, kaygı dolu hissediyordum.

Beni kaygılandıran vücudumun kaderi değildi sadece. İleride bir gün gözcülerin benim yerime başkasını göndereceklerini bilmekti. Ortalama bir insandan fazla yeteneğim yoktu artık, ne yapabilecektim o gün geldiğinde?

Başlarda endişeleniyordum. Ama zaman geçtikçe ve bir şey olmadığını gördükçe kafamı daha tali şeyler meşgul etmeye başladı. Bu hayatla başa çıkabilecek miydim? Eskiden egzotik gelen şeyler şimdi, her şey bir ritme oturunca, tekdüzeleşmeye başlamıştı. Tipik insan ritmiydi bu: Duş al, kahvaltı et, internete bak, çalış, öğle yemeği ye, çalış, akşam yemeği ye, konuş, televizyon izle, kitap oku, yat, uyuyor numarası yap, sonra da uyu.

Yalnızca tek bir gün bilen bir türe ait olarak bu ritim işi başta heyecanlandırmıştı beni. Ama şimdi ölene dek burada tıkılı kaldığımı bildiğimden insanların hayal gücü eksikliğine kızmaya başlamıştım. Yaptıkları şeylere biraz olsun çeşitlilik katmayı denemeleri gerektiğine inanıyordum. Koca insan türünün bir şey yapmadıklarında öne sürdükleri temel bahane zamanlarının olmamasıydı. Aslında zamanları olduğunu anladığınız ana kadar gayet makul bir gerekçe gibi geliyordu bu kulağa. Tamam, sonsuzluk yoktu önlerinde, ama yarın vardı. Ve ertesi gün. Ve ondan sonraki gün. Son güne gelinceye dek otuz bin kez "ondan sonraki gün" yazabilirim insanların elindeki zamanın çokluğunu göstermek için.

İnsanların kendilerini gerçekleştirememelerinin sebebi zaman değil hayal gücü eksikliğiydi. İşlerini gören bir gün bulmuş ve o düzene sımsıkı yapışmışlardı; en azından pazartesiyle cumartesi arası aynı şeyleri tekrarlayıp duruyorlardı. Bu düzen onlara iyi gelmese bile, ki çoğunlukla gelmiyordu, değiştirmeyi akıllarından geçirmiyorlardı. Sonra cumartesi ve pazar günleri azıcık değişik bir şey yapıp azıcık eğleniyorlardı.

Sunmak istediğim ilk teklif günleri değiştirmekti. Mesela haftayı beş eğlenceli, iki eğlencesiz gün şeklinde yeniden düzenleyebilir ve bu şekilde, ki matematiğime güvenebilirsiniz, daha çok eğlenebilirlerdi. Aslında mevcut hâliyle eğlenceli günlerinin sayısı iki bile değildi. Eğlenmek için sadece cumartesileri vardı;

pazar günleri pazartesiye fazla yakın oldukları için çok sevilmiyordu, pazartesiler haftanın güneş sistemindeki dev kütle çekimli çökmüş yıldızlardı sanki. Kısacası yedi insan gününden yalnızca bir tanesi bir şeye benziyordu. Diğer altısı pek iyi değildi, zaten beşi aşağı yukarı birbirinin aynısıydı.

Ama bana sorarsanız en zoru sabahlardı.

Dünya'da sabahlar gerçekten çetin geçiyordu. Uyumadan önceki hâlinize göre daha yorgun uyanıyordunuz. Sırtınız ağrıyordu. Boynunuz ağrıyordu. Göğsünüz faniliğin getirdiği kaygıdan sıkışıyordu. Bunlar yetmezmiş gibi, güne başlamadan önce yapmanız gereken bir sürü şey vardı. Ama asıl sıkıntı "şık ve bakımlı" görünmek için yapmanız gerekenlerdi.

İnsanlar uyanınca genellikle şunları yaparlar: Yataktan kalkar, iç geçirir, gerinir, tuvalete gider, duşa girer, saçlarını şampuanlar, kremler, yüzünü yıkar, tıraş olur, deodorant sürer, dişlerini fırçalar (hem de florürle!), saçlarını kurutur, tarar, yüz kremi sürer, makyaj yapar, aynada kendini kontrol eder, havaya ve duruma göre kıyafet seçer, o kıyafetleri giyer, aynada kendini bir daha kontrol eder ve bunların hepsini kahvaltıdan önce hallederler. Yataktan çıkabilmeleri bile mucize böyle düşününce. Ama hepsini yapıyorlar, tekrar tekrar, binlerce kez. Hem de kendi kendilerine, teknolojinin yardımı olmadan. Diş fırçalarında ve saç kurutma makinelerinde işin içine elektrik giriyor gerçi, ama o kadar. Ve bütün bu çaba ter kokularını, ağız kokularını, kıllarını, utançlarını azaltmak için yalnızca.

Bu gezegeni rahat bırakmayan amansız kütle çekimine bir de Isobel'in Gulliver için duyduğu endişe ekleniyordu. Isobel durmadan dudağını ısırıyor, pencerelerin önünde durup boş boş dışarı bakıyordu. Gulliver'a bas gitar hediye etmiştim, ama çaldığı müzik öyle iç karartıcıydı ki evde umutsuzluğun fon müziği çalıyordu sürekli.

Isobel'e bu kadar endişelenmesinin sağlığına iyi gelmeyeceğini söylediğimde, "Kafama takılıp duran şeyler var," dedi. "Gulliver eski okulundan atılmıştı ya, bunu kendi istemişti sanki. Okuldan atılmak istemişti. Akademik bir intihardı bu. Endişeleniyorum işte. İnsanlarla ilişkileri hep çok kötüydü. Daha anaokulundayken karnesine ötekilerle bağ kurmaya direndiğini yazmışlardı. Yani arkadaşları oldu tabii, ama bu hep çok zordu onun için. Hem artık bir kız arkadaşı olması gerekmez mi? Gulliver yakışıklı bir çocuk."

"Arkadaşlar çok mu önemli? Ne işe yarıyorlar ki?"

"Bağlantı kurmaya yarıyorlar Andrew. Ari'yi düşün. Arkadaşlar dünyayla bağımızdır. Bazen Gulliver buraya bağlı değilmiş gibi geliyor. Dünyayla, hayatla bir bağı yokmuş gibi. Bana Angus'u hatırlatıyor."

Angus, Isobel'in abisiydi. Otuzlarının başlarındayken mali sıkıntıları yüzünden kendini öldürmüştü. Isobel bunu söylediğinde üzüldüm. Yaşadığı şeylerden bu kadar kolay utanan bütün

insanlara üzüldüm. Evrende intihar eden tek tür insan değildi tabii ama intihara en meraklısı onlardı. Isobel'e Gulliver'ın okula gitmediğini söylesem mi diye düşündüm. Söylemem gerektiğine karar verdim.

"Ne diyorsun?" diye sordu ama dediğimi duymuştu. "Aman Tanrım! Ne yapıyor peki?"

"Bilmiyorum," dedim. "Etrafta dolanıyor sanırım."

"Dolanıyor mu?"

"Yani ben gördüğümde öyle yapıyordu."

Artık üzgün değil kızgındı. Gulliver'ın çaldığı müzik de (o anda epey gürültülüydü) pek yardımcı olmuyordu.

Newton gözleriyle beni suçluyordu.

"Isobel dinle, bence sadece durup..."

Çok geçti. Isobel merdivenlerde fırtına gibi esiyordu. Bunu kaçınılmaz arbede izledi. Yalnızca Isobel'in sesi duyuluyordu. Gulliver'ın sesi kısık, bas gitarınınkinden daha boğuktu. "Neden gitmiyorsun okula?" diye bağırdı annesi. Midemde bir bulantı, kalbimde bir ağrıyla yukarı çıktım.

Ben bir haindim.

Gulliver annesine, annesi de ona bağırdı. Sonra Gulliver benim onu kavgaya sokmamla ilgili bir şeyler söyledi ama neyse ki Isobel neden bahsettiğini anlamadı.

"Baba, sen pisliğin tekisin," dedi bir ara bana.

"Ama gitar? Sana gitar almak benim fikrimdi."

"Şimdi de beni satın alabileceğini mi düşünüyorsun?"

Ergenlerin gerçekten çok zor tipler olduğunu anlamıştım. Derridean galaksisinin güney doğu ucunun zor olması gibi.

Kapısını çarptı. Biz dışarıda kalmıştık. Doğru ses tonunu kullanmaya çalıştım. "Gulliver, sakin ol. Özür dilerim. Senin için en iyisini yapmaya çalışıyordum sadece. Ben de her şeyi yeni öğreniyorum. Benim için her gün yeni bir ders ve bazılarında başarı-

sız oluyorum."

İşe yaramadı. İşe yarasaydı Gulliver kendi kapısını tekmelemeye başlamazdı sanırım. Isobel en sonunda aşağı indi ama ben kaldım. Kapının öteki tarafında, bej rengi yün halının üzerinde geçen bir saat otuz sekiz dakika.

Newton da bana katıldı, onu okşadım. Pütürlü diliyle bileğimi yaladı. Başımı kapıya dayadım.

"Özür dilerim Gulliver," dedim. "Özür dilerim. Çok üzgünüm. Seni utandırdığım için özür dilerim."

Bazen ihtiyacınız olan tek güç sabırdı. Gulliver sonunda dışarı çıktı. Elleri ceplerinde, kapının çerçevesine dayanıp bana baktı.

"Facebook listemdekilere bir şey yaptın mı?"

"Yapmış olabilirim."

Gülmemeye çalışıyordu.

Bir şey söylemeden aşağı indi ve birlikte televizyon izledik. "Kim Milyoner Olmak İster?" diye bir yarışma programı vardı. Çoğu insan sorusu gibi bu da retorik bir soruydu tabii.

Bir süre sonra Gulliver mutfağa gidip bir kaseye ne kadar mısır gevreği ve süt sığdırabileceğini deneyerek (tahmin edebileceğinizden daha fazlası sığıyordu) kaseyle birlikte tavan arasına geri döndü. Isobel Arts Theatre'da sahnelenen avangard bir *Hamlet* yorumu için bilet ayırttığını söyledi. Anladığım kadarıyla oyun babasının yerine geçen adamı öldürmek isteyen, intihara meyilli bir prens hakkındaydı.

"Gulliver gelmiyor," dedi Isobel.

"İsabet olmuş," dedim ben de.

Avustralya şarabı

"Haplarımı almayı unuttum bugün."

Isobel gülümsedi. "Bir akşamdan bir şey olmaz. Bir kadeh şarap ister misin?"

Şarabı daha önce denemediğim için olur dedim, hayli el üstünde tutulan bir maddeye benziyordu. Ilık bir geceydi, Isobel birer kadeh doldurdu ve bahçede oturduk. Newton içeride kalmaya karar vermişti. Kadehteki saydam beyaz sıvıya baktım ve bir yudum alıp fermantasyonu tattım. Diğer bir deyişle Dünya üzerindeki yaşamı tattım. Çünkü burada yaşayan her şey fermente oluyor, yaşlanıyor, hastalanıyordu. Ama anladığım kadarıyla olgunluktan çürümeye geçerken tatları enfes olabiliyordu.

Sonra kadehi düşündüm. Cam kayadan damıtılmıştı, yani bildiği şeyler vardı. Evrenin yaşını biliyordu, çünkü o evrendi.

Bir yudum daha aldım.

Üçüncü yudumdan sonra anladım, şarap beynime hoş bir şey yapıyordu. Vücudumdaki tatsız ağrıları ve zihnimdeki keskin endişeleri unutuyordum. Üçüncü kadehin sonuna geldiğimde çok ama çok sarhoştum. Öyle sarhoştum ki gökyüzüne baktım ve iki tane ay gördüğüme inandım.

"Avustralya şarabı içtiğinin farkındasın, değil mi?" diye sordu Isobel.

"Ha," dedim sanırım.

"Sen Avustralya şarabından nefret edersin."

"Nefret mi ederim? Niye ki?"

"Çünkü sen züppenin tekisin."

"Züppe ne demek?"

Gülüp göz ucuyla bana baktı. "Ailesiyle oturup televizyon seyretmeyen kişi," dedi.

"Ha," diyebildim yine.

Biraz daha içtim. O da içti. "Belki artık daha az züppeyimdir," dedim.

"Her şey mümkün." Gülümsedi. Bana hâlâ egzotik gelse de artık hoş bir egzotiklikti bu. Aslında hoştan da öteydi.

"Gerçekten her şey mümkün," dedim ama işin matematiksel boyutuna girmedim.

Kolunu boynuma doladı. Böyle durumlarda ne yapılması gerektiğini bilmiyordum. Ölü insanların yazdığı şiirleri okumam ya da anatomisine masaj yapmam gereken an bu an mıydı? Hiçbir şey yapmadım. Sırtımı sıvazlamasına izin verip yukarıya, termosferin ötesine bakarak birbirine doğru kayan iki ayın bir oluşunu izlemekle yetindim.

Ertesi gün içkinin sersemliğiyle uyandım.

Anladım ki içki insanlara ölümlü olduklarını ne kadar unutturuyorsa, bu sersemlik hâli de o kadar hatırlatıyordu. Başım ağrıyor, ağzım kuruyor, midem bulanıyordu. Isobel'i yatakta bırakıp aşağı indim ve su içtikten sonra duş aldım. Giyinip biraz şiir okumak için oturma odasına geçtim.

İzleniyormuşum gibi tuhaf ama güçlü bir his vardı içimde. His büyüdükçe büyüdü. Ayağa kalkıp pencereden dışarı baktım. Sokak boştu. Kırmızı tuğlalı büyük ve durağan evler, iniş pistindeki boş uçaklar gibi kımıldamadan öylece duruyordu. Bakmaya devam ettim. Pencerelerden birinde bir yansıma görür gibi oldum, bir arabanın yanında duran bir siluet. Belki bir insan silueti. Gözlerim bana oyun oynuyor da olabilirdi. Ne de olsa akşamdan kalmaydım.

Newton burnunu dizime dayadı. Yüksek perdeden tuhaf bir inilti çıkardı.

"Bilmiyorum," dedim. Camdan tekrar baktım, yansımalara değil, dolaysız gerçekliğe. Sonra gördüm onu. Aynı arabanın arkasından yükselen karanlık şekli. Ne olduğunu anladım. Bir insan kafasının tepesi.

"Burada bekle," dedim Newton'a. "Evi koru."

Dışarı koştum, garaj yolunu geçip sokağa çıktım; sokağın bir sonraki köşesinden hızla dönen bir adam gördüm. Kot ve siyah

tişört giymiş bir adam. Aramızdaki mesafeye ve onu arkadan görmüş olmama rağmen tanıdık geldi bana, ama daha önce nerede gördüğümü çıkaramadım.

Köşeyi döndüğümde ortalıkta kimse yoktu. Diğer bütün banliyö sokaklarına benzeyen boş ve uzun bir sokaktı, gördüğüm kişinin ben gelene dek koşup bitiremeyeceği kadar uzun. Aslında tamamen boş değildi. Bana doğru yürüyen ve önündeki alışveriş arabasını ittiren yaşlı bir dişi insan vardı.

"Merhaba," dedi gülümseyerek. Derisi, bu türde hep görüldüğü üzere, yaşlılıktan çizgi çizgi olmuştu. (Yaşlılığı insan yüzü bağlamında düşünmenin en iyi yolu, bakir bir toprağın zaman içinde uzun ve dolambaçlı yolların yapımıyla şehre dönüşen haritasını hayal etmekti.)

Sanırım beni tanıyordu. Selamına karşılık verdim.

"Nasıl oldun? İyi misin?"

Etrafıma bakıp olası kaçış yollarını değerlendiriyordum. Eğer binaların arasındaki boşluklardan birine girdilerse her yerde olabilirlerdi. Yaklaşık iki yüz olasılık vardı o takdirde.

"İyiyim," dedim. "İyiyim ben."

Gözlerim etrafta dört dönüyordu ama sonuç alamadım. *Kimdi bu adam, nereden gelmişti?*

Sonraki günlerde aynı şeyi, izlendiğimi defalarca hissettim. Ama izleyicimi hiç göremedim ki bu da tuhaftı ve bu tuhaflığı sadece iki olasılıkla açıklayabiliyordum. Ya ben fazla donuk zekalı ve fazla insan olmuştum ya da üniversite koridorlarıyla süpermarketlerde beni izlediğini hissettiğim ve görmeye çalıştığım kişi kendini ele vermeyecek kadar keskin zekalıydı.

Yani diğer bir deyişle, insan değildi.

Kendimi bunun saçma olduğuna inandırmaya çalıştım. Hatta kendimi bütün bu düşüncelerimin saçma olduğuna, kendimi

bildim bileli, en baştan beri insan olduğuma inandıracaktım neredeyse. Profesör Andrew Martin olduğuma, diğer her şeyin bir rüya olduğuna inanacaktım.

Evet, neredeyse yapacaktım bunu.

Çok az kalmıştı.

Sonsuzluğa bakmak

Bir daha asla gelmeyecek olmasıdır,
Hayatı bu kadar tatlı kılan.
Emily Dickinson

Isobel oturma odasında, dizüstü bilgisayarının başındaydı. Amerikalı bir arkadaşının antik dönem üzerine bir bloğu vardı ve Isobel Mezopotamya hakkındaki bir makaleye yorum yazarak katkıda bulunuyordu. Büyülenmiş bir şekilde onu izliyordum.

Dünya'nın Ay'ı ölü bir yerdi, atmosferi yoktu.

Dünya'nın ya da insanların aksine, Ay kendi yaralarını saramazdı. Oysa bu gezegende zaman çoğu şeyi çok çabuk onarabiliyordu.

Isobel'e bakınca mucize görüyordum. Biliyorum, gülünç bir şeydi bu. Ama insan, kendi küçük çapında, matematiksel açıdan mucizevi bir başarıydı gerçekten.

Isobel'in annesiyle babasının tanışması küçük bir ihtimaldi mesela. Tanışmış olsalar bile, insanların kurlaşma süreçlerini kuşatan sayısız sıkıntı düşünüldüğünde birlikte bebek sahibi olma ihtimalleri iyice azdı. Bebek yapmaya karar verdiler diyelim, bundan önce annesinin içinde yaklaşık yüz bin tane yumurta, aynı süre zarfında babasının da beş trilyon spermi olmuş olacaktı. Ama o zaman bile, 500.000.000.000.000.000'da bir var olma şansı bile varoluşu korkunç bir şekilde hafife almak olurdu, insan

yaşamının tesadüfiliğinin hakkını hiçbir şekilde veremezdi.

Yani bir insanın yüzüne baktığınızda, o insanı oraya getiren şansı kavramak zorundaydınız. Isobel Martin'den önce, sadece insanları sayarsak, 150.000 kuşak gelip geçmişti. Bu, giderek olasılıksızlaşan çocuklarla sonuçlanan giderek olasılıksızlaşan 150.000 çiftleşme demekti. Her kuşak için, katrilyon çarpı katrilyonda bir olasılık demekti.

Yahut evrendeki atomların sayısından yaklaşık yirmi bin kat fazla demekti. Ama bu bile sadece başlangıçtı çünkü insanlar yalnızca üç milyon Dünya yılıdır buradaydı ve bu da, gezegende yaşamın başlangıcından beri geçen üç buçuk milyar yıla kıyasla çok kısa bir süreydi.

Yani yuvarlak hesapla Isobel Martin'in var olması matematiksel açıdan imkansızdı. On üssü sonsuzda sıfır. Ama burada, karşımdaydı ve ben bu duruma şaşırıp kalıyordum. Bir anda dinin burada neden bu kadar büyük bir mesele olduğunu anladım. Çünkü, elbette ki, Tanrı'nın var olması mümkün değildi. Ama öte yandan insanların var olması da mümkün değildi. Dolayısıyla insanlar kendilerinin var olduğuna inanıyorlarsa, mantıken, kendilerinden azıcık daha olasılıksız bir şeye inanmaları da çok abes değildi.

Isobel'e kaç saat baktım böyle bilmiyorum.

"Ne geçiyor aklından?" diye sordu bilgisayarını kapatarak. (Bu önemli bir ayrıntı. Unutmayın: Bilgisayarını *kapattı*.)

"Ne bileyim, bir şeyler işte."

"Söylesene."

"Peki. Düşünüyorum da, hayat öyle mucizevi bir şey ki hiçbir yanı 'gerçeklik' denmeyi hak etmiyor aslında."

"Andrew, dünya görüşünün bu kadar romantikleşmesi beni şaşırtıyor."

Şu anda gördüğüm şeyi önceden görememiş olmam çok saçmaydı.

Güzeldi bu kadın. Kırk bir yaşında, eskiden olduğu genç kadınla ileride olacağı yaşlı kadının arasında narin, tatlı bir dengedeydi. Zeki bir tarihçiydi. Alnınız yaralandığında size çok iyi bakıyordu. Hiçbir çıkarı olmadığı hâlde, sadece yardım etmek için başka birinin alışverişini yapıyordu.

Artık başka şeyler de biliyordum onun hakkında. Eskiden avazı çıktığı kadar bağıran bir bebek, yürümeyi öğrenen bir çocuk, öğrenmeye hevesli bir okul kızı, odasına çekilip Talking Heads dinleyen, A. J. P. Taylor'ın şiirlerini okuyan bir ergen olduğunu biliyordum mesela.

Geçmiş üzerine okuyan ve geçmişin örüntülerini yorumlamaya çalışan bir üniversite öğrencisi olduğunu biliyordum.

Âşık, binlerce umutla dolu, geçmişi olduğu kadar geleceği de okumaya çalışan genç bir kadındı o sıralar.

Sonra İngiliz ve Avrupa tarihini öğretmeye başlamıştı. Bulduğu örüntü, Aydınlanma'yla ilerleyen medeniyetlerin bunu bilimsel gelişmeler, politik modernleşmeler ve felsefi kavrayışlarla değil, şiddetle ve fetihlerle yaptıklarıydı.

Ardından kadının tarihteki yerini su yüzüne çıkarmaya çalışmıştı. Zor bir işti bu çünkü tarih her zaman savaşların galipleri tarafından yazılmıştı ve cinsiyet savaşlarının galipleri hep erkekler olmuştu. Dolayısıyla kadınlar, o da şanslılarsa, kendilerine yalnızca kenarlarda ve dipnotlarda yer bulmuştu.

Bu yüzden Isobel'in de çok geçmeden kendisini kendi isteğiyle kenara koyması çok ironikti. Ailesi için işini bırakmış, çünkü son nefesini vermeden önce, doğmamış çocuklarının onu yazmadığı kitaplardan daha çok pişman edeceğini düşünmüştü. Ama o bu hamleyi yapar yapmaz kocasının onu kanıksamaya, görmemeye başladığını hissetmişti.

Dünyaya verebileceği şeyler vardı, ama kilitli kalmıştı hepsi.

Isobel'in içinde aşkın yeniden filizlenişine tanık olmaktan inanılmaz heyecan duyuyordum, çünkü bütünlüklü ve olgun bir aşktı bu. Yalnızca ölüme mahkum ve doğru bir şekilde sevip sevilmenin zor bir şey olduğunu ama bunu bir kez başardı mı sonsuzluğu görebileceğini bilmesine yetecek kadar uzun yaşamış birinde mümkün olabilecek bir aşk.

Kusursuz bir paralellikle birbirine bakan, kendini ötekinde, sonsuzluğun derinliğinde gören iki ayna.

Evet, aşk bu işe yarardı. Evliliği anlamamış olabilirdim ama aşkı anlamıştım, bundan şüphem yoktu.

Aşk tek bir anda sonsuzu yaşamanın; kendini daha önce hiç görmediğin gibi görmenin, bu gördüğün şeyin önceki özalgılarından ve özyanılsamalarından çok daha anlamlı olduğunu anlamanın yoluydu. Isobel Martin'in benim buraya ışık yılları uzaktan gelen 8653178431 değil, yüz elli kilometre ötedeki Sheffield'da doğan Andrew Martin adlı bir insan olduğumu düşünmesi şaka gibiydi tabii, hatta evrendeki en büyük şaka olmalıydı bu.

"Isobel sana söylemem gereken bir şey var. Çok önemli bir şey."

Endişelenmiş görünüyordu. "Ne? Neymiş o?"

Altdudağı simetrik değildi. Sol kısım sağ kısımdan azıcık daha dolgundu. Tamamı büyüleyici detaylardan oluşan yüzdeki büyüleyici bir detay. Nasıl olmuştu da iğrenç olduğunu düşünmüştüm onun? Nasıl mümkün olabilirdi bu?

Yapamadım. Söyleyemedim. Söylemem gerekirdi ama söylemedim.

"Bence yeni bir koltuk almalıyız."

"Bana söylemek istediğin çok önemli şey bu mu?"

"Evet, hiç hoşuma gitmiyor bu koltuk. Moru sevmiyorum."

"Öyle mi?"

"Evet. Berbat bir renk. Kısa dalga boylu renkler beynimi rahatsız ediyor."

"Komiksin sen. Kısa dalga boylu renklermiş!"

"E öyleler ama. Dalga boyları kısa."

"Ama mor imparatorların rengidir. Sen de hep imparatormuş gibi davranırdın, bu yüzden..."

"İmparatorların rengi mi? Niye ki?"

"Bizans imparatoriçeleri Mor Oda'da doğum yaparlardı. Bebeklerine, tahta savaş yoluyla çıkan ayaktakımı generallerden ayrılsınlar diye 'Mor İçinde Doğanlar' anlamındaki 'Porphyrogenitus' unvanı verilirdi. Ama öte yandan Japonya'da mor ölümün rengi mesela."

Tarihi şeylerden bahsederken sesi beni büyülüyordu. Bu zamanlarda tuhaf bir narinliği oluyordu sesinin; sanki her cümle uzun ve ince bir yolmuş da geçmişi özenle taşıyormuş gibi. Geçmiş bir porselenmiş, getirilip önünüze konabilen ama her an kırılıp bin parçaya ayrılabilecek bir şeymiş gibi. Tarihçi kimliğinin bile şefkatli doğasının bir parçası olduğunu anlıyordum.

"Bence bir iki yeni mobilyadan zarar gelmez," dedim.

"Gelmez mi gerçekten," dedi ciddi numarası yapan dalgacı bir sesle ve gözlerimin içine bakarak.

Parlak zekalı insanlardan biri, Albert Einstein adlı Almanya doğumlu bir fizikçi, türünün kendisi kadar parlak zekalı olmayan üyelerine görelilik kuramını şöyle açıklamıştı: "Elinizi kızgın bir sobaya soktuğunuzda bir dakika bir saat gibi gelir. Güzel bir kızla geçirdiğiniz bir saatse bir dakika gibidir."

Peki ya güzel kıza bakarken elinizi kızgın sobaya sokmuş gibi hissediyorsanız? O neydi peki? Kuantum mekaniği mi?

Derken yanaşıp öptü beni. Daha önce de öpüşmüştük. Ama bu kez midemdeki etkisi korkuya çok benziyordu. Aslında korkunun bütün semptomlarını taşıyordu, ama zevk veren bir kor-

kuydu bu, eğlenceli bir tehlike.

Gülümsedi, sonra da bana eskiden, tarih kitaplarında değil, doktorun bekleme odasındaki pespaye dergilerden birinde okuduğu bir hikaye anlattı. Bir karı kocanın arasındaki aşk biter ve internet üzerinden ayrı ayrı kaçamak yapmaya başlarlar. Yasak aşklarıyla buluşmaya gittiklerinde birbirleriyle ilişki yaşadıklarını görürler. Ama bu durum evliliklerini bitirmek yerine canlandırır, sonra mutlu mesut yaşayıp giderler.

"Sana söylemem gereken bir şey var," dedim hikayeyi dinledikten sonra.

"Ne?"

"Seni seviyorum."

"Ben de seni seviyorum."

"Ama seni sevmek imkansız."

"Teşekkür ederim. Ne güzel bir iltifat bu."

"Hayır, seninle ilgili değil bu söylediğim, benimle ilgili, geldiğim yerle. Orada kimse kimseyi sevemez."

"Nasıl yani? Sheffield'da mı? O kadar kötü bir yer değil orası."

"Hayır. Dinle. Bunların hepsi benim için çok yeni. Korkuyorum."

Başımı korumak istediği hassas şeylerden biriymiş gibi ellerine aldı. O bir insandı. Kocasının bir gün öleceğini biliyor, buna rağmen onu sevmeye cesaret edebiliyordu. İnanılmaz bir şeydi bu.

Biraz daha öpüştük.

Öpüşmek yemek yemeye çok benziyordu. Ama karnı doyurmak yerine iştahı daha da açıyordu. Üstelik bir kütlesi olmadığı hâlde leziz bir enerjiye dönüşüyordu içeride.

"Yukarı çıkalım," dedi.

İmalı bir şekilde söyledi bunu. Sanki yukarısı buranın üst katı değil de farklı bir uzam-zaman dokusundan örülmüş alter-

natif bir gerçeklikmiş gibi. Merdivenin altıncı basamağındaki bir solucan deliğinden gireceğimiz hazlar diyarıymış gibi. Öyleydi de, haklıydı tamamen.

Sonrasında bir iki dakika konuşmadan yattık. Isobel müzik dinlemek istedi.

"Olur," dedim. "*The Planets*'ı dinlemeyelim ama."

"Eskiden sevdiğin tek parça oydu."

"Artık değil."

Ennio Morricone'den "Love Theme" adlı bir parça koydu. Kederli ama güzeldi.

"*Cinema Paradiso*'yu izlediğimiz zamanı hatırlıyor musun?"

"Evet," diye yalan söyledim.

"Nefret etmiştin. Filmin vıcık vıcık duygusallığının mideni bulandırdığını, duyguları bu kadar abartıp fetişleştirmenin onları ucuzlaştırdığını söylemiştin. Zaten duygusal filmler izlemek istemezdin hiç. Bence duygulardan korktun sen hep. Hissetmek istemiyordun."

"Evet," dedim, "ama endişelenme. O ben öldü."

Gülümsedi. Endişelenmiş görünmüyordu.

Endişelenmesi gerekirdi oysa. Hepimiz endişelenmeliydik. Ne kadar çok endişelenmemiz gerektiğini yalnızca bir iki saat sonra anlayacaktım.

Isobel gecenin bir yarısı uyandırdı beni.

"Bir ses duydum," dedi. Sesinden gırtlağındaki tellerin gerildiği belliydi. Sakinliğe gizlenmiş korkuydu bu.

"Ne demek istiyorsun?"

"Yemin ederim Andrew, sanırım evde biri var."

"Gulliver'dır belki."

"Hayır. Gulliver aşağı inmedi, uyanıktım ben, inse duyardım."

Karanlıkta bekledim, sonra bir şey duydum. Ayak sesleri. Biri oturma odamızda yürüyor gibiydi. Saatin dijital kadranı 04.22'yi gösteriyordu.

Yorganı itip yataktan çıktım.

Isobel'e baktım. "Burada kal. Ne olursa olsun sakın aşağı inme."

"Dikkatli ol," diye cevap verdi. Başucundaki lambayı yakıp her zaman komodinin üstünde duran telefonu aradı. Yoktu. "Çok garip."

Odadan çıkıp merdivenlerden inmeden önce bir süre bekledim. Ev sessizdi şimdi. Bir evin içinde sadece saat sabahın dördü yirmi iki geçesinde var olabilecek türden bir sessizlik. Burada hayatın ne kadar ilkel olduğunu bir kez daha anladım, kendini korumak için hiçbir şey yapamıyordu evler.

Lafı uzatmayayım, dehşete düşmüştüm.

Yavaşça ve sessizce, parmak uçlarımda indim basamakları. Normal bir insan ışıkları açardı muhtemelen, ama yapmadım. Kendimden çok Isobel'i düşünüyordum. Eğer aşağı inip orada kim olduğunu görürse ya da oradakiler Isobel'i görürse ortaya çok tehlikeli durumlar çıkabilirdi. Üstelik davetsiz misafirimize aşağı indiğimi belli etmek akıllıca olmazdı, tabii zaten farkında değilse. Gizlice mutfağa girdim ve Newton'ın sepetinde şüphe uyandıracak kadar sakin, horul horul uyuduğunu gördüm. Anladığım kadarıyla mutfağa ve çamaşır odasına girip çıkan olmamıştı. Salona baktım. Orada da, en azından görebildiğim kadarıyla, kimse yoktu. Sadece kitaplar, koltuk, boş bir meyve çanağı, masa ve radyo. Koridoru geçip oturma odasına yöneldim. Bu sefer kapıyı açmadan önce orada birinin olduğunu hissettim. Ama yeteneklerim olmadan hislerimin beni aldatıp aldatmadığını bilemezdim.

Kapıyı açtım. Açarken korku şimşek gibi çaktı içimde. İnsan formunu almadan önce böyle bir şey yaşamamıştım hiç. Ölümün, kaybın ya da kontrol edilemeyen acıların olmadığı bir gezegende Vonnadoryalılar neden korkabilirdi ki?

Oturma odasında gördüğüm tek şey eşyalardı yine. Kanepe, sandalyeler, kapalı televizyon, sehpa. O sırada kimse yoktu, ama birinin geldiği kesindi. Bundan emindim çünkü Isobel'in bilgisayarı sehpanın üzerindeydi. Bu durum kendi içinde bir sorun teşkil etmiyordu, Isobel bilgisayarını orada bırakmıştı zaten. Sorun bilgisayarın açık olmasıydı. Isobel bilgisayarını kapatmıştı. Ama o kadar da değildi, bilgisayardan ışık yayılıyordu. Ekran bana dönük olmasa da ekranın parladığını görebiliyordum, bu da son iki dakika içinde birinin bu bilgisayarı kullandığı anlamına geliyordu.

Hemen gidip ekrana baktım, silinen bir şey yoktu. Bilgisayarı kapatıp yukarı çıktım.

"Neymiş?" dedi Isobel ben yatağa kıvrılırken.

"Hiçbir şey," dedim. "Ses dışarıdan geliyordu herhalde."

Isobel uykuya dalarken, tavana bakıp keşke dualarımı duyacak bir tanrım olsaydı diye düşündüm.

Mükemmel ritim

Ertesi sabah Gulliver gitarını aşağı indirip bize biraz çaldı. Nirvana diye bir grubun "All Apologies" adlı eski bir şarkısını öğrenmişti. Yüzünde yoğun bir konsantrasyonla mükemmel bir ritim tutturdu. Çok iyiydi, şarkı bitince onu alkışladık.

Bir an bütün endişelerim uçup gitti.

Hamlet ölümsüzlükten vazgeçtiğiniz ve birilerinin sizi izlediğinden endişelendiğiniz zamanlarda seyretmek için fazla depresif bir oyunmuş meğer.

Özellikle adamın kafasını kaldırıp gökyüzüne baktığı bölüm çok iyiydi.

"Şu bulutu görüyor musun, şurada? Tıpkı bir deveye benziyor."

"Sahiden de deveye benziyor," dedi Polonius adlı perde fetişisti öteki adam.

"Bence gelinciğe benziyor," dedi Hamlet.

"Evet, sırtı gelinciğinki gibi."

Hamlet gözlerini kısıp kafasını kaşıdı. "Yoksa balinanınki gibi mi?" Hamlet'in gerçeküstü mizah anlayışına ayak uyduramayan Polonius, "Ta kendisi, aynı balina sırtı gibi," diye cevap verdi.

Ardından bir restorana gittik. İsmi Tito'nun Yeri'ydi. "Panzanella" denen ekmekli bir salata yedik. Ançüez vardı içinde. Ançüez balıkmış, bu yüzden ilk beş dakikayı onları özenle ayıklayıp tabağın kenarına sermekle ve içimden üzüntülerimi bildirmekle geçirdim.

"Oyun hoşuna gitmiş gibiydi," dedi Isobel.

Yalan söylemem gerektiğini düşündüm. "Evet, gitti. Sen beğendin mi?"

"Hayır. Berbattı. Danimarka prensini televizyonda bahçıvanlık programı yapan birinin oynaması başlı başına saçmalık."

"Evet," dedim, "haklısın. Gerçekten de kötüydü."

Güldü. Onu hiç bu kadar rahat görmemiştim. Ben ve Gulliver için daha az endişeliydi.

"Bir dolu da ölüm vardı ayrıca," dedim.

"Evet."

"Ölümden korkuyor musun?"

Aksi aksi baktı. "Elbette, ölümden ölümüne korkuyorum. İbadet etmeyen bir Katoliğim ben. Ölüm ve suçluluk. Sahip olduğum tek şey bu." Anladığım kadarıyla Katoliklik altın yapraklardan, Latinceden ve suçluluk duygusundan hoşlanan insanlara yönelik bir Hıristiyanlık çeşidiydi.

"Bence çok iyi üstesinden geliyorsunuz. Düşünsene, vücudunuz yavaş bir çürüme sürecine giriyor ve bu da önünde sonunda..."

"Tamam, tamam. Teşekkürler. Bu kadar ölüm yeter."

"Ama ben ölüm hakkında düşünmeyi sevdiğini sanmıştım. *Hamlet*'i bu yüzden izlemedik mi?"

"Ölümü tiyatroda izlemeyi tercih ediyorum. Penne arrabiata'mı yerken düşünmeyi değil."

İnsanlar restorana girip çıkarken konuşup kırmızı şarap içtik. Gelecek sene ders vermesi için ikna etmeye çalışıyorlarmış onu. Ege'de Erken Dönem Medeni Yaşam.

"Beni zamanda geriye itmeye çalışıyorlar durmadan. Bir sonraki dersim Erken Dönem Otçul Dinozor Medeniyetleri olabilir."

Güldü. Ben de güldüm.

"Romanını yayımlatmalısın," dedim değişik bir yol deneyerek. "*Gökyüzünden Daha Büyük*. Çok iyiydi okuduğum kadarıyla."

"Bilmiyorum. Biraz özel bir şey. Çok kişisel. Kendi zamanına

mahsus. Karanlık bir yerdeydim o sıralar. Hani sen... yani, biliyorsun. Artık bunu aştık. Şu an değişik biriymişim gibi hissediyorum. Hatta değişik biriyle evliymişim gibi de."

"Yeniden yazmaya başlamalısın."

"Ah, bilmiyorum. Yeni bir fikir bulmak o kadar kolay değil."

Ona verebileceğim bir sürü fikrim olduğunu söylemek istemedim.

"Bunu senelerdir yapmıyoruz, değil mi?"

"Neyi?" diye sordum.

"Senelerdir böyle konuşmuyoruz. İlk randevumuz falanmış gibi geliyor şimdi. Sanki seni yeni tanımaya başlıyorum."

"Evet."

"Tanrım," dedi bir şeyi özler gibi.

Sarhoş olmuştu. İlk kadehimi içiyor olmama rağmen ben de sarhoştum.

"İlk randevumuzu hatırlıyor musun?" diye devam etti.

"Evet. Tabii ki."

"Buradaydık. O zamanlar Hint lokantasıydı ama. Neydi ismi? Taj Mahal. Telefonda Pizza Hut önerinden çok etkilenmediğim için fikrini değiştirmiştin. O zamanlar Cambridge'de Pizza Express bile yoktu. Tanrım... Yirmi sene. İnanabiliyor musun? Zaman nasıl da sıkışıyor hafızada. Dün gibi hatırlıyorum. Geç kalmıştım. Tam bir saat beklemiştin beni. Hem de yağmurun altında. Çok romantik olduğunu düşünmüştüm."

Yirmi yıl öncesi restoranın köşesindeki masadan görebileceği somut bir şeymiş gibi uzaklara baktı. Geçmişle şimdi, mutlulukla hüzün arasındaki sonsuzlukta gidip gelen gözlerine bakarken, bahsettiği o insan olmayı istedim. Yirmi yıl önce yağmura meydan okuyan ve iliklerine kadar ıslanan o insan. Ama o değildim. Hiçbir zaman olmayacaktım.

Kendimi Hamlet gibi hissettim. Ne yapacağım hakkında hiç-

bir fikrim yoktu.

"Seni sevmiş olmalı," dedim.

Hayal dünyasından çıktı, dikkat kesildi birden. "Ne?"

"Olmalıyım," dedim kafamı yavaş yavaş eriyen limoncello dondurmama eğerek. "Ve hâlâ seviyorum. O zamanlar sevdiğim kadar. Üçüncü tekilden bakıyordum bize ve geçmişimize. Zamanın mesafesi..."

Uzanıp elimi tuttu. Bir an, onun televizyonda bahçıvanlık programı yapan adamın Hamlet olduğunu hayal edebilmesi gibi, ben de Profesör Andrew Martin olduğumu hayal edebildim.

"Cam Nehri'nde kayığa bindiğimiz zamanı hatırlıyor musun?" diye sordu. "Suya düşmüştün... Tanrım, ne sarhoştuk. Hatırlıyor musun? Hâlâ buradaydık, sen Princeton'dan teklif almamıştın daha, Amerika'ya gitmemiştik. O zamanlar çok eğleniyorduk, değil mi?"

Kafamı salladım ama rahatsız olmuştum. Ayrıca Gulliver'ı daha fazla yalnız bırakmak istemiyordum. Hesabı istedim.

"Dinle," dedim restorandan çıkarken, "sana anlatmak zorunda olduğum bir şey var."

"Ne?" diye sordu yüzüme bakarak. Rüzgardan kaçmak için koluma girmişti. "Neymiş o?"

Derin bir nefes aldım, ciğerlerimi dolduran nitrojen ve oksijenden cesaret umdum. Ona vermek zorunda olduğum bilgilerin üzerinden geçtim içimden.

Ben buralı değilim.

Hatta senin kocan bile değilim.

Uzak bir galaksiden, başka bir güneş sistemindeki başka bir gezegenden geldim.

"Diyecektim ki... Yani, diyeceğim şu ki..."

"Karşıya geçsek iyi olur," dedi Isobel kolumu çekiştirerek. Kaldırımda avaz avaz bağıran bir kadınla bir adam bize doğru ge-

liyordu. Yola çıktık, açımızı duyduğumuz korkuyu gizleme ihtiyacını oradan hemen kaçma isteğimizle dengeleyecek şekilde ayarlamaya çalıştık. Evrenin her yerinde aynıydı bu açı, önceki düz rotanızdan 48 derecelik bir sapma.

Arabasız yolun ortasındayken arkama baktım ve onu gördüm. Zoë'ydi bu. Gezegendeki ilk günümde akıl hastanesinde tanıştığım kadın. Yanındaki iriyarı, kaslı ve kafası kazınmış adama bağırmakla meşguldü hâlâ. Adamın yüzünde gözyaşı dövmesi vardı. Zoë'nin şiddete meyilli adamlara düşkünlüğünü itiraf edişini hatırladım.

"Sana diyorum, her şeyi yanlış anladın! Deli olan sensin! Ben değil! Ama ilkel bir yaşam formu gibi dolanıp durmak istiyorsan beni ilgilendirmez! Ne istiyorsan onu yap bok herif!"

"Kes sesini kendini beğenmiş orospu!"

Ve beni gördü.

"Sen de nereden çıktın?" dedi Zoë.

"Onu tanıyor musun?" diye fısıldadı Isobel.

"Tanıyorum maalesef. Hastaneden."

"Tüh!"

"Lütfen," dedim adama, "biraz kibar ol."

Adam gözlerini üstüme dikmişti. Kazınmış kafası vücudunun geri kalanıyla birlikte bana yaklaşıyordu.

"İstersem dünyayı zindan ederim, bundan sana ne?"

"Dünyayı," dedim, "insanların birbirleriyle anlaştığı bir yer olarak görmek daha hoş."

"Ne diyorsun sen göt herif?"

"Kızı rahat bırak, bizi de. Ciddiyim, devam edersen yarın sabah çok pişman olacaksın," dedi Isobel korkusuzca.

Bunu der demez adam ona dönüp suratını kavradı; yanaklarını sıkıp Isobel'in güzelliğini bozuyordu. "Kapa o lanet çeneni, her şeye burnunu sokma pis sürtük," dedi. O anda içimdeki öfke alevlendi.

Isobel'in gözleri korkudan fal taşı gibi açılmıştı.

Böyle durumlarda yapılacak mantıklı şeyler olduğuna emindim, ama mantık yolundan sapalı çok oluyordu.

"Rahat bırak bizi," dedim kelimelerimin gücünün kalmadığını, kelimelerden ibaret olduklarını unutarak.

Bana bakıp kahkaha attı. Ve kahkahayla birlikte artık bir gü-

cüm olmadığı şeklindeki korkunç gerçek kafama dank etti. Yeteneklerim benden alınmıştı. Karşımdaki dev cüsseli ve halterci tipli haydutla kavga etmek için ortalama bir matematik profesöründen daha donanımlı değildim. Bilmeyenler için söyleyeyim, ortalama matematik profesörleri bu konuda çok iddialı sayılmazlar.

Beni dövdü. Bir temiz dayak yedim. Gulliver'dan isteyerek yediğim dayak gibi değildi bu seferki. Hatta ona hiç benzemiyordu. Eğer adamın kuyruklu yıldız gücündeki ilk tokatıyla yüzümde hissettiğim ucuz metal yüzükleri hissetmeme seçeneğim olsaydı, onu tercih ederdim. Tıpkı yere serildiğim anda mideme yediğim ve içimdeki henüz sindirilmemiş İtalyan yemeklerini anında yerinden eden ve hemen ardından kafama gelen son ve vahşi tekmeyi hissetmemeyi tercih edeceğim gibi. Tekme demek yetmez aslında, adam basbayağı tepinmişti kafamda.

Sonra, hiçbir şey yoktu.

Karanlık vardı, bir de *Hamlet*.

Bu senin kocandı. Bir de ötekine bak.

Isobel'in feryadını duydum. Konuşmaya çalıştım ama kelimelere ulaşmak zordu. *Şu iki kardeşin resmine bak.*

Sirenin yükselip alçalan sesini duyuyor, benim için çaldığını biliyordum.

İşte şimdiki kocan, bozuk bir tohum gibi.

Uyandım, ambulanstaydım ve yanımda sadece o vardı. Yüzü, gözlerimin dayanabildiği bir güneş misali hemen üzerimdeydi. Tanıştığımız gün yaptığı gibi ellerimi okşuyordu.

"Seni seviyorum," dedi.

Ve o an aşkın ne işe yaradığını anladım.

Aşk hayatta kalmana yardım ediyordu.

Anlam aramayı da unutturuyordu. Aramayı bırakıp hayatı yaşıyordun. Aşk önemsediğin kişinin elini tutmak ve şimdi-

ki zamanda yaşamaktı. Geçmiş ve gelecek yalnızca mitti. Geçmiş ölen şimdiki zamandı ve gelecek hiçbir zaman var olmayacaktı, çünkü ona ulaştığımızda gelecek zaman şimdiki zamana dönüşecekti. Şimdiki zaman sahip olduğumuz tek şeydi. Sürekli devinen, sürekli değişen bir şeydi şimdiki zaman. Ve hercaiydi. Yakalamanın tek yolu geçip gitmesine izin vermek, onu serbest bırakmaktı.

Ben de bıraktım.

Evrendeki her şeyi bıraktım.

Her şeyi bıraktım, Isobel'in elleri hariç.

Nöroadaptif faaliyetler

Hastanede uyandım.

Hayatımda ilk kez ciddi bir fiziksel acı içinde uyanmıştım. Geceydi. Isobel bir süre yanımda kalmış, ardından plastik sandalyede uykuya dalmış, sonra da eve gönderilmişti. Yani acılarımla baş başaydım, insan olmanın ne kadar çaresizce bir şey olduğunu hissediyordum. Karanlıkta uyanık kaldım bir süre daha, Dünya daha hızlı dönsün, Güneş'i yeniden bulsun istiyordum. Gecenin trajedileri gündüzün komedileriydi nihayetinde. Geceye alışık değildim. Daha önce başka gezegenlerde de deneyimlemiştim tabii, ama buradaki geceler şimdiye kadar gördüklerimin en karanlığıydı. En uzunu değil, ama en koyusu, en yalnızı, trajedinin en çok yakıştığı. Kendimi asal sayılarla avutmaya çalıştım. 73. 131. 977. 1213. 83719. Hepsi aşk kadar bölünmezdi, bire ve kendine bölünebilirdi ancak. Daha büyük asalları düşünürken zorlandım. Matematik becerilerimin bile beni terk ettiğini yeni anlıyordum.

Kaburgalarımı, gözlerimi, kulaklarımı, ağzımın içini muayene ettiler. Beynime ve kalbime baktılar. Kalbimde sorun yoktu, sadece dakikada kırk dokuz kez attığı için yavaş sayıldığını düşündüler. Beynimdeyse medial temporal lobum yüzünden biraz endişelendiler çünkü o kısım bazı olağandışı nöroadaptif faaliyetler sergiliyordu.

"Sanki beyninizden bir şey alınmış da hücreleriniz kaybı tela-

fi etmeye çalışıyormuş gibi, oysa hiçbir şey alınmış ya da hasarlı değil. Çok tuhaf."

Kafamı salladım.

Tabii ki bir şey alınmıştı, ama insani bir şey değildi bu, Dünyalı hiçbir doktor anlayamazdı bunu.

Zor olsa da geçmiştim testi. Basbayağı insandım artık. Kafamın içinde ve yüzümde zonklamaya devam eden ağrılar için parasetamol ve kodein verdiler.

En sonunda eve döndüm.

Ertesi gün Ari ziyaretime geldi. Ben yatakta, Isobel işte, Gulliver'sa galiba gerçekten okuldaydı.

"Oğlum bok gibi görünüyorsun."

Gülümsedim ve donmuş bezelyelerle dolu torbayı şakaklarımdan çektim. "Ne tesadüf, bok gibi hissetmekle kalmıyor, öyle de görünüyorum demek."

"Polise gitmen gerekirdi."

"Evet, düşünmedim değil. Isobel de aynı şeyi söyledi. Ama galiba polis fobisi oluştu bende. Şu kıyafet giymediğim gün yüzünden."

"İyi de bu psikopatların ortalıkta dolaşıp insanları canlarının istediği gibi pataklamalarına izin veremeyiz."

"Evet, biliyorum, haklısın."

"Dinle dostum. Bu yaptığın müthiş bir şey. Eski usul centilmenler gibi karını savunman. Helal sana. Şaşırttın beni. Yanlış anlama, seni küçümsüyor falan değildim ama böyle şövalye ruhlu olduğunu bilmiyordum."

"Değiştim diyelim. Medial temporal lobumda bir sürü faaliyet var. Ondan oldu herhalde."

Ari şüpheci gözlerle süzdü beni. "Sebebi her neyse sen çok onurlu bir adam oldun dostum. Matematikçilerde ender görülür bu. Normalde taşaklılar biz fizikçilerden çıkar. Bak, Isobel'le işle-

ri berbat etme tamam mı? Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Ari'ye uzun uzun baktım. İyi bir adamdı. Bunu görebiliyordum. Ona güvenebilirdim. "Ari, hani üniversitedeki kafede sana bir şey söyleyecektim ya?"

"Migrenin tuttuğu zamanı mı diyorsun?"

"Evet." O günü hatırlayınca tereddüt ettim, ama artık bağlantım kesilmişti. Ona gerçeği anlatabilirdim. Ya da anlatabileceğimi sanıyordum. "Ben başka bir galaksiden, başka bir güneş sistemindeki başka bir gezegeninden geldim."

Ari kahkaha attı. İçinde tek bir şüphe tınısı barındırmayan, yüksek perdeli, içten bir kahkaha. "Pekala ET, sen şimdi evine telefon etmek istiyorsundur kesin. Ama Andromeda galaksisine bağlanmakta zorlanabiliriz."

"Andromeda değil. Daha uzakta benimki. Bir sürü ışık yılı uzakta."

Arison cümlemi gülmekten duyamamıştı.

Alaycı bir şaşkınlıkla baktı yüzüme. "Ee, nasıl geldin buraya? Uzay gemisiyle mi? Solucan deliğiyle mi yoksa?"

"Hayır. Senin anlayabileceğin türden geleneksel bir yolla gelmedim. Anti-madde teknolojisi kullanıyoruz biz. Evim hem çok uzakta, hem de bir saniye yakında aynı zamanda. Ama artık geri dönemem."

Gidişat iyi değildi. Uzaylıların var olma olasılığına inanan Ari bile bu fikri karşısında dururken -ya da yatarken- kabul edemiyordu.

"Teknolojimiz sayesinde özel yeteneklerim vardı."

"Hadi göster bana o zaman."

"Gösteremem. Yeteneklerim yok artık. Tam olarak bir insan gibiyim."

Ari bu kısmı daha da eğlenceli buldu. Sinirlerimi bozmaya başlamıştı artık. Hâlâ iyi bir adamdı tabii, ama iyi adamlar da si-

nir bozucu olabiliyordu demek ki.

"Tam olarak insan gibi mi! Dostum, ayvayı yedin sen, değil mi?"

Başımı salladım. "Evet, olabilir."

Gülümsedi. Kaygılı görünüyordu şimdi. "Dinle dostum, haplarını almayı unutma. Sadece ağrı kesicileri değil. Öbürlerini de."

Yine başımı salladım. Deli olduğumu düşünüyordu. Ben de öyle düşünsem, kendimi bunun bir sanrı olduğu sanrısına inandırsam her şey daha kolay olurdu belki. Bir gün uyansam ve insan olmam haricindeki her şeyi bir rüya sansam. "Ari," dedim. "Seni araştırdım. Kuantum fiziğini kavradığını ve simülasyon kuramı üzerine yazdıklarını biliyorum. Gördüğümüz şeylerin gerçek olmaması ihtimalinin yüzde otuz olduğunu söylüyorsun. Kafeteryadayken bana uzaylıların varlığına inandığını söylemiştin. Anlattıklarıma inanabileceğini biliyorum."

Ari başını iki yana salladı ama en azından gülmüyordu artık. "Hayır, yanılıyorsun. İnanamam."

"Tamam," dedim. Ari bile inanmıyorsa Isobel hiç inanmayacaktı. Peki ya Gulliver? Gulliver vardı. Ona gerçeği anlatacaktım bir gün. Ama o zaman ne olacaktı? Bunca zaman ona yalan söylediğimi bile bile beni baba olarak kabul edebilecek miydi?

Kapana kısılmıştım. Yalan söylemek ve yalan söylemeye devam etmek zorundaydım.

"Peki, bana bir iyilik yapar mısın? Gerekirse Gulliver'la Isobel bir süre sende kalabilir mi?"

Gülümsedi. "Kalabilir tabii ki dostum, lafı mı olur?"

Platikurtik dağılım

Ertesi gün şişik yüzüm ve yara berelerimle okula döndüm.

Newton'ın arkadaşlığına rağmen, evde kalmakta bana sıkıntı veren bir şey vardı. Eskiden böyle değildi, ama artık evde kendimi inanılmaz yalnız hissediyordum. O yüzden işe gittim ve bu iş meselesinin dünyada neden bu kadar önemli olduğunu anladım. İş insanı yalnız hissetmekten kurtarıyordu. Dağılım modellerini anlattığım dersten sonra ofisime döndüğümde yalnızlığım beni bekliyordu yine. Ama başım ağrıdığından sessizliği memnuniyetle karşıladım bu kez.

Bir süre sonra kapı çaldı. Duymazdan geldim. Tercihim yalnızlık eksi baş ağrısı seçeneğinden yanaydı. Ama sonra yine çaldı. Çalışından kapıyı açmazsam çalmaya devam edeceği belliydi, bu yüzden ayağa kalkıp kapıya gittim. Biraz bekleyip açtım.

Karşımda genç bir kadın duruyordu.

Maggie.

Yeni açmış vahşi çiçek. Hani şu kızıl kıvırcık saçlı, dolgun dudaklı kız. Saçlarını parmağına doluyordu yine. Derin derin nefes alıyordu, soluduğu hava bizimkinden farklıymış, onun havasının içinde insanı bulutların üstüne çıkarmayı vaat eden gizemli bir afrodizyak varmış gibi. Gülümsüyordu.

"Yani," dedi.

Cümlenin gerisini duymak için bir dakika kadar bekledim ama beklediğim olmadı. "Yani," cümlenin başı, ortası ve sonuy-

du. Bir anlama geliyor olmalıydı ama ne olduğunu bilmiyordum.

"Ne istiyorsun?" diye sordum.

Tekrar gülümsedi. Dudaklarını ısırdı. "Çan eğrilerinin ve platikurtik dağılım modellerinin bağdaşımını tartışmak istiyorum."

"Peki."

"Platikurtik terimi," dedi parmağını gömleğimden pantolonuma doğru indirirken, "Yunanca kökenlidir. Paltus düz demektir, kurtos ise... *kabarık*."

"Ha."

Parmağı dans eder gibi ayrıldı kabarıklığımdan. "Hadi bakalım Jake LaMotta, gidelim."

"Benim adım Jake LaMotta değil."

"Biliyorum. O bir boksör. Yüzün yüzünden öyle dedim."

"Ha."

"Eee, nereye gidiyoruz?"

"Nereye?"

"Şapka ve Tüyler'e."

Neden bahsettiği hakkında hiçbir fikrim yoktu. Bu kızın benim neyim olduğunu, daha doğrusu Profesör Andrew Martin denen adamın nesi olduğunu çözebilmiş değildim.

"Pekala," dedim. "Madem öyle gidelim."

İşte böyle. Günün ilk büyük hatasını yapmıştım. Sonuncusu da olmayacaktı üstelik.

Şapka ve Tüyler

Kısa bir süre sonra Şapka ve Tüyler'in yanıltıcı bir ad olduğunu anladım çünkü gittiğimiz yerde ne şapka vardı, ne de tüyler. Kendi şakalarına gülen kırmızı suratlı ve zilzurna sarhoş insanlar vardı yalnızca. Çok geçmeden keşfedeceğim üzere, burası tipik bir *pub*dı. *Pub*lar İngilizlerin kendilerini İngiltere'de yaşayan insanlar oldukları gerçeğine karşı avutmak için tasarladıkları bir icattı. Hoşuma gitmişti.

"Sakin bir köşe bulalım," dedi genç Maggie.

İnsan elinden çıkma mekanlarda hep olduğu gibi burada da bir sürü köşe vardı. Dünya sakinleri düz çizgilerle akut psikoz vakaları arasındaki bağlantıyı anlamaktan hâlâ çok uzaktı, ki bu da *pub*ların agresif insanlarla dolu olmasını açıklıyordu. Mekanın her yeri birbirleriyle kesişen düz çizgilerle kaplıydı. Masaların, sandalyelerin, bar tezgahların, slot makinelerinin çizgilerinin neredeyse hepsi düzdü. (Slot makineleri hakkında sonradan biraz araştırma yaptım. Anladığım kadarıyla bu makinelerin hedef kitlesi yanıp sönen kare ışıklar karşısında büyülenen ve olasılık kuramını kavrayamayan insanlardı.) Seçebileceğimiz bunca köşe varken düz ve devamlı bir duvarın yanına, oval bir masa ve dairesel taburelere oturmamıza şaşırdım.

"Burası mükemmel," dedi kız.

"Öyle mi?" diye sordum.

"Evet."

"Peki."

"Ne içersin?"

"Sıvı nitrojen," diye cevap verdim düşünmeden.

"Viski soda?"

"Evet. Viski ya da soda içeyim."

İçerken eski dostlar gibi oradan buradan sohbet ettik. Herhalde eski bir dostumdur diye düşünüyordum. Konuşma tarzı Isobel'inkinden epey farklıydı.

"Penisin her yerde," dedi bir ara.

Etrafıma bakındım. "Öyle mi?"

"YouTube'da iki yüz yirmi bin kez tıklanmış."

"Evet."

"Ama o kısmını sansürlediler sonra. Penisini yani. İlk elden deneyimi olan bir insan olarak ben de akıllıca buldum bu hareketi." Söylediği şeye çok güldü. Yüzümü dolaşıp duran acıyı rahatlatmayan bir gülüştü bu.

Konuyu değiştirdim. İnsan olmanın onun için ne demek olduğunu sordum ona. Bu soruyu Dünya'daki herkese sormak istiyordum, ama şimdilik bu kızla idare edebilirdim. Anlattı.

Mükemmel şato

Ona göre insan olmak yılbaşında muhteşem bir şato hediye edilen küçük bir çocuk olmaktı. Kutunun üzerinde şatonun resmi vardı ve bu şatoyla, şövalyeleri ve prensesleriyle oynamayı dünyadaki her şeyden daha çok istiyordun çünkü şatodaki hayat kusursuz görünüyordu. Tek sorun şatonun yapılmamış olmasaydı. Şato minik minik ve karmaşık parçalardan oluşuyordu ve kutunun içinde parçaların nasıl birleştirileceğini gösteren bir kılavuz olsa da sen anlayamıyordun. Annen, baban ve Sylvie Teyze'n de anlamıyordu. Ve sen öylece kalakalıyor, kutunun üzerindeki resme, kimsenin yapamayacağı o mükemmel şatoya bakıp ağlıyordun.

Maggie'ye bu yorumu için teşekkür ettim. Sonra anlamı unuttukça anlamın bana geldiğini düşündüğümü söyledim ona. Ardından Isobel'den bahsettim uzun uzun. Bundan rahatsız olmuş gibiydi, konuyu değiştirmek istedi.

"Bunları içtikten sonra başka bir yere gidelim mi?" diye sordu parmak ucuyla bardağının kenarında daireler çizerek.

"Başka bir yer" derkenki tonunu tanımıştım. Isobel de cumartesi günü "yukarı" kelimesini aynı frekansta söylemişti.

"Seks mi yapacağız?"

Kız biraz daha güldü. Kahkahanın yalana çarpan hakikatin yankısı olduğunu anladım o an. İnsanlar kendi sanrıları içinde var oluyordu ve kahkaha o sanrılardan çıkmanın bir yoluydu, insanların birbirleri arasında kurabildikleri tek köprü. Bir bu, bir de aşk. Ama Maggie'yle aramda aşk falan yoktu, bunu bilmenizi istiyorum.

Sonradan anlaşıldığı üzere kız gerçekten de seksi ima ediyordu. *Pub*dan çıkıp bir iki sokak yürüyerek Willow Yolu'ndaki evine gittik. Nükleer füzyon sonucu olmadığı hâlde bu kadar karmakarışık olabilen bir yer görmemiştim hiç. Kitaplardan, kıyafetlerden, boş şarap şişelerinden, izmaritlerden, küflenmiş tost ekmeklerinden ve açılmamış zarflardan oluşan bir süper kümeye benziyordu.

Tam adının Margaret Lowell olduğunu öğrendim. İnsan adla-

rı konusunda uzman değildim ama şunu söyleyebilirim ki bir ad bir insana ancak bu kadar yakışmayabilirdi. Lana Bellcurve ya da Ashley Brainsex çok daha isabetli bir seçim olurdu. Neyse, görünüşe göre ona Margaret demiyordum zaten. ("Postacım hariç kimse bana Margaret demez.") O Maggie'ydi.

Maggie'nin alışılmadık bir insan olduğu belliydi. Mesela dinini sorduğumda "Pythagorasçı" olduğunu söyledi. Ayrıca "çok gezmişti". Bu ifade, kendi gezegeni dışında sadece Ay'a gitmiş bir türden duyulduğunda fazla gülünç kaçıyordu, üstelik anladığım kadarıyla Maggie Ay'a bile gitmemişti. Çok gezmişliği, ülkesine dönüp üniversiteye başlamadan önce İspanya'da, Tanzanya'da ve Güney Afrika'nın çeşitli kısımlarında dört yıl İngilizce dersi vermekten ibaretti. Ayrıca bedeninden duyduğu utanç insan standartlarına göre çok kısıtlıydı ve lisans masraflarını karşılamak için kucak dansçılığı yapmıştı.

Bu işi yapmak için fazlasıyla rahatsız bir seçenek olmasına rağmen seksi yerde yapmak istedi. Soyunurken bir yandan öpüşüyorduk ama Isobel'le yaptığımız gibi iki kişiyi yakınlaştıran türden bir öpüşme değildi bu. Kendine gönderme yapan, öpüşmeyle ilgili bir öpüşmeydi. Dramatik, hızlı, şehvet taslayan bir öpüşme. Üstelik canımı yakıyordu. Yüzüm hâlâ hassastı ve Maggie'nin meta öpücükleri acı olasılığına yer ayırmıyordu. Şimdi çıplaktık, en azından çıplak olması gereken kısımlarımız çıplaktı, derken tuhaf bir şekilde sevişmeden çok dövüşmeye benzeyen şeyler yapmaya başladık. Yüzüne, boynuna, göğüslerine baktım ve insan bedeninin garipliğini hatırladım. Isobel'le birlikteyken kendimi bir uzaylıyla seks yapıyormuş gibi hissetmemiştim ama Maggie'yleyken yaşadığım yabancılaşma dehşet sınırına varmak üzereydi. Fizyolojik bir zevk alıyordum, hatta ara ara çok yoğun bir şekilde alıyordum ancak bu çok lokal ve anatomik bir zevkti. Tenini kokladım, hindistan cevizli krem ve

bakteri karışımı kokusu hoşuma gitti, ama kafam berbat durumdaydı ve bunun tek sebebi baş ağrım değildi.

Seks yapmaya başladıktan hemen sonra midemi tatsız bir his kapladı, birden irtifa değişmişti sanki. Durdum. Uzaklaştım.

"Ne oldu?" diye sordu.

"Bilmiyorum, ama bir sorun var. Yaptığımız şey yanlış geliyor. Sanırım şu anda orgazm olmak istemiyorum."

"Vicdan azabı çekmek için biraz geç kalmadın mı?"

Sorunun ne olduğunu gerçekten bilmiyordum. Sonuçta sadece seksti bu.

Giyindim ve cep telefonumda dört cevapsız arama olduğunu gördüm.

"Hoşça kal Maggie."

Maggie biraz daha güldü. "Karına sevgilerimi ilet."

Bu kadar komik olan neydi anlamamıştım ama kibar olmaya karar verip ben de güldüm. Serin akşam havasına çıktım, havadaki karbondioksit oranı birazcık daha fazlaydı sanki.

"Geç kaldın," dedi Isobel. "Merak ettim. O adamın seni takip ettiğini düşündüm."

"Hangi adamın?"

"Suratını dağıtan caninin."

Oturma odasındaydı, duvarlarında tarih ve matematik kitaplarının sıralandığı yerde. Tarihten çok matematik. Isobel bir kutuya kalem doldururken sert gözlerle bana bakıyordu. Sonra biraz yumuşadı. "Günün nasıl geçti?"

"Ha," dedim çantamı yere koyarak, "fena değildi. Birkaç derse girdim. Bazı öğrencilerle görüştüm. Biriyle seks yaptım. Şu Maggie denen kızla."

Bu sözlerin beni tehlikeli sulara götürdüğü hissine kapılsam da söyledim. Sonra Isobel insan standartlarına göre bile uzun bir süre boyunca bu bilgiyi işlemden geçirdi. Midemdeki bulantı geçmemiş, daha da şiddetlenmişti.

"Çok komik."

"Komik olmaya çalışmıyordum."

Beni uzun uzun inceledi. Sonra yere bir dolmakalem düşürdü. Kalemin kapağı açıldı, mürekkebi aktı. "Sen neden bahsediyorsun?"

Tekrar anlattım. En çok Maggie'yle seks yaptığımız son kısımla ilgilenmiş gibi göründü. Hatta o kadar ilgilendi ki hızlı hızlı nefes almaya başlayıp kalemliği kafama fırlattı. Sonra da ağladı.

"Neden ağlıyorsun?" dedim, ama anlamaya başlamıştım. Yanına gittim. Saldırıya geçti, elleri anatomik hareket yasalarının el verdiği ölçüde hızlı hareket ediyordu. Tırnakları yüzümü çizdi, taze yaralarıma yenilerini ekledi. Sonra öylece durdu, bana bakıyordu, sanki onun da yaraları vardı. Görünmez yaralar.

"Özür dilerim Isobel, ama anla beni, yanlış bir şey yaptığımı fark etmemiştim. Bunların hepsi yeni. Nasıl uzaylı gibi hissettiğimi bilemezsin. Başka bir kadını sevmenin ahlaki olarak yanlış olduğunu biliyorum ama onu sevmiyorum. Sadece zevk aldım. Yerfıstığı ezmeli sandviçten aldığım gibi. Bu sistemin karmaşıklığını ve ikiyüzlülüğünü anlamıyorsun..."

Durdu. Soluğu yavaşlayıp derinleşti ve ilk sorusu tek sorusu hâline geldi. "Kim o?" Ve sonra: "Kim o?" Ve hemen ardından: "Kim o?"

Konuşmak gelmiyordu içimden. Yavaş yavaş anlıyordum; önemsediğin biriyle konuşmak öyle gizli tehlikelerle doluydu ki insanların konuşmaya zahmet etmesi bile şaşırtıcıydı. Yalan söyleyebilirdim. Sözümü geri alabilirdim. Ama görünüşe göre yalan söylemek birinin sana âşık kalması için şart olsa da, benim aşkım bunu gerektirmiyordu. Gerçekleri gerektiriyordu.

Bulabildiğim en basit kelimelerle, "Bilmiyorum," dedim. "Ama onu sevmiyorum. Seni seviyorum. Bu kadar büyütülecek bir şey olduğunu düşünmemiştim. Ama bir bakıma tahmin ettim. Midem söyledi, yerfıstığı ezmesi hakkında böyle bir şey söylememişti hiç. Ben de durdum." İhanet kavramıyla bir tek *Cosmopolitan* dergisinde karşılaşmıştım, orada da doğru dürüst bir açıklama yapmamışlardı. Duruma göre değiştiği yazıyordu ve tahmin edebileceğiniz gibi bağlam benim kolay kolay anlayabildiğim bir şey değildi. İnsanların transselüler iyileşmeyi anlaması kadar zordu bu. "Özür dilerim."

Dinlemiyordu. Kendi söyleyecekleri vardı. "Seni tanımıyo-

rum bile. Kim olduğunla ilgili hiçbir fikrim yok. Sıfır. Eğer bunu yaptıysan benim için bir uzaylıdan farkın yok gerçekten..."

"Yok mu? Dinle Isobel, haklısın. Öyleyim. Buralardan değilim. Daha önce hiç âşık olmadım. Bunların hepsi yeni. Amatörüm. Bak, eskiden ölümsüzdüm, ölmez ve acı hissetmezdim, ama bunlardan vazgeçtim..."

Dinlemiyordu bile. Bir galaksi uzağımdaydı.

"Boşanmak istiyorum. Evet. İstediğim şey kesinlikle bu. Bizi mahvettin. Gulliver'ı mahvettin. Yine."

O arada Newton çıkıp geldi, kuyruğunu sallayarak ortamı sakinleştirmeye çalıştı.

Isobel Newton'ı görmezden gelip benden uzaklaşmaya başladı. Gitmesine izin vermeliydim ama garip bir şekilde yapamadım. Bileğini kavradım.

"Gitme," dedim.

Ve olan oldu. Kolu vahşi bir kuvvetle üstüme savruldu, yumruk yaptığı eli bir gezegene doğru hızlanan asteroit gibi çarptı suratıma. Aşkın bittiği yer burası mıydı? İncinme, üzerine incinme, üzerine incinme mi?

"Şimdi evden çıkıyorum. Ve döndüğümde evden gitmiş olmanı istiyorum. Anladın mı? Seni burada istemiyorum, hayatımızda istemiyorum. Bitti. Hepsi. Her şey bitti. Değiştiğini sanmıştım. Kapılarımı açtım yeniden. Seni yeniden içeri aldım! Ne kadar aptalmışım!"

Elimi yüzümden çekmedim. Hâlâ acıyordu. Ayak seslerinin benden uzaklaştığını duydum. Kapı açıldı. Sonra kapandı. Newton'la baş başaydım.

"Bu sefer her şeyi gerçekten mahvettim," dedim.

Newton da aynı fikirde gibiydi ama emin değildim. Herhangi bir köpeği anlamaya çalışan herhangi bir insandan farkım yoktu artık. Ama oturma odası ve ardındaki yola doğru havlarken

üzgün görünmedi gözüme. Teselli etmekten çok uyarıyor gibiydi. Oturma odasının penceresinden bakmaya gittim. Görünürde hiçbir şey yoktu. Newton'ı bir kez daha okşadım, anlamsız bir özür diledim ve evden çıktım.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yaralı geyik sıçrar en yükseğe

İnsanın arzusuna yalnızca bu arzunun tersinden geçerek ulaşabilmesi insani olan her şeyin mükemmelliğindendir.
Søren Kierkegaard, *Korku ve Titreme*

Winston Churchill'le karşılaşma

En yakın markete uğradım, Tesco Metro denen şakır şakır aydınlatılmış antipatik bir yer. Bir şişe Avustralya şarabı aldım. Bisiklet yolu boyunca yürüyüp "God Only Knows"u söyleyerek şarap içtim. Etraf sessizdi. Bir ağacın kenarına oturdum ve şişeyi bitirdim.

Gidip bir şişe daha aldım. Parkta bir banka oturdum, koca sakallı bir adamın yanına. Bu adamı daha önce de görmüştüm. Dünya'daki ilk günümde. Beni İsa sanmıştı. Aynı uzun ve kirli paltoyu giyiyor, o günkü gibi kokuyordu. Bu kez bunu büyüleyici buldum. Bir süre konuşmadan oturup kokunun farklı aromaları üzerine kafa yordum: alkol, ter, tütün, sidik, enfeksiyon. Yalnızca insana özgü bir kokuydu ve kendi hüzünlü çapında harikuladeydi.

"Neden bunu daha fazla insan yapmıyor anlamıyorum," dedim sonra.

"Neyi?"

"Bunu işte. Sarhoş olmayı. Parklarda oturmayı. Sorunları çözmek için iyi bir yola benziyor."

"Sen benimle kafa mı buluyorsun be adam?"

"Hayır. Gerçekten hoşuma gidiyor. Belli ki senin de gidiyor, yoksa aynısını yapıyor olmazdın."

Tabii öylesine söylenmiş bir laftı bu. İnsanlar her zaman hoşlarına gitmeyen şeyler yapıyordu. İşin aslı, herhangi bir zaman

diliminde insanların en iyi ihtimalle yalnızca yüzde sıfır nokta üçü hoşuna giden bir şey yapıyordu ve onlar da hoş bir şey yaptıkları için yoğun bir suçluluk duyuyor, en kısa sürede aşırı nahoş şeyler yapmaya geri döneceklerine dair ateşli sözler veriyorlardı kendilerine.

Mavi plastik bir poşet rüzgarda savruluyordu. Sakallı adam bir sigara sardı. Parmakları titriyordu. Sinir zedelenmesi.

"Aşkta ve hayatta seçim şansı yok," dedi.

"Haklısın. Yok. Seçim şansın olduğunu düşündüğünde bile aslında yok. Ama insanlar özgür irade yanılsamasına bayılıyor."

"Ben onlardan değilim müdürüm," dedi. Sonra mırıldanır gibi şarkı söylemeye koyuldu. "Ain't no sunshine when she's gone..."

"Adın ne?"

"Andrew," dedim. "Yani Andrew sayılır."

"Derdin ne? Dayak mı yedin? Suratın bok gibi görünüyor."

"Her açıdan bok gibiyim. Beni seven biri vardı. Benim için her şeyden değerliydi bu sevgi. Bana bir aile verdi. Bir yere aitmişim gibi hissettirdi. Ve ben onu yıktım."

Suratından işe yaramaz bir anten gibi uzanan sigarasını yaktı. "On sene evli kaldık karımla," dedi. "Sonra işimi kaybettim ve haftasında beni terk etti. İçmeye başlayıp bacağımı karşıma almam o zaman oldu."

Pantolonunu sıvadı. Sol bacağı şiş ve mordu. İğrenmemi beklediğini fark ettim. "Derin ven trombozu. Bu siktiğimin ızdırabı yakında gebertecek beni."

Sigarasını uzattı. Bir nefes çektim. Sevmediğimi biliyordum ama yine de çektim.

"Senin adın ne?" diye sordum.

Güldü. "Siktiğimin Winston Churchill'i."

"Ha, savaş zamanı başbakanınınki gibi." Gözlerini kapatıp si-

garasını emmesini izledim. "İnsanlar neden sigara içiyor?"

"Hiçbir fikrim yok. Başka şey sor."

"Tamam. Senden nefret eden birini sevmekle nasıl başa çıkarsın? Seni bir daha görmek istemeyen birini seviyorsan ne yaparsın?"

"Tanrı bilir."

Yüzünü buruşturdu. Acı çekiyordu. Ağrılarını daha ilk gün fark etmiştim ve şimdi bunun için bir şeyler yapmak istiyordum. Yapabileceğime inanacak kadar içmiştim, ya da yapamayacağımı unutacak kadar.

Pantolonunun paçasını indirmek üzereydi ama çektiği acıyı gördüğüm için durmasını söyledim. Elimi bacağına koydum.

"Ne yapıyorsun?"

"Merak etme. Ters apoptoz içeren çok basit bir bio-set transferi. Moleküler düzeyde işleyip ölü ve hastalıklı hücreleri onarıp baştan yaratır. Sana sihir gibi gelecek ama aslında değil."

Elim orada durdu ama hiçbir şey olmadı. Ve hiçbir şey olmamaya devam etti. Yaptığım şeyin sihirle yakından uzaktan alakası yoktu gerçekten.

"Kimsin sen?"

"Ben bir uzaylıyım. İki galakside de işe yaramaz bir fiyasko sayılırım."

"Rica etsem kahrolası elini bacağımdan çekebilir misin?"

Elimi çektim. "Özür dilerim. Gerçekten. Hâlâ seni iyileştirebilecek yeteneklerim olduğunu sanıyordum."

"Seni tanıyorum," dedi.

"Ne?"

"Seni daha önce gördüm."

"Evet. Biliyorum. Cambridge'deki ilk günümde yanından geçtim. Hatırlıyor olabilirsin. Çıplaktım."

Arkasına yaslandı, gözlerini kısıp kafasını eğdi. "Yok. O de-

ğil. Seni bugün gördüm."

"Gördüğünü sanmıyorum. Eminim hatırlardım."

"Yok. Kesinlikle bugün. Suratlarla aram iyidir, görünce unutmam."

"Biriyle mi beraberdim? Genç bir kadınla mı? Kızıl saçlı mı?"

Düşündü. "Hayır. Sadece sendin."

"Neredeydim?"

"Ha, şeydeydin, dur bir düşüneyim, Newmarket Yolu'nda."

"Newmarket Yolu mu?" Sokağın adını biliyordum çünkü bu Ari'nin yaşadığı yerdi ama oraya daha önce gitmemiştim. Bugün gitmemiştim. Hiç gitmemiştim. Ama tabii Andrew Martin -asıl Andrew Martin- pek çok kez gitmişti. Evet, ondan bahsediyor olmalıydı. Karıştırıyor olmalıydı. "Kafan karıştı galiba," dedim.

Başını salladı. "Sendin, tamam mı? Bu sabah gördüm seni. Belki de öğlen. Bende yalan yok."

Winston Churchill bunu söyledikten sonra ayağa kalkıp yalpalaya yalpalaya, ardında dumandan ve yere damlayan alkolden bir yol bırakarak uzaklaştı.

Güneşin önünden bir bulut geçti. Gökyüzüne baktım. Sonra gölge kadar karanlık bir düşünce geçti aklımdan. Ayağa kalktım. Cebimden telefonumu çıkarıp Ari'yi aradım. Biri açtı en sonunda. Bir kadın. Derin derin nefes alıp burnunu çekiyor, çıkardığı sesleri anlamlı kelimelere çevirmeye çabalıyordu.

"Merhaba, ben Andrew. Ari'yle görüşebilir miyim?"

Ve birbirini izleyen o korkunç kelimeler geldi: "Ari öldü, öldü, öldü."

Koştum.

Şarabı bıraktım ve koşabildiğim kadar hızlı koştum. Parkı, sokakları, trafiğe aldırmadan anayolları geçtim koşarak. Koşmak canımı yaktı. Dizlerimi, kalçamı, kalbimi ve ciğerlerimi acıttı. Bütün bu parçaların bir gün hepten bozulacağını hatırladım. Koşmak yüzümdeki acı ve ağrıları da şiddetlendirmişti niyeyse. Ama asıl kıyamet zihnimde kopuyordu.

Bu benim hatamdı. Sorun Riemann hipotezi değil, Ari'ye nereden geldiğimi anlatmış olmamdı. Ari bana inanmamıştı, ama mesele bu değildi. Mesele Ari'ye gerçekleri mor renkli ve acı verici uyarılar almadan anlatabilmemdi. Demek ki bağlantımı kesmelerine rağmen beni hâlâ izleyip dinleyebiliyorlardı, o hâlde şimdi de duyuyor olabilirlerdi.

"Yapmayın," dedim. "Isobel'le Gulliver'a zarar vermeyin. Onlar hiçbir şey bilmiyor."

O gün ben her şeyi mahvedene kadar, sevmeye başladığım insanlarla birlikte yaşadığım eve geldim. Çakıl kaplı garaj yolunu eğilerek geçtim. Araba yerinde değildi. Oturma odasının penceresinden içeri baktım, kimseyi göremedim. Yanımda anahtar olmadığı için zili çaldım.

Kapıda dikilip beklerken ne yapabileceğimi düşündüm. Bir süre sonra kapı açıldı ama hâlâ kimseyi göremiyordum. Her kim açtıysa görülmek istemediği belliydi.

Eve girdim. Mutfağa geçtim. Newton sepetinin içinde uyuyordu. Yanına gidip hafifçe sarstım. "Newton! Newton!" Derin derin nefes alıyor, esrarengiz bir şekilde uyanmıyordu.

"Buradayım," diye bir ses geldi oturma odasından.

Sesi takip ettim, tanıdık geliyordu. Oturma odasına girdiğimde mor kanepede bacak bacak üstüne atmış oturan adamı gördüm. Gerçekten çok tanıdıktı, daha tanıdık olamazdı, hatta o kadar tanıdıktı ki dehşete düşmüştüm.

Kendime bakıyordum.

Kıyafetleri farklıydı (gömlek yerine tişört, kadife pantolon yerine kot, altına da spor ayakkabı giymişti) ama karşımdaki kesinlikle Andrew Martin'in formuydu. Yandan ayrılmış kahverengi saçlar. Yorgun gözler. Yara bereler hariç yüzümle aynı yüz.

"Pişti," dedi gülümseyerek. "Burada öyle diyorlar, değil mi? Hani şu kağıt oyunundaki gibi. Pişti! Biz tek yumurta ikiziyiz."

"Sen kimsin?"

Sormaya değmeyecek kadar basit bir soru sormuşum gibi kaşlarını çattı. "Senin yedeğinim."

"Yedeğim mi?"

"Evet, yedeğin. Senin yapamadığını yapmaya geldim."

Kalbim deli gibi çarpıyordu. "Ne demek istiyorsun?"

"Senin yok edemediğin bilgileri yok etmeye geldim."

Korku ve öfke bazen aynı şeydi. "Ari'yi sen mi öldürdün?"

"Evet."

"Ama neden? Riemann hipotezinin ispatlandığından haberi yoktu ki."

"Biliyorum. Bana verilen talimatlar seninkilerden daha kapsamlı. Senin -doğru kelimeyi arıyordu- *kökenlerinden* bahsettiğin herkesi yok etmem söylendi."

"Yani beni dinliyorlardı. Ama bağlantımın kesildiğini söylemişlerdi."

Sol elimi işaret etti. Demek ki teknoloji hâlâ canlıydı. "Senin güçlerini yok ettiler, kendilerininkini değil. Bazen dinleyip kontrol ediyorlar."

Ona baktım. Elime. Birden düşman gibi görünmeye başlamıştı.

"Ne zamandır buradasın? Ne zamandır Dünya'dasın yani?"

"Çok olmadı."

"Bir iki gece önce eve biri girdi. Isobel'in bilgisayarına baktı."

"Bendim."

"O zaman neden hemen o gece bitirmedin işlerini?"

"Sen de buradaydın. Sana zarar vermek istemiyorum. Şimdiye kadar hiçbir Vonnadoryalı başka bir Vonnadoryalıyı öldürmedi."

"Ben artık Vonnadoryalı değilim ki. İnsanım. Gezegenimle aramda ışık yılları var ama kendimi burada evimde hissediyorum. Tuhaf bir his. Sen ne yapıyorsun burada? Nerede yaşıyorsun?"

Tereddüt edip yutkundu. "Bir dişiyle birlikte kalıyorum."

"Dişi bir insan mı? Bir kadınla mı?"

"Evet."

"Nerede?"

"Cambridge'in dışında bir köyde. Kadın adımı bilmiyor. Jonathan Roper diye biri olduğumu sanıyor. Onu evli olduğumuza ikna ettim."

Güldüm. Gülüşüm onu şaşırtmışa benziyordu. "Neden gülüyorsun?"

"Bilmiyorum. Mizah anlayışım var artık sanırım. Yeteneğimi kaybettiğim zaman olan şeylerden biri bu."

"Onları öldüreceğimi biliyorsun, değil mi?"

"Hayır, aslına bakarsan bilmiyorum. Gözcülere buna gerek olmadığını söylemiştim. Onlara söylediğim son şey buydu. Beni anlamış gibi görünüyorlardı."

"Bana öldürmem söylendi, ben de öldüreceğim."

"Ama sence de çok saçma değil mi bu? Hiç gerek yok ki!"

İç geçirip kafasını salladı. "Hayır, bence saçma değil," dedi benimkinin aynısı, belki biraz daha düz ve nedense daha boğuk sesiyle. "Gereksiz olduğunu düşünmüyorum. Yanında kaldığım insanla geçirdiğim birkaç gün bile bu türün içindeki şiddeti ve ikiyüzlülüğü görmeme yetti."

"Evet, ama içlerinde iyilik de var. Hem de çok var."

"Hayır, ben iyilik görmüyorum. Koltuklarında oturup televizyonda ölü insanlar izliyor ve hiçbir şey hissetmiyorlar."

"Başta bana da öyle geliyordu ama..."

"Her gün arabayla elli kilometre yol gidiyor, sonra bir iki cam kavanozu geri dönüşüm kutusuna attılar diye kendilerini iyi hissediyorlar. Barıştan iyi bir şey gibi bahsedip sonra savaşı yüceltiyorlar. Öfkeye kapılıp karısını öldüren adamı aşağılıyor ama bomba atıp yüzlerce çocuğu öldüren kayıtsız askerlere tapınıyorlar."

"Evet, sana katılıyorum, bunlar hiç mantıklı değil ama şuna da gönülden inanıyorum ki..."

Beni dinlemiyordu. Ayağa kalktı, odada mekik dokuyup konuşmasına devam ederken kararlı gözlerle beni izliyordu. "Tanrı'nın her zaman onların tarafında olduğuna inanıyorlar, bulundukları tarafın türün geri kalanıyla çatışma içinde olduğunu bile bile. Biyolojik açıdan başlarına gelen en önemli iki şeyle, çiftleşme ve ölümle uzlaşmanın yolunu bulamıyorlar. Paranın mutluluk getirmeyeceğini biliyormuş numarası yaptıkları hâlde her seferinde parayı seçiyorlar. Her fırsatta vasatlığı göklere çıkarıp başkalarının felaketlerini izlemeye bayılıyorlar. Yüz bin küsur kuşaktır bu gezegendeler ama hâlâ ne kim olduklarını, ne de nasıl yaşamaları gerektiğini biliyorlar. Hatta eskisine göre daha az biliyorlar bunları."

"Haklısın, ama sence de bu çelişkilerde güzel bir şey, gizemli bir şey yok mu?"

"Hayır, yok. Bence insanların vahşi iradeleri dünyayı hâkimiyetleri altına alıp onu 'medenileştirmelerine' yardım etti ama artık gidecek bir yerleri kalmadı ve bu yüzden kendileriyle uğraşmaya başladılar. İnsanlık kendi ellerini yiyen bir canavar. Üstelik canavarı hâlâ görmüyorlar ya da görseler bile o canavarın içinde olduklarını, canavarın molekülleri olduklarını anlamıyorlar."

Kitap raflarına baktım. "İnsan şiirlerini okudun mu hiç? İnsanlar bu başarısızlıklarının farkındalar."

Beni hâlâ dinlemiyordu.

"Kendilerini kaybettiler ama hırslarını kaybetmediler. Buradan çıkmanın bir fırsatını bulsalar bir an bile durmazlar. Uzayda yaşam olduğunu, bizim ve bizim gibi başka yaşam formlarının olduğunu anlamaya başlıyorlar ve anlamakla kalmayacaklar. Keşfetmek isteyecek ve matematik bilgileri ilerledikçe bunu yapabilecek hâle gelecekler. Nihayetinde bizi bulacaklar ve bulduklarında niyetlerinin tamamıyla iyi olduğunu düşünseler bile -ki hep öyle düşünürler- bize dostça davranmayacaklar. Diğer yaşam formlarını yok etmek ya da hâkimiyetleri altına almak için bir sebep bulacaklar mutlaka."

Evin önünden okul formalı bir kız geçti. Gulliver yakında gelirdi.

"Ama bu insanları öldürmekle insanlığın gelişimini durdurmak arasında hiçbir bağlantı yok. Yemin ederim. Hiç yok."

Odada volta atmayı kesip yanıma geldi. Yüzüme eğildi. "Bağlantı mı diyorsun? Anlatayım sana bağlantıyı. İsviçre'nin Bern şehrinde bir patent ofisinde çalışan Alman bir amatör fizikçinin aklına bir teori gelir. Bu teori yarım yüzyıl sonra koca koca Japon şehirlerini içinde yaşayan insanlarla birlikte yok eder. Kadın, er-

kek, çoluk çocuk bir sürü insan ölür. Fizikçi böyle bir bağlantının kurulmasını istememiştir ama bu durum olanları engellemez."

"Bu aynı şey değil."

"Evet, aynı şey. Bu gezegende gündüz düşleri bile ölümle sonuçlanabiliyor, matematikçiler kıyametlere sebep olabiliyorlar. Bu benim için gayet açık. Senin için değil mi?"

"Ama insanlar hatalarından ders alıyor," dedim. "Ayrıca birbirlerini sandığından çok daha fazla önemsiyorlar."

"Hayır. Yalnızca kendilerine benzeyen ya da aynı çatı altında yaşadıkları insanları önemsiyorlar, diğerleriyle aralarındaki her fark onları empatiden bir adım daha uzaklaştırıyor. Kendi aralarında kavga etmek için bile hiçbir fırsatı kaçırmıyorlar. Ellerinden gelse bize neler yapacaklarını düşünsene."

Düşünmüştüm elbette. Bu sorunun cevabı beni korkutmuştu. Gücüm tükeniyordu. Kendimi yorgun hissediyordum, kafam karışıyordu.

"Ama biz de buraya onları öldürmeye geldik. Neden onlardan daha iyi olduğumuzu düşünelim ki?"

"Çünkü biz mantıkla, rasyonel düşünceyle hareket ediyoruz. Biz korumak için buradayız, hem kendimizi hem de insanları koruyoruz. Öyle değil mi? İlerleme insanlar için çok tehlikeli bir şey. Kadına dokunmasak bile çocuğu öldürmek zorundayız. Çocuk biliyor. Sen kendin söyledin bunu."

"Küçük bir hata yapıyorsun."

"Ne hatası?"

"Bir çocuğu öldürürsen annesini de öldürmüş olursun zaten."

"Bilmece gibi konuşuyorsun. İyice onlara benzemişsin."

Saate baktım. Dört buçuktu. Gulliver her an gelebilirdi. Ne yapmam gerektiğini düşündüm. Belki de bu diğer ben, yani Jonathan haklıydı. Aslında belkisi falan yoktu bu işin. Düpedüz haklıydı: İnsanlar ilerlemeyle başa çıkamıyor ve dünyadaki yer-

lerini anlayamıyorlardı. Son kertede hem kendileri hem de başkaları için çok tehlikelilerdi.

Başımı eğdim ve mor kanepeye oturdum. Ayılmıştım, acıyı iliklerime kadar hissediyordum şimdi.

"Haklısın," dedim. "Haklısın. Sana yardım etmek istiyorum."

"Haklısın," dedim on yedinci kez. "Ben zayıf davrandım. Kabul ediyorum. İlk seferden sonra insanlara, özellikle de birlikte yaşadığım insanlara zarar vermeyi göze alamadım. Ama anlattıkların bana asıl amacımı hatırlattı. Görevimi yerine getiremedim, artık getirmek istesem bile gerekli yeteneklerim yok. Yine de görevin tamamlanması gerektiğini anlamış bulunuyorum. Seni göndermekte haklıydılar. Ben aptalca davrandım ve başarısız oldum."

Jonathan kanepede arkasına yaslanıp beni inceledi. Yaralarıma bakıp aramızdaki havayı kokladı. "İçki içmişsin."

"Evet. Yoldan çıktım. İnsanlar gibi yaşadığında yoldan çıkmak, onların kötü alışkanlıklarına kapılmak çok kolay. Alkol aldım. Seks yaptım. Sigara içtim. Yerfıstığı ezmeli sandviçler yiyip insanların basit müziklerini dinledim. Hem kaba saba hazlarını, hem de fiziksel ve duygusal acılarını tattım. Ama ne kadar yozlaşmış olsam da, eski temiz ve rasyonel benliğimden geriye şimdi ne yapılması gerektiğini bilecek kadarı kaldı."

Beni izliyordu. Söylediklerime inanmıştı çünkü her kelimesi doğruydu. "Bunu duyduğuma sevindim," dedi.

Hiç vakit kaybetmedim. "Şimdi beni dinlemelisin. Gulliver birazdan evde olur. Araba ya da bisikletle gelmeyecek. Yürüyerek gelecek. Yürümeyi seviyor. Önce garaj yolunda ayak seslerini, sonra kapıda anahtar sesini duyacağız. Normalde doğruca mutfağa gidip içecek bir şey ya da bir kase mısır gevreği alır. Gün-

de üç kase yiyor onlardan. Neyse, bunun konumuzla ilgisi yok. Önemli olan nokta ilk önce mutfağa gireceği."

Jonathan söylediğim her şeyi dikkatle dinliyordu. Ona bu bilgileri verirken kendimi tuhaf, hatta berbat hissettim, ama aklıma başka bir yol gelmiyordu.

"Hızlı hareket etmelisin," dedim. "Annesi de yakında gelir. Bu arada çocuk seni görünce şaşırabilir, çünkü Isobel ona sadık olmadığım için bu sabah beni evden attı. Yani aslında sadıktım ama doğru türden bir sadakat değilmiş benimki. Zihin okuma teknolojileri olmadığı için insanlar tekeşliliğin mümkün olduğunu sanıyor. Bilmen gereken bir şey daha var. Gulliver daha önce bizden bağımsız olarak kendini öldürmeye çalıştı. Yani onu nasıl öldüreceksen öldür, intihar süsü vermen iyi bir fikir olabilir. Belki kalbini durdurduktan sonra bileklerindeki damarları kesebilirsin, ölümü daha az şüpheli görünür."

Jonathan söylediklerimi başıyla onaylayıp etrafına bakındı. Televizyonu, tarih kitaplarını, koltuğu, duvarlardaki çerçeveli sanat baskılarını ve yuvasında duran telefonu inceledi.

"Televizyonu açsan iyi olur," dedim. "Ben haberleri izledikten sonra açık bırakırım hep."

Televizyonu açtı.

Oturup Ortadoğu'da süren savaşın haberlerini izledik konuşmadan. Sonra o benim duymadığım bir ses duydu, duyuları benimkilerden çok daha keskindi.

"Ayak sesleri," dedi. "Garaj yolunda."

"Geldi," dedim. "Mutfağa git. Ben saklanacağım."

Salonda bekledim. Kapı kapalıydı. Gulliver'ın buraya girmesi için bir sebep yoktu. Oturma odasının tersine bu odaya hemen hemen hiç gelmezdi.

Bu yüzden giriş kapısı açılıp kapanırken burada kaldım, kıpırtısız ve sessiz. Koridorda durmuştu. Ayak sesi yoktu.

"Selam."

Ardından gelen karşılık. Mutfaktan gelen ses hem benim sesimdi, hem de değildi. "Merhaba Gulliver."

"Burada ne arıyorsun? Annem gittiğini söylemişti. Telefon etti, tartıştığınızı söyledi."

Onu -yani kendimi, Andrew'ı, Jonathan'ı- duydum. Ölçülü kelimelerle cevap verdi. "Doğru. Tartıştık. Ama merak etmene gerek yok, önemli bir şey değildi."

"Hadi ya? Bana annem için bayağı önemliymiş gibi geldi." Gulliver duraksadı. "Bu üstündekiler kimin?"

"Ha, eski kıyafetlerim. Var olduklarını bile unutmuşum."

"Daha önce hiç görmedim bunları. Yüzün de tamamen iyileşmiş. Eskisinden çok daha iyi görünüyorsun."

"Eh, gördüğün gibi."

"Neyse, ben yukarı çıkıyorum. Sonra bir şeyler yemeye inerim."

"Hayır. Hayır. Burada kalıyorsun." Zihin modellemesi başlıyordu. Ağzından çıkan kelimeler bilinçli düşünceleri güden ço-

banlar gibiydi. "Burada kalıyor ve bir bıçak alıyorsun, keskin bir bıçak, bu mutfaktakilerin en keskini."

Hissediyordum, söyledikleri gerçekleşmek üzereydi. Bu yüzden planladığım şeyi yaptım. Kitaplığa gidip kurmalı radyoyu aldım, düğmesini 360 derece çevirdim ve üzerindeki küçük ve yeşil daireye bastım.

Çalıştı.

Küçük ekran aydınlandı: 90.2 MHz.

Radyoyu koridorda taşırken etrafa bangır bangır klasik müzik yayıyordu. Yanılmıyorsam Debussy'ydi çalan.

"Şimdi bıçağı bileğine dayıyorsun, damarlarını kesecek kadar sertçe bastırıyorsun."

"Bu ses de ne?" diye sordu Gulliver, zihni berraklaşıyordu. Onu hâlâ göremiyordum. Henüz mutfak kapısına varmamıştım.

"Yap hadi. Hayatına son ver Gulliver."

Mutfağa girdim ve kötü ikizimi, yüzü öteki tarafa dönük, elini Gulliver'ın kafasına bastırırken gördüm. Bıçak yere düştü. Tuhaf bir vaftiz töreni izler gibiydim. Yaptığı şeyin onun bakış açısından doğru ve mantıklı olduğunu biliyordum, ama bakış açısı tuhaf bir şeydi.

Gulliver yere yığıldı; bütün vücudu şiddetle sarsılıyordu. Radyoyu tezgaha bıraktım. Mutfağın kendi radyosu vardı. Onu da açtım. Oturma odasındaki televizyon da planladığım gibi açık kalmıştı. Jonathan'a uzanıp Gulliver'la temasını kesmek için kolunu çekerken ortamı klasik müzik, haber programı ve rock müzik karışımı bir kakofoni doldurmuştu.

Dönüp boğazımı kavradı ve beni buzdolabına yapıştırdı.

"Hata yaptın," dedi.

Gulliver'ın sarsıntısı kesilmişti. Kafası karışmış bir hâlde etrafına baktı. Hem birbirlerine hem de babasına tıpatıp benzeyen iki adam gördü, eşit kuvvetle birbirlerinin boyunlarını sıkıyorlardı.

Ne olursa olsun Jonathan'ı mutfakta tutmam gerektiğini biliyordum. Mutfakta olduğu müddetçe açık radyolar ve televizyon sayesinde takımlar eşit olacaktı.

"Gulliver," dedim. "Gulliver, bıçağı ver. Hangisi olursa. Şu bıçağı. Bana şu bıçağı ver."

"Baba? Sen babam mısın?"

"Evet babanım. Şimdi şu bıçağı ver."

"Dinleme onu Gulliver," dedi Jonathan. "O senin baban değil. Baban benim. O bir sahtekar. Göründüğü kişi değil. O bir canavar. Bir uzaylı. Onu yok etmeliyiz."

Biz karşılıklı ve abes dövüş pozlarımız içinde kilitlenmiş, güçlerimiz eşitlenmişken Gulliver'ın gözlerinin şüpheyle kaplandığını gördüm.

Bana baktı.

Gerçeklerin vakti gelmişti.

"Ben baban değilim. O da değil. Baban öldü Gulliver. 17 Nisan Cumartesi günü öldü. Onu alıp götürdüler..." Anlayabileceği şekilde anlatmanın yolunu bulmaya çalıştım. "Bize iş veren kişiler alıp götürdüler. Gerekli bilgileri aldıktan sonra da öldürdüler. Beni babanın kılığında buraya yolladılar. Seni ve anneni öldürmem için. Ve babanın o gün başardığı şeyi bilen herkesi. Ama yapamadım. Çünkü imkansız olması gereken şeyler hissetmeye başladım. Duygularınızı paylaştım Gulliver. Sizi sevmeye başladım. Sizin için endişelendim. İkinizi de sevdim. Ve her şeyden vazgeçtim... Güçlerim yok artık, kuvvetim yok."

"Dinleme onu evlat," dedi Jonathan. Ve sonra bir şey fark etti. "Radyoları kapat. Beni dinle, çabuk radyoları kapat."

Yalvaran gözlerle Gulliver'a baktım. "Ne yaparsan yap ama radyoyu kapatma. Sinyaller parazit yapıp teknolojiyi engelliyor. Sol eli. Her şey sol elinde..."

Gulliver güçlükle doğruldu. Donakalmıştı. Yüzündeki ifade-

yi okuyamıyordum.

Var gücümle düşündüm.

"Yaprak!" diye haykırdım. "Gulliver, sen haklıydın. Yaprak, yaprağı hatırlasana!"

Bunun üzerine diğer versiyonum kafasını müthiş bir hızla burnuma geçirdi. Kafam buzdolabının kapısından geri sekti ve her şey çözünüp dağılmaya başladı. Renkler soldu, radyoların gürültüsü ve uzaklardaki haber spikerinin konuşması birbirinin içine yüzdü. Fırıl fırıl dönen bir ses çorbası.

He şey bitmişti.

"Gulli..."

Diğer ben radyolardan birini kapadı. Debussy yok oldu. Ama müziğin bittiği anda bir çığlık koptu. Gulliver'ın sesine benziyordu. Öyleydi de, ama bu bir acı çığlığı değildi. Kararlılığın çığlığıydı. Biraz önce kendi bileğini kesmek üzere olan bıçağı, her bir santimi babasına benzeyen adama saplaması için gereken cesareti veren ilkel ve öfkeli bir kükreyiş.

Ve bıçak derinlere girdi.

Bu kükreyiş ve sahneyle birlikte mutfak yeniden netleşti. Jonathan ikinci radyoya ulaşmadan önce ayağa kalkabildim. Saçından tutup geri çektim. Yüzünü gördüm. Sadece bir insan yüzünün kaldırabileceği şekilde dile gelen acısını. Şok içinde yalvaran gözlerini. Eriyip gidiyormuş gibi görünen ağzını.

Eriyip giden, eriyip giden, eriyip giden bir canı.

Yüzüne tekrar bakamadım. Teknoloji hâlâ içindeyken ölemezdi. Onu ocağa sürükledim.

"Kaldır," dedim Gulliver'a. "Kapağı kaldır."

"Ne kapağı?"

"Elektrikli ocağın kapağı."

Söylediğimi yaptı. Çelik halkayı kaldırıp arkaya yasladı. Bunları yaparken gözlerinde tek bir soru işareti yoktu.

"Yardım et," dedim. "Direniyor. Kolunu tutalım."

Birlikte Jonathan'ın avucunu yanan metale bastırabilecek kadar güçlüydük. Biz elini orada tutarken attığı çığlıklar dehşet vericiydi. Yaptığım şeyi düşününce evrenin sonu gibi geliyordu bu çığlıklar.

En büyük suçu işliyordum. Yeteneklerini yok edip kendi türümden birini öldürüyordum.

"Elini ocakta tutmak zorundayız," diye bağırdım Gulliver'a. "Sakın bırakma! Bastır!"

Sonra Jonathan'a döndüm. "Onlara her şeyin bittiğini, görevi tamamladığını söyle. Yeteneklerinle ilgili bir sorun yaşadığını ve geri dönemeyeceğini anlat. Dediklerimi yaparsan acıyı durdururum."

Yalan söylüyordum. Üstelik risk alıyor, beni değil, onu dinliyor olmaları ihtimaline oynuyordum. Ama bu şarttı. Söylediklerimi tekrarladı ama acısı geçmedi.

Ne kadar zaman geçti böyle? Saniyeler mi? Dakikalar mı? Einstein'ın muamması gibiydi bu. Güzel kız ve kızgın soba. Sonra Jonathan dizlerinin üzerine yığıldı, bilincini kaybediyordu.

Elinden arta kalan yapış yapış kitleyi ocaktan çekerken gözümden yaşlar boşaldı. Nabzına baktım. Ölmüştü. Yere serilirken bıçak göğsünü delmişti. Eline ve yüzüne bakınca bağlantısının kesildiğinden emin oldum. Yalnızca gözcülerden değil, hayattan da kopmuştu.

Emindim, çünkü kendi hâline geri dönüyordu. Ölümü takiben hücreler otomatik olarak yeniden yapılanırdı. Jonathan'ın da bütün şekli değişiyor, vücudu yuvarlaklaşırken yüzü düzleşiyor, kafatası uzuyor, derisinde mor ve eflatun benekler çıkıyordu. Sabit kalan tek şey sırtındaki bıçaktı. Ne tuhaf, bu Dünya mutfağı bağlamında, eskiden ben nasılsam tam olarak öyle yapılanmış bu yaratık bana baştan aşağı yabancı geliyordu.

Uzaylı gibi. Canavar gibi. Öteki gibi.

Gulliver bir şey demeden bana bakıyordu. Yaşadığı şok öyle büyüktü ki bırakın konuşmayı nefes alması bile mucizeydi.

Ben de konuşmak istemiyordum ama isteksizliğim daha pratik sebeplerdendi. Aslında gereğinden fazlasını söylediğimden korkuyordum. Gözcüler o mutfakta söylediğim her şeyi duymuş olabilirdi. Bunu bilemezdim. Tek bildiğim yapmam gereken bir şey daha olduğuydu.

Senin güçlerini yok ettiler, kendilerininkini değil.

Ama harekete geçmeye fırsat bulamadan dışarıda bir araba durdu. Isobel gelmişti.

"Gulliver, annen geldi. Onu uyarıp buradan uzak tutmalısın."

Çıktı. Elektrikli ocağın sıcaklığına döndüm ve elimi biraz önce ölü Vonnadoryalının elinin durduğu yere koydum. Etinin parçaları hâlâ cızırdıyordu. Elimi bastırdım ve saf ve mutlak bir acı hissettim, zamanı, uzamı, suçluluğumu alıp götüren bir acı.

Uygar yaşam, sizin de bildiğiniz gibi, hepimizin
seve seve işbirliği yaptığı çok sayıda yanılsamadan
oluşur. Sorun şu ki bir süre sonra bunların yanılsama
olduğunu unutur ve gerçeklik etrafımızda
parçalandığı zaman büyük bir şok geçiririz.
J. G. Ballard

Neydi gerçeklik?

Nesnel bir hakikat miydi? Kolektif bir yanılsama mıydı? Çoğunluğun fikri miydi? Tarihsel bakışın bir ürünü müydü? Bir rüya mıydı yoksa? Evet, öyleydi belki de. Ama şayet rüyaysa, bir türlü uyanamadığım bir rüyaydı.

İnsanlar hayata ister kuantum fiziği, biyoloji, nöroloji ya da matematik gibi yapay bir şekilde bölünmüş alanların, ister aşkın gözüyle daha derinlikli bir şekilde baktıklarında adım adım saçmalığa, mantıksızlığa ve kaosa yaklaşıyorlar. Bildikleri her şey tekrar tekrar çürüyor. Dünya düz değil, sülüklerin tıbbi bir değeri yok, Tanrı yok, ilerleme bir mitten ibaret, ellerindeki tek şey şu an.

Ve bu sadece büyük ölçekte yaşanmıyor. Her insan ayrı ayrı da yaşıyor bunu.

Herkesin hayatında bir an var. Bir kriz. İnandığı şeylerin yanlış olduğunu söyleyen bir aksama. Herkesin başına geliyor; tek fark bu bilginin insanı nasıl değiştirdiği. Çoğunluk bilgiyi gömüp orada yokmuş gibi davranıyor. İnsanlar böyle yaşlanıyor

işte. Yüzlerini kırıştıran, sırtlarını kamburlaştıran, ağızlarını ve azimlerini büzen şey bu. Bu inkarın ağırlığı. Gerilimi. Bu sadece insanlara özgü bir şey de değil. Herhangi bir varlığın gösterebileceği en büyük cesaret ya da delilik, değişme eylemi.

Önceden bir şeydim. Şimdi başka bir şeyim.

Önceden bir canavardım ve şimdi farklı bir canavarım. Ölecek olan ve acıyı hisseden biriyim, ama aynı zamanda yaşayacak, belki bir gün mutluluğu bulacak biri. Çünkü artık mutluluk mümkün benim için. Çünkü mutluluk acının diğer yüzünde.

Gulliver gençti, olanları annesinden daha kolay kabullenebilirdi. Hayatı ona hiçbir zaman anlamlı gelmemiş, bu yüzden hayatın anlamsızlığını kesin olarak kanıtlayan bu son olaylar içini rahatlatmıştı. Babasını kaybetmiş ve bir canlıyı öldürmüştü ama öldürdüğü canlı anlamadığı ve kendisiyle arasında bağlantı kuramadığı bir şeydi. Ölü bir köpeğin ardından ağlayabilirdi ama ölü bir Vonnadoryalı ona hiçbir şey ifade etmiyordu. Yas konusuna gelince, Gulliver babası için kaygılanmış ve ölürken acı çekip çekmediğini bilmek istemişti. Çekmediğini söyledim. Doğru muydu bu? Bilmiyordum. Yalan söylemenin insan olmanın bir parçası olduğunu keşfetmiştim. Ne zaman hangi yalanları söylemen gerektiğini bilmeliydin. Birini sevmek ona yalan söylemekti. Ama Gulliver'ı babası için ağlarken görmedim hiç. Neden bilmiyorum. Yaşarken de orada olmayan birinin yokluğunu hissetmek zordu belki.

Karanlık çöktükten sonra cesedi dışarı taşımama yardım etti. Newton da yanımızdaydı. Jonathan'ın elindeki teknoloji eridikten sonra uyanmıştı ve gördüklerini kabul edebiliyordu. Köpekler her şeyi kabul edebilirdi zaten, köpekgillerin arasından tarihçi çıkmadığı için işleri daha kolaydı, her şey olasılık dahilindeydi onların gözünde. Bir ara bize yardım etmek istermiş gibi toprağı eşelemeye başladı ama buna gerek yoktu. Canavar için mezar kazmamız gerekmiyordu. (Evet, aklımdan böyle geçiriyordum

onu, bir canavar.) Bol oksijenli bu atmosferde hemen çürüyecekti zaten. Cesedi dışarı sürüklerken hem benim yanık elim yüzünden, hem de Gulliver'ın kusmak için verdiği ara yüzünden biraz zorlandık. Çocuk berbat görünüyordu. Perçemlerinin altından bana baktığını hatırlıyorum, yüzü ay kadar beyazdı.

Tek gözlemcimiz Newton değildi.

Isobel de gözlerine inanamayarak bizi izliyordu. Dışarı çıkıp bunu görmesini istememiştim ama beni dinlemedi. O sırada henüz her şeyi bilmiyordu. Mesela kocasının ölü olduğundan ya da sürüklediğim ceset nasıl görünüyorsa benim de yakın bir zamana kadar öyle göründüğümden haberi yoktu.

Bunları yavaş yavaş öğrendi, ama yeterince yavaş değil. Bu gerçekleri sindirebilmesi için en azından birkaç yüzyıl, belki de daha fazlası gerekiyordu. Bir insanı on dokuzuncu yüzyıl başlarının İngiltere'sinden alıp yirmi birinci yüzyılda Tokyo'nun ortasına koymak gibiydi bu. Durumu kabullenemiyordu. Sonuçta o bir tarihçiydi; işi örüntüler, devamlılıklar, sebepler ve sonuçlar bulmak, geçmişi aynı patikayı yürüyen bir anlatıya dönüştürmekti. Ama şimdi biri bu patikaya gökten bir şey fırlatmış ve fırlattığı şey yere öyle sert çarpmıştı ki yer yerinden oynamış, Dünya yan yatmış, yolu bulmak imkansızlaşmıştı.

Bu da demek oluyordu ki Isobel doktora gidip hap isteyecekti. Verdikleri haplar işe yaramadı ve sonuç olarak kadın boşluktan ve bitkinlikten üç hafta yataktan çıkamadı. Kronik yorgunluk sendromundan muzdarip olduğunu söylediler. Mesele sendrom falan değildi tabii ki. Yas tutuyordu Isobel. Yalnızca kocasını değil, bildiği hâliyle gerçekliği de kaybetmişti.

Bu süre boyunca benden nefret etti. Ona her şeyi açıklamış, bunların benim kararım olmadığını, buraya yalnızca insanlığın gelişimini durdurmak için, bütün kozmosun iyiliği için geldiğimi, üstelik isteyerek gelmediğimi anlatmıştım. Ama bana bak-

mıyor çünkü baktığı şeyin ne olduğunu bilmiyordu. Ona yalan söylemiştim. Onunla sevişmiştim. Yaralarımla ilgilenmesine izin vermiştim. Oysa o kiminle seviştiğini bile bilmiyordu. Ona âşık olmam, onun ve Gulliver'ın hayatını kurtarmak için kendi türüme meydan okumam hiçbir şeyi değiştirmiyordu.

Ben bir katildim onun gözünde, ve bir uzaylı.

Elim zamanla iyileşti. Hastaneye gittim, içi antiseptik kremle dolu şeffaf bir eldiven verdiler. Elimi nasıl bu hâle getirdiğimi sorduklarında sarhoşken yanlışlıkla ocağa dayadığımı, iş işten geçene kadar da acıyı hissetmediğimi söyledim. Yanıklar su topladı ve hemşire hepsini patlattı. İçlerinden sızan berrak sıvıyı ilgiyle izledim.

Yaralı elimin Isobel'de şefkat uyandırmasını umdum bencilce. O gözleri, Gulliver bana uykusunda saldırdıktan sonra endişeyle yüzüme bakan gözleri tekrar görmek istedim.

Bir ara onu anlattıklarımın hiçbirinin doğru olmadığına inandırma fikrini evirip çevirdim kafamda. Bilimkurguya değil, büyülü gerçekçiliğe yakın olduğumuzu, büyülü gerçekçiliği büyülü gerçekçilik yapanın da güvenilmez anlatıcılar olduğunu, aslında bir uzaylı değil, sadece duygusal bir çöküntü yaşamış bir insan olduğumu, dünyadışı ya da evlilikdışı hiçbir şey yaşamadığımı anlatmayı düşündüm. Gulliver her şeyi kendi gözleriyle görmüştü ama onun da zihnini kolayca esnetebilir, gördüklerini rahatlıkla inkar edebilirdim. Köpeklerin sağlığında iniş çıkışlar olabilirdi. İnsanlar çatıdan düşüp hayatta kalabilirdi. Sonuçta insanlar, özellikle de yetişkin olanlar, mümkün olan en sıradan gerçeklere inanmak isterlerdi. Bakış açılarının ve akıl sağlıklarının yerle bir olmasını, anlaşılmazlığın engin okyanusunda boğulmalarını engellemek için buna ihtiyaçları vardı.

Ama saygısızlık gibi geliyordu bu bana, yapamadım. Bütün gezegen yalanlarla doluydu ve gerçek aşka gerçek denmesinin

bir sebebi olmalıydı. Ve eğer bir anlatıcı anlattığı her şeyin bir rüya olduğunu söylerse siz de ona bir sanrıdan ötekine geçtiğini, şimdiki gerçekliğinden de her an uyanabileceğini söylemek isterdiniz. Hayatın sanrılarına karşı tutarlı olmak zorundaydınız. Elinizdeki tek şey bakış açınızdı, yani nesnel hakikat anlamsızdı. Bir rüya seçmeli ve ona sıkı sıkı tutunmalıydınız. Diğer her şey aldatmacaydı. Ama gerçeği ve aşkı aynı güçlü kokteylin içinde tattığınızda oyunlara yüz veremezdiniz artık. Dürüstlüğümü koruyarak işleri düzeltemeyeceğim açıktı, ama bu şekilde yaşamak da zordu.

Tahmin edebileceğiniz üzere Dünya'ya gelmeden önce ilgilenilmek istememiş, buna ihtiyaç duymamıştım hiç. Ama şimdi bakılmaya, ilgilenilmeye, ait olmaya, sevilmeye açtım.

Belki de çok şey istiyordum. Belki o evde kalmama izin vermeleri bile, her ne kadar o korkunç mor kanepede uyumak zorunda olsam da, hak ettiğimden fazlasıydı.

Bu iznin sebebinin Gulliver olduğunu tahmin ediyordum. Kalmamı o istemişti. Hem hayatını kurtarmış, hem de onu ezmeye çalışan çocuklara kafa tutmasına yardım etmiştim. Yine de beni bağışlamasına şaşırıyordum.

Yanlış anlamayın, işler *Cinema Paradiso*'daki gibi değildi. Yine de beni dünyadışı bir yaşam formu olarak, bir baba olarak kabullendiğinden daha kolay kabullenmiş gibi görünüyordu.

"Nereden geldin?" diye sordu bir cumartesi sabahı saat yediye beş kala. Annesi henüz uyanmamıştı.

"Çok çok çok çok çok çok çok uzak bir yerden."

"Ne kadar uzak?"

"Açıklaması zor," dedim. "Yani size göre Fransa bile uzak."

"Dene," dedi.

Meyve kasesi takıldı gözüme. Süpermarkete gidip doktorun Isobel'e tavsiye ettiği sağlıklı yiyeceklerden almıştım. Muz, por-

takal, üzüm, bir de greyfurt.

"Tamam," dedim büyük greyfurtu elime alarak. "Bu güneş olsun."

Greyfurtu sehpanın üstüne koydum. Sonra bulabildiğim en küçük üzümü aldım. Onu da sehpanın diğer ucuna koydum.

"Bu da Dünya. O kadar küçük ki zar zor görülüyor."

Newton sehpaya yaklaştı. Dünya'yı mideye indirmeye niyetlendiği belliydi. "Dur, Newton," dedim. "İzin ver bitireyim."

Newton kuyruğunu bacaklarının arasına kıstırıp geri çekildi.

Gulliver kaşlarını çatmış, greyfurtu ve tehlike içindeki minik üzümü inceliyordu. Etrafına baktı. "Eee, senin gezegen nerede?"

Galiba elimdeki portakalı o odanın içinde bir yere koyacağımı sanıyordu gerçekten. Televizyonun yanına ya da kitap raflarından birinin üstüne. Ya da iyice zorlasa üst kata.

"Aslını istersen bu portakalı Yeni Zelanda'da bir sehpanın üstüne koymamız gerekir."

Susup düşündü, bahsettiğim uzaklığı kavramaya çalışıyordu. "Oraya gidebilir miyim?" diye sordu kendinden geçmişçesine.

"Hayır. İmkansız."

"Ama neden? Bir uzay gemisi falan olmalı."

Başımı iki yana salladım. "Yok. Ben yolculuk etmedim. Buraya geldim, ama yol katetmedim."

Kafası karışmıştı. Nasıl geldiğimi açıklayınca daha da karıştı.

"Her neyse. Benim de evrende gezme şansım herhangi bir insanınkinden fazla değil artık. Bundan böyle ben buyum ve burada kalmak zorundayım."

"Yani şu kanepede uyumak için koca evrenden vazgeçtin, öyle mi?"

"O sırada bunun ayırdında değildim."

Isobel aşağı indi. Üstünde beyaz sabahlığıyla pijaması vardı. Solgun görünüyordu, ama sabahları hep solgun görünürdü.

Gulliver'la sohbet ettiğimizi görünce sahneyi ender görülen bir sıcaklıkla karşılasa da olanları hatırlayınca ifadesi soldu.

"Neler oluyor burada?"

"Hiçbir şey," dedi Gulliver.

"Ne yapıyorsunuz meyvelerle?" diye sordu kısık sesinde uyku mahmurluğuyla.

"Gulliver'a nereden, ne kadar uzaktan geldiğimi açıklıyordum."

"Greyfurttan mı geldin?"

"Hayır. Greyfurt güneş. Sizin güneşiniz. Yani bizim güneşimiz. Ben portakaldaydım. Portakalın Yeni Zelanda'da olması gerekir. Dünya ise şu anda Newton'ın midesinde."

Gülümsedim. Söylediklerimi komik bulabileceğini düşünmüştüm ama haftalardır nasıl bakıyorsa yine öyle bakıyordu bana. Aramızda ışık yılları varmış gibi.

Odadan çıktı.

"Gulliver," dedim. "Galiba en iyisi benim gitmem. Burada kalmamalıydım. Bu sadece uzaylılık meselesi değil. Annenle tartıştığımız günü hatırlıyor musun? Olanları sana anlatmamıştık hani?"

"Evet?"

"Ben annene ihanet ettim. Maggie diye bir kadınla seks yaptım. Öğrencilerimden, yani babanın öğrencilerinden biri. Hoşuma gitmedi, ama bunun bir önemi yok sanırım. Bunun anneni inciteceğini bilmiyordum, ama incitti. Sadakat kurallarından haberim yoktu, bu da bahane değil tabii, en azından benim kullanabileceğim bir bahane değil çünkü diğer bir sürü konuda annene yalan söylüyordum zaten. Hem senin hem de onun hayatını tehlikeye attım." İçimi çektim. "Sanırım gitmem gerekiyor."

"Neden?"

Bu soru içime işledi. Mideme inip her hücremi titretti.

"Galiba şu an en iyisi bu."

"Nereye gideceksin?"

"Bilmiyorum. Ama merak etme. Sana haber veririm."

Annesi geri dönmüş kapıda duruyordu.

"Ben gidiyorum," dedim.

Gözlerini yumdu. Derin bir nefes aldı. "Tamam," dedi bir zamanlar öptüğüm dudaklarıyla. Bütün yüzü buruştu, teni içinden koparıp atmak istediği duygularıydı sanki.

Gözlerimde ılık, hafif bir gerilim hissettim. Görüşüm bulandı. Sonra yanağımdan aşağı, dudaklarıma doğru bir şey aktı. Bir sıvı. Yağmur gibi, ama daha sıcak. Daha tuzlu.

Ağlıyordum.

Gitmeden önce tavan arasına çıktım. Gulliver yatağına uzanmış pencereden dışarı bakıyordu.

"Ben senin baban değilim Gulliver. Burada olmaya hakkım yok."

"Değilsin. Biliyorum." Bilekliğini çiğnedi. Gözlerindeki düşmanlık kırık bir cam gibi parladı. "Babam değilsin. Ama sen de onun gibisin. Senin de umurunda değilim. Sen de başkasıyla yatıp annemi aldattın."

"Bak Gulliver. Seni terk etmeye çalışmıyorum, anneni geri getirmeye çalışıyorum, tamam mı? Kafası çok karıştı ve benim burada olmam ona iyi gelmiyor."

"Her şey ne kadar boktan. Kendimi çok yalnız hissediyorum."

Birden güneş parladı pencerede, ne hâlde olduğumuz hiç umurunda değildi.

"Yalnızlık hidrojen kadar evrensel bir gerçektir."

Çok daha yaşlı bir adammış gibi iç çekti. "Bazen sorun bendeymiş gibi hissediyorum. Hayata uyum sağlayamıyormuşum gibi. Okuldaki bir sürü çocuğun annesiyle babası boşanmış, ama babalarıyla ilişkileri gayet normal görünüyor. Herkes bana bakıp aynı şeyi düşünüyor: Bunun derdi ne? Bu niye kafayı yedi? Ne sorunum olabilir ki benim? Annemle babam hem zengin, hem de boşanmamış, birlikte güzel bir evde yaşıyoruz. Ne sikimi kafaya

takıyor olabilirim, değil mi?

"Ama hepsi saçmalık. Annemle babam birbirini hiç sevmedi, en azından hatırladığım kadarıyla hiç. Annem babam sinir krizi geçirip ortalıkta çırılçıplak dolaştıktan sonra, yani sen geldikten sonra değişmiş gibi görünüyordu ama bu da kendi kuruntusuydu. Yani sonuçta sen onun sandığı kişi bile değildin. İnsanın bir ET'yle babasıyla kurduğundan daha yakın bir ilişki kurması çok acayip. Babam pisliğin tekiydi. Gerçekten, bana bir kez bile tavsiye verdiğini hatırlamıyorum. Sadece bir kere mimar olmamamı söylemişti, mimarların takdir görmesi için yaptıkları işin üstünden yüzyıl geçmesi gerekiyormuş."

"Gulliver, kimsenin rehberliğine ihtiyacın yok. İhtiyacın olan her şey kafanın içinde zaten. Evren hakkında gezegenindeki herkesten daha çok şey biliyorsun." Pencereyi işaret ettim. "Orada ne olduğunu gördün sen. Ayrıca ne kadar güçlü bir insan olduğunu da gösterdin."

Pencereden gökyüzüne baktı yine. "Oralar nasıl?"

"Çok farklı. Her şey farklı."

"Ama nasıl?"

"Var olmak bile daha farklı. Kimse ölmüyor. Acı yok. Her şey güzel. Tek din matematik. Aile diye bir şey yok. Bir talimatları veren gözcüler var, bir de geri kalanımız. Matematiğin ilerlemesi ve evrenin güvenliğinden başka şeylerle ilgilenilmiyor. Nefret yok. Babalar ve oğullar yok. Biyolojiyle teknoloji arasında kesin bir çizgi yok. Ve her şey mor."

"Müthişmiş."

"Müthiş değil. Sıkıcı. Hayal edebileceğin en sıkıcı hayat. Burada acı ve kayıp var, ödediğiniz bedel bu. Ama ödülleri harika olabilir Gulliver."

İnanmaz gözlerle baktı bana. "Benim o ödülleri nasıl bulacağıma dair hiçbir fikrim yok."

Telefon çaldı. Isobel baktı. Bir iki saniye sonra tavan arasına sesleniyordu.

"Gulliver. Telefon sana. Nat diye bir kız arıyor."

Gulliver'ın yüzünde incecik bir gülümsemenin izini gördüm, onu utandıran ve odadan çıkarken hoşnutsuzluk bulutlarının arkasına saklamaya çalıştığı bir gülücük.

Bir gün durmaya mahkum ama hâlâ içine çekebileceği bir sürü güzel hava olan ciğerlerimle derin bir nefes aldım. Sonra Gulliver'ın ilkel bilgisayarının başına oturup bir insana yardım edebileceğini düşündüğüm tavsiyeler yazmaya koyuldum.

Bir insana tavsiyeler

1. Utanç bir prangadır. Kendini azat et.
2. Yeteneklerin hakkında endişelenme. Sevme yeteneğin var. Bu yeter.
3. Diğer insanlara karşı nazik ol. Evrensel boyutta onlar sensin.
4. İnsanlığı teknoloji kurtarmayacak. İnsanlar kurtaracak.
5. Gül. Sana yakışıyor.
6. Meraklı ol. Her şeyi sorgula. Şimdinin gerçeği gelecekte bir hikaye olacak sadece.
7. İroni iyidir, ama hissetmek kadar değil.
8. Fıstık ezmeli sandviç bir kadeh beyaz şarapla gayet iyi gider. Aksini söyleyenleri dinleme.
9. Bazen kendin olmak için kendini unutman ve başka bir şey olman gerekir. Karakterin sabit bir şey değil. Ona ayak uydurabilmek için hareket etmelisin.
10. Tarih matematiğin bir dalıdır. Edebiyat da öyle. Ekonomiyse dinin dalıdır.
11. Seks aşka zarar verebilir ama aşk sekse zarar veremez.
12. Haberler matematikle başlamalı, şiirle devam etmeli ve buradan ilerlemelidir.
13. Hiç doğmayabilirdin. Varlığın imkansıza yakın bir ihtimal. İmkansızı reddetmek kendini reddetmektir.
14. Hayatında 25.000 gün olacak. Bunların bir kısmını unutamayacağın şekilde yaşadığından emin ol.

15. Züppeliğe giden yol mutsuzluğa giden yoldur. Tersi de doğrudur.
16. Trajedi, tamamına ermemiş komedidir aslında. Bir gün buna güleceğiz. Bir gün her şeye güleceğiz.
17. Kıyafet giy, her anlamda, ama onların yalnızca kıyafet olduğunu unutma.
18. Bir yaşam formunun altını, bir diğerinin teneke kutusudur.
19. Şiir oku. Özellikle de Emily Dickinson şiirlerini. Seni kurtarabilirler. Anne Sexton insanın kafasının içini bilir, Walt Whitman çimenleri, ama Emily Dickinson her şeyi bilir.
20. İleride mimar olursan şunu unutma: Kare iyidir. Dikdörtgen de öyle. Ama aşırıya kaçma ihtimalin var.
21. Güneş sisteminin dışına çıkamıyorsan uzaya gitmeye zahmet etme. Çıkabiliyorsan Zabii'ye git.
22. Öfken seni endişelendirmesin. Öfke duyman imkansız hâle geldiğinde endişelen. Çünkü o zaman tükenmişsin demektir.
23. Mutluluk senin dışında bir yerde değil. Mutluluk senin içinde.
24. Dünya'da yeni teknoloji beş sene içinde gülüp geçeceğin bir şeydir yalnızca. Beş sene içinde gülüp geçmeyeceğin şeylere değer ver. Aşk gibi. Ya da iyi bir şiir gibi. Ya da bir şarkı. Ya da gökyüzü.
25. Kurguda tek bir tür vardır. Bu türe "kitap" denir.
26. Yakınlarında bir radyo olsun hep. Radyolar hayatını kurtarabilir.
27. Köpekler sadakat konusunda dâhidirler. Ve bu sahip olunası bir dehadır.
28. Annen roman yazmalı. Onu yüreklendir.
29. Güneş batıyorsa durup izle. Bilgi sonludur. Hayranlıksa sonsuz.

30. Mükemmelliği hedefleme. Evrim ve hayat hatalarla mümkündür sadece.
31. Başarısızlık bir ışık oyunudur.
32. Sen insansın. Para meselesini kafana takacaksın elbette. Ama paranın seni mutlu edemeyeceğini bil, çünkü mutluluk dükkanlarda satılmıyor.
33. Evrendeki en zeki yaratıklar siz değilsiniz. Hatta gezegeninizdeki en zeki yaratıklar bile siz değilsiniz. Kambur balinaların şarkılarındaki tonal dil Shakespeare'in tüm eserlerinden daha karmaşıktır. Bu bir yarış değil. Ya da evet öyle. Ama kafana takma.
34. David Bowie'nin "Space Oddity"si uzay hakkında hiçbir şey söylemiyor olsa da müzikal motifleri çok hoş.
35. Bulutsuz bir gecede gökyüzüne bakıp binlerce yıldız ve gezegen gördüğünde bunların pek çoğunda hemen hemen hiçbir şey olmadığını bil. Asıl hikayeler çok daha uzakta.
36. Bir gün insanlar Mars'ta yaşayacak. Ama oradaki hiçbir şey Dünya'da yağmurlu bir güne uyandığın tek bir sabahtan daha heyecan verici olmayacak.
37. Soğuk biri olma. Evren soğuk zaten. Önemli olan sıcak kısımlar.
38. Walt Whitman en azından bir konuda haklıydı. Kendinle çelişeceksin. İçin büyük. İçinde çokluklar var.
39. Hiç kimse hiçbir konuda tamamen haklı değildir. Hiçbir yerde.
40. Herkes bir komedidir. Eğer sana gülüyorlarsa asıl şakanın kendileri olduğunu anlamıyorlardır sadece.
41. Beynin açık. Kapanmasına asla izin verme.
42. Bin yıl içinde, tabii insanlar o zamana kadar hayatta kalabilirlerse, bildiğiniz her şeyin yanlış olduğu ortaya çıkacak. Ve onların yerini daha büyük mitler alacak.

43. Her şey bir fark yaratır.
44. Zamanı durdurma gücün var. Öpüşerek zamanı durdurabilirsin. Ya da müzik dinleyerek. Bu arada, müzik başka türlü göremeyeceğin şeyleri görmeni sağlar. Müzik süper güçtür. Bas gitarı bırakma. İyi çalıyorsun. Bir gruba katıl.
45. Arkadaşım Ari şimdiye dek yaşamış en bilge insanlardan biriydi. Yazdığı kitapları oku.
46. Paradoks: Kitap, sanat, sinema ve şarap gibi yaşamak için ihtiyacın olmayan şeyler, yaşaman için gereken şeylerdir.
47. İster biftek, ister bonfile de, inek inektir.
48. Hiçbir iki insanın ahlak anlayışı tamamıyla uyuşmaz. Zarar verecek kadar keskin olmadığı müddetçe farklılıkları kabul et.
49. Kimseden korkma. Evrenin öbür ucundan gönderilen uzaylı bir suikastçiyi ekmek bıçağıyla öldürdün sen. Ayrıca çok sıkı yumruk atıyorsun.
50. Bir noktada başına kötü şeyler gelecek. O zamanlarda tutunabileceğin biri olsun hayatında.
51. Alkol akşamları çok eğlencelidir. Ama sabah uyandığında kendini berbat hissedersin. Bir noktada seçmen gerekecek: Akşamları mı istiyorsun, sabahları mı?
52. Eğer gülüyorsan, aslında ağlamak istemediğinden emin ol. Ağlarken de düşün, belki de gülmek istiyorsundur.
53. Birine onu sevdiğini söylemekten korkma sakın. Dünyanızda yanlış olan çok şey var, ama fazla sevgi bunlardan biri değil.
54. Şu anda telefonda konuştuğun kız var ya. Umarım hoş biridir. Ama hayatında başkaları da olacak.
55. Dünya'da teknoloji sahibi tek tür siz değilsiniz. Karıncalara bak. Gerçekten. İnce dallar ve yapraklarla yaptıkları şeyler inanılmaz.

56. Annen babanı seviyordu. Aksini iddia etse de.
57. Türünüzde çok fazla salak var. Hem de bir sürü. Sen onlardan biri değilsin. Sakın pes etme.
58. Önemli olan ne kadar uzun yaşadığın değil. Ne kadar derin yaşadığın. Ama derinlere inerken hep üstünde tut güneşi.
59. Sayılar hoştur. Asal sayılar güzeldir. Bunu anla.
60. Aklını dinle. Kalbini dinle. İçgüdülerini dinle. Hatta, en iyisi, emirler haricinde her şeyi dinle.
61. Eğer günün birinde nüfuz sahibi biri olursan insanlara şunu anlat: Bir şeyi yapabiliyor olmanız onu yapmanızı gerektirmez. İspatlanmamış teorilerde, öpülmemiş dudaklarda ve koparılmamış çiçeklerde bir güç ve güzellik vardır.
62. Ateş yakabilirsin. Ama sadece mecazi anlamda. Tabii eğer üşüdüysen ve ortam güvenliyse o zaman çekinme, ateş yak.
63. Önemli olan teknik değil yöntemdir. Kelimeler değil, melodi.
64. Hayatta kal. Dünya'ya karşı birinci vazifen bu.
65. Bildiğini düşünme. Düşündüğünü bil.
66. Bir karadelik oluşurken muazzam bir gama ışını patlaması yaratır ve koca koca galaksileri ışığıyla kör edip milyonlarca gezegeni ortadan kaldırır. Yani her an yok olabilirsin. Mesela şimdi. Ya da şimdi. Bu yüzden, yaparken ölmekten mutlu olacağın şeylerle uğraş her fırsatta.
67. Savaş yanlış sorunun cevabıdır.
68. İnsanlar arasındaki fiziksel çekim her şeyden önce salgı bezleriyle ilgilidir.
69. Ari hepimizin simülasyon olduğuna inanıyordu. Ona göre madde bir yanılsamaydı ve her şey silikondu. Haklıydı belki de. Peki ya duyguların? Onlar gerçek.
70. Sorun sende değil. Onlarda. (Ciddiyim.)
71. Her fırsatta Newton'ı yürüyüşe çıkar. Evden çıkmayı seviyor. Ve o iyi bir köpek.

72. Çoğu insan pek düşünmüyor. Yalnızca ihtiyaçlarına ve arzularına kafa yorarak hayatta kalıyorlar. Sen onlardan değilsin. Dikkatli ol.
73. Kimse seni anlamayacak. En nihayetinde önemli de değil bu. Önemli olan senin kendini anlaman.
74. Kuark dünyadaki en küçük şey değildir. Hani ölüm döşeğindeyken geriye bakıp da keşke daha çok çalışsaydım deme ihtimalin var ya, o ihtimal o kuarklardan bile daha küçük çünkü öyle bir şey olmayacak.
75. Kibarlık çoğu zaman korkudur, incelikse her zaman cesurluk. Ama seni insan yapan şey başkalarını umursaman. Daha çok umursa, daha insan ol.
76. Kafanda her günün adını cumartesiye çevir. İşin adını da oyuna.
77. Haberleri izlerken türünün üyelerini sıkıntı içinde gördüğünde yapabileceğin hiçbir şey olmadığını düşünme. Ama yapabileceğin şey her neyse, bunun haber izleyerek yapılmadığını bil.
78. Uyanıyorsun. Kıyafetlerini giyiyorsun. Sonra da kişiliğini. Seçimlerini akıllıca yap.
79. Leonardo da Vinci sizden değil, bizdendi.
80. Dil bir mecazdan ibaret. Hakikat aşktadır.
81. Hayatın anlamını arayarak mutlu olamazsın. Anlam önem sırasında üçüncüdür yalnızca. Sevmekten ve var olmaktan sonra gelir.
82. Eğer bir şey sana çirkin görünüyorsa daha iyi bak. Çirkinlik bakan gözün başarısızlığıdır.
83. Başında beklenen su kaynamaz. Kuantum fiziği hakkında bir tek bunu bilsen yeter.
84. Sen parçacıklarının toplamından fazlasısın. Bu da epey bir toplam demek.

85. Karanlık Çağ henüz sona ermedi. (Annene söyleme.)
86. Bir şeyi hoş bulmak onu aşağılamak demektir bir bakıma. Ya gerçekten sev ya da nefret et. Tutkulu ol. Uygarlık ilerledikçe kayıtsızlık büyüyor. Bir hastalık bu. Sanat ve aşkla kendini kayıtsızlıktan koru.
87. Galaksileri bir arada tutmak için karanlık madde gerekir. Zihnin de bir galaksi. Işıktan çok karanlık var. Ama onu ışık değerli kılar.
88. Kendini öldürme. Dört bir yanın zifiri karanlık olduğunda bile öldürme. Hayatın sabit olmadığını unutma. Zaman uzamdır. O galaksinin içinde sen de hareket ediyorsun. Yıldızları bekle.
89. Atomaltı düzeyde her şey karmaşıktır. Ama sen atomaltı düzeyde yaşamıyorsun. Basitleştirmek hakkın. Yoksa delirirsin.
90. Basitleştirirken dikkatli ol. Erkekler Mars'tan, kadınlar Venüs'ten değil. Kategorilere aldanma. Herkes, her şeydir. Bir yıldızın içindeki her şey senin içinde de var ve şimdiye dek var olan her karakter zihin sahnende başrolü kapmak için yarışıyor.
91. Hayatta olduğun için şanslısın. Nefes al ve hayatın mucizelerini içine çek. Tek bir çiçeğin tek bir taç yaprağını bile kanıksama.
92. Eğer çocukların olursa ve bir çocuğunu diğerinden daha çok seversen bu sorunu halletmeye çalış. Çünkü aradaki fark tek bir atom kadar bile olsa çocuklar bunu hissedecektir. Ve tek bir atom dev bir patlama için yeterlidir.
93. Okul şaka gibi gerçekten. Ama idare et. Yakında bitecek, sen de gülüp geçeceksin.
94. Akademisyen olmak zorunda değilsin. Hiçbir şey olmak zorunda değilsin. Zorlama. Kendi yolunu ara ve sana uyan bir

şey bulana kadar aramayı bırakma. Belki de hiçbir şey uymayacak. Belki de sen bir hedef değil, yolsun. Sorun değil. Sen de yol ol. Ama bu pencereden bakmaya değecek bir yol olsun.

95. Annene iyi davran. Onu mutlu etmeye çalış ve mutlu et.
96. Sen iyi bir insansın Gulliver Martin.
97. Seni seviyorum. Bunu hiç unutma.

Çok kısa bir sarılma

Andrew Martin'in kıyafetleriyle dolu bir çanta hazırlayıp çıktım.

"Nereye gideceksin?" diye sordu Isobel.

"Bilmiyorum. Bir yer bulurum. Endişelenme."

Endişelenecekmiş gibi görünüyordu. Sarıldık. *Cinema Paradiso*'nun melodisini mırıldanmasını istedim o an. Büyük Alfred'i anlatmasını istedim. Bana sandviç yapmasını ya da bir pamuk parçasına antiseptik dökmesini istedim. İşi ya da Gulliver hakkındaki endişelerinden bahsetmesini istedim. Ama yapmadı. Yapamazdı.

Sarılma sona erdi. Yanında duran Newton kafasını kaldırıp üzgün ve yalnız gözlerle bana baktı.

"Elveda," dedim.

Ve çakıl kaplı yoldan geçip sokağa çıktım. Ruhumun evreninde ateşli, hayat dolu bir yıldız çöktü, kapkara bir karadelik belirdi yerinde.

Batan güneşin melankolik güzelliği

Bazen en zor şey insan kalabilmektir.
Michael Fanti

Karadeliklerin olayı, sizin de bildiğiniz gibi, gerçekten çok derli toplu olmalarıdır. Karadeliğin içinde karmaşa yoktur. Olay ufkundaki bütün düzensizlik, kütle çekimine kapılan bütün o madde ve ışınım, karadelikte mümkün olan en küçük hâle sıkışır. Bu hâle hiçlik de denebilir.

Diğer bir deyişle, karadelikler duruluk verirler. Yıldızın sıcaklığını ve ateşini kaybeder ama düzen ve huzur kazanırsınız. Net bir odak.

Yani ne yapmam gerektiğini biliyordum.

Hayatıma Andrew Martin olarak devam edecektim. Isobel öyle istiyordu. Mümkün olduğunca az yaygara çıkmalıydı. Skandallarla uğraşmak, kayıp ihbarında bulunmak ya da cenaze töreni yapmak istemiyordu. Ben de en iyisinin bu olduğunu düşünerek evden taşındım, bir süreliğine Cambridge'de küçük bir daire tuttum ve dünyanın başka yerlerinde iş aramaya koyuldum.

Sonunda Amerika'da, California'daki Stanford Üniversitesi'nde iş buldum. İnsanların matematik birikimine teknolojik gelişmelerde sıçrama yaratabilecek bir katkıda bulunmamaya özen göstererek gerektiği kadarını yapmakla yetindim. Ofisimde üzerinde Albert Einstein'ın fotoğrafının olduğu bir afiş asılıydı ve fotoğrafın altında en meşhur alıntılarından biri vardı. "Teknolojik gelişme patolojik bir suçlunun elindeki balta gibidir."

Riemann hipotezinden hiç bahsetmedim. Meslektaşlarımı hipotezin doğası gereği ispatlanamayacağına ikna ettiğim zamanlar hariç. Bunu yaparken başlıca amacım Vonnadoryalıların Dünya'ya bir daha gelmemesini garantilemekti. Öte yandan Einstein'a hak veriyordum. İnsanlar ilerlemeyle başa çıkmakta iyi değildi ve bu gezegenin ne daha fazla zarar görmesini, ne de zarar vermesini istiyordum.

Yalnız yaşadım. Palo Alto'da içini bitkilerle doldurduğum hoş bir dairem vardı.

Kafayı buldum, bir indim bir çıktım.

Biraz biraz resim yaptım, fıstık ezmeli sandviç yedim. Bir gün sanat filmleri gösteren bir sinemaya gidip art arda üç Fellini izledim.

Grip oldum, bir ara kulaklarım çınlamaya başladı, bir kere de zehirli karides yedim.

Kendime bir küre aldım, başına oturup onu döndürdüm.

Üzüntüden eriyip öfkeden köpürüp kıskançlıktan çatladım. Bin bir hâle girdim.

Üst katımda oturan yaşlıca bir kadının köpeğini gezdirdim, Newton'ın yerini tutmadı. Kokuşmuş akademi törenlerinde ılık şampanyalı konuşmalar yaptım. Sırf yankıyı duymak için ormanlarda bağırdım. Her gece Emily Dickinson okudum tekrar tekrar.

Yalnızdım, ama insanlara onların kendilerine verdiğinden daha çok değer veriyordum. Uzayda ışık yılları boyunca seyahat edebilsem bile başka tek bir canlıya rastlamayacağımı biliyordum. Ara sıra kampüsteki uçsuz bucaksız kütüphanelerde oturup insanlara bakıyordum.

Bazen gecenin üçünde uyanıp belli bir sebebi olmadan ağlarken buluyordum kendimi. Bazen de armut koltuğuma yayılıp boşluğa bakıyor, gün ışığında asılı toz zerrelerini izliyordum.

Arkadaş edinmemeye çalıştım. Arkadaşlıklar ilerledikçe soruların çoğalacağını biliyor ve insanlara yalan söylemek istemiyordum. Yakınlaşırsam bana geçmişimi, nereden geldiğimi, çocukluğumun nasıl geçtiğini soracaklardı. Arada bir öğrencilerimden ya da iş arkadaşlarımdan biri elime, yaralı ve mor derime bakıyor, ama daha ileri gitmiyordu.

Stanford Üniversitesi mutlu bir yerdi. Bütün öğrenciler yüzlerine gülücükler takıştırıp üstlerine kırmızı kazaklar giyiyor, bütün hayatlarını bilgisayar başında geçiren yaşam formları için fazla bronz tenli ve sağlıklı görünüyorlardı. Üniversite avlusunun keşmekeşinde bir hayalet gibi yürüyüp sıcak havayı içime çekiyor, etrafımdaki insan hırsının boyutlarından dehşete düşmemeye çalışıyordum.

Beyaz şarapla sarhoş oluyordum sık sık. Çalıştığım yerde benden başka akşamdan kalma görünen kimse olmadığı için bana has bir anormallik gibiydi bu. Donmuş yoğurdu da sevmiyordum. Büyük bir problemdi bu, çünkü Stanford'da herkes donmuş yoğurtla besleniyordu.

Albümler aldım. Debussy, Ennio Morricone, The Beach Boys, Al Greene. *Cinema Paradiso*'yu izledim. Durmadan dinlediğim Talking Heads şarkısı vardı bir de: "This Must Be The Place." Dinlerken kendimi melankolik hissediyor, Isobel'in sesini, Gulliver'ın merdivenden inen ayak seslerini duymayı özlüyordum.

Benzer bir etki yaratsa da bol bol şiir okuyordum. Bir gün kampüsün kitapçısındayken Isobel Martin imzalı *Karanlık Çağlar*'ın bir kopyasını gördüm. Orada yarım saate yakın dikilip Isobel'in kelimelerini yüksek sesle okumuş olmalıyım. "Vikingler tarafından yakılıp yıkılan İngiltere'nin," yazıyordu sondan bir önceki sayfada, "gözü dönmüştü ve 1002'de Danimarkalı göçmenleri vahşice katlederek karşılık verdi. Bunu izleyen on

yılda yaşanan kargaşa daha da büyük bir şiddet doğuracak, Danimarkalılar bir dizi misillemenin sonunda 1013'te İngiltere'yi hâkimiyetine alacaktı..." Sayfayı yüzüme bastırdım, onun teni olduğunu hayal ettim.

İşim yüzünden seyahat ettim. Paris, Boston, Roma, São Paolo, Berlin, Madrid ve Tokyo'ya gittim. Isobel'inkini unutabilmek için hafızamı insan yüzleriyle doldurmaya çalıştım. Ama tersi oldu. İnsan türünün genelini inceledikçe onu daha çok özledim. Bulutu düşünüp yağmura susadım.

Bu yüzden seyahatlerden vazgeçip Stanford'a döndüm. Değişik bir taktik deneyip kendimi doğaya verdim.

Günümün hedefi akşamlar oldu. Akşam olunca arabama atlayıp şehirden çıktım. Çoğunlukla Santa Cruz dağlarına gittim. Arabayı park edip etrafta dolandım. Dev ağaçlara baktım hayretle; alakargalar ve ağaçkakanlar, çizgili sincaplar ve rakunlar, arada bir de siyah kuyruklu geyikler gördüm. Bazen de, erkenciysem, Berry Creek Şelalesi'nin yanındaki dik patikayı indim, ağaç kurbağalarının düşük perdeli vıraklamalarıyla eşlik ettiği suyun telaşını dinledim.

Başka zamanlarda otobandan kumsala gidip günbatımını izledim. Günbatımları güzeldi burada. Her seferinde büyülendim. Eskiden hiçbir şey ifade etmiyorlardı bana. Altı üstü ışığın yavaşlamasından ibaretti olay; günbatımında ışığın alması gereken daha yol vardı ve ışık bulut damlacıklarıyla hava parçacıkları yüzünden dağılıyordu. Ama insan olduğumdan beri batan güneşin renkleri karşısında sersemler olmuştum. Kırmızılar, turuncular, pembeler. Bazen de morun ürpertici tonları.

Dalgalar kıyıda kırılıp ışıl ışıl kumların üzerinden kayarak rüyalar gibi geri çekilirken kumsalda oturdum. Her şeyden bihaber moleküller bir araya gelip olasılıkdışı bir mucize yaratıyorlardı.

Bu tip manzaralar gözyaşlarıyla bulanıyordu. İnsan olmanın

güzel melankolisini hissediyor, kendimi güneşin batışına tamamen kaptırıyordum. Çünkü, günbatımı gibi, insan olmak da arada kalmak demekti; geri dönülemez bir şekilde geceye doğru yol alırken, umutsuzluktan doğan umursamazlığın renkleriyle patlayan bir gün olmak demekti.

Bir gün alacakaranlık çökerken bankta oturmaya devam ettim. Kırklarında bir kadın çıplak ayaklarıyla önümden geçti, bir yanında spaniel köpeği, diğer yanında oğlu vardı. Kadının Isobel'den çok farklı görünmesine ve oğlanın sarışınlığına rağmen, bu sahne midemi burkup sinüslerimi gevşetti.

On bin kilometrenin sonsuz uzak bir mesafe olabildiğini anladım.

"Ben de böyle bir insan oldum," dedim ayakkabılarıma.

Ciddiydim. Yeteneklerimi kaybetmekle kalmamıştım, duygusal açıdan da onlar kadar zayıftım artık. Isobel'i düşündüm; kanepeye oturup Büyük Alfred'den, Karolenj Avrupa'sından ya da antik İskenderiye Kütüphanesi'nden bahsettiğini hayal ettim.

Anladım ki burası güzel bir gezegendi. Belki de gezegenlerin en güzeliydi. Ama güzellik kendi dertlerini yaratıyordu. Bir şelaleye, okyanusa ya da günbatımına bakınca bunu biriyle paylaşmak istiyordunuz.

"Güzellik sebep olunmaz," demişti Emily Dickinson. "Güzellik sadece olur."

Bir bakıma yanılıyordu. Işığın uzun mesafelerde dağılımı günbatımını yaratıyordu. Güneş'le Ay'ın uyguladığı çekim kuvveti ve Dünya'nın dönüşü gelgite yol açıyor, okyanus dalgaları kumsalda gelgit yüzünden kırılıyordu. Sebepler bunlardı.

Gizem, bunların nasıl güzelleştiğindeydi.

Üstelik eskiden, en azından benim gözümde, güzel değildiler. Dünya'da güzelliği deneyimleyebilmek için acıyı deneyimlemek

ve ölümü bilmek gerekiyordu. Gezegendeki güzelliklerin çoğunun zamanın geçmesi ve Dünya'nın dönmesiyle ilgili oluşu bu yüzdendi. Bu tür doğal güzelliklere bakınca üzgün hissetmeniz ve yaşanmamış bir hayatı özlemeniz de bu şekilde açıklanabilirdi.

O akşam hissettiğim böyle bir üzüntüydü.

Üzüntü kendi kütle çekimiyle geldi ve beni doğuya, İngiltere'ye çekiştirdi. Kendime onları tekrar, son bir kez görmek istediğimi söyledim. Yalnızca uzaktan bakacak, iyi olduklarını kendi gözlerimle görecektim.

Tesadüfe bakın ki bundan yalnızca iki hafta sonra matematikle teknoloji arasındaki ilişkiyi tartışmak üzere Cambridge'de bir konferansa davet edildim. Coşkulu ve neşeli bir adam olan bölüm başkanı Christos bana gitmemin iyi olacağını söyledi.

"Haklısın, Christos," dedim koridorun cilalı çam zemininde dururken, "gitsem iyi olur galiba."

Cambridge'de başka yer yokmuş gibi Corpus Christi'nin öğrenci yurdunda kaldım ve dikkat çekmemeye çalıştım. Artık sakallı ve bronz tenliydim, biraz kilo da almıştım, insanlar beni tanıyamıyordu.

Konuşmamı yaptım.

Bir iki kişi dalgasını geçse de dinleyicilerime matematiğin inanılmaz tehlikeli bir alan olduğunu ve insanların yeterince ileri gittiğini düşündüğümü anlattım. Daha fazla ileri gitmenin mayınlarla dolu bir belirsizliğe atlamak demek olacağını söyledim.

Dinleyicilerimin arasında kızıl saçlı güzel bir kadın vardı. Hemen tanıdım Maggie'yi. Konferanstan sonra yanıma gelip Şapka ve Tüyler'e gitmeyi teklif etti. Kabul etmedim, ciddi olduğumu anladığı için üstelemedi. Sakalım hakkında şen bir yorum yaptıktan sonra salondan çıktı.

Ben de yürüyüşe çıktım, ayaklarım beni Isobel'in çalıştığı üniversiteye götürüyordu.

Az bir yol gitmiştim ki gördüm onu. Sokağın karşı tarafındaydı, beni görmedi. O anın benim için bunca önemli, onun için bunca önemsiz olması tuhaf geldi. Ama sonra galaksilerin çarpıştıkları zaman birbirlerinin içinden geçip gittiklerini hatırlattım kendime.

Nefes bile almadan onu izliyordum, yağmur yağmaya başladığını bile fark etmemiştim. Büyülenmiştim. Isobel'in on bir tril-

yon hücresinin her biri büyülemişti beni.

Yokluğunun duygularımı bu kadar yoğunlaştırmış olması da tuhaftı. Sadece yanında olmanın, günün nasıl geçtiğine dair alelade konuşmalarımızın, gündelik gerçekliğimizin tatlılığını, birlikte var olmanın hafif ama yenilmez rahatlığını deli gibi özlemiştim. Evrenin onu içinde bulundurmaktan daha büyük bir amacı olabilir miydi?

Şemsiyesini açıp yürümeye devam etti. Sonra durup uzun paltolu ve bacağı sakat evsiz bir adama para verdi. Winston Churchill'di bu.

Ev

Bir insan sevip de bir şey yapmadan duramaz.
Graham Greene, *Zor Tercih*

Isobel'i takip edemeyeceğimi bildiğim ve biriyle iletişim kurmak istediğim için Winston Churchill'i takip ettim. Yavaş yürüyor, yağmura rağmen kendimi mutlu hissediyordum. Isobel'i görmüştüm, hayattaydı ve, ben her zaman takdir edememiş olsam da, her zamanki kadar güzeldi.

Winston Churchill parka gidiyordu. Gulliver'ın Newton'ı yürüyüşe çıkardığı parktı bu, ama günün o saatlerinde onlarla karşılaşmayacağımı bildiğimden takibe devam ettim. Winston Churchill de yavaş yürüyor, sakat bacağını vücudunun geri kalanından üç kat ağırmış gibi zar zor sürüklüyordu. En sonunda boyası pul pul dökülmüş ve ahşabı ortaya çıkmış yeşil bir banka vardı. Yanına oturdum. Bir süre yağmurdan sırılsıklam olmuş bir sessizlik içinde öylece durduk.

Şarabından yudum almam için şişeyi uzattı. Böyle iyi olduğumu söyledim. Beni tanıdığını düşünüyordum ama emin değildim.

"Bir zamanlar her şeyim vardı," dedi.

"Her şey derken?"

"Evim, arabam, işim, kadınım, çocuğum vardı."

"Nasıl kaybettin hepsini?"

"İddia dükkanıyla içkiciyi kilise belledim. Sonrası yokuş aşağı. Sonuç bu. Kendimden başka hiçbir şeyim yok. Dımdızlak kaldım böyle."

"Nasıl hissettiğini biliyorum."

Winston Churchill buna pek inanmamış gibiydi. "Tabii, eminim biliyorsundur."

"Ben de sonsuz hayattan vazgeçtim."

"Ha, dindardın yani?"

"Öyle de diyebiliriz."

"Şimdi artık bizim gibi günah işliyorsun."

"Evet."

"İyi madem. Bir daha bacağıma dokunmaya kalkışmazsan seninle anlaşabiliriz."

Gülümsedim. Beni tanımıştı. "Dokunmam, söz."

"Eee? Neden vazgeçtin sonsuzluktan?"

"Bilmiyorum. Ben de bunu çözmeye çalışıyorum hâlâ."

"Bol şans dostum, kolay gelsin."

"Sağol."

Yanağını kaşıyıp ıslık çaldı. "Eh, yanında biraz para var mı peki?"

Cebimden on sterlin çıkardım.

"Sen bir yıldızsın dostum."

"Belki hepimiz öyleyizdir," dedim gökyüzüne bakarak.

Bu sohbetimizin sonu oldu. Winston Churchill'in şarabı bitmiş, orada oturmak için bir sebebi kalmamıştı. Yürüyünce sakat bacağının acısından yüzünü buruşturdu rüzgar çiçekleri ondan yana yatırırken.

Tuhaftı. Neden bu boşluğu hissediyordum içimde? Nereden geliyordu bu ait olma arzusu?

Yağmur durdu. Gökyüzü açıktı şimdi. Olduğum yerden, usul usul buharlaşan yağmur damlalarıyla kaplı banktan kıpırdamadım. Saatin geç olduğunu, Corpus Christi'ye dönmem gerektiğini biliyor ama harekete geçmek için yeterli motivasyonu bulamıyordum.

Ne işim vardı benim burada?

Neydi şimdi evrendeki görevim?

Düşündüm, düşündüm, düşündüm ve düşündükçe garip bir his kapladı içimi. Her şey netleşmeye başlar gibiydi.

O seneyi Dünya'da olduğum hâlde Vonnadorya'daymışım gibi geçirdiğimi anladım. Aynı şekilde devam edebileceğimi sanmıştım. Ama ben artık ben değildim. Bir insandım, yani aşağı yukarı insan sayılırdım. Ve insan olmak değişmek demekti. İnsanlar böyle hayatta kalırlardı, yaparak, bozarak, sonra tekrar yaparak.

Düzeltemeyeceğim bazı şeyler yapmıştım ama düzeltebileceklerim de vardı. Mantığa ihanet edip duygularıma teslim olarak insan olmuştum. Kendim olmaya devam edebilmek için bir noktada aynı şeyi bir kez daha yapmam gerektiğini biliyordum.

Zaman geçti.

Gözlerimi kısıp gökyüzüne baktım tekrar.

Dünya'nın Güneş'i çok yalnız görünebiliyordu, oysa bu galakside bir sürü akrabası, aynı yerde doğmuş bir sürü yıldız vardı, ama artık hepsi birbirinden çok uzaktı, çok farklı dünyaları aydınlatıyorlardı.

Güneş gibiydim ben de.

Başladığım yerden çok uzaktaydım. Ve değişmiştim. Maddenin içinden geçen nötrinolar gibi, zamanın içinden zahmetsizce, tereddüt etmeden geçebiliyordum eskiden, çünkü zaman hiç bitmiyordu.

Bankta otururken yanıma bir köpek geldi. Burnunu bacağıma yasladı.

"Selam," diye fısıldadım köpeğe, bu Springer Spaniel'i yakından tanımıyormuşum gibi. Ama gitmek yerine yalvaran gözlerle bana bakmaya devam etti, bir yandan burnuyla kalçasını işaret edip duruyordu. Arteriti yeniden başlamıştı. Canı acıyordu.

Köpeği okşadım ve içgüdüsel bir şekilde elimi ağrıyan yerine koydum. Ama artık iyileştiremezdim onu.

Sonra arkamdan bir ses, "Köpekler insanlardan daha iyidir çünkü bilir ama söylemezler," dedi.

Sese döndüm. Koyu renk saçlı, soluk tenli ve uzun boylu bir çocuk, belli belirsiz ve gergin gülümsemesi.

"Gulliver."

Gözlerini Newton'dan ayırmadı. "Emily Dickinson konusunda haklıymışsın."

"Efendim?"

"Tavsiyelerinden biri. Şiirleri okudum."

"Ha, evet. Çok iyi bir şairdir."

Gelip yanıma oturdu. Büyümüştü. Şiirlerden alıntılar yaptığı gibi kafatası da daha erkeksileşmişti. Çenesi tüylenmişti hafiften. Tişörtünün üstünde "The Lost" yazıyordu. En sonunda gruba katılmıştı demek ki.

"*Bir kalbin kırılmasını engellersem,*" demişti şair, "*boşa gitmemiş olur hayatım.*"

"Nasılsın?" diye sordum, karşımdaki sık sık rastladığım herhangi bir ahbabımmış gibi.

"Eğer kastettiğin kendimi öldürmeye çalışmaksa, bunu yapmadım."

"Ya o? Annen nasıl?"

Newton ağzında bir sopayla gelip fırlatmam için önüme bıraktı. Fırlattım.

"Seni özlüyor."

"Beni mi, yoksa babanı mı?"

"Seni. Bizimle ilgilenen sendin, o değil."

"Artık eski güçlerim yok. Çatıdan atlamaya kalkarsan muhtemelen ölürsün."

"Artık çatılardan atlamıyorum."

"İyi," dedim. "Bu büyük bir gelişme."

Uzun bir sessizlik oldu. "Bence geri dönmeni istiyor."

"Söyledi mi bunu?"

"Hayır, ama bence istiyor."

Çölde yağmur gibiydi kelimeleri. Bir süre sonra sakin, rengimi ele vermeyen bir tonla, "Bunun akıllıca bir hareket olduğundan emin değilim," dedim. "Anneni yanlış anlamış olabilirsin. Yanlış anlamış olmasan bile bir sürü sıkıntı olacaktır. Ne bileyim, mesela nasıl seslenecek bana? Bir adım bile yok. Andrew demek istemeyecektir." Durdum. "Sence beni gerçekten özlüyor mu?"

Omuzlarını silkti. "Evet, bence özlüyor."

"Sen?"

"Ben de özlüyorum."

Duygusallık da insan kusurlarından biriydi. Çarpıklıktı. Aşkın ve sevginin hiçbir mantıklı amaca hizmet etmeyen sapkın yan ürünlerinden bir diğeri. Yine de arkasında müthiş bir güç vardı.

"Ben de özledim," dedim, "ikinizi de çok özledim."

Akşam olmuş, bulutlar turuncuya, pembeye, mora bürünmüştü. İstediğim şey bu muydu? Bu yüzden mi geri gelmiştim Cambridge'e?

Konuştuk.

Işık soldu.

Gulliver Newton'ın tasmasını taktı. Köpeğin gözlerinden sıcak bir hüzün aktı.

"Nerede olduğumuzu biliyorsun," dedi Gulliver.

"Evet," dedim, "biliyorum."

Gidişini izledim. Evrenin şakası. Yaşayacak binlerce günü olan yüce bir insan. Bu günlerin o çocuk için olabildiğince mutlu ve güvenli geçmesini isteyen bir insana dönüşmüş olmamın

hiçbir mantığı yoktu, ama eğer Dünya'ya mantık aramaya gelirseniz asıl meseleyi gözden kaçırırsınız. Hatta çok fazla şeyi kaçırırsınız.

Arkama yaslanıp gökyüzünü içime çektim ve anlamaya çalışmayı bıraktım. Gece çökene, uzak güneşler ve gezegenler üzerimde daha iyi bir yaşamın reklamını yapan panolar gibi parlayana kadar orada kaldım. Başka gezegenlerde ileri zeka seviyesiyle birlikte gelen huzur, sakinlik ve mantık vardı. Bunları istemediğimi anladım.

Var olan en egzotik şeyi istiyordum ben. Bunun mümkün olup olmadığını bilmiyordum. Muhtemelen değildi, ama vazgeçmeden önce emin olmalıydım.

Sevdiğim ve beni seven insanlarla birlikte yaşamak istiyordum. Mutluluk istiyordum. Yarını ya da dünü değil, bugünü istiyordum.

Eve gitmek istiyordum. Ayağa kalktım.

İstediğim şey çok yakınımdaydı.

Evde olmak istiyorum
Ama galiba zaten oradayım
Geldim eve... kadın kanatlarını kaldırdı
Sanırım olmam gereken yer burası.
Talking Heads, "This Must Be The Place"

Bir not, biraz da teşekkürler

Bu hikayeyi yazmak aklıma 2000 yılında, panik atakların pençesindeyken geldi. O sıralar insan hayatı hikayedeki isimsiz anlatıcıya ne kadar tuhaf geliyorsa bana da o kadar tuhaf geliyordu. Yoğun ama mantıksız bir korku hâlinde yaşıyor, kendi başıma hiçbir yere gidemiyordum. Beni biraz olsun sakinleştirebilen tek şey okumaktı. Bir tür çöküş yaşıyordum, ama R. D. Laing'in (ve daha sonra Jerry Maguire'ın) dediği gibi, çöküş bir yandan da çıkış demekti. Kulağa tuhaf gelse de ben de kişisel cehennemimde geçen o günlerimden pişmanlık duymuyorum artık.

Zamanla iyileştim. Okumak işe yaradı. Yazmak da öyle. Bu yüzden yazar oldum. Kelimelerle hikayelerin insanın kendini yeniden bulması için yollar, haritalar sunduğunu keşfettim. Edebiyatın insan hayatını ve aklını kurtarabildiğine gönülden inanıyorum artık. Ama anlatmak istediğim bu ilk hikayeye, insan olmamın tuhaf ve çoğunlukla korkutucu güzelliğine bakma girişimime dönebilmek için bir sürü başka kitaptan geçmem gerekti.

Sanırım bu erteleme önceden olduğum insanla arama biraz mesafe koyma ihtiyacımdan kaynaklanmıştı. Konu otobiyografik olmaktan ne kadar uzak olsa da benim için fazlasıyla kişiseldi; bu fikrin de, etrafına ördüğüm şakaların da hangi karanlık kuyudan geldiğini biliyordum çünkü.

Yazma süreci zevkliydi. 2000'de hikayeyi kendim için ya da benzer durumdaki başka biri için yazacağımı düşünmüştüm.

Hem bir yol haritası sunmak, hem de o kişiyi neşelendirmek istiyordum. Herhalde fikir çok uzun bir süre mayalandığından kalemi elime aldığımda kelimeler sel gibi aktı. Metnin düzeltilmesi gerekti tabii, hatta yazdığım hiçbir şeyin bu kadar düzeltilmesi gerekmemişti. Bu yüzden Canongate'ten Francis Bickmore gibi bilge bir editörle çalıştığıma çok memnunum. Diğer pek çok tavsiyesinin yanı sıra, bana hikayeye uzayda geçen bir yönetim kurulu toplantısıyla başlamanın iyi bir fikir olmayabileceğini, *Yaşlı Gemici*'de olduğu gibi tuhaflığı metne adım adım yedirmemi düşündüren de o oldu. Neleri çıkarmam gerektiğini söylediği kadar neleri geri koyabileceğimi de söyleyen bir editörle çalışmak harikaydı.

Kitabı yayımlanmadan önce okuyan diğer insanlara da teşekkür ederim. Temsilcim Caradoc King'e, AP Watt'tan Louise Lamont ve Elinor Cooper'a, ABD'deki temsilcim Simon and Schuster'dan Millicent Bennet'a, Harper Collins Kanada'dan Kate Cassaday'e ve şu anda kendisi için senaryo yazdığım film yapımcısı Tanya Seghatchian'a minnettarım. Tanya yanınızda olmasını en çok isteyeceğiniz insanlardan biri, bundan yaklaşık on yıl önce ilk romanımı yazdığımdan ve üzerine bir kahve içtiğimizden beri desteğini ve yardımlarını esirgemedi.

Jamie Byng'le Canongate'in desteği için de şans yıldızlarıma teşekkür etmeliyim. Bir yazarın dileyebileceği en tutkulu yayıncılar onlar. İlk okuyucum, ilk eleştirmenim, sürekli editörüm ve en yakın arkadaşım Andrea'yla Lucas ve Pearl'e gündelik varoluşuma kattıkları güzellik için teşekkürler.

Teşekkür ederim insanlar.

İNSANLAR

MATT HAIG

Profesör Andrew Martin dünyanın en büyük matematik bilmecesini çözdükten sonra ortadan kaybolur. Bir otobanın kenarında çıplak hâlde yeniden ortaya çıktığındaysa kendisi gibi değildir artık. Sanki yabancı bir türün arasında kaybolmuştur ve gezegendeki herkesten nefret etmektedir. İnsanların görünüşleri, yiyecekleri, öldürme ve savaş eğilimleri midesini bulandırmakta, sevgi ve aile kavramları kafasını karıştırmaktadır. Peki, insan türü hakkındaki düşüncelerini ne değiştirecektir?

Matt Haig onca karmaşıklığına rağmen hayatın içindeki mutluluğa ve insan doğasına dair alışılmadık bir hikaye sunuyor. *İnsanlar*, neşeli ve etkileyici bir üslupla "bizi" anlatıyor bize.

"Kafa karıştırıcı, heyecanlı, alışılmadık... Matt Haig sözcükleri konserve açacağı gibi kullanıyor adeta. Ki biz de konserveyiz bu durumda."
JEANETTE WINTERSON, *Vişnenin Cinsiyeti*'nin yazarı

9388